
Printed by Bhuban mohan Bysack and
Harimohan Mookerjee.

Pandit Tàrà'nàtha Tarkavàchaspati the learned Professor of Sanskrit grammar in the Government Sanskrit College of Calcutta has with his usual indefatigable zeal prepared this exhaustive treatise on the declension of Sanskrit verbs under the title of Dhàturu-pàdars'a. The Pandit has spared no pains in the compilation of this very useful work. He has rendered invaluable service to all students of Sanskrit in having explicitly dealt with the almost innumerable difficulties that occur in connection with the Dhátus. He has adopted the alphabetical method in his arrangement of the verbs and has thus made his work a valuable book of reference also. His present treatise is a sort of sequel to his grammar As'ubodha published sometime before.

CALCUTTA, } PRASANNAKUMA'RA SARVA DHIKARI,
 April 20, 186 } Principal, Sanskrit College.

मुखबन्धः ।

संस्कृतभाषायां व्युत्पत्तिभूतानां फललाभाय व्याकरणमेव परं निदानं संस्कार-
यासेन तन्लाभाय च व्याप्तुवोधमिधमेकं व्याकरणमितः पूर्वं नवा निरमायि ।
तत्र च सर्वेषां धातूनां लडादौ स्वरूपप्रदर्शनेऽतीव यन्त्रबाहुल्यं स्थादित्यतः
पाणिन्यागभासुसारीणि पदसाधनोपयोगीनि सूत्राणि संकलन्य तेषां लडाह-
रणानि दिक्ष्वात्वाख्यपत्यस्य “अधिकं धातुरूपादर्शे दृष्टव्य”मित्युक्त्या धातुरूपा-
दर्शयन्त्यकारित्वमात्मनः सूचितम् । तदनुसारेण सम्प्रति धातुरूपादर्शो यन्त्रो
व्यरथि ।

धातुरूपज्ञानञ्च सर्वेषां विशेषतः सुकमारभतीनामतीवावश्यकम् ।
तथाहि । परिशीलितव्याकरणागमानामपि सुधियां चेतसि सर्वदा सर्व-
सूत्राणामनिट्कत्वादिधातुधर्माणाञ्च स्मृत्सिन्धोपपद्यते अस्फुरति च सूत्रे
धातूनामनिट्कत्वादिधर्मे च विद्वद्भिरपि “अस्य धातोर्दक्षिणं प्रत्यये परे इदं रूपं
स्थादिति” कथङ्कारं ज्ञायेत । अतः सूत्रानुसारेण परिनिष्ठितानि धातूनां
रूपाणि अस्मिन् यन्त्रे प्रदर्शितानि तानि च इहा यस्य धातोर्दक्षिणं प्रत्यये
परे यथा रूपं स्थापयानायासेन विज्ञातं प्रक्यते ।

अत्र च यन्त्रे पाणिन्यागभासुसारीण्येव प्रावश्यो धातूनां रूपाणि
दर्शितानि क्वचिञ्च मतान्तरसिद्धान्त्यपि ।

शब्दस्तोममहानिधौ सर्वेषां गणपठितधातूनामर्थादिवचनकाभिरभिहित-
मिह तु साहित्यादिषु प्रमुक्तधातूनामेवार्थरूपादिकं दर्शितम् । उपसर्गभेदेन
धातुविशेषाणामर्थविशेषाः सोदाहरणाः इहदभिधानेऽस्माभिर्दर्शनीयाः इह
तु दिक्ष्वात्वा उपसर्गभेदेनार्थविशेषास्तद्रूपञ्च प्रदर्शितम् ।

पाणिनीयगणपाठे षीकादिभिन्नानां दन्त्ववर्णान्तसादीनामज्ज्वर्णान्तसादीनाञ्च धातूनां चादित्वेन पाठस्ततः प्रयोगकाले तेषां चादित्वं सूत्रानुसारेण भवति इह तु प्रयोगानुसारेण चादित्यैव तेषां निर्द्देशः एवं ऋनटादिभिन्नानां नादीनां गणपाठे चादित्या पाठः प्रयोगे पुनर्नादिता, तदनुसारेण चादित्यैवेह सर्वेषां निर्द्देशः कृतः । पाणिन्यागमानुसारेण लङ्बिङ्गादयोऽन्यक्रमेण तिङ्गः पठिताः आद्युबोधे तु सुगमरीत्यवलम्बनेन लङ्बिङ्गिङ्गादयः क्रमेण पठितास्तदनुसारेणैवात्र लङ्बिङ्गिङ्गादिषु रूपं प्रदर्शितम् । गणपाठे भ्यादादिगणोचानां क्रमश्च पाठः इह तु दृष्टिसौकर्यार्थमभिधानरीत्यनुसारक्रमेण अकारादिहकारान्तवर्णादिकानां यद्योत्तरं तत्क्रमेणैव तदुत्तरादिवर्णसन्निवेशवतामेव धातूनां निर्द्देशः । तेषाञ्च अर्थविशेषाः, अर्थभेदे सकर्म्मकत्वाकर्म्मकत्वकथनम्, यष्प्यनादिविकरणसूचकं भ्यादादिगणोचताकथनं, परस्मैपदादिषु कृतासेट्कत्वानिट्कत्वादिधातुधर्म्मकथनञ्च । कृतान्त प्रसिद्धानामेव रूपं प्रदर्शितम् । दर्शिता चात्कार्थभेदेनोपसर्गविशेषयोगेन च दिङ्मात्रा पदव्यवस्था । आकारादयो धातूनामनुबन्धा अत्र न दर्शिता इहदभिधाने ते चास्माभिः सप्रवोजनं दर्शयिष्यन्ते इह तु उदाहरणानुसारेण अनुबन्धकार्थभावं प्रदर्शितम् ।

यद्यपि धातुरूपप्रदर्शनं दिङ्मात्रम् अन्यस्मिन् पन्थेऽपि विद्यते तथापि तत्र तत्र पन्थे न सर्वधातुरूपज्ञानं सुकरमित्यतः प्रसिद्धधातूनां प्रायशः सर्वेषां रूपाणां ज्ञानस्वायं च महोपयोगाय भविष्यति । आशास्त्रे धातुभेदानां प्रत्ययभेदे रूपभेदप्रौढ्यनिश्चयाय व्युत्पत्तूनां सर्वेषामत्र प्रवृत्तिः साधोयसी स्यादिति ।

महता बलेनेदं परिशोधितं तथापि यद्यत्र मम किञ्चित् सूत्रवितं सुधीभिस्तुल्यैस्तत् परिशोधनीयम् । एतद्दर्शने च सुधियः सुकुमारमतवश्च सततं प्रवर्त्तन्नामित्येव मम विनयतः प्रार्थना । तेनैव मम अससाफल्यं भवेदित्यसं पशुवितेन शिवमस्तु श्रीं तस्मत् ।

शुद्धिपत्रम् ।

शुद्धिपत्रं विलोक्येदं शोधयित्वा यथायथम् । द्रष्टव्यमेतद्विद्वद्भिरित्येषा प्रार्थना मम ॥

अष्टकम्	शुद्धम्	पंक्तौ	अष्टकम्	शुद्धम्	पंक्तौ
अभूत्	अभूत्	११	कापयुः	कापयुः	२२
अभूत्तम्	अभूत्तम्	१२	अविगमिषीत्	अविगमिषीत्	२५
अभूयत	अभूयत	१२	जिमिष्यते	जिमिष्यते	२५
अविषीयस्वाम्	अविषीयास्वाम्	१२	गमिष्यन्	गमिष्यन्	२६
अविषीयस्वाम्	अविषीयास्वाम्	१२	प्रत्नाविता	प्रत्नावयिता	२६
अदित्वाकष्टे	अदित्वाकष्टे	८	प्रत्नावितम्	प्रत्नावितम्	२६
अविषीरगु	अविषीरगु	८	उपैति	उपैति	२६
अक्रीडि	अक्रीड	१५	अध्यावि	अध्यावि	२७
आधिवा	आधिवा	८	अधैषाताम्	अधैषाताम्	२७
आहृत्वा	आहृत्वा	११	अधेतः	अधेतः	२७
अधिषत्	अधिषत्	८	अधेयमानः	अधेयमानः	२८
अधिषत्	अधिषत्	८	अध्याविष्यन्नाद्योऽपि	अध्याविष्यन्नाद्योऽपि	२८

शुद्धम्	पंक्तौ	पृष्ठे	अशुद्धम्	शुद्धम्	पंक्तौ	पृष्ठे
अशुद्धम्			अशुद्धम्	शुद्धम्		
रदा	२	३८	क्रामितुम्	क्रामितुम्	६	५८
अधोषणम्	५	३८	आलने	उल्लाहे आलने	११	५८
करवावहे	७	५३	अज्ञोधितासे	ज्ञोधितासे	२।३	६२
करवावहे	७	५३	क्रुक्ता	क्रुक्ता	५	६२
स्यमावः	१३	५५	दिवा०	वा दिवा० पञ्चे म्वा०	१	६३
अकल्पियवत्	३	५६	काम्यति	काम्यति-कामति	२	६३
क्रटा	१४	५६	काम्यत्	काम्यत्-कामित्	२	६३
क्रच्छति	१४	५६	काम्यत्	काम्यत्-कामत्	२	६३
चक्रठ	१४	५६	अकाम्यत्	अकाम्यत्-अकामत्	२	६३
अक्रच्छत्	१४	५६	अकामि	अकामि	३	६३
क्रटुम्	२	५७	चिलेद	चिलेद	७	६३
क्रच्छन्	३	५७	चिलेगे	चिलेगे	५	६४
क्रच्छमावः-कच्छमावः	३	५७	प्रकख्य	प्रकख्य	२	६५
विकरति	३	५८	क्षिप्षीष्ट	क्षिप्षीष्ट	५	६६
क्रामकः-क्रमकः	५	५८	चोस्यति	चोस्यति	५	६६
क्रामी	५	५८	चोभिषीष्ट	चोभिषीष्ट	५	६७

मुद्रिपत्रम् ।

अशुद्धम्	शुद्धम्	पंक्तौ	पृष्ठे	अशुद्धम्	शुद्धम्	पंक्तौ	पृष्ठे
अशुद्धम्	शुद्धम्	११	७६	अशुद्धम्	शुद्धम्	११	७६
संबोधय	संबुध्य	३	६७	अगारीत्	अगारीत्	१३	७८
शुद्धा	शुधित्वा	७	६८	यस्यः	यास्यः	५	८०
आख्यापि	आख्यापि	१०	६८	घटः	घटः । विचः घटः	५	८०
आख्यासमानः	आख्यासमानः	१३	६८	घाटकः	घाटकः	५	८०
घातनिर्देशे	घातनिर्देशे	११	७१	घाटकः	घाटकः	५	८०
अगमि	अगमि-अगमि	६	७२	चामकः	चमकः आचामकः	४	८४
भावे	भावे	१०	७२	चामी	चमी आचामी	५	८४
अजिगर्हन्	अजगर्हत्	११	७३	चरिषुः	चरिषुः	११	८४
गार्हपत्याद्यः	गार्हपत्याद्यः	१२	७५	चूर्णिः	चूर्तिः	५	८८
युर्वते	गूर्धते	११	७५	च्युतन्	च्युतन्	२	९०
अयुरि	अगोरि	१२	७५	चिक्कदे	चिक्कदे	५	९१
युरवति	गोरवति	१२	७५	छेत्वीट	छिक्वीट	५	९१
अशुचान	अशुचान	३	७६	आजापविधाताम्	आजापविधाताम्	११	९२
अगूर्हति	अगूर्हति	३	७६	जृषकः	जृषकः	१३	९५
अशुचाति	अशुचाति	३	७६	जृषिता	जृषिता	१३	९५
गर्हित्वा	गर्हित्वा	६	७६	जीर्त्वा	जर्त्वा	७	९६
				संजित्वा	संजित्वा	५	९८

अशुद्धम्	शुद्धम्	पंक्तौ	पृष्ठे	अशुद्धम्	शुद्धम्	पंक्तौ	पृष्ठे
तंश्च	तश्च इदित्	१	१००	ददस्मान्	ददस्मान्	४	१२०
अतितंश्चत्	अततंश्चत्	२	१००	अद्विच्यत	अद्विच्यत	३	१२४
अतमि	अतमि	८	१०२	स्वादि०	स्वादि०	८	१२५
कंत	तर्क	१	१०३	धुनीते	धुनीते	११	१२६
तोष्ठीए	तोष्ठीए	२	१०५	अद्भुनत्	अद्भुनत्	२	१२७
तर्क्यन्-तर्क्यन्	तर्क्यन्-तर्क्यन्	८	१०७	अद्भुपत्	अद्भुपत्	१०	१२७
तर्क्यमाणः	तर्क्यमाणः तर्क्यमाणः	८	१०७	धरति-ते	धरति-ते	७	१२८
द्वान्	द्वान्	५	१११	सेट्	सेट्	१	१३०
संदिव्य	संदीव्य	५	११४	नामः	नामः	१	१३४
दद्रुप्य	दद्रुप्य-दद्रुप्य	६	११६	प्रार्थने पर०	प्रार्थने पर०	११	१३५
द्रप्ता	द्रप्ता-द्रप्ता	६	११६	त्रिपत्यर्थे आत्म०	त्रिपत्यर्थे आत्म०	१	१३८
द्रक्षति	द्रक्षति-दृक्षति	६	११६	प्रथौति	प्रथौति	१२	१३८
द्रप्ता	द्रप्ता-दप्ता	८	११६	अपाठीत्-अपठीत्	अपाठीत्-अपठीत्	६	१४२
द्रमुम्	द्रमुम्-दर्मुम्	८	११६	पलायमानः पलायन्	पलायमानः पलायन्	७	१४३
द्रमव्यम्	द्रमव्यम्-दर्म तव्यम्	८	११६	कृतुश्च	कृतुश्च	१	१४४
द्रक्ष्यन्	द्रक्ष्यन्-दृक्ष्यन्	८	११६	पतनीव्यम्	पतनीव्यम्	१	१४४

शुद्धिपत्रम् ।

अपुत्रम्	पुत्रम्	पंक्तौ	पृष्ठे	पंक्तौ	अपुत्रम्	पुत्रम्	पंक्तौ	पृष्ठे
प्रणि प्रणिपद्यते	प्र-नि प्रणिपद्यते	७	१४४	७	तदादि	तनादि	२	१७६
पीडित्यभाष्यस्य कर्म्मणि	कर्म्मणि पीडित्यभाष्यस्य	५	१४८	५	भट्टिः	भंष्टिः	८	१७८
उभयपदी	उभयपदी	६	१५०	६	आमोदिष्ट	अमोदिष्ट	१०	१८५
अपुत्रजत्	अपुत्रजत्	२	१५१	२	मार्थम्	मार्थम्	१३	१८७
पृक्त्वः	पृक्त्वः	१३	१५३	१३	माष्टी-क्वष्टा	माष्टी-क्वष्टा	१०	१८८
प्रलम्	प्रोलम्	४	१५७	४	मकृशिव	मकृशिव	१०	१८९
उभयवोः	उभयोः	१३	१५८	१३	मोक्षित्यभाष्यस्य	मोक्षित्यभाष्यस्य	१२	१९१
दिवादि	अदादि	८	१६२	८	प्रयत्तः	प्रयत्तः	१	१९४
अभाजि	अभाजि-अभञ्जि	२	१६५	२	द्विकर्म्मकः	द्विकर्म्मकः	७	१९६
प्राभञ्जि	प्राभञ्जि-प्राभाजि	२	१६५	२	यातासि	यवित्तासि	३	१९७
उपसर्गादपि	उपसर्गादपि	२	१६५	२	वियवति	वियवति	३	१९७
शैत्वभाषाच्च	शैत्वभाषाच्च	५	१६५	५	युज्यते	युज्यते	८	१९७
शेद्	अनिट्	३	१७१	३	अयुक्त	अयुक्त	८	१९७
कवत्त्वभाषा	कविश्वमत्	३	१७२	३	अदूयजत्	अदूयजत्	९	१९७
कर्म्मधातुके	कर्म्मधातुके	७	१७२	७	युञ्जीत	युञ्जीत	२	१९८
अकामम्	अकामम्	६	१७३	६	भ्यमानः	भ्यमानः	१३	१९९

शुद्धिपत्रम् ।

शुद्धम्	पंक्तौ	अशुद्धम्	पंक्तौ	शुद्धम्	पंक्तौ
अशुद्धम्		अरभत	४	अवतः	८
अरभत		रत्ना	१२	अवे-अये	१०
रत्ना		उपरस्य-उपरस्य	१२	संवाय	१३
उपरस्य		कर्माणि	५	म्वा०	८
कर्माणि		द्विक०	४	संवीय संव्याय एवंपरेः	१३
सक०		अज्ञलम्भत्	११	त्रचिला	१३
अज्ञलम्भत्		घाटि	५	अशशंसत्	६
अशुद्धम्		वद्धे	१	शान्तः	७
अशुद्धम्		वेदिता	१०	सक०	३
अशुद्धम्		वेत्ता	४	कर्मणि	४
अशुद्धम्		वरिष्वन्	८	स्यौतयति	७
अशुद्धम्		वर्त्सति	५	शु(शि)त्रावयिषति	१४
अशुद्धम्		वृषेः वृत्तिः	६	सिद्धा	८
अशुद्धम्		वृत्ता	७	सुषुवे	१२
अशुद्धम्		वृषान् वृषानः	८	अटादि	१३
अशुद्धम्		म्वा०	८	सष्टव	१२

तत्त्वव्यानि ।

अभावयि	११	३	आपयि	३३	१३	अत्रामि	६५	४
आङ्गयि	१७	५	आशयि	३५	१	तृष्णिः	१०६	११
आदयि	१६	५	अथापयि	३७	८	वा दिवादि० पक्षे	२११	१२
आङ्गयि	२२	८	रेपयि	३८	११	लस्यति	२११	१२
आङ्गयि	२४	३	रेञ्जयि	४०	७	लसन्	२१२	१
आङ्गयि	२५	७	अकमि	४७	१	विलस्यति	२१२	१
आर्थयि	२६	४	अकमि	४७	२	उल्लस्यति	२१२	२
आर्दयि	२७	३	कल्स्यते	५६	३	उविथ उवाथ	२३०	१०
आर्दयि	२८	१	अकल्स्यत	५६	३	प्रवेपणोयम्	२३१	४
आवयि	२८	४	कल्स्यमानः	५६	६	प्रवपणम्	२३१	४
आशयि	३०	४	उत्साहे	५८	१२	जचादि	२६३	७

त्यक्तव्यानि ।

धातुरूपादर्शः ।

प्रथम्य परमालानं श्रीतारानाथशर्माणा ।
वितन्यते धातुरूपादर्शं एष प्रयत्नतः ॥
प्रसिद्धधातुरूपाणि दर्शन्ते प्रायशो मया ।
ककाराद्युत्तराकारपूर्वार्दिक्रमयोगतः ॥
सकर्मकाकर्मकत्वे वक्ष्येऽहमर्थभेदतः ।
उपसर्गविशेषेण धातोरर्थान्यतां तथा ।
पाणिनीयमतेनैव तिङ्ङत्संज्ञा समाहता ॥
आयुबोधे तु तत्सूत्राण्युद्धृतानि समासतः ।
सिद्धान्तकौमुदीग्रन्थे तेषां विशरईक्ष्यताम् ॥
तत्र रूपाणि सिद्धानि कथन्तोऽत्राऽल्पमानतः ।

तत्रादौ क्रममनाहृत्य प्रसिद्धत्वात् भूषातीरूपं प्रदृश्यंते ।
 भूषातुर्विद्यमानतार्ये ऽकस्यैकः परस्यैपदी प्राप्तर्ये सकस्यैक समयपदी भ्वादिगणीयः सट् ।

कर्त्तरि वाच्ये ।

	परस्यैपदे	लटि	भ्वात्नेपदे	
प्रथमपुरुषे	सध्यमपुरुषे	प्रथमपुरुषे	मध्यमपुरुषे	उत्तमपुरुषे
१ वचने	भवति	भवति	भवसे	भवे
२ व०	भवतः	भवामि	भवेथे	भवावहे
३ व०	भवन्ति	भवामः	भवन्ते	भवामहे
१ व०	भवेत्	भवेयम्	भवेथाः	भवेय
२ व०	भवेताम्	भवेव	भवेयाताम्	भवेवहि
३ व०	भवेयुः	भवेम	भवेष्वम्	भवेमहि

विधिलिङि ।

परसौपदे ।

लोटि ।

आत्मनेपदे ।

प्रथमपुरुषे

उत्तमपुरुषे

प्रथमपुरुषे

मध्यमपुरुषे

उत्तमपुरुषे

१ वचने

भवतु

भव

भवतम्

भवानि

भवताम्

भवस्व

भवे

२ व०

भवताम्

भवतम्

भवाव

भवेताम्

भवेथाम्

भवावहे

३ व०

भवन्तु

भवत

भवाम

भवन्ताम्

भवध्वम्

भवामहे

लुङि ।

१ व०

अभवत्

अभवः

अभवम्

अभवत

अभवथाः

अभवे

२ व०

अभवताम्

अभवतम्

अभवाव

अभवेताम्

अभवेयाम्

अभवावहि

३ व०

अभवन्

अभवत

अभवाम

अभवन्त

अभवध्वम्

अभवामहि

लुङि ।

१ व०

अभूत्

अभूः

अभूम्

अभविष्ट

अभविष्ठाः

अभविषि

२ व०

अभूताम्

अभूतम्

अभूव

अभविष्ताताम्

अभविषायाम्

अभविष्वहि

३ व०

अभवन्

अभूत

अभूम

अभविषत

अभविदून्, अभविष्वन्

अभविष्वहि

वातुक्पाठ्यः ।

प्रथमपुरुषे मध्यमपुरुषे
 १ वचने वभूव वभूविथ
 २ व० वभूवतुः वभूवथुः
 ३ व० वभूवुः वभूव

उत्तमपुरुषे प्रथमपुरुषे
 वभूव वभूवे
 वभूविव वभूवाते
 वभूविस वभूविरे

मध्यमपुरुषे
 वभूविषे
 वभूवाथे
 वभूविठे, वभूविध्वे

उत्तमपुरुषे
 वभूवे
 वभूविवहे
 वभूविमहे

लुटि ।

१ व० अविता अवितासि
 २ व० अवितारौ अवितास्यः
 ३ व० अवितारः अवितास्य

अवितासे
 अवितासाथे
 अविताध्वे

अविताहे
 अवितास्वहे
 अवितास्वहे

आशीर्लिङि ।

१ व० भूयात् भूयाः
 २ व० भूयास्ताम् भूयास्व
 ३ व० भूयासुः भूयास्व

अविषीष्टाः
 अविषीयास्ताम्
 अविषीरन्

अविषीय
 अविषीवहि
 अविषीध्वम् अविषीमहि

परस्मैपदे ।

लृटि ।

आत्मनेपदे ।

प्रथमपुरुषे	मध्यमपुरुषे	उत्तमपुरुषे	प्रथमपुरुषे	मध्यमपुरुषे	उत्तमपुरुषे
अविद्यति	अविद्यसि	अविद्यामि	अविद्यते	अविद्यसे	अविद्ये
अविद्यतः	अविद्यथः	अविद्यावः	अविद्येते	अविद्येथे	अविद्यावहे
अविद्यन्ति	अविद्यथ	अविद्यामः	अविद्यन्ते	अविद्यध्वे	अविद्यामहे

लृङि ।

अविद्यत्	अविद्य्यः	अविद्यन्	अविद्यत	अविद्यथाः	अविद्यथे
अविद्यताम्	अविद्यतम्	अविद्याव	अविद्येताम्	अविद्येथाम्	अविद्यावहि
अविद्यन्	अविद्यत	अविद्याम	अविद्यन्ताम्	अविद्यध्वम्	अविद्यामहि

प्र-भू ऐश्वर्ये अकर्मिकः । धने प्रभवति धनमीष्टे इत्यर्थः । सम्-भू सम्भवे (निश्चयप्रायविषये अकर्मिकः । बले विद्या सम्भवति बले सति विद्या प्रायेण निश्चितेत्यर्थः । उत्-भू उत्पत्तौ अकर्मिकः । धान्यसुङ्गवति उत्पद्यते इत्यर्थः । प्रति-भू प्रतिरूपभवने अकर्मिकः । प्रतिभवति प्रतिभूर्भवतीत्यर्थः ।

परा-भू पराभवे (अशक्यतानिश्चयेन निवृत्तौ) अक० । उद्यमात् पराभवति अशक्यताध्यवसायेन निवर्त्तते इत्यर्थः । पराभवकरणेऽपि तथात्वे तु सकर्मकः । रिपून् पराभवति अशक्यताध्यवसायसम्पादनेन निवर्त्तयतीत्यर्थः । अभि-भू अभिभवे (कर्मोच्चमत्वसम्पादने) सक० । बुद्धिमभिववति आद्यम् कर्मोच्चमां करोतीत्यर्थः । परि-भू तिरस्कारे सक० । खलः परिभवति साधुम् तिरस्कारोतीत्यर्थः । असु-भू असुभवे (ज्ञानविशेषे) सक० । सुखमनुभवति जानातीत्यर्थः । एष्वर्थेषु परस्मैपदौ । रूपाणि प्राणुक्तानि । किन्तु प्र-परा-परि-अन्तर्-निर्-भू लोटि आनिपि वा णत्वम् प्रभवाणि परा-भवाणि परिभवाणि अन्तर्भवाणि निर्भवाणि । पच्चेऽणत्वम् ।

तत्र अकर्म्यकेभ्यो भावे आत्मनेपदस्य एकवचनस्थलङ्गादयः ।

खिटि	विधिक्षिङि	लोटि	खङि	लुङि
भूयते	भूयत	भूयताम्	अभूयत	अभावि
खिटि	खुटि	आशीर्लिङि	खटि	खङि
बभूवे	भाविता	भाविषीष्ट	भाविष्यते	अभाविष्यत

सकर्मिकेभ्यः कर्मिण्यिवाच्चे आत्मनेपदस्यसर्त्विचनलडादयः स्युः ।

लटि ।

प्रथमपुरुषे	मध्यमपुरुषे	उत्तमपुरुषे	प्रथमपुरुषे	मध्यमपुरुषे	उत्तमपुरुषे
१ व० असुभूयते	असुभूयसे	असुभूये	असुभूयेत	असुभूयेथाः	असुभूयेथ
२ व० असुभूयेते	असुभूयेये	असुभूयावहे	असुभूयेयाताम्	असुभूयेयाथाम्	असुभूयावहि
३ व० असुभूयन्ते	असुभूयन्त्वे	असुभूयामहे	असुभूयेरन्	असुभूयेष्वम्	असुभूयामहि

लोटि ।

१ व० असुभूयताम्	असुभूयस्व	असुभूये	अन्वभूयथाः	अन्वभूये
२ व० असुभूयेताम्	असुभूयेयाम्	असुभूयावहे	अन्वभूयेथाम्	अन्वभूयावहि
३ व० असुभूयन्ताम्	असुभूयध्वम्	असुभूयामहे	अन्वभूयध्वम्	अन्वभूयामहि

लुङि ।

१ व० अन्वभावि	अन्वभाविषाः	अन्वभविषाः	अन्वभाविषि,	अन्वभविषि
२ व० अन्वभाविषाताम्	अन्वभविषाताम्	अन्वभाविषाथाम्	अन्वभाविष्वहि,	अन्वभविष्वहि
३ व० अन्वभाविषत	अन्वभविषत	अन्वभाविदुम्, -ध्वम्	अन्वभाविष्यहि,	अन्वभविष्यहि

लिटि ।

प्रथमपुरुषे

१ व० असुबभूवे

२ व० असुबभूवाते

३ व० असुबभूविरे

सध्यमपुरुषे

असुबभूविषे

असुबभूवाथे

असुबभूविठे, असुबभूविध्वे

लुटि ।

१ व० असु-भाविता, भविता

२ व० असु-भावितारौ, भवितारौ

३ व० असु-भावितारः, भवितारः

असु-भावितासे, भवितासे

असु-भावितासाथे, भवितासाथे

असु-भावितासाहे, भूवितासाहे

असु-भाविताहे, भविताहे

असु-भावितास्रहे, भवितास्रहे

असु-भावितासाह्यहे, भूवितासाह्यहे

उत्तमपुरुषे

असुबभूवे

असुबभूविषे

असुबभूविमहे

१ व० असु-भाविषीष्ट, भविषीष्ट (अनु-भाविषीष्ठाः, भविषीष्ठाः) (अनु-भाविषीय, भविषीय

२ व० असु-भविषीयासाम्, भविषीयासाम्, अनु-भविषीयास्याम्, भविषीयास्याम्, अनु-भाविषीवहि; भविषीवहि

३ व० असु-भाविषीरन्, भविषीरन् (असु-भाविषीठ्वम्, भविषीठ्वम्, षीध्वम्) (असु-भाविषीमहि, भविषीमहि

आशीर्लङि ।

धातुरूपादयः ।

लृटि ।

प्रथमपुरुषे

मध्यमपुरुषे

उत्तमपुरुषे

१ व० असु-भाविष्यते, भविष्यते असु-भाविष्यसे, भविष्यसे असु-भाविष्ये, भविष्ये
२ व० असु-भाविष्येते, भविष्येते असु-भाविष्यथे, भविष्यथे असु-भाविष्यावहे, भविष्यावहे
३ व० असु-भाविष्यन्ते, भविष्यन्ते असु-भाविष्यध्वे, भविष्यध्वे असु-भाविष्यामहे, भविष्यामहे

लृङि ।

१ व० अन्व-भाविष्यत, भविष्यत अन्व-भाविष्यथाः भविष्यथाः अन्व-भाविष्यन्, भविष्यन्
२ व० अन्व-भाविष्येताम्, भविष्येताम् अन्व-भाविष्येथाम्, भविष्येथाम् अन्व-भाविष्यावहि, भविष्यावहि
३ व० अन्व-भाविष्यन्त, भविष्यन्त अन्व-भाविष्यध्वन् भविष्यध्वन् अन्व-भाविष्यामहि, भविष्यामहि

ण्वि कर्त्तरि उभयपदौ ।

लृटि

विविचिलिङि

लोटि

लृङि

प० भावयति

भावयेत्

भावयतु

अभावयत्

आ० भावयते

भावयेत

भावयताम्

अभावयत

शतुश्रुपादम् ॥

लुङि

प्रथमपुरुषे

मध्यमपुरुषे

उत्तमपुरुषे

प० अत्रीभवत् अत्रीभवताम् अत्रीभवन् । अत्रीभतीः अत्रीभवतम् अत्रीभवत । अत्रीभवन् अत्रीभवान् अत्रीभवाम्
आ० अत्रीभवत अत्रीभवेताम् अत्रीभवन्त । अत्रीभवथाः अत्रीभवेथाम् अत्रीभवध्वम् । अत्रीभवेअत्रीभवान्विह-

अत्रीभवामहि

धातुवपादः ॥

लिटि

लुटि आशीर्लिङि लृटि

लृङि

प० भावयास्वभूव भावयामास, भावयास्वकार । भावयिता । भाव्यात् । भावयिष्यति । अभावयिष्यत्
आ० भावयास्वभूव भावयामास भावयास्वक्रे । भावयिता । भाविषीष्ट । भावयिष्यते । अभावयिष्यते

कर्मणि वाच्ये

लृटि

विधौ

लोटि

लिङि

लिटि

भाव्यते

भाव्यत भाव्यताम् अभाव्यत ।

भावयास्वभूवे

भावयामासे

भावयास्वक्रे

प्रथमपुरुषे

१ व० अभावि

मध्यमपुरुषे

लुङि

अभावयि
अभावयिष्ठाः ।

उत्तमपुरुषे

अभावयिषि

अभावयिषाताम्, अभावयिषाताम् । अभाविषाथाम् । अभावयिषाथाम् । अभावयिष्यहि, अभावयिष्यहि
अभावयिषत अभावयिषत । अभावि-षिठ्म्, अभावयि-षिठ्म्-षिष्यम् । अभाविष्याहे, अभावयिष्यहि

लुटि

आशीर्लिङि

लृङि

भाविता भावयिता । भाविषीष्ट, भावयिषीष्ट । भाविष्यते भावयिष्यते । अभावयिष्यत अभावयिष्यत
सनि कर्त्तरि परस्मैपदी ।

लिटि

विसौ

लोटि

लृङि

लुङि

बुभूषति

बुभूषेत्

बुभूषत

बुभूषत्

बुभूषीत्

लृङि

लृटि

आशीर्लिङि

बुभूषास्वभाव

बुभूषामास

बुभूषाश्कार

बुभूषिता

बुभूष्यात्

बुभूषिष्यति

बुभूषिष्यत्

यङि आत्मनेपदो ।

लुटि	त्रिषौ	लोटि	लुटि
बोभूयते	बोभूयेत	बोभूयताम्	बोभूयत
लुटि	लुटि	आशीर्लिङि	लुटि
बोभूयास्वभाव	बोभूयता	बोभूयिषीष्ट	बोभूयिष्यते
बोभूयासास			
बोभूयाच्चक्रे			

भूधातुश्चुरादिगणीयः शोधने चिन्तायाञ्च उभयपदी यन्तभूधातु बद्रूपाणि लभते । औषघं
भावयति शोधयतीत्यर्थः । देवं भावयति चिन्तयतीत्यर्थः ।

कत्सु ।

कर्त्तरि अच् भवः संसारः । अनीयर् भावे भवनीयम् । प्र-भित्वीपसर्गात् अच् पराभवः
विभवः अभिभवः परिभवः सम्भवः उद्भवः । प्र-—षञ् प्रभावः अपादाने तु भवः महादेवः । प्रभवः
कारणम् । इन् प्रभवी । इण् प्रभविष्णुः—प्रभावयुक्तः । क्त-भूतः प्रभूतः अभिभूतः । क्तवत्
भूतवान् । क्तिन् भूतिः अतुभूतिः संभूतिः । क्त्वा-भूत्वा । क्यप् ब्रह्मभूयम् देवभूयम् । क्तिप् भूः

आत्मभूः स्वयम्भूः । खलु दुर्भवं सुभवम् । खिण्यु प्रियम्भविष्णुः, आद्याम्भविष्णुः । खुक्कञ्—प्रिय-
 म्भावुकः । दु—विभुः प्रभुः शम्भुः । णिन् भावी । ण भावः पदार्थः अन्यत्र अच्-भवः । णमुल् भावं-
 भावम् । खलुल् भावकः परिभावकः । तव्य—भवितव्यः । लच् भविता ॥ कर्त्तरि य—भव्यः ।
 ल्यप् परिभूय अभिभूय । ल्युट् भवनम् । शल्ल—भवन ॥ शान—अनुभूयमानः । स्यल्ल भविष्यन् ।
 स्वमान—भविष्यमाणः कर्मणि अनु-भाविष्यमाणः अनुभविष्यमाणाः !

णिजन्तस्य ।

अनीयर्—भावनीयम् विभावनीयम् । क्त भावितः क्तवतु भावितवान् । क्तिन्तान्ति तत्र युच्
 भावना । क्ता भावयित्वा । तव्य भावयितव्यः । लच् भावयिता । य भाव्यम् विभाव्यम् । ल्यप्
 विभाव्य अभिभाव्य । ल्युट् भावनम् । शल्ल भावयन् शान भाव्यमानः । स्यल्ल भावयिष्यन् ।
 स्वमान—भावयिष्यमाणः कर्मणि भाविष्यमाणः भावयिष्यमाणाः ।

सनन्तस्य ।

अनीयर् बुभूषणीयम् । उ—बुभूषुः । क्त बुभूषितः । क्तवतु बुभूषितवान् । क्तिन्तान्ति अ-बुभूषा ।
 क्ता बुभूषित्वा । तव्य बुभूषितव्यम् । लच् बुभूषिता । य बुभूष्यम् । ल्यप् परिबुभूष्य । ल्युट्
 बुभूषणम् । शल्ल बुभूषन् । स्यल्ल बुभूषिष्यन् । स्वमान बुभूषिष्यमाणः ।

अथाकारादिपूर्वक्रमेण धातुरूपाणि प्रदर्शन्ते ।
अत्र व्याप्तौ स्वादिगणीयः परस्मैपदी वेदकः सकर्षकः ।
कर्त्तरि वाच्ये ।

प्रथमपुरुषे

१ व० अक्षुणोति-अक्षति

२ व० अक्षुणतः-अक्षतः

३ व० अक्षुणवन्ति,-अक्षन्ति

१ व० अक्षुण्यात्-अक्षेत

२ व० अक्षुण्याताम्-अक्षेताम्

३ व० अक्षुणुः-अक्षेयुः

लटि

मध्यमपुरुषे

अक्षुणोषि-अक्षामि

अक्षुणुयः-अक्षयः

अक्षुणुय-अक्षय

विधिलिङि ।

अक्षुण्याः-अक्षेः

अक्षुण्यातम्-अक्षेतम्

अक्षुण्यात-अक्षेत

उत्तमपुरुषे

अक्षुणोमि-अक्षामि

अक्षुणुवः-अक्षवावः

अक्षुणुमः-अक्षामः

अक्षुण्यासू-अक्षेयम्

अक्षुण्याव-अक्षेव

अक्षुण्याम-अक्षेम

चोटि ।

प्रथमपुरुषे

- १ व० आक्षोति-अक्षतु
- २ व० आक्षुताम्-अक्षताम्
- ३ व० आक्षुवन्ति-अक्षन्ति

- १ व० आक्षोत-अक्षत
- २ व० आक्षुताम्-अक्षताम्
- २ व० आक्षुवन्-अक्षन्

- १ व० आक्षीत्-आक्षीत्
- २ व० आक्षिताम्-आक्षिताम्
- ३ व० आक्षिषुः-आक्षुः

मध्यमपुरुषे

- आक्षुहि-अक्ष
- आक्षुतम्-अक्षतम्
- आक्षुत-अक्षत

खडि

- आक्षोः-आक्षः
- आक्षुतम्-आक्षतम्
- आक्षुत-आक्षत

खडि

- आक्षीः-आक्षीः
- आक्षितम्-आक्षितम्
- आक्षित-आक्षित

उत्तमपुरुषे

- आक्षुवाणि-आक्षुवाणि
- आक्षुवाव-आक्षुवाव
- आक्षुवाम-आक्षुवाम

- आक्षुवम्-आक्षुवम्
- आक्षुव-आक्षुव
- आक्षुवाम-आक्षुवाम

- आक्षिषम्-आक्षिषम्
- आक्षिष्व-आक्षिष्व
- आक्षिष्या-आक्षिष्या

शतसप्तमः ।

प्रथमपुरुषे	मध्यमपुरुषे	उत्तमपुरुषे	प्रथमपुरुषे
अनञ्	आनञ्चिथ-आनञ्	अनञ्	अच्यता-अष्टा
अनञ्तुः	आनञ्तुः	आनञ्चिव-आनञ्स	अच्यता-अष्टारौ
अनञ्तुः	आनञ्च	आनञ्चिम-आनञ्स	अच्यता-अष्टारः

लटि लृटि

कर्म्मणि वाच्ये लडादिषु

अचिष्यति अच्यति । आचिष्यत् आच्यत् । अच्यते । अच्यते । अच्यताम् । आच्यत ।
 लुङि आचि आचिषाताम् आच्यताम् आच्यते । लिङादौ आनञ्चे । आच्यता । अष्टा ।
 अचिषीष्ट अच्यीष्ट । अचिष्यते अच्यते । आचिष्यत आच्यत ।

कृतुषु

लट् अचिता अष्टा । क्त अष्टः । क्तिन् अष्टिः व्यष्टिः समष्टिः । षञ् अच्यः । क्ता अच्यित्वा
 अष्टा । श्ल अच्युवन् अच्यन् । शान अच्यमाणः । स्यल अचिष्यन् अच्यन् । स्यमान अचिष्यमाणः
 अच्यमाणः ।

अङ्गधातुः लचणे (चिङ्गीकरणे) सक० अदन्तचुरादिः उभयपदी सेट् ।

कर्त्तरि अङ्कयति अङ्कयते । अङ्कयेत् अङ्कयेत । अङ्कयतु अङ्कयताम् । आङ्कयत् आङ्कयत । आञ्चिकत्
आञ्चिकत । अङ्कयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । अङ्कयिता २ । अङ्कयात् अङ्कयिषीष्ट ।
अङ्कयिष्यति अङ्कयिष्यते । आङ्कयिष्यत् आङ्कयिष्यत । मतान्तरे अङ्कापयति । आञ्चिकपत् ।
कर्मणि वाच्ये । अङ्कयते । अङ्कयताम् । आङ्कयत । आङ्क आङ्कयि, आङ्किघाताम्
आङ्कयिघाताम्, आङ्कयत आङ्कयिषत । अङ्कयाम्-बभूव-आसे-चक्रे । अङ्किता अङ्कयिता ।
अङ्किषीष्ट अङ्कयिषीष्ट । अङ्कियते अङ्कियते । आङ्कियत आङ्कियिष्यत ।
कतृष्ट । अङ्कनीयः । अङ्कयिता अङ्कितः क्तिन् नास्ति युच् अङ्कना । अङ्कः ।
अङ्कयितव्यः । अङ्कयः । अङ्कयितुम् । अङ्कयित्वा । समङ्कय । अङ्कनम् । अङ्कयन्
अङ्कयमानः कर्मणि अङ्कयमानः । अङ्कयिष्यन् अङ्कयिष्यमाणः कर्मणि अङ्कियमाणः
अङ्कयिष्यमाणः ।

धातुशास्त्रम् ।

अद संख्ये अदादि अनिट् सकर्षकः परस्मैपदी ।

१८

शटि

विधौ लोटि लङि

१ व० अस्ति

अस्ति । अद्यात् । अन्तु । आदत् आदः

लुङि

२ व० अन्तः

अत्यः । अद्याताम् । अन्ताम् । आन्ताम् आन्तम्

आदम् ।

अवसत्

३ व० अदन्ति

अत्यः । अद्युः । अदन्तु । आदन् आन्त

आदम् ।

अवसताम्

लिटि

लुटि आशिषि लटि

लङि

जषास आद, जषसिय आदिय, जषास आद

जद्यतुः आदतुः, जद्ययुः आदयुः, जद्यिव आदिव

जद्युः आदुः, जद्य आद, जद्यिम आदिस

अन्ता । अद्यात् । अत्स्यति । आत्स्यत् ।

कर्षणि । अद्यते । अद्येत । अद्यताम् । आद्यत । अघासि अघत्वाताम् अघत्स्यत । जद्ये आदे ।

अन्ता । अत्सीष्ट । अत्स्यते । आत्स्यत ।

अत्सु । अदनीयम् । आदी । आदकः अन्नादः । अन्ता । जग्धम् घोदने अन्नम् । जग्धिः ।

वातुलपादार्थः ।

जग्ध्वा । अदनम् । धञ् वासः । अद्यन् अद्यमानः । वासु जञ्चिवान् आदिवान् । कान
जञ्बाणः आदानः । अत्स्यन् अत्स्यमानः । क्विप् क्रव्यात् ।

णिचि कर्त्तरि आत्मनेपदं नास्ति । आदयति । आदिदत् । आदयाम्-बभूव आस-चकार ।
आदयिता । आद्यात् । आदयिष्यति । आदयिष्यत् ।

कर्मणि । आद्यते । आदि-आदयि आदिषाताम् आदयिषाताम् । आदयाम् बभूवे-आसे-चक्रे ।
आदिता आदयिता । आदिषीष्ट आदयिषीष्ट । आदियते आदयिष्यते । इत्यादि ।
जत्सु । आदनीयम् । आदयिता । आदकः । आदना । आदितः आदयितुम् । आदयितव्यम् । आद-
यित्वा । समाद्य । आदयन् आद्यमानः । आदयिष्यन् कर्मणि आदियमाणः आदयिष्यमाणः ।
सनि कर्त्तरि । जिषत्सति । अजिषत्सीत् । जिषत्साम्-बभूव-आस-चकार ।

कर्मणि । जिषत्स्यते । अजिषत्सीत् । जत्सु जिषत्सनीयम् । जिषत्सिता । जिषत्सा जिषत्सुः ।
अन जीवने अदादिः परस्मैपदी अकर्मिकः सेट् ।

१५० अनिति अनिषि अनिमि । अन्यात् । अनितु । अनिष्टि अनानि । आनीत् आनीः ।

२३० अनितः अनियः अनिबः१ अन्याताम् । अनिताम् अनितम् अनाव । अनिताम् अनितम् । २०

२३० अनन्ति अनिय अनिसः । अन्युः । अनन्तु अनित अनाम । अनन् अनित ।

अनीत् अनिष्टाम् अनिषुः । आन आनतुः आनुः । अनिता । अन्यात् । अनियति अनियत् । भावे अयते । आनि । णिचि आमयति । आनिनत् । सनि अनिनिषति ।

कत्सु । अननीयम् । अनिता अननम् । अनितः । अनन् अनियन् ।

अन्च पूजने गतौ च र्धादिगणीयः परस्मैपदी सक० सेट् ।

अश्चति । अश्चेत् । अश्चतु । अश्चत् । आश्चीत् आश्चिष्टाम् आश्चिपुः । आनश्च आनश्चतुः आनश्चुः ।

अश्चिता । अश्चरात् । अश्चियति । आश्चियत् । गत्यर्थस्य तु । आनश्चतुः । अश्चात् इत्यादि

किति भेदः ।

कर्ष्यणि वाच्ये । अश्चरते । अश्चरत । अश्चरताम् । आश्चरत । आश्चि आश्चिषाताम् आश्चिषत । आनश्चे ।

अश्चिता । अश्चिषीष्ट । अश्चियते । आश्चियत । गत्यर्थस्य तु नलोपे अच्यते अच्येत इत्यादि ।

कत्सु । अश्चनीयम् । अश्चितः अश्चितवान् । अश्चनम् । अश्चिता । अश्चितुम् । अश्चित्वा अश्चिता ।

अश्चन् । कर्ष्यणि अश्चरमानः । अश्चियन् अश्चियमाणः । गत्यर्थस्य तु अक्तः । अक्तिः । अक्ता ।

अच्यमान इत्यादि ।

धातुश्रमणः ।

आजे । अस्त्रिता अङ्ता । अस्त्रिषीट अस्त्रिषीट । अस्त्रियते अस्त्रयते । अस्त्रियत आस्त्रयत ।
 वि—पूर्वेषु प्रकाशने कर्त्तरि व्यनक्ति । कर्मणि व्यज्यते । २२

इत्सु । अस्त्रनीयम् व्यष्टः । व्यस्त्रकः । व्यस्त्रिता व्यङ्गा । व्यक्तः । अस्त्रितुम् अङ्कुतुम् ।
 अस्त्रितव्यः अङ्कुव्यः । अस्त्रित्वा अङ्कव् । व्यक्तिः । अस्त्रनम् व्यस्त्रनम् । अस्त्रन् व्यज्यमानः ।
 अस्त्रियन् अङ्कुयन् । अस्त्रियमाणः अङ्कुयमाणः ।

णिचि कर्त्तरि । व्यस्त्रयति-ते । आस्त्रजत्-त । व्यस्त्रयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । अस्त्रयिता ।
 अस्त्रयात् अस्त्रयिषीट । अस्त्रयिय्यति-ते । आस्त्रयिय्यत्-त ।
 कर्मणि । व्यस्त्रयते । आस्त्रि आस्त्रयि । अस्त्रयाम् बभूव-आसे-चक्रे । अस्त्रिषीट अस्त्रयिषीट ।
 अस्त्रियते अस्त्रयिय्यते । आस्त्रिय्यत आस्त्रिय्यत ।

इत्सु । व्यस्त्रयितव्यः । व्यस्त्रयिता । व्यस्त्रितः । व्यस्त्रना । व्यस्त्रयन् व्यस्त्रयमानः । कर्मणि व्यस्त्रयमानः ।
 व्यस्त्रयिय्यन् । व्यस्त्रयिय्यमाणः । कर्मणि व्यस्त्रिय्यमाणः व्यस्त्रयिय्यमाणः ।

सनि । अस्त्रिजिषति । आस्त्रिजिषीत् । अस्त्रिजिषाम् बभूव-आस-चकार । अस्त्रिजिषिता । अस्त्रिजिष्यात्
 अस्त्रिजिषिय्यति । आस्त्रिजिषिय्यत् ।

कर्मणि व्यस्त्रिजिष्यते । आस्त्रिजिषि । इत्सु । अस्त्रिजिषा अस्त्रिजिषुः ।

अय गतौ र्धा० सकर्ष्ये० आत्मनेपदी सेट् ।

कर्त्तरि—अयते । अयेत । अयताम् । आयत । आयिष्ट आयिष्टम् आयिष्यम् । अयाम् बभूव-आसे-चक्रे । अयिता । अयिषीष्ट अयिषीष्टम् अयिषीष्यम् । अयिष्यते । आयिष्यत ।

कर्ष्यणि—अय्यते । आयि । अयाम् बभूवे-आसे-चक्रे । लुङादौ कर्त्तरिभ रूपानि ।

परा—अपसरणे अक० पलायते । पलायिष्ट । आययति-ते । आययत्-त । आययाम् बभूव-आस-चकार-चक्रे । आययिता । आयात् आययिषीष्ट । आययिष्यति-ते । इत्यादि ।

कृतृषु—अयनीयम् । अयिता । अयितः पलायितः । पलायितुम् । पलायनम् । अयित्वा पलाय्य । पलायमानः । पलायिष्यमाणः ।

अर्चं पूजने र्धा० सकर्ष्ये० परस्मैपदी सेट् ।

कर्त्तरि—अर्षति । अर्षेत् । अर्षतु । अर्षत् । अर्षीत् । अर्षन् । अर्षिता । अर्षीत् । अर्षिष्यति अर्षिष्यत् ।

कर्ष्यणि—अर्ष्यते । अर्षेत । अर्षेताम् । अर्ष्यत । अर्षिं अर्षिषाताम् । अर्षन् । अर्षिता । अर्षिषीष्ट । अर्षिष्यते । अर्षिष्यत ।

शिषि । अर्चयति-ते । आर्चिचत्-त । अर्चयाम् बभूव-आस-चकार-चक्रे । अर्चयिता । अर्चयित् २४

अर्चयिषीष्ट । अर्चयिष्यति-ते । आर्चयिष्यत्-त ।

कर्मणि । अर्चते । आर्चिं आर्चयि । अर्चयाम् बभूवे-आसे-चक्रे । अर्चिता अर्चयिता । अर्चिषीष्ट
अर्चयिषीष्ट । सनि । अर्चिचिषति । आर्चिचिषीत् ।

कृतसु । अर्चकः अर्चि । अर्चितः । क्तिन् नास्ति अर्चि । अर्चनम् अर्चितुम् । अर्चिता ।
अर्चितव्यः । अर्च्यः । समर्च्य । अर्चन् अर्च्यमानः । अर्चिष्यन् अर्चिष्यमाणः ।

अर्च पूजने चुरा० लभ० सक० सेट् ॥

कर्त्तरि । अर्चयति-ते । अर्चयेत्-त । अर्चयतु-ताम् । आर्चयत्-त । आर्चिचत्-त । अर्चयां-बभूव-
आस-चकार-चक्रे । अर्चयिता । अर्चयित् । अर्चयिषीष्ट । अर्चयिष्यति-ते । आर्चयिष्यत्-त ॥
कर्मणि ण्यन्तभ्वादिगणीयार्चवत् ।

सनि अर्चिचिषति-ते । आर्चिचयिषीत्-षिष्ट । कृतसु अर्चिचयिषा अर्चिचयिषुः ।

धातुरूपादशः ।

यदन्तस्यास्य पुरादिगणीयस्य च हतसु । अर्चनीयम् । अर्चकः अर्ची । अर्चयिता । अर्चितः । क्तिन्नासि
 अर्चना । अर्चनम् । अर्चयितुम् अर्चयितव्यम् । अर्चः । अर्चयित्वा । समर्च्य । अर्चयन्
 अर्चयमानः । अर्चमानः । अर्चयित्वन् अर्चयित्वाणः कर्मणि अर्चयिष्यमाणोऽपि ।

अर्च उपाज्जने अदन्तचुरादि उभय० सक० सेट् ।

कर्परि । अर्ज्जवति-ते । अर्ज्जयेत्-त । अर्ज्जयतु-ताम् । अर्ज्जयत्-त । अर्ज्जिजत्-त । अर्ज्जयाम्-
 बभूव-आस-बकार-बक्त्रे । अर्ज्जयिता । अर्ज्जयात् अर्ज्जयिषीष्ट । अर्ज्जयिष्यति-ते । अर्ज्जयिष्यत्-त ।
 कर्मणि । अर्ज्जते । अर्ज्जि अर्ज्जयि । अर्ज्जयाम्-बभूवे आसे-बक्त्रे । अर्ज्जिता अर्ज्जयिता । अर्ज्जि-
 षीष्ट अर्ज्जयिषीष्ट । अर्ज्जिष्यते अर्ज्जयिष्यते । अर्ज्जिष्यत अर्ज्जयिष्यत ।

सनि । अर्ज्जिजयिषति-ते । अर्ज्जिजयि-षीत्-षिष्ट ।

कृतसु । अर्ज्जनीयम् । अर्ज्जकः । अर्ज्जयिता । अर्ज्जितः । क्तिन्नासि सुष् अर्ज्जना । अर्ज्जयितुम् ।
 अर्ज्जयितव्यः । अर्ज्जः । अर्ज्जयित्वा उपाज्जः । अर्ज्जयन् अर्ज्जयमानः । अर्ज्जमानः । अर्ज्जयिष्यन्
 अर्ज्जयिष्यमाणः । कर्मणि अर्ज्जिष्यमाणोऽपि ।

अर्थ याचने द्विक० अदन्तबुरादि० आल० सेट् ।

कर्त्तरि । अर्थयते । अर्थयेत । अर्थयताम् । अर्थयत । अर्थयताम्-बभूव-आस-चक्र-
अर्थयता । अर्थयिषीष्ट । अर्थयिष्यते । अर्थयिष्यत ।
कर्मणि । अर्थ्यते । अर्थ्य आर्थयि । अर्थयाम्-बभूवे-आसे-चक्रे । अर्थिता अर्थयिता । अर्थिषीष्ट ।
अर्थयिषीष्ट । अर्थिष्यते अर्थयिष्यते । अर्थिष्यत अर्थयिष्यत । मतान्तरे अर्थीपयते । कर्मणि ।
अर्थीपयते । अर्थीपत्तिबोधकः अर्थीपिषु अर्थशब्दात् णिजन्तः । तेन तस्य उभयपठिता ।
अभि-सम्मानने अर्थयते सम्मानयतीत्यर्थः ।

कतसु । अर्थनीयम् । अर्थकः अर्थयिता । अर्थितः । क्तिन्नास्ति युच् अर्थना । अर्थनम् । अर्थयि-
तुम् । अर्थयितव्यः अर्थ्यः । अर्थयित्वा । प्रार्थ्य । अर्थयमानः । अर्थ्यमानः । अर्थयिष्यमाणः
कर्मणि अर्थिष्यमाणोऽपि ।

अर्द् पीढायामक० पीडाजनने सक० याचने द्विक० र्धादि० पर० सेट् ।

कर्त्तरि । अर्दति । अर्दतु । अर्दत् । अर्दतुम् । अर्दति । अर्दति । अर्दति । अर्दति । अर्दि-
ष्यति । अर्दिष्यत् ।

कर्मणे । अद्यते । आदिं आदिषाताम् । आनदे । अदिता । अदिषीष्ट । अदिष्यते । आदिष्यत ।
 णिचि । अदयति-ते । आदिदत्-त । अदयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । अदयिता ।
 अद्यात् अदयिषीष्ट । अदयिष्यति-ते । आदयिष्यत्-त । कर्मणि । अद्यते । आदिं आदिवि ।
 अदयाम्-बभूवे आसे-चक्रे । अदिता अदयिता । अदिषीष्ट अदयिषीष्ट । अदिष्यते
 अदयिष्यते । आदिष्यत आदयिष्यत ।

सनि । अदिदिषति । आदिदिषीत् । अभिपूर्वः सामीप्यप्राप्तौ अक० अभ्यर्दति समीपं यातीत्यर्थः ।
 कत्सु । अदनीयम् । अदनम् । अदकः । अदिता । अदितः । अभेषु अभ्यर्णः । क्तिन्नास्ति अ-अदी ।
 अदितुम् । अदित्वा । अद्येः । समर्थे । अदन् । अदीमानः । अदिष्यन् अदिष्यमाणः । णिजन्तस्य
 तु अदयिता । अदना । अदयितुम् । अदयितव्यः अदयित्वा । अदयन् अदयमानः अदयिष्यन्
 अदयिष्यमाणः कर्मणि अदिष्यमाणोऽपि इति भेदः ।

अई पूजायां सकर्मकः कुरा० उभय० सेट् ।

अईवति-ते । अईयेत्-त । अईयतु-ताम् । अईयत्-त । आर्जिहत्-त । अईवाम्-बभूव आस-
 चकार-चक्रे । अईयितार । अर्थात् अईयिषीष्ट । अईयिष्यति-ते । अईयिष्यत्-त ।

कर्म्मणि । अद्यते । आवि । आवे । अविता । अविषीष्ट । अविष्यते । अविष्यत ।
 अविष्यि कर्त्तरि आवयति-ते । आविवत्-त । आवयाम्-बभूव आस-चकार-चक्रे । आवयिता । आवयिता ।
 आव्यात् आवयिषीष्ट । आवयिष्यति-ते । आवयिष्यत्-त ।

कर्म्मणि । अद्यते । आवि आवयि । आवयाम्-बभूवे आसे-चक्रे । आविता आवयिता । आविषीष्ट-
 आवयिषीष्ट । अविष्यते आवयिष्यते । आविष्यत आवयिष्यत ।

कर्त्तृषु । अवनीयम् । अवनम् आवकः अविता । अविताम् । अविताम् । अविताम् । अविताम् । अविताम् ।
 अविताम् अवनम् । अविताम् । अविताम् । अविताम् । अविताम् । अविताम् । अविताम् । अविताम् ।

अथ व्याप्तौ सक० स्वादि० आत्मनेप० सेट् ।

कर्त्तरि । अदि अद्यते अद्यते अद्यते । अदि अद्यते अद्यते अद्यते । अदि अद्यते अद्यते अद्यते ।
 अद्यते अद्यते अद्यते अद्यते । अद्यते अद्यते अद्यते अद्यते । अद्यते अद्यते अद्यते अद्यते ।
 अद्यते अद्यते अद्यते अद्यते । अद्यते अद्यते अद्यते अद्यते । अद्यते अद्यते अद्यते अद्यते ।
 अद्यते अद्यते अद्यते अद्यते । अद्यते अद्यते अद्यते अद्यते । अद्यते अद्यते अद्यते अद्यते ।

कर्म्मणि । अस्थते । अर्धेत । अस्थताम् । अस्थत । आशि अशिषाताम् । आच्छाताम् । लिङ्गादौ ३०
कर्त्तरीव रूपाणि ।

शिषि । आलनेपदं नास्ति आशयति । आशिशत् । आशयाम्-बभूव आस-सकार । आशयिता ।
आस्थात् । आशयिष्यति । आशयिष्यत् । कर्म्मणि । आस्थते । आशि आशयि । आशयाम्-
बभूवे-आसे-सक्रे । आशिता आशयिता । आशिषीष्ट आशयिषीष्ट । आशिष्यते आशयिष्यते ।
कृत्स्न । आशनीयम् आशनम् । आशकः । आशी अशिता अष्टा । अष्टः । अशितुम् अष्टा ।
अशित्वा अष्टा । अपास्थ । अशुवानः । अशिष्यमाणः अच्यमाणः । यन्तस्य आशयिता ।
आशयितव्यः । आशयितुम् आशना ।

सनि । अशिशिषते । अशिशिषिष्ट । कृत्स्न अशिशिषा अशिशिषुः ।

अश भोजने कर्त्तादि० पर० सेट् सक० ।

अनाति अनीत अन्नन्ति । अनीयात् । अनातु अनीताम् अन्नन्तु अशान अनीतम् अनीत ।
आनात् आनीताम् आन्नन् । आशीत् । आश । अशित । अस्थात् । अशिष्यत् । आशिष्यत् ।
कर्म्मणि । अस्थते । अस्थेत । अस्थताम् । आस्थत । आशि आशिषाताम् । आशे । अशिता ।
अशिषीष्ट । अशिष्यते । आशिष्यत ।

णिन् । परस्मैपदौ । आशयति । आशिशत् । आशयाम्-बभूव-आस-बकार । आशयिता ।
 आश्यात् । आशयिष्यति । आशयिष्यत् । कर्मणि । स्यादिगणीयाशबद्-पाणि ।
 सन् । आशिशिषति । आशिशिषीत् । कर्मणि आशिशिष्यते । आशिशिषि ।
 कर्त्तुः । आशनीयम् । आशनम् । आशकः आशी । आशिता । आशितः । अष्टिः । आशितुम् ।
 अशित्वा । अशितव्यम् । अन्नम् । अशिवन् । अशिव्यन् । अशिव्यमाणः । ख्यन्तस्य आशना आशयिता
 आशयित्वा । आशयितुम् । आशयन् । सनन्तस्य आशिशिषा अशिशिषुः ।

अस विद्यमानतायाम् अकर्त्तृकः अदा० पर० सेट् ।

अशि सः सन्ति । अशि'स्यः स्य । अशि'स्यः स्यः स्यः । स्यात् स्याताम् स्युः । स्याः स्यात् 'स्यात् स्याम्
 स्याव स्याम । असु स्याम्' एधि सम् स' अशानि असव असाम । आसीत् आस्ताम् आसन्
 आसीः आस्तम् आस आसम् आस आस । लुङादौ आर्द्धधातुकमात्रेऽस्य प्रयोगो नास्ति
 भूधातुप्रयोगएव । तस्य च रूपाणि पूर्व्ववत् ।
 कर्त्तुः । केवलम् शतरि सन् । अन्यत भूधातुवत् ।

अस चोपणे दिवादि० परसौपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि । अस्यति अस्यतः अस्यन्ति । अस्येत् अस्येताम् अस्येदुः । अस्यतु अस्यताम् अस्यन्तु ।
आस्यत् आस्यताम् आस्यन् । आस्यत् आस्यताम् आस्यन् । आस । असिता । अस्यात् । अस्यात् ।
असिष्यति । आसिष्यत् ।

कशीणि । अस्यते । आसि । आसे । असिता । असिषीष्ट । असिष्यते । आसिष्यत ।

बनि । असिषिबति । उपसर्गं पूर्वं उभयपदी । तत्र निपूर्वं—निरासे सक्त० निरस्यति निरस्यते । अप-
तद्वत् अपास्यति अपास्यते । विपूर्वं—विस्तारे सक० व्यस्यति विस्तारयति । सम्-सङ्क्षेपकरणे
सक० सङ्घाते तु अक० । समस्यति सङ्क्षिपति । अन्येन सहैकरूपो भूत्वा संहन्यते वा ।

कृतसु । निरसनीयम् । निरसनम् । निरासकः निरासी । निरसिता । निरसः अपासः व्यसः
समसः । निरसितुम् । निरासः व्यासः समासः । निरास्यः । निरस्यत्वा । निरस्य । अस्यन् निरस्यन्
निरस्यमानः । असिष्यन् असिष्यमाणः ।

णिचि । आसयति-ते । आसिसत् आसिसत । आसयाम्-वभूव-आस-सकार-सङ्के ।

कृतसु । निरसनीयम् । निरासकः निरासयिता । निरासी । निरासितः । निरासना । निरासयितव्यः ।
निरासयन् निरासयमानः निरासयिष्यन् निरासयिष्यमाणः ।

शतशतशतः ।

असू लपतापे कण्डूदि० उभयपदी० अक० सेट् ।

कर्षीरि । असूबति-ते । असूयेत्-त । असूयतु-ताम् । असूयीत् असूयिष्ट । असूयाम्-
 वभूव-आस-चकार-चक्रे । असूयिता । असूयात् असूयिषीष्ट । असूयिष्यति-ते । असूयिष्यत्-त ।
 आवे असूयते । असूयि । असूयाम्-वभूवे-आसे-चक्रे । असूयिता । असूयिषीष्ट ।
 कर्षीरि । असूयनीयम् । असूयकः । असूयी । असूयिता । असूयितः । क्तिन्नासि अ असूया ।
 असूयितुम् । असूयितव्यम् । असूयित्वा । असूयन् असूयमानः । असूयिष्यन् असूयिष्यमाणः ।

आप प्राप्तौ स्वीदिगणीयः सकर्ष्यकः परस्मैपदी अनिट् ।

कर्षीरि । आप्नोति आप्नतः आप्नवन्ति आप्नोषि आप्नयः आप्नय आप्नोमि आप्नवः आप्नमः ।
 आप्नयात् । आप्नोतु । आप्नोत् । आप आपतुः आपुः आपिष्य ^ऋपयुः आप आप
 आपिष्य आपिम । आप्ता । आप्यात् । आप्यति । आप्यत् ।

कर्ष्यणि आप्यते । आपि । आप्ता । आप्सीष्ट । आप्यते । आप्यत् । णिच् । आप-
 यति-ते । आपिष्यत्-त । आपयाम्-वभूव-आस-चकार-चक्रे । आपयिता । आप्यात् आप-
 यिषीष्ट । आपयिष्यति-ते । आपयिष्यत्-त । कर्ष्यणि आप्यते । आपि आपयि । आपयाम्-
 वभूवे-आसे-चक्रे । आपिता आपयिता । आपिषीष्ट आपयिषीष्ट । आपिष्यते आपयिष्यते ।

सनि ईक्षति । ऐषीत् । कर्षणि ईखते । ऐषि ।

नत्सु । आपनीयम् । आपकः आपी । आप्तः । आप्तम् । आप्तिः । आप्तव्यः । आप्ता प्राप्य । आप्तम् । आप्तुवन् आप्तमानः । आप्त्यन् आप्तमानः । यत्नस्य आपयिता आपयितुम् आपयितव्यः । आपयित्वा । क्तिन्नास्ति दुष् आपना । आपयन् आपयमानः आपयमानः । आपयिष्यन् आपयिष्यमाणः आपिष्यमाणः । सनन्तस्य ईष्यनीयम् । ईष्यिता । ईष्यितः । ईष्यितुम् । क्तिन्नास्ति अ ईसा । ईसुः । ईष्यितव्यः । त्रि-व्याप्तौ व्याप्नोति । व्याप्त. व्यापकः । परि-पथ्याप्तौ सम्पूर्णा च अक० पथ्याप्नोति पथ्याप्तः समर्थः सम्पूर्णा वा भवति । रुम् समाप्तौ समाप्नोति अन्तं गच्छतीत्यर्थः समाप्तः शेषं गतः । समापयति शेषं गमयति ।

आष उपवेशने अर्देदि० आत्स० अकक्षी० सेट् ।

कर्षीरि । आस्ते । आसीत । आस्ताम् । आस्त । आसिष्ट । आमासु-बभूव-आस-चक्रे । आसिता । आसिषीष्ट । आसिष्यते । आसिष्यत ।

भावे आस्यते । आसि । आसाम्-बभूवे-आसे-चक्रे । लुङ्गादौ कर्त्तरीव ।

बिषि आसयति-ते । आसिसत्-त । आसयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । आसयिता । आस्तात् आसयिषीष्ट । आसयिष्यति-ते । आसयिष्यत्-त ।

कर्म्मणि । आस्यते । आसि आसयि । आसयाम्-बभूवे-आसे-बक्रं । आसिता आसयिता । आसिषीष्ट
 आसयिषीष्ट । आसिष्यते आसयिष्यते । आसिष्यत आसयिष्यत । ●

सनि । आसिसिषति । आसिसिषीत् । भावे आसिसिष्यते । आसिसिषि ।

हत्सु । आसनीयम् । आसनम् आसकः । आसितव्यम् । आसिता । आसितः आसितुम् ।

क्तिन् नासि युच् आसना । आसित्वा । उपास्य । आस्यम् । आसीनः आसिष्यमानः ।

उप-उपासने सक० उपासे सेवते । उत्-औदास्ये उदासे औदासीन्यमवलम्बते ।

इ गतौ अदादि० सक० पर० अनिट् ।

कर्त्तरि । एति इतः यन्ति एषि इथ इय इमः इमः । इयात् । एतु । ऐत् । अगात् ।
 इयाव ईयतुः ईयुः इययिथ इवेथ ईययुः ईय इयाय ईयिव ईयिम । एता । ईयात्
 उपससर्गात् अन्विथात् । एथति । ऐथत् । कर्म्मणि ईयते । अगायि । ईवे । आयिता
 एता । आयिषीष्ट एषीष्ट । आयिष्यते ऐथते । आयिष्यत ऐथत ।

यिषि । गमयति-ते । अजीगमत्-त । गमयाम्-बभूव-आस-बकार-बक्रं । प्रतिपूर्ब्बः प्रतीतौ
 प्रत्याययति कर्म्मणि । प्रत्याष्यते ।

सनि । जिगमिषति अजिगमिषीत् । कर्म्मणि ङिङिष्यते अजिगमिषि । प्रति-प्रतीषिषति कर्म्मणि प्रतीषिष्यते । ३५

अधील । अधीयमानः अश्रेय्यमाणः । गत्यन्तस्य अध्यापनीयम् । अध्यापकः । अध्यापयिता ।
 अध्यापितः अध्यापयितुम् । अध्यापयितव्यः । क्तिन्नास्ति युष् अध्यापना । अध्यापयन् अध्यापय
 अध्यापयन् अध्यापयमानः । अध्यापयिष्यन् अध्यापयिष्यमाणः अध्यापिष्यन्^{णे}प । सनन्तस्य
 अधिजिगांसनीयम् । अधिजिगांसिता । अधिचिगांसितः । अधिजिगांसितुम् । अधिजिगां-
 सितव्यः । क्तिन्नास्ति अ अधिजिगांसा । अधिजिगांसुः । अधिजिगांस्यम् अधिजिगांस्यमानः
 अधिजिगांसिष्यमाणः ।

इष वाक्यायाम् सक० तुदा० पर० सेट् ।

कर्त्तरि । इच्छति । इच्छेत् । इच्छतु । इच्छतु । ऐच्छत् । ऐच्छीत् । इयेष ईषतुः ईषुः इयेषिय ।
 एषिता एष्टा । इष्यात् । एषियति । ऐषिष्यत् । कर्मणि इष्यते । ऐषि । ईषे । एषिता एष्टा ।
 एषिषीष्ट । ऐषिष्यते । ऐषिष्यत । णिचि एषयति-ते । ऐषिषत्-त । एषयाम् बभूव-
 आस-वकार-वक्त्रे । एषयिता । कर्मणि । एष्यते । ऐषि ऐषयि । एषयाम् बभूवे-आसे-वक्त्रे ।
 एषिता एषयिता । सनि । इषिषिषति । ऐषिषिषीत् । कर्मणि इषिषिष्यते । ऐषिषिषि ।

कतृषु । एषणीयम् । एषः । एषी । एष्टव्यः एषितव्यः । एषिता एष्टा । इष्टः । इष्टुः । इच्छुः ।
 इच्छा । एषित्वा इष्ट्वा । एष्यन् । इच्छन् । इष्यमाणः एषियन् । एषियमाणः । ख्यन्तस्य एष
 यितुम् । एषयितव्यः । एषितः क्लिप्तास्त्रि सुष् एषणा । एषयित्वा । एषयन् । एषयमाणः
 एष्यमाणः । एषयियन् एषयियमाणः एषियमाणः । अधि-सत्कारे अधीच्छति सत्कारेति ।
 अधीष्टः सत्कृतः । अधीष्टम् सत्कारः । प्रति-यज्ञणे प्रतीच्छति गृह्णाति ।

इष गतौ दिवा० सक० पर० सेट् ।

कर्षति । इष्यति । इष्येत् । इष्यतु । ऐष्यत् । ऐषीः । इयेष । एषिता एष्टा । इष्यात् ।
 कर्षयिषि । इष्यते । इष्येत । इष्यताम् । ऐष्यत । ऐषि । ईषे । एषिता एष्टा । एषिषीष्ट ।
 एषियते । ऐषियेत ।

यिषि । तुदादिगणीयेषधातुवत् । एवं कतृषु । प्र-मैरणे मेषयति प्रेरयति मेषणा मेषणा ।

इच्च दर्शने र्धा० सक० आत्न० सेट् ।

कसीरि । इच्चते । इच्चत । इच्चताम् । ऐच्चिष्ट । इच्चाम्-वभूव-आस-चक्रे । इच्चिता । इच्चिषीष्ट । इच्चियते । ऐच्चियत् ।

कर्माणि । इच्छते । इच्छत । ऐच्छि । इच्चाम्-वभूवे-आसे-चक्रे । लुङादौ कर्माणि । इच्छते । इच्छत । ऐच्छि । इच्चाम्-वभूवे-आसे-चक्रे । लुङादौ कर्माणि ।

विशि । इच्चयति-ते । ऐच्चिषत्-त । इच्चयाम्-वभूव-आस-चकार-चक्रे । इच्चयिता । इच्छात् इच्चयिषीष्ट इत्यादि । कर्माणि । इच्छते । ऐच्चि ऐच्चयि । इच्चयाम्-वभूवे-आसे-चक्रे । इच्चिता इच्चयिता । इच्चिषीष्ट इच्चयिषीष्ट इत्यादि ।

कत्सु । इच्चणीयः । इच्चणम् । इच्चकः । इच्चिता । इच्चितः । क्तिन्नासि अ इच्चा परीच्चा उपेच्चा । इच्चितव्यम् । इच्चितुम् । इच्चित्वा । अपेच्य । इच्छः । इच्छमाणः इच्छिष्यमाणः । च्यन्तस्य तु । इच्चयिता । क्तिन्नासि सुच् इच्छणा । इच्चयितव्यः । इच्चयितुम् । इच्चयित्वा ।

इच्चयन् इच्चयमाणः । इच्चयिष्यन् इच्चयिष्यमाणः इति भेदः । प्र-बुद्धिपूर्वककरणे सक० प्रेच्यते बुद्धिपूर्वं करोति । प्रति-प्रतीचाबाम् (आकाङ्क्षाविशेषे) सक० प्रतीच्यते औत्सुक्येन

परि-परीच्यायाम् सक० परीच्वा शुद्धिरूचकव्यापारः तत्त्वनिर्णायकव्यवहारश्च । परीचते शुद्धादिं रूचयति तत्त्वेन निश्चिनोति वा । उत्प्र-उत्प्रैच्चायाम् सक० अन्यथा स्थित-वस्तुनोऽन्यरूपेण सम्भावनमुत्प्रैच्चा । उत्प्रैचते अन्यथा स्थितसन्नरूपेणोद्भावयतीत्यर्थः । उप-उपैच्चायाम् (औदासीन्यावलम्बने) अक० उपैचते उदास्ते इत्यर्थः । औदासीन्यहेतुक-त्यागेऽपि सक० उपैचते औदासीन्येन त्यजति । सम-विवेचने सक० समीचते ।

ईड् सुतौ अदा० सक० आल० सेट् ।

कर्त्तरि । ईडे ईडिषे इडिध्वे । ईडीत । ईट्टाम् ईडिष्व ईडिष्वम् । ऐट्ट । ऐडिष्ट । ईडाम्-बभूव-आस-चक्रे । ईडितासे । ईडिषीष्ट । ईडिष्यते । ऐडिष्यत । कर्मणि । इद्यते । ऐडि । ईडाम्-बभूव-आसे-चक्रे । लुङादौ कर्त्तरीव ।

यिषि । ईडयति-ते । ऐडिङत्-त । ईडयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । ईडयितासि-से । ईड्यात्

ईडयिषीष्ट । ईडयिष्यति-ते इत्यादि । कर्मणि । ईद्यते । ईडयाम्-कभूवे-आये-
 चक्ते । ईडिता ईडयिता । ईडिषीष्ट ईडयिषीष्ट इत्यादि ।
 क्तृत् । ईडनीचम् । ईडनम् । ईडकः । ईडी । ईडिता । ईडितः । क्तिन्नास्ति च ईडा ।
 ईडितव्यः । ईडितुम् । ईडित्वा । समीच्या । ईद्युः । ईडानः ईद्यमानः । ईडिष्यमाणः ।
 ख्यन्तस्य तु ईडयिता । क्तिन्नासि युच् ईडना । ईडयितव्यः । ईडयितुम् । ईडयित्वा ।
 ईडयन् ईडयमानः । ईडयिष्यन् ईडयिष्यमाणः इत्यादि भेदः ।

ईश ऐश्वर्य्ये अद्दा० सक० आल० सेट् ।

कर्त्तरि । ईष्टे ईशिषे ईशिष्ये । ईशीत । ईष्टाम् ईशिष्य ईशिष्यम् । ऐष्ट । ऐशिष्ट । लिङादौ
 ईडइव रूपाणि ङकारस्थाने शकारमात्रभेदः ।

ईह चेष्टायाम् स्त्री० अक० आल० सेट् ।

कर्त्तरि । ईहते । ईहेत । ईहताम् । ऐहत । ऐहिष्ट । लिङादौ सर्वत्र ईडधातोरिव रूपाणि
 ङकारस्थाने ङकारमात्रभेदः ।

अह वितर्कं त्वा० सक० आत्म० सेट् ।

कर्त्तरि । अहते । अहेत । अहेताम् । औहत् । औहित । अहाम्-बभूव-आस-चक्रे ।
अहितारे । अहिपीठ । अहित्यते । औहित्यत ।

कर्मणि । अह्यते । औहि । अहाम्-बभूवे-आसे-चक्रे । खुडादौ कर्त्तरीव ।

उपसर्गपूर्वकः उभयपदी समूहति समूहते । यादौ परे तु ह्रस्वः समुह्यात् समुह्य इत्यादि ।

णिवि । अहयति-ते । औजिहत्-त । अहयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । अहयितासि-से ।

अह्यात् अहयिपीठ । अहयिष्यति-ते । अत्सु । अहनीयम् । अहनम् । अहः । अहकः

अही । अहिता । अहितः । क्तिन्वासि अ अहा । अहितुम् । अहितव्यः । अहित्वा । समुह्य ।

अह्यः । अहमानः । अह्यमाणः । अह्यन्तस्य तु अहयिता अहयितव्यः ।

अहयितुम् । अहयित्वा । अहयन् अहयमानः । अहयिष्यन् अहयिष्यमाणः इत्यादि भेदः ।

अह गतौ त्वा० सक० पर० अनिट् ।

कर्त्तरि । अह्यति । अह्यत् । अह्यत् । अह्यत् । अह्यत् । अह्यत् । अह्यत् । अह्यत् । अह्यत् ।

अह्यन् अह्युः । अह्य अह्यतुः अह्यः अह्यिष्यन् अह्यिष्यन् । अह्यिष्यति । अह्यिष्यति ।

आरिष्यत् । कर्मणि अर्थेते । आरि आरिषाताम् आर्षाताम् । आरे । आरिता अर्त्ता ।
 आरिषीष्ट ऋषीष्ट । आरिष्यते अरिष्यते । णिषि अर्पयति-ते । आर्पिपत्-त । अर्पयाम्-वभू-
 आस-चकार-चक्रे । अर्पयिता । अर्प्यात् अर्पयिषीष्ट । अर्पयिष्यति-ते आर्पयिष्यत्-त ।
 सनि । अरिषति । आरिषीत् अरिषाम्-वभू-आस-चकार । यङि आरार्थ्यते ।

तत्सु । अरणीयम् । अरणम् । आरः । अर्त्ता । अतः । अर्त्तुम् । अत्वा । सत्त्व ।
 आर्थः । ऋच्छन् अर्थमाणः । आरिष्यन् । आरिष्यमाणः अरिष्यमाणः ।
 समु—सङ्गतौ अक० आत्मनेपदी । सञ्चकते । समारत समार्त्त समारताम् समार्षाताम् ।
 समारे । समत्तसि । सञ्चषीष्ट ।

ऋ गतौ जुहोत्यादि सक० पर० अनिट् ।

कर्त्तरि । इयर्त्ति इयृतः इयति । इयर्षिं इयृथः इयृथ इयर्षिम् इयृवः इयृमः । इयृयात् । इयर्त्तु
 इयृताम्, इयृत्तु इयृहि इयृतम् इयृत इयराणि इयराव इयराम । ऐयः ऐयृताम्, ऐयृवः
 ऐयः ऐयृतम्, ऐयृत ऐयरम्, ऐयृव ऐयृम । लुङादौ सर्वत्र भ्वादिगणीयवत् ।

एष ढड्ढौ र्वा० अक० आत्म० सेट् ।

कर्त्तरि । एषते । एषेत । एषताम् । एषेत । ऐषिष्ट । एषाम्-बभूव-आस-चक्रे । एषिता
एषिषीष्ट । एषिष्यते । ऐषिष्यत । भावे । एष्यते । ऐषि । एषाम्-बभूवे-आसे-चक्रे ।
लुङादौ एकवचने कर्त्तरीव ।

षिचि । एषयति-ते । ऐदिषत्-त । एषयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । एषयिता । एष्यात् ।
एषयिषीष्ट । एषयिष्यति-ते । कर्त्तृणि । ऐषि । एषयाम्-बभूवे-आसे-चक्रे । एषिता
एषयिता । एषिषीष्ट एषयिषीष्ट इत्यादि ।

कृत्सु । एषनीयम् । एषनन् । एषकः । एषः । एषः एषसी । एषी । एषिता । एषितः । क्तिन्वास्ति
अ एषा । एषितुम् । एषितव्यम् । एषित्वा । समेध्य । एष्यः । एषमानः एषिष्यमाणः ।
ख्यन्तस्य तु एषयिता । एषना । एषयितुम् । एषयितव्यः । एषयित्वा । एषयन्
एषयमानः एषयिष्यन् एषयिष्यमाणः इत्यादि भेदः ।

शतसुपादसः ।

कथ कथने अदन्तसुरा० सक० उभ० सेट् ।

कर्त्तरि । कथयति-ते । कथयेत्-त । कथयतु-ताम् । अकथयत्-त । अचीकयत्-त अचकयत्-त ।
कथयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । कथयिता-सि-से । कथ्यात् कथयिषीष्ट । कथयिष्यति-ते ।
कर्त्त्राणि । कथ्यते । अकथि । कथयाम्-बभूवे-आसे-चक्रे । कथिता कथयिता । कथिषीष्ट कथ-
यिषीष्ट इत्यादि ।

सनि । विक्थयिषति-ते । अविक्थयिषीत् षिष्ट । विक्थयिषाम्-बभूव-आस-चकार चक्रे ।
कर्त्तुः । कथनीयम् । कथनम् । कथकः । कथयिता । कथितः । क्तिन्, युच् च नास्ति अ कथा ।
कथयितुम् । कथयितव्यः । कथयित्वा । संकथ्य । कथ्यः । कथय-न् आनः । कथमानः
कथयि-ष्यन् व्यभाणः ।

कम इच्छायाम् आ० सक० आत्मने० सेट् ।

कर्त्तरि । कामयते । कामयेत । कामयताम् । अकामयत । अचीकमत अचकमत । काम-
याम्-बभूव-आस-चक्रे, चकमे । कामयिता कमिता । कामयिषीष्ट कमिषीष्ट । कामयि-

व्यते कश्चिद्यते । अकामयिष्यत अकमिष्यत । कर्मणि कास्यते । कास्येत् । कास्यताम् ।
 अकास्यत । अकामि अकमि । कामयामु-वभूवे-आसे-चक्रे-चक्रे । कामिता कामयिता
 कामिता । कामिषीष्ट कामयिषीष्ट क्रमिषीष्ट । कामिष्यते कामयिष्यते कश्चिद्यते ।
 शिचि । कामयति-ते । अशीकमत् अचकमत्-त । कर्मणि कास्यते । आकामि अकमि ।

सनि । चिकामयिषते चिकमिषते । अचिकामयिषिष्ट अचिकमिषिष्ट ।

क्तृष्टु । कम्नीयः । कम्नम् । कामः । कामकः । कामुकः । कामी । कामयिता कामिता । कामितः
 कान्तः । णिङ् पक्षे युष् पक्षे क्तिन् कामना कान्तः । कामयितुम् कमितुम् । कामयितव्यः
 क्वितव्यः । कामयित्वा कमित्वा कान्त्वा । संकास्य । कास्यः । कच्चः । कामयमानः कास्यमानः ।
 कामयिष्यमाणः कश्चिद्यमाणः । य्यन्तस्य कामयिता । कामितः । कामना । कामयितव्यः ।
 कामयितुम् कामयित्वा । कामय-न् मानः कामयि-ष्यन् य्यमाण इति भेदः ।

कस्य च लने आदि अक० आल० सेट् ।

कस्यते ! कस्येत् । कस्यताम् । अकस्यत । अकस्यिष्ट । चकस्ये । कस्यितासे । कस्यिषीष्ट ।
 कश्चिद्यते । अकश्चिद्यत । आवे । कस्यते । अकस्यि ।

षिन्धि । आलनेपदं नास्ति कस्ययति । अचिकस्यत् । कस्ययाम् बभूव आस चकार । कर्मणि ।
 कस्यप्रते । अकस्यि । कस्ययाम् बभूवे आसे चक्रे । कस्यितासे कस्ययितासे ।
 कस्यु । कस्यनीयम् । कस्यनः । कस्यकः । कस्यः । कस्यिता । कस्यितः । कस्यितुम् । कस्यित्वा ।
 प्रकस्यत् । कस्यः । कस्यमानः कस्यिथ्यमाणः । गयन्तस्य कस्ययिता । कस्ययितव्यः । कस्ययितुम् ।
 कस्ययित्वा । कस्ययन् । कस्यप्रमानः । कस्ययिष्यन् । कस्ययिष्यमाणः । असु-असुग्रहे सक०
 असुकस्यते असुगृह्णाति । असुकस्या ।

कर्णं भेदने अदन्ताचुरादि० सक० उभयपदी सेट् ।

कर्णयति-ते । आङ्-अवणे आकर्णयति-ते । आकर्णनम् । आकर्णयन् । आकर्णितः ।

कल गतौ संख्यायाञ्च अदन्ताचुरा० सक० उभ० सेट् ।

कर्त्तरि कलयति-ते । कलयेत्-त । कलयतु-ताम् । अकलयत्-त । अचीकलत्-त अचकलत्-त ।
 सर्व्वं कथधातुवत् यकारस्थाने लकारमातभेदः । सम्-एकत्वस्थीकरणे संघातकरणे च संकलयति
 एकत्वस्यं करोति संघतं करोति वा । वि-योजने विकलयति वियोजयति ।

काङ्क्ष वाच्यायां भ्वादि० पर० सक० सेट् । प्रायेणाङ्पूर्वकः

कर्त्तरि आ-काङ्क्षति । काङ्क्षेत् । काङ्क्षतु । आकाङ्क्षीत् । चकाङ्क्ष । काङ्क्षिता ।
काङ्क्षान् ॥ काङ्क्षिष्यति । आकाङ्क्षिष्यत् । कर्ष्यणि । काङ्क्षत्रते । आकाङ्क्षिष्ट । चकाङ्क्षे । णिष्वि
काङ्क्षयति-ते । इत्सु । काङ्क्षणीयः । काङ्क्षणम् । आकाङ्क्षी । आकाङ्क्षकः । आका-
ङ्क्षिता । आकाङ्क्षितः । त्तिन्नासि अ आकाङ्क्षा । आकाङ्क्षितुम् । काङ्क्षित्वा । आकाङ्क्षत्र ।
काङ्क्षत्रम् । आङ्क्षन् काङ्क्षत्रमाणः । काङ्क्षिष्यन् काङ्क्षिष्यमाणः ।

काल मन्त्रणे चालने च अदन्तपुरा० सक० उभ० सेट् ।

कालयति चालयति मन्त्रयति वा । काल्यमानः चाल्यमानः ।

काश प्रकाशे अकर्त्तृकः स्वादि० चाल० सेट् ।

काशते । काशेत । काशताम् । आकाशत । आकाशिष्ट । काशाम्-बभूव्-आस-चक्रे चकाशे ।
काशिता । काशिष्यते । मावे काश्यते । आकाशि । काशाम् बभूव् आसे चक्रे चकाशे ।
सुहादौ कर्त्तरीव ।

धातुरूपादर्थः ।

५०
 चिचि काशयति-ते । अचकाशत्-त । काशयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । काशयितासि-से । काश्यात्
 बभूवे-आसे-चक्रे । काशयिषीष्ट । काशयिष्यति-ते । अकाशयिष्यत्-त । कर्षणि काश्यते । अकाशि । काशशाम्-
 काशयिता काशयिता ।

इत्सु काशनीयम् । काशनम् । काशकः । प्रकाशः । काशी । काशिता । काशितः । काशितुम् ।
 काशितव्यम् । काशित्वा । प्रकाश । प्रकाशः । प्रकाशमानः । काशिष्यमाणः । य्यन्तस्य तु
 काशयिता । काशयितुम् । काशना । काशयितव्यः । काशयित्वा । काशयन्-मानः
 काशयिष्यन् व्यमाणः इतिभेदः । निप्रतिष्यासुपसर्गाभ्यां षञि निप्रत्योर्द्विः नीकाशः
 प्रतीकाशः ।

कित संशये रोगप्रतीकारे च स० र्धादि पर० सेट् ।

चिकित्सति । चिकित्सेत् । चिकित्सतु । अचिकित्सत् । अचिकित्सीत् । चिकित्सां बभूव आस चकार ।
 कर्षणि चिकित्सते । अचिकित्सि । चिकित्सां बभूवे आसे चक्रे । संशये तु विपूर्वक एव ।
 चिचि चिकित्सयति । इत्सु । चिकित्सनीयम् । चिकित्सनम् । चिकित्सकः । चिकित्सी । चिकि-
 त्सिता । चिकित्सितः । क्तिष्वासि अ चिकित्सा । चिकित्सितुम् । चिकित्स्वा विचिकित्स्य ।
 चिकित्स्यम् । चिकित्सन् । चिकित्स्यमानः । चिकित्सिष्यन् । चिकित्सिष्यमाणः ।

कित निवासे अक० र्धादि० पर० सेट् ।

केतति । केतेत् । केतठु । अकेतत् । अकेतीत् । अकेत । केतिता । कित्वात् । केतिष्यति । भावे
कित्यते । अकेति । अकेते । सनि चिकेतिषति । णिचि केतयति ते । अचीकितत् त ।
इत्सु केतनीचम् केतनम् । केतः । केती । केतितः । केतितुम् । केतन् । केतिष्यन् ।
सम्—संज्ञाकरणे सक० संकेतति संच्चितं करोति । संकेतः संज्ञा । संकेतितः ।

कुप कोपे दिवा० अक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि । कुप्यति । कुपेत् । कुपठु । अकुप्यत् । अकुपत् अकोपीत् । अकुप । कोपित ।
कुषात् । कोपिष्यति । अकोपिष्यत् । भावे कुप्यते । अकोपि । णिचि कोपयति अचूकुपत् ।
सनि । अकोपिषति । इत्सु कोपनीयम् । कोपनम् । कोपनः । कोपः । कोपकः । कोपी । कोपिता ।
कुपितः । कोपितुम् । कुपित्वा । संकुप्य । कुप्यः । कुप्यन् । कोपिष्यन् ।

कुप भेदने ऋष्यादिगणीयः सक० पर० सेट् ।

कुषाति । कुषीयात् । कुषाठु । अकुषात् । अकोषीत् । निर् पूर्वकस्य निरकोषीत् ।

निरकुञ्चत् । चुकोष । कोषिता । निष्कोषिता निष्कोषा । कोषियति निष्कोषियति निष्कोषयति । ५२

कर्षणि कुष्यते । अकोषि । निरकोषिषाताम् निरकुञ्चाताम् । णिचि कोषयति-ते । अचू-
कूपत्-त । कोषयाम् बभूव आस चकार चर्क । कर्षणि कोष्यते । अकोषि अकोषि-
षाताम् अकोषयिषाताम् ।

इत्सु कोषणीयम् । कोषणम् । कोषः । कोषकः । कोषी । कोषिता निष्कोषिता निष्कोषा ।
निष्कुषितः निष्कुष्टः । कोषितुम् निष्कोषितुम् निष्कोष्टुम् । कोषित्वा । निष्कुष्य । कुषणम् ।
कोषियन् । निष्कोषियन् निष्कोष्यन् । कोषियमाणः निष्कोषियमाणः निष्कोष्यमाणः । ख्यन्तस्य
तु कोषयिता कोषयितव्यः । कोषणा । कोषयितुम् । कोषयित्वा । कोषयन् कोषयमाणः ।
कोषयिष्यन् ख्यमाणः ।

कृञ् अव्यक्तशब्दे र्भा० अक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि कृजति । कृजेत् । कृजतु । अकृजत् । अकृजीत् । चुकृज । कृजिता । कृज्यात् ।
कृजियति । अकृजियत् । भावे कृज्यते । अकृजि । चुकृजे । णिचि कृजयति-ते । अचुकृजत्-त ।
इत्सु । कृजनीयम् । कृजनम् । कृजकः ॥ कृजी । कृजिता । कृजितुम् कृजित्वा अकृजा ।

वाचस्पत्यर्थः ।

कृजित्वा । संकृज्य । कृजन् । कृजिष्यन् । कृजन्तस्य तु कृजयिता । कृजयितुम् । कृजयितव्यम् ।
 कृजयित्वा । कृजयन् कृजयमानः । कृजयमानः । कृजयिष्यन् कृजयिष्यन् इत्यादिभेदः ।

एक करणे तना० सक० उभय० अनिट् ॥

कर्त्तरि करोति कुरुतः कुर्वन्ति करोषि कुरथः कुरथ कुरोमि कुर्वेः कुर्येः । कुरुते कुर्वीते
 कुर्वते कुरुषे कुर्वीषे कुरुष्वे कुर्व्वे कुर्व्वहे कुर्येहे । कुर्यात् कुर्वीत । करोतु कुरुताम् कुर्व्वन्तु
 कुरु कुरुतम् कुरुत करवाणि करवाव करवाम । कुरुताम् कुर्व्वीताम् कुर्व्वताम् कुरुष्व
 कुर्व्वीथाम् कुरुष्वम् करवै करवामहे । अकरोत् अकुरुतम् अकुर्व्वन् । अकुरुत
 अकुर्व्वीताम् अकुर्व्वन्त । अकार्षीत् अकार्षीम् अकार्षुः । अकृत अकृषताम् अकृषत । अकार
 अकृतुः अकृः अकृत्य अकृतव अकृतम । अक्रे अक्रीते अक्रीरे अक्रीषे ।

सम्पूर्वकस्य तु सञ्चस्कारतुः सञ्चस्कारतुः सञ्चस्करिथ सञ्चस्करिथ सञ्चस्करिभ । सञ्चस्कारे सञ्चस्कारते
 सञ्चस्कारिरे सञ्चस्कारिषे । कर्त्ता-सि से । क्रियात् कृषीष्ट संस्कृषीष्ट । करिष्यति-ते अकरिष्यत्-त ।
 कर्षयिषि क्रियते । अकारि अकारिषाताम् अकृषाताम् । अक्रे । कारितासे कर्त्तासे । कारिषीष्ट
 कृषीष्ट । कारिष्यते करिष्यते । अकारिष्यत अकरिष्यत । णिषि कारयति-ते अशीकरत्-त । ५३

कार्याणु-बभूव-आश-चकार-चक्रे । कारयितासि-से । कार्यात् कारयिषीष्ट । कारयिष्यति-ते ।
अकारयिष्यत्-त । सनि चिकीर्षति यच्छि चिक्रीयते । इत्सु । करणीयम् । करणम् । कारः ।
अगतकरः । कर्षकः । भयङ्करः । प्रियङ्करः । खेमङ्करः । खेमकारः । कुम्भकारः ।
कारकः । कारी । कर्त्ता । कृतः । कर्तुम् । क्विपि पुण्यकृत शुभकृत सुकृत
दिनकृत । कसु—चकवान् । कर्त्तव्यम् । शक्तिया क्यप् कत्या । इत्वा प्रकृत्य । इत्यम् । कार्यम् ।
कुर्षन् कुर्षाणः करिष्यन् व्यमाणः । ख्यन्तस्य तु कारयिता । कारितः क्तिन्नास्ति सुष्
कारणा । कारयितव्यः । कारयितुम् । कारयित्वा । प्रकार्यं । कारयन् माणः कारयिष्यन्
व्यमाणः । कर्षयिषि कारिष्यमाणोऽपि । सम्-संस्तारे(सतो गुणान्नारोद्गुपादनायाम्) संस्कारोति ।
वि—विहस्यौ आलम् । विजुहते । प्र-प्रस्तावे प्रकरोति प्रकृत्य प्रकरणम् । अधि-अधिकारे सकम्
अधिकरोति । अधिकारः । अशु-अशुकरणे अशुकरोति सहशीकरोति । परा-निर्ष्णा-
निराकरणे पराकरोति निराकरोति निवारयतीत्यर्थः । अप अकारे आलम् । अपजुहते अजिष्टं
करोति । अपकारः । प्रति—प्रतीकारे प्रतिकरोति घञि तु प्रतीकारः । परि-परिष्कारे
परिष्करोति शोधयतीत्यर्थः । आविस्-प्राडुस्-जमस्-साश्वात्-प्रभृतौ तत्तत्करणे । आविष्क-
रोति । उरी-उररी-खीकारे उरीकरोति । तिरस्-पराभवे सकम् । तिरस्कारोति ।

इत कीर्त्तने चुरादि० उभ० सक० सेट् ।

कर्त्तरि । कीर्त्तयति-ते । कीर्त्तयेत्-त । कीर्त्तयतु-ताम् । अकीर्त्तयत्-त । अकीर्त्तयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । कीर्त्तयिता-सि-से । कीर्त्त्यात् कीर्त्तयिषीष्ट । कीर्त्तयिष्यति-ते । कर्ष्येण कर्ष्यते । अकीर्त्ति ।

इत्सु । कीर्त्तनीयम् । कीर्त्तनम् । कीर्त्तकः । कीर्त्ती । कीर्त्तयिता । कीर्त्तितः । कीर्त्तिः । कीर्त्तना । कीर्त्तयितुम् । कीर्त्तयितव्यः । कीर्त्तयित्वा संकोर्त्त्य । कीर्त्त्यः । कीर्त्तय-न्-मानः । कीर्त्त्य-मानः । कीर्त्तयि-व्यन्-व्यमाणः । कर्ष्येण कीर्त्तिष्यमाणोऽपि ।

इत च्छेदने तुदा० सक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि इज्जति । इज्जेत् । इज्जतु । अइज्जेत् ॥ अइज्जेत् । अकर्त्त । कर्त्तिता । इत्यात् । कर्त्तिष्यति कर्त्स्यति ।

कर्ष्येण इत्यते । अकर्त्ति । षिचि कर्त्तयति । इत्सु । कर्त्तनीयम् । कर्त्तनम् । कर्त्तकः । कर्त्ती । कर्त्तिता । इजः । इजिः । कर्त्तितव्यम् । कर्त्तितुम् । कर्त्तिता । सङ्कृत्य । कर्त्त्यः । इज्जन् इत्यमानः । कर्त्तिष्यन् व्यमाणः कर्त्स्यन् स्यमाणः ।

प्रति-उप-हिंसायां छेदने च सक० प्रतिस्किरति उपस्किरति छिनत्ति छिनसु वा । प्रत्य-
स्किरत् प्रतिचस्करे । अव-व्रतलोपे अवकिरति अवकीर्णः क्षतव्रतः । रुम् रुङ्करे
(मिश्रीकरणे) सङ्किरति सङ्कीर्णः । वि-दाने विकिरति । प्र-नानाजातीयानामेकत्र समावेशने
प्रतिकिरति प्रकीर्णङ्करोति प्रकीर्णः ।

क्रन्द क्रन्दने ध्वादिगणीयः अकश्यकः पर० सेट् ।

कर्त्तरि । क्रन्दति । क्रन्देत् । क्रन्दतु । अक्रन्दत् । अक्रन्दीत् । चक्रन्द । क्रन्दिता । क्रन्दात् ।
क्रन्दिष्यति । अक्रन्दिष्यत् । भावे क्रन्दते । अक्रन्द । णिषि क्रन्दयति । अचि क्रन्दत् ।
कर्त्तुः । क्रन्दनीयम् । क्रन्दनम् । क्रन्दकः । क्रन्दी । क्रन्दिता । क्रन्दितुम् । क्रन्दितव्यम् । क्रन्दित्वा ।
संक्रन्द्य । क्रन्द्यम् । क्रन्दन् क्रन्दिष्यन् । ण्यन्तस्य तु क्रन्दयिता । क्रन्दयितुम् । क्रन्दयि-
तव्यम् । क्रन्दयित्वा क्रन्दयन् मानः । क्रन्दमानः । क्रन्दयिष्यन् ष्यमाणः । कर्त्तृणि
क्रन्दिष्यमाणोऽपि ।

आङ्-चुरादि० ष्यङ्-पूर्वकः सततशब्दकरणे उभयपदी अक्रन्दयति-त । आक्रन्दयेत् ।
आचिक्रन्दत्-त ।

शतुभिस्यः -

क्रम क्रमणे स्वा० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि । क्रथति क्रामति । क्रथेत् क्रामेत् । क्रथतु क्रामतु । अक्रथत् अक्रामत् । अक्रमीत् । अक्राम । क्रमिता । क्रमिष्यति । अक्रमिष्यत् । कर्मणि । क्रथते । अक्रामि अक्रामि । णिच् चक्रामयति-ते । संक्रामयति-ते । अचिक्रमत्-त । कर्मणि क्राम्यते । अक्रामि । क्रामितासे क्रामयितासे । इत्सु क्रमणीयम् । क्रमणम् । क्रामकः । क्रामी । क्रमिता । क्रान्तः । क्रान्तिः । क्रामितुम् क्रमितव्यम् । क्रमिन्वा क्रान्त्वा । संक्रथ । क्रथः । क्रथन् क्रामन् । क्रमिष्यन् क्रमिष्य-माणः । थ्यन्तस्य क्रामयिता क्रामितः । क्रामयितुम् । क्रामयितव्यम् । क्तिन्वास्ति युच् क्रामणा । क्रामयन् भाणः क्राम्यमाणः । क्रामयिष्यन् थ्यमाणः । कर्मणि क्रामिष्यमाणोऽपि । सनि चिक्रमिषति । परा-पराक्रमे अकर्मकः आत्मनेपदी पराक्रमते पराक्रम्यते । सनि पराचिक्रां-सते । प्र-उप-उपक्रमे । (आंरब्धे) । प्रक्रमते प्रक्रम्यते उपक्रमते लपक्रम्यते । अर्थविशेषेऽपि क्रमेः उभये आत्मनेपदम् वेदे क्रमते बुद्धिः अप्रतिहता वर्त्तते इत्यर्थः । आत्मनेपदी पराक्रमते पराक्रम्यते । अथश्च इत्सु अर्निट् पराक्रमन्ता उपक्रमन्ता उपक्रमन्तव्यम् । पराक्रमन्तव्यम् उक्त्वाहे । सम्—संक्रमे संक्रम्यति संक्रामति वि—विक्रमे विक्रामति विक्रम्यति पादकरणकिक्रमे तु आत्म० विक्रमते

विक्रस्यते वाजी पङ्गां चलतीत्यर्थः । अति—अतिक्रमे अति-क्रामति अतिक्रमते वा । उत्—
उत्क्रमणे । उत्-क्रामति—क्रस्यति वा आ—आक्रमणे आक्रामति आक्रमति वा । ज्योति-
र्विशिष्टस्योदये तु आत्मनेपदी आक्रमते क्रस्यते वा ख्यः ।

क्री क्रये क्रीडादि० उभयपदी सकर्मकः अजिट् ।

कर्त्तरि । क्रीणाति क्रीणीते । क्रीणीयात् क्रीणीयात् । क्रीणातु क्रीणीताम् । अक्रीणात्
अक्रीणीत् । अक्रीषीत् । अक्रीष्ट । चिक्राय चिक्रिये । क्रेता । क्रीयात् क्रीषीष्ट । क्रेष्यति-ते ।
अक्रेष्यत्-त । कर्मणि क्रीयते । अक्रायि अक्रायिषाताम्, अक्रेषाताम् । क्रायितासे क्रेतासे ।
क्रायिष्यते क्रेष्यते । णिञि क्रापयति-ते । अचिक्रपत्-त । सनि चिक्रीषति ।

इत्सु कयणीयम् । क्रयणम् । क्रयः । क्रायकः । क्रायी । क्रेता । क्रीतः । क्रीतिः ।
क्रेतुम् । क्रेतव्यम् । क्रीत्वा परिक्रीय । क्रेयम् । क्रीणन् क्रीणानः क्रीयमाणः । क्रेष्यन्
क्रेष्यमाणः । कर्मणि क्रायिष्यमाणोऽपि । एतस्य क्रापयिता क्रापयितव्यः क्रापयितुम्
क्रापयन् भाणः । क्रापयिष्यन् व्यमाणः ।

वि—विक्रये विक्रीणाति विक्रीणीते । प्रति—प्रतिक्रये (विनिमये) । प्रति-क्री णाति णीते ।

परि—नियमेन कृत्वादिना स्वीकरणे परिक्रीणाति शीते भाटकादिना नियतकालं गृह्णा-
तोत्यर्थः । निर—निष्क्रये तुल्यमूल्यदाने निग्नक्रीणाति तुल्यमूल्यं ददातीत्यर्थः ।

क्रीड क्रीडायां र्धादिगणीय अक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि क्रीडति । क्रीडेतु । अक्रीडत् । अक्रीडीत् । चिक्रीड । क्रीडिता । क्रीड्यात् । क्रीडि-
ष्यति । अक्रीडिष्यत् । भावे । क्रीड्यते । अक्रीडि । णिचि । क्रीडयति-ते । अचिक्रीडत्-त ।
कर्त्तृणि क्रीड्यते अक्रीडि क्रीडयितासे क्रीडितासे । सनि चिक्रीडिषति ।
इत्सु । क्रीडनीयम् क्रीडनम् । क्रीडकः । क्रीडः । क्रीडी क्रीडिता । क्रीडितः । क्तिन्वाशि अक्रीडा ।
क्रीडितुम् । क्रीडितव्यम् । क्रीडित्वा । संक्रीड्य । क्रीड्यम् । क्रीडन् क्रीडिष्यन् । ख्यन्तस्य
क्रीडयिता । क्रीडयितुम् । क्रीडयित्वा । क्रीडना । क्रीडयन् मानः क्रीडमानः । क्रीडयिष्यन्
अमाणः कर्त्तृणि क्रीडिष्यमाणः इत्यादि भेदः । सम्पूर्व्ये० आत्मने० संक्रीडते अव्यक्तशब्दे
तु पर० संक्रीडति अक्रम् ।

क्रुध कोपे दिवा० अक० उपसर्गपूर्वकसु सक० पर० अनिट् ।

कर्त्तरि । क्रुध्यति । क्रुध्येतु । क्रुध्यतु । अक्रुध्यत् । अक्रुध्यतु । क्रुधोष । क्रोधा । क्रुध्यात् ।

क्रोत्स्यति । अक्रोत्स्यत् । भावे । कुथ्यते । अक्रोधि । सोपसर्गस्य षट्यसमिक्नुद्यति कर्त्वाणि षट्ठी अभिक्रुध्यते । णिचि क्रोष्यति । अचुकुषत् । कर्त्वाणि क्रोथ्यते । अक्रोधि । अक्रो-
धितासे क्रोधयितासे ।

कृत् । क्रोधनीयम् । क्रोधनम् । क्रोधनः । क्रोधकः । क्रोधी । क्रोधा । क्रुद्धः । क्रुद्धिः ।
क्रोडव्यम् । क्रोडुम् । क्रुद्धा । अभिक्रुध्य । क्रोथ्यम् । कुथ्यन् अभिक्रुध्यमानः । क्रोत्स्यन्
अभिक्रोत्स्यमानः ।

कृश रोदने र्धा० अक० पर० अनिट् ।

करीरि । क्रोशति । क्रोशत् । क्रोशतु । अक्रोशत् । अक्रुशत् । चुक्रोश । क्रोष्टा । कुश्यात् ।
क्रोच्यति । अक्रोच्यत् । भावे कुच्यते । अक्रोशि । णिचि क्रोशयति-ते । अचुकुशत्-त ।
क्रोशयितासि-से । कर्त्वाणि क्रोथ्यते । अक्रोशि क्रोशितासे क्रीशयितासे । सनि चुक्रुच्यति ।
कृत्सु ष्येणनीयम् । क्रोशनम् । क्रोशनः । क्रोशकः । क्रोशी । क्रोष्टा । क्रुष्टः । क्रुष्टिः ।
व्यम् । क्रोष्टुम् । क्रुष्टा । आक्रुश । क्रोथ्यम् । क्रोशन् । कुश्यमानः । क्रोच्यन् क्रोच्यमाणः ।

वा ४ पक्षे १३ वां ।
लाम गानौ दिवा० अक० पर० सेट् ।

कूर्परि । लाव्यति । ^{कृमति} लाव्येत् । ^{कृमत्} लाव्यतु । ^{अक्रमत्} अलाव्यत् । ^{अक्रमत्} अलाव्यत् । चलाम । लमिता ।
लम्यात् । लामिष्यति । अलामिष्यत् । भावे लाम्यते अलामि । सर्व्वं क्रमवत् । क्रकारस्थाने
लकारमात्रभेदः ।

ल्लिश वाधने कृदिगणोयः सक० पर० वेट् ।

कर्परि । ल्लिञ्जाति ल्लिञ्जीतः ल्लिञ्जन्ति । ल्लिञ्जीयात् । ल्लिञ्जातु ल्लिञ्जान । अल्लिञ्जात् ।
अल्लेशीत् अल्लिष्यत् । चिल्लेशू चिल्लेश्यत् चिल्लेश । ल्लेशिता ल्लेशा । ल्लेशिष्यति ल्लेश्यति ।
अल्लेशिष्यत् अल्लेश्यत् ।

कर्मणि ल्लिष्यते । अल्लेशि । अल्लेशिषाताम् अल्लिष्याताम् । चिल्लिशे । ल्लेशितासे ल्लेशासे ।
ल्लेशिषीष्ट ल्लिषीष्ट । चिल्लिषि ल्लेशियति-ते । अचिल्लिष्यत्-त । कर्मणि ल्लेश्यते । अल्लेशि ।
ल्लेशितासे ल्लेशियितासे ।

इत्षु । ल्लेशनीयम् । ल्लेशनम् । ल्लेशनः । ल्लेशी । ल्लेशिता । ल्लेशा । ल्लिष्टः ।

क्लिष्टिः । क्लेशितुम् क्लेशुम् । क्लेशितव्यम् क्लेशव्यम् । क्लेशित्वा क्लिष्टा । संक्लिष्ट । क्लेश्यः । क्लेश्यन्
 क्लिष्टमानः । क्लेशियन् क्लेश्यन् क्लेशिय्यमाणः क्लेश्यमाणः ।

क्लेश उपतापे दिवा० अक० उभय० सेट् ।

कर्त्तरि । क्लिष्यति-ते । क्लिष्येत्-त । क्लिष्यतु-ताम् । अक्लिषत्-त । अक्लिषीत् अक्लिषिट् । चिक्लेश
 चिक्लेशे । क्लेशितासि-से । क्लिष्यात् क्लेशिषीट् । क्लेशियति-ते । अक्लेशिय्यत्-त । भावे ।
 क्लिष्यते । अक्लेशि । चिषि क्लेशयति-ते । अचिक्लिषत्-त । कर्त्त्रेण क्लेश्यते । अक्लेशि ।
 क्लेशितासे क्लेशयितासे ।

कृत् । क्लेशनीयम् । क्लेशनम् । क्लेशनः । क्लेशकः । क्लेशी । क्लेशः । क्लेशिता । क्लिष्टः ।
 क्लिष्टिः । क्लेशितुम् । क्लेशितव्यम् । क्लिष्टा । संक्लिष्य । क्लेश्यम् । क्लेश्यन् । क्लेशिय्यन् ।

कण शब्दे र्भादि अक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि कणति । कणत् । कणतु । अकणत् । अकणीत् अकणीत् । अकाण । कणिता ।
 कण्यात् । कणियति । अकणियत् । भावे कण्यते । अकाणि । चिषि कणयति-ते ।
 अचिकणत्-त ।

कृत्षु । कणनीयम् । कणनम् । कणः । काणः । काणकः । काणी । कणिता । कणितम् ।
कणितव्यम् । कणितुम् । कणित्वा । प्रकण्य । कण्यम् । कणन् । कण्यन् ।

चम सहने दिवा० पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि । चास्यति । चास्येत् । चास्यतु । अचास्यत् । अचमीत् । अचाम ।
चमिता । चम्यात् । चमिष्यति । अचमिष्यत् । भवे चस्यते । अचामि अचमि ।
णिचि चमयति-ते । अचिचमत्-त ।

कृत्षु । चमणीयम् । चमणम् । चमः । चामी । चमिता । चान्तिः । चमितव्यम् ।
चमितुम् । चमित्वा चान्त्वा । संचम्य । चम्यम् । चास्यन् चमिष्यन् ।

चम सहने र्धादि० आत्म० सक० वेट् ।

कर्त्तरि चमते । चमेत । चमेताम् । अचमेत । अचमिष्ट अचंस । अचमे । चमित,से
चान्तासे । चमिषीष्ट चंसीष्ट । चमिष्यते चंस्यते । कर्त्तृणि चस्यते । अचामि ।

कृत्षु चमणीयम् । चमणम् । चमः । चामी । चमिता चान्ता । चान्तिः । चान्तिः । ३५

षिचि चोषयति-ते । अचुचुधत्-त । कर्ण्यणि चोष्यते । अचोषि ।
 इत्सु । चोषनीयम् । चोषनम् । चोषः । चोषकः । चाषी । चोषा । चुषः । चुषिः । चोषुम् ।
 चुषा । संचुष्य । चोष्यम् । चुष्यन् चोत्स्यन् ।

चुभ सश्चलने स्था० अकर्म्यकः आलनेपदी सेट् ।

कर्त्तरि । चोभते । चोभताम् । चोभतम् । अचोभत । अचोभिट् । चुचभे । चोभितासे । चोभि-
 षीट् । चोभिष्यति । अचोभिष्यत । भावे चुभ्यते । अचोभि । षिचि चोभयति-ते । अचुचभत्-त ।
 कर्ण्यणि चोभ्यते । अचोभि । चोभितासे चोभयितासे । सनि चुचुभिषते ।

क्तसु चोभणीयम् । चोभणम् । चोभणः । चोभी । चोभिता । चुभितः निपातनात् चुब्बः ।
 चुब्बिः । चोभितुम् । चोभितव्यम् । चुभित्वा । संबोध्य । चोभ्यम् । चोभमाणः चोभिष्यमाणः ।

चुभ सश्चलने कर्त्तरिदि० परस्मैपदी अकर्म्यकः सेट् ।

चुब्बति । चुब्बीयात् । चुब्बीताम् । अचुब्बतात् । अचोभीत् । चुचोभ । चोभितासि । चुब्ब्यात् ।
 चोभिष्यति । अचोभिष्यत् । अन्वत्, आदिगणोपवत् शतरि विशेषः चुग्भन् ।

द्वभ सञ्चलने दिवा० सकर्मकः परस्मैपदी सेट् ।
 णिचि द्रुभ्यते । द्रुभ्येत् । द्रुभ्यतु । द्रुभ्यतु । लुडादौ सर्वत्र क्रत्रादिगणीयवत् ।

खन विदारणे स्वादिगणीय उभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि खनति-ते । खनेत्-त । खनतु-ताम् । अखनत्-त । अखनीत् अखानीत् । चखान चखने ।
 खनिता । खायात् खन्यात् खनिषीष्ट । खनियति-ते । अखनियत्-त । कर्मणि खन्यते
 खायते । अखानि । णिचि खानयति-ते । अचीखनत्-त । सनि चिखनिषति-ते ।
 कन्सु । खननीयम् । खननम् । खानकः । खानः । खानी । खनिता । खातः ।
 खातिः । खनितुम् । खात्वा । सङ्खाय संखन्य । खेयम् । खनन् मानः । खनियन् व्यमाणः ।

खाद भक्षणे स्वादिगणीयः परस्मैपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि । खादति । खादेत् । खादतु ॥ अखादत् । अखादीत् । चखाद । खादिता । खाद्यात् ।
 खादियति । अखादियत् । कर्मणि । खाद्यते । अखादि । णिचि परस्मैपदी खादयति ।
 अचखादत् । कर्मणि खाद्यते । अखादि । सनि चिखादिषति । कत्सु । खादनीयम् ।

खादनम् । खादकः । खादः । खादी । खादिता । खादितः । खादित्वा । संखाद्य । खाद्यम् ।
खादन् । खाद्यमानः । खादित्यन । खादित्यमाणः । .

ख्या कथने अर्दादि० उभयपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि । आद्येषु चतुषु लकारेषु रूपं नास्ति । अखत् अखत । अखौ चखे । ख्यातासि-से । ख्येयात्
ख्यायात् ख्यासीष्ट । ख्यास्यति-ते । अख्यास्यत्-त । कर्मणि । ख्यायते । ख्यायत । ख्यायताम् ।
अख्यायत । अख्यायि अख्यायिषाताम् अख्यासाताम् । चखे । ख्यायितासे ख्यातासे ।
खिञि ख्यापयति-ते । अखिख्यपत्-त । ख्याप्यते । अख्यापि । ख्यापितासे ख्यापयितासे
सनि चिख्यासति-ते । क्तसु । ख्यानोयम् ख्यानम् । ख्यायकः । ख्यायी । ख्याता । ख्यातः ।
ख्यातिः । ख्यातुम् । ख्यात्वा । संख्याय । संख्यः । अखन् अख्यायमानः । अख्यास्यन् ।
अख्यस्मानः । वि-आ-विवरणे शास्त्रं व्याख्ये । सम् सङ्ग्राकरणे घटं सख्ये । संख्या ।
उप-आङ्-उपाख्याने उपख्ये उपाख्यानम् उपाख्या । आ-आख्यायाम् (संज्ञाकरणे
कथाविशेषे च) आख्यौ आख्यानम् आख्या । धातुनिर्दिशे य्युञि आख्यायिका ।

धातुनिर्दिशः -

गण संख्याने अदन्तपुरादि० उभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि गणयति-ते । गणयेत्-त । गणयतु-ताम् । अगणयत्-त । अजीगणत्-त अजगणत्-त ।
 गणयाम्-बभूव-आस-चकार-चक्रे । गणयितासि-से । गण्यात् गणयिषीष्ट । गणयिष्यति-ते ।
 अगणयिष्यत्-त । कर्मणि गण्यते । अगणि । गणयितासे गणितासे । सनि जिगण-
 विषति-ते ।

इत्सु गणनीयम् । गणनम् । गणकः । गणः । गणी । गणयिता । गणितः । गणना । गणयितुम् ।
 गणयित्वा । विगणय्य विगण्य । गण्यः । गणय-न्-मानः गण्यमानः । गणयि-ष्यन्-ष्यमाणः ।
 कर्मणि गणिष्यमाणोऽपि । अव-अवज्ञायाम् अवगणयति अवजानाति ।

गद भाषणे र्वादिगणीयः सकर्मकः परस्मैपदी सेट् ।

कर्त्तरि गदति । गदेत् । गदतु । अगदत् । अगादीत् अगदीत् । अगाह । गदितासि । गद्यात् ।
 गदिष्यति । अगदिष्यत् । कर्मणि । गद्यते । अगदि । अगदे । णिषि । गादयति-ते ।
 अजीगदत्-त । कर्मणि गाद्यते । अगादि । सनि जिगदिषति । प्रणि-गदति । इत्सु गदनीयम् ।

गहनम् । गादकः । गादः । गादी । गदिता । गदितः । गदितुम् । गदित्वा । आगद्य ।
 गद्यम् । गदन् गद्यमानः । गदित्यन् गदित्यमाणः ।

गवेष अन्वेषणे अदन्तचुरादि उभयपदी सकर्म्मकः सेट् ।

कर्त्तरि । गवेषयति-ते । अजगवेषत्-त । कर्म्मणि । गवेष्यते । अगवेषि ।
 कर्त्तृष्टु । गवेषणीयम् । गवेषणम् । गवेषी । गवेषकः । गवेषयिता । गवेषितः । गवेषणा । गवेष-
 चितुम् । गवेषयित्वा । संगवेष्य । गवेष्यम् । गवेषयन् माणः । गवेषयि-ष्यन् व्यमाणः ।

गम गतौ स्वादिगणीयः पर० सकर्म्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि । गच्छति । गच्छेत् । गच्छतु । अगच्छत् । अगमत् । अगता । गन्ता । गमत्रात् ।
 गमिष्यति । अगमिष्यत् ।

कर्म्मणि । गम्यते । अगमि अगंषाताम् । जन्मे । णिषि गमयति-ते । अजीगमत्-त । कर्म्मणि
 गम्यते । अगमि । अगमिषाताम् अगमयिषाताम् । गमयिताये गमिताये । सनि जिगमिषति ।
 कर्त्तृष्टु । गमनीयम् गमनम् । गमः । हृदङ्गमः विशङ्गमः । भुजङ्गमः । भुजगः विहङ्गः ७१

पुरोगः अन्तग इत्यादिः । गभी गाभी । गन्ता । गतः । गतिः । गत्वा । गन्तव्यः । सङ्गत्य ।
 संगत्य । गत्यम् । गच्छन् गत्यमानः । गमिष्यन् गमिष्यमाणः ।
 समू—सङ्गती अकर्म्यकः आलनेपदी संगच्छते । सनि संजिगांसते । अयु—अयुगमने सकर्म्यकः
 अयुगच्छति सहशीकरोति । उत—उदये उद्गच्छति ।

गर्ज्ज शब्दे र्खादिगणीयः अकर्म्यकः परस्मैपदी सेट् ।
 कर्त्तरि गर्ज्जति । अगर्ज्जति । अगर्ज्जति । गर्ज्जतासि । मावे गर्ज्जते अगर्ज्जि । णिचि गर्ज्जयति-ते ।
 क्तृषु । गर्ज्जनीयम् । गर्ज्जकः । गर्ज्जो । गर्ज्जता । गर्ज्जितः । गर्ज्जना । गर्ज्जितुम् ।
 गर्ज्जितव्यम् । गर्ज्जित्वा । संगर्ज्य । गर्ज्जम् । गर्ज्जनं गर्ज्जिष्यन् ।

गर्ह निन्दायाम् र्खादिगणीयः आलनेपदी सकर्म्यकः सेट् ।
 कर्त्तरि गर्हते । अगर्हिष्ट । कर्म्मणि गर्ह्यते । अगर्हि । णिचि गर्हयति-ते । अजिगर्हत्-त ।
 क्तृषु गर्हणीयम् । गर्हणम् । गर्हकः । गर्हो । गर्हिता । गर्हितः । गर्हणा गर्हितुम् । गर्हित्वा ।
 संगर्ह्य । गर्ह्यम् । गर्हमाणः गर्ह्यमाणः गर्हिष्यमाणः ।

गर्ह निन्दायां चुरादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः सेट् ।
 गर्हयति-ते । अजगर्हत्-त । कर्मणि गर्ह्यते अगर्हि । कर्त्सु गर्हणीयम् । गर्हयाम् ।
 गर्हकः । गर्हीं । गर्हयिता । गर्हितः । गर्हया । गर्हयितुम् । गर्हयितव्यम् । गर्हयित्वा ।
 गर्हयन् गर्हयमाणः । गर्हयिष्यन् व्यभाषः ।

गाह विलोडने स्वादिगणीयः सकर्मकः आत्मनेपदी वेट् ।

कर्त्तरि गाहते । गाहेत । अगाहित् अगाह । अगाहे । गाहिता गाढा । गाहिषीष्ट घाञ्शीष्ट ।
 गाहिष्यते घाञ्यते । अगाहिष्यत् अघाञ्यत् । कर्मणि गाह्यते । अगाहि अगाहिष्यताम्
 अघाञ्छाताम् । णिचि । गाहयति-ते । अजीगहत्-त । कर्मणि गाह्यते अगाहि ।
 कर्त्सु । गाहनीयम् गाहनम् । गाहः । गाहकः । गाही । गाहिता गाढा । गाडः । गाडिः ।
 गाहितुम् गाढुम् । गाहित्वा गाढ्वा । अवगाह्य वगाह्य । गाह्यम् । गाहमानः गाह्यमानः ।
 गाहिष्यमानः घाञ्छमाणः । अव-अवगाहे अवगाहते वगाहते ।

गुह्न भूजने स्वादिगणीयः अकर्मकः परस्मैपदी सेट् ।

कर्त्तरि गुह्यति । अगुह्यीत् । गुगुह्न । भावे गुह्यते । अगुह्नि । णिचि गुह्ययति ।

कर्त्तुं शुद्धनीयम् शुद्धनम् । शुद्धकः । शुद्धी । शुद्धिता । शुद्धितम् । शुद्धा । शुद्धितुम् ।
 शुद्धितव्यम् । शुद्धित्वा । संशुद्धम् । शुद्धम् । शुद्धन् । शुद्धिव्यन् ।

शुप रश्चये र्वादिगणीयः परस्मैपदी सकर्त्वीकः वेट् ।

कर्त्तरि गोषायति । गोपयायेत् । गोपायतु । अगोपायत् । अगोपायीत् । अगोपीत् । अगोपीत् ।
 गोपायान्-बभूव-आस-बकार जुगेप । गोपायिता गोप्ता । गोपाय्यात् सुष्यात् ।
 गोपायिष्यति गोपिष्यति गोस्यति । कर्त्तृणि गोपाय्यते सुष्यते । अगोपायि अगोपि ।

णिचि गोपाययति-ते गोपयति-ते । सनि जुगोपायिषति जुगोपिषति जुगुष्यति ।

कर्त्तुं गोपायनीयम् गोपनीयम् । गोपायनम् गोपनम् । गोपायकः गोपकः । गोपायी गोपी ।
 गोपायिता गोपिता गोप्ता । गोपायितः गुप्तः । गोपाया गुप्तिः । गोपायितुम् गोपितुम्
 गोप्तुम् । गोपायितव्यम् गोपितव्यम् गोप्तव्यम् । गोपायित्वा गोपित्वा गुप्त्वा । संगोपाय्य संगुष्य ।
 णिचनस्तस्य संगोपाय्य संगोष्य । गोष्यम् । गोपायन् गोपायमानः । गोपायिष्यन् गोपिष्यन्
 गोस्यन् । गोपायिष्यमाणः गोपिष्यमाणः गोस्यमानः ।

रुप निन्दायां र्वादिगणीयः सकर्त्तिकः आलनेपदी सेट् ।

कर्त्तरि । जुगुप्सते । जुगुप्सेत । अजुगुप्सिष्ट । जुगुप्साम्-बभूव-आस-चक्रे । कर्त्तृणि जुगुप्सते ।
इत्च्छ । जुगुप्सनीयम् । जुगुप्सन् । जुगुप्सकः । जुगुप्सी । जुगुप्सिता । जुगुप्सितम् । जुगुप्सा ।
जुगुप्सितुम् । जुगुप्सितव्यम् । जुगुप्सित्वा । संजुगुप्स । जुगुप्स्यम् । जुगुप्समानः जुगुप्स्य-
मानः । जुगुप्सिष्मन्माणः ।

युष्क अथने तुदादि० सक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि युष्कति । अयुष्कीत् । जुयुष्क । युष्कता । कर्त्तृणि युष्कते । अयुष्कि ।
षिषि युष्कथति । इत्च्छ युष्कनीयम् युष्कनम् । युष्कः । युष्ककः । युष्की युष्कता । युष्कितः ।
युष्मा । युष्कितुम् । युष्कित्वा युष्कित्वा । संयुष्कत । युष्कतम् । युष्कन् युष्कतमानः
युष्कि-जन् व्यमाणाः ।

सुर उद्यने तुदादि० अक० आलने० सेट् ।

हरते । हरेत । अहरिष्ट । हरितासे । भावे । युर्थते । अहरि । षिषि हरयति-ते । अजुहरत्-त ।
इत्च्छ हरणीयम् हरणम् । गूर्णः । हरित्वा । हरमाणः हरिष्यमाणः ।

गृह संवरणे र्वादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि गृहति गृहते । अगृहीत् अगृह्यत् । अगृह्यताम् अगृह्यताम् ।
अगृह्यत अगृह्यत । अगृह्यिषि अगृह्यिषि । अगृह्यिष्यति अगृह्यिष्यति ।
कर्त्तव्यि गृह्यते । अगृह्यि । अगृह्यि गृह्यति-ते । सनि जुष्यति-ते ।

कतृञ् गृहनीयम् । गृह्यन् । गृह्यन् । गृह्यन् । गृह्यन् । गृह्यन् । गृह्यन् ।
गोदुम् । गृह्यितव्यम् गोदव्यम् । गृह्यता । गृह्यता । गृह्यता । गृह्यता । गृह्यता ।
असाणः असाणः असाणः ।

गूरु बधे दिवादि० सक० आत्म० सेट् ।

गूर्यते । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट ।
गूर्यते । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट ।

गृह्यते । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट ।

कर्त्तरि गृह्यति । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट । अगूरिष्ट ।

अगूरिष्ट—प्रोत्साहने । अगूरिष्टाति प्रतिगृह्यति प्रोत्साहयतीत्यर्थः ।

मृध लोभे दिवा० सक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि मृध्यति । अमृधत् अगर्द्धीत् । कर्मणि मृध्यते । अगर्द्धि । इत्सु गर्द्धनीयम् गर्द्धनम् ।
गर्द्धनः । गर्द्धकः गर्द्धी । गर्द्धिता । गर्द्धितः । गर्द्धितुम् । गर्द्धितव्यम् । गर्द्धित्वा । मृधुः ।
गर्द्यम् । मृध्यन् । गर्द्धिष्यन् व्यभाषः ।

मृ गिलने तुदा० सक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि गिरति गिलति । गिरेत् गिलेत् । अगारीत् अगालीत् । अगार अगाल अगारतुः अगलतुः ।
गरीता गरिता गलीता गलिता । गीर्ष्यात् । गरीष्यति गरिष्यति गलीष्यति गलिष्यति ।
कर्मणि गीर्ष्यते । अगारि अगालि ।

इत्सु गरणीयम् । गलनीयम् । गिरणम् गिलनम् गरः गारकः । गारी । गरिता गरीता । गीर्णः ।
गीर्षिः । गरितुम् गरीतुम् । गरीत्वा गरित्वा । गिरन् गीर्ष्यमाणः । गरीष्यन् गरिष्यन्
व्यभाषः । एवं लत्वपथे ।

उत्—उद्गमने उद्गिरति उद्गारः सम् प्रतिज्ञायाम् आल० संगिरते संगिरमाणः । सङ्गरः ।

ने गाने र्धादि० सक० पर० अजिट् ।

कर्त्तरि गावति । गावेत् । अगावीत् । जगौ । गाता । गेयात् । गावति । अगाव्यत् ।

कर्म्मणि गीयते अगाधि । सनि विगासति वक्ति जेगीवते ।

कत्सु जगन् । गावनः । गावकः । गाता । गीतम् । गीतिः । गायकः । संगीय । गेवञ् कर्त्तरि जेषः ।
गावन् । गीयमानः । गाखन्, गाखमानः । वि—निन्दायाञ् विगायति । कर्म्मणि विगीयते ।

ग्रन्थ ग्रन्थने कर्त्तरिदि० अक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि ग्रथ्नाति । ग्रथ्नीयात् । अग्रन्थीत् । जग्रथः । जग्रथतुः । जग्रथ्यिष
जग्रथिष । ग्रथ्यात् ।

कर्म्मणि ग्रथ्यते । अग्रन्थि । णिचि ग्रन्थयति-ते । अजग्रथ्यत्-त ।

कत्सु ग्रन्थनीयम्, ग्रन्थनम् । ग्रथनमपि । ग्रथः । ग्रथ्यकः । ग्रथ्यी । ग्रन्थिता । ग्रथितः ।
ग्रन्थितुम् । ग्रन्थित्वा ग्रथित्वा । संग्रथ्य । ग्रन्थयन् । ग्रन्थयन् । ग्रन्थिष्यन्, ष्यमाणः ।

ग्रस मच्च्णे र्त्तरिदि० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि ग्रसति । अग्रासीत् अग्रसीत् । जग्रास । कर्म्मणि ग्रस्यते । अग्राधि । णिचि पर० ग्रासयति ।
कत्सु ग्रसनीयम् । ग्रसनम् । ग्रसः । ग्रासकः । ग्रासी । असिता । अस्रः । ग्रसिः । ग्रसितुम्,
ग्रसितव्यम् । ग्रसित्वा ग्रस्त्वा । संग्रस्य । ग्रस्यः । ग्रसन, ग्रस्यमानः । ग्रसिष्यन्, ष्यमाणः ।

ग्रह ग्रहणे क्रमादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि ण्ङाति ण्ङीते । ण्ङीयात् ण्ङीत । ण्ङातु ण्ङीताम् । अण्ङात् अण्ङीत । अग्रहीत् । अग्रहीट । अग्राह अण्ङतुः जग्रहिय जगृहे । ग्रहीतासि-से । ण्ङात् ग्रहीषीट । ग्रहीष्यति-ते । अग्रहीष्यत्-त । कर्त्तृणि ण्ङ्यते । अग्राहि । ण्ङि । अण्ङयति ते । अजिग्रहत् त । कर्त्तृणि ग्राह्यते । अग्राहि ।

इत्सु ग्रहणीयम् ग्रहणम् । ग्रहः ग्राहः । ग्राहकः । ग्राही । ग्रहीता । ण्ङीतः । ण्ङीति । ग्रहीतुम् । ग्रहीतव्यम् । ण्ङीत्वा । संण्ङ्य । ग्राह्यः ण्ङ्यः । ण्ङन् ण्ङानः । ग्रहीष्यन् व्यमाणः । खम्-संग्रहे संण्ङाति । अव-दृष्टिप्रतिबन्धे अण्ङाति । नि-निग्रहे (तिरस्कारे) निण्ङाति । वि-विग्रहे सुहकरणे समस्तस्य द्यककरणे च विण्ङाति बुध्यते व्यसं करोति वा । आ-आग्रहे आण्ङाति निर्वन्नाति । प्रति—प्रतिग्रहे स्वीकारे प्रतिण्ङाति । अणु-अणुग्रहे अणुण्ङाति ।

न्वे विधादे खादिगणीयः अकर्मकः परस्मैपदी अणिट् ।

कर्त्तरि ण्ङायति । अण्ङासीत् । अण्ङौ । ण्ङायात् ण्ङेयात् । भावे ण्ङायते । अण्ङायि । ण्ङि । अण्ङयति ते । इत्सु ण्ङानीबन् ण्ङानम् । ण्ङायकः । ण्ङायी । ण्ङानः । ण्ङानि । ण्ङातुम् । ण्ङातव्यम् । ण्ङात्वा । संण्ङाय । ण्ङेवम् । ण्ङावन् । ण्ङासन् ।

घट चेष्टायां खादिगुणीयः बालनेपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि घटते । घटेत । घटताम् । अघठत । अघटिष्ट । अघटे । घटितासे । घटिभीष्ट । घटिष्यते । अघटिष्यत । भावे । घञ्जते । अघटि । णिचि घटयति-ते । अजीघटत्-त । सनि जिघटिषते । यञि जाघञ्जते ।

कतृच् । घटनीयम् । घटनम् । घटः । घटकः । घटिता । घटितः । क्तिन्नासि अङ् घटा । घटितुम् । घटितव्यम् । घटित्वा । सङ्ख्ये । घञ्जम् । घटमानः घटिष्यमाणः । सम्—घटि नोञ्जने । सङ्घटयति संयोजयति । वि—घटि वियोजने वि—घटयति वियोजयति ।

घट बालने चुरादि० उभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि घटयति-ते । घटयेत्-त । घटयतु-ताम् । अघटयत्-त । अजघटत्-त । कर्मणि । घटयते । अघट्टि अघट्टयिषाताम् अघट्टिषाताम् ।
 कतृच् । घटनीयम् । घटनम् । घट्टः । घट्टकः । घट्टी । घट्टयिता । घट्टितः । घट्टना । घट्टयितुम् । घट्टयितव्यम् । घट्टयित्वा । सङ्घट्टय । घट्टयन् मानः घट्टयमानः । घट्टयिष्यन् व्यभाणः कर्मणि घट्टिष्यमाणश्च ।

घुष शब्दे चुरादि० उभय० सक० सेट् ।

कर्त्तरि घोषयति-ते । घोषयेत्-त । घोषयतु-ताम् । अघोषयत्-त । अजुघुषत्-त । घोषयि-
तासि-से । कर्मणि घोष्यते । अघोषि अघोषयिषाताम् अघोषिषाताम् ।
कतसु घोषणीयम् । घोषणम् । घोषः । घोषकः । घोषी । घोषयिता । घोषितः । घोषणा ।
घोषयितुम् । घोषयितव्यम् । घोषयित्वा । सङ्घोष्य । घोष्यः । घोषयन्, माणः घोष्यमाणः ।
घोषयिष्यन्, ष्यमाणः ।

घुष रवे स्वादिगणीयः अकश्चिकः परस्मैपदी सेट् ।

कर्त्तरि घोषति । लुङि अघुषत् । णिञि घोषयति-ते । अजुघुषत्-त । कतसु घोषिता । घुषितः
बुटः । घुष्टिः । घोषित्वा । संघुष्य । घोष्यः । घोषन् । घोषिष्यन् ।

घूर्ण अमखे तुदादि० उभयपदी अक० सेट् ।

कर्त्तरि घूर्णति-ते । घूर्णन्-त । घूर्णतु-ताम् । अघूर्णत्-त । अघूर्णित् अघूर्णित् । अघूर्णं अघूर्णं ।
घूर्णितासि-से । घूर्णित् घूर्णिषीट् । घूर्णित्ति-ते । अघूर्णित्ति-ते । अघूर्णित्ति-ते । अघूर्णित् ।
षिञि घूर्णयति-ते । अजुघूर्णत्-त । षणि जुघूर्णित्ति-ते ।

कर्त्तुं । पूर्णनीयम् । पूर्णनम् । पूर्णः । पूर्णकः । पूर्णः । पूर्णता । पूर्णितः । पूर्णः । पूर्णितम् ।
 पूर्णितव्यम् । पूर्णित्वा । संपूर्णम् । पूर्णित्वा । पूर्णित्वा । पूर्णित्वा । पूर्णित्वा । पूर्णित्वा ।

८३

एष वर्षखो र्वादिगणीयः पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि वर्षति । वर्षति । अवर्षति । अवर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति ।
 वर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति । वर्षति ।
 कर्त्तुं वर्षणीयम् । वर्षणम् । वर्षः । वर्षकः । वर्षः । वर्षः । वर्षः । वर्षः । वर्षः । वर्षः । वर्षः ।
 वर्षितव्यम् । वर्षित्वा । वर्षित्वा । वर्षित्वा । वर्षित्वा । वर्षित्वा । वर्षित्वा । वर्षित्वा । वर्षित्वा ।

प्रा गन्धोपादाने र्वादिगणीयः सक० ग्रहणमात्रे सक० पर० अजिट् ।

कर्त्तरि जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति ।
 जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति । जिप्रति ।
 कर्त्तुं प्राणीयम् । प्राणम् । प्राणः । प्राणकः । प्राणः । प्राणः । प्राणः । प्राणः । प्राणः । प्राणः । प्राणः ।

वातुगणार्थः ।

जातिः । आतुम् ।

आतव्यम् । आत्वा । संशय । अत्रः ॥ जित्त्वं । आस्यन् ।
कर्त्तरि ष्टे षष्ठाते षष्ठे षष्ठाये षष्ठे षष्ठाये षष्ठे षष्ठे षष्ठे षष्ठे ।

आस्यति ते । सवि चित्वासति ते । षिचि स्थापयति ते । अचिस्त्वपत् त । कर्त्तव्यि स्थापते ।
आतुम् । आतव्यम् । आतव्यः । विचयः । आतुम् । आतुम् । आतुम् । आतुम् ।
आतुम् । आतव्यम् । आत्वा । संशय । आतव्यम् । आतव्यः । आतव्यः । आतव्यः ।
आतव्यं तु न आतव्यः समचिष्ट । वि—आ विवरणे व्याचष्टे विष्टयोति । व्याख्या ।

आस्य दीप्ती अदादि० अकर्त्तकः परस्मैपदी षट् ।
विचि आस्यति-ते । अशीचकासत्-त अचकासीत् । आकासम्-वभूव-आस-चकार । भावे चकास्यते ।
आतुम् । आतव्यम् । आतव्यः । आतव्यः । आतव्यः । आतव्यः । आतव्यः । आतव्यः ।

आस्यति । आस्यति । आस्यति । आस्यति । आस्यति । आस्यति । आस्यति । आस्यति ।
आस्यति । आस्यति । आस्यति । आस्यति । आस्यति । आस्यति । आस्यति । आस्यति ।

आतुम्पादयः ।

वम अहने र्धादिगणीयः सकर्मकः परसौपदी सेट् ।

वसति विचसति । आचामति । अचमीत् । अचाम । चमिता । च्यात् । चमिष्यति ।
कर्मणि चस्यते । अचमि । खिचि परसौपदं चस्यति । अचीचमत् । सनि चिचमिषति ।
कतृङ् । चमनीयम् । आचमनम् । आचमः । आचमकः । चामी । चमिता । चान्तः ।
चान्तिः । चमितुम् । चमित्वा चान्त्वा । आचस्य । च्यञ् । चमन् । आचामन् ।
आचस्यमानः । आचमिष्यन् व्यमाणः ।

चर गमने र्धादिगणीयः परसौपदी सकर्मकः सेट् ।

चरति । अचारीत् । चरिता । चरिष्यति । कर्मणि चर्यते । अचारि । खिचि चारयति-ते ।
अचीचरत्-त । कर्मणि चार्यते । अचारि अचारयिषाताम् अचारिषाताम् । यङि चं चूर्यते ।
कतृङ् चरणीयम् । चरणम् । चरः । गोचरः खचरः जलचरः । सञ्चरः । चारः प्रचारः ।
चारकः । चारी चरिषुः चरिचम् । चरिता । चरितः । चूर्णिः । चरितुम् । चरित्वा । सञ्चर्य ।
कर्मणि चर्यम् । भावे चर्या । चरन् चर्यमाणः चरिष्यन् व्यमाणः । समु-संक्रमणे सञ्चरति ।
कतृ-उद्दये आल० उच्चरते ।

चर्चं अश्वयने सुरा० सक० उभयपदी सेट् ।

कर्त्तरि चर्चयति-ते । अचिचर्चत्-त । कर्मणि चर्चते अचर्चि ।

कतृषु चर्चनीयम् । चर्चनम् । चर्चकः । चर्चयिता । चर्चितः । चर्चना ।

चर्चा । चर्चयितुम् । चर्चयितव्यम् । चर्चयित्वा । सचर्चय । चर्चयन्मानः । चर्चयमानः ।
चर्चयिष्यन् व्यमाणः । कर्मणि चर्चिष्यमाणोऽपि ।

चर्च्य भक्षणे विकल्पेन सुरादि० सक० उभयपदी पक्षे स्वादिगणीयः पर० सेट् ।

कर्त्तरि चर्चयति-ते । चर्चति । अचिचर्चत्-त अचर्चि । कर्मणि चर्चते । अचर्चि ।

कतृषु चर्चणीयम् । चर्चणम् । चर्चकः । चर्ची । चर्चयिता चर्चितः । चर्चिता चर्चा ।
चर्चयितुम् चर्चिष्यत् । चर्चयित्वा चर्चिष्यत् । सचर्चय । चर्चयन्माणः चर्चयन् ।
चर्चयिष्यन् व्यमाणः । चर्चिष्यन् व्यमाणः । कर्मणि चर्चिष्यमाणोऽपि ।

चल गृहने स्वादिगणीयः प्रकर्मकः पर० सेट् ।

चलति । अचालीत् । चलिता । चल्यात् । आवे चलयते । अचालि । चिचि पर० चलयति ।

अपीचलत् । कतृषु अलनीयम् । चलनम् । चलः । चालकः । चाली । चलितः । ८५

वसिष्ठम् । वसिष्ठम् । वसिष्ठा । वसिष्ठा । वसिष्ठा । वसिष्ठा । वसिष्ठा ।

पि वसने स्त्रादिगणीयः उभयपदही द्विकर्मीकः अग्निः ।

कर्त्तरि चिनोति चिमुत्ते । चिमुत्तात् चिन्वीत । चिनोतु चिमुताम् । अचिनीत् अचिमुत् ।
अचिनीत् अचिष्टम् अचिष्टम् । चिकाय चिकाय । चिक्यतुः चिक्यतुः । चेतानि चेत । चिचान्
चिचि । चिचि-ते । अचिचि-त । कर्म्मणि चिचते । अचिचि । अचिचि चापचति ते
चापचति ते । अपचतीत्येके । अचिचपत् । सनि चिकीचति-ते । चिचिचति-ते ।

इत्त् इचनीचम् । इचनम् । इचः । चायः । चायकः । चायी । चेत । चितः । चितिः ।
चेतम् । चेतव्यम् । अचिचि । चित्वा । सच्चित् । चेतम् । चित्वा । चित्वा । चिचमानः ।
चिचन्, चिकायः । चायिचकायः चिचकायः । उप-उपचये चिचने उपचिनोति अप-अपचये
(हीनकरणे) अपचिनोति । कर्म्मकर्त्तरि उपचिचते अपचिचते । सञ्जुत् अचिचत् सञ्जुचये
सञ्जुचिनोति अचिचिनोति ।

चित् चाने स्त्रादिगणीयः सकर्म्मकः प्र० सेट् ।

चेतति । अचिचि । चिचते । कर्म्मणि चिचते । अचिचि । चेतचति-ते । अचि-
चित्चत् । इत्त् चेतनीचम् । चेतनम् । चेतः । चेतकः । चेत । चेती । चेतिता ।

दृष्टं
चुर खेये विकल्पचुरादि० उभयपदी पञ्चे र्धादिगणीयः पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि चोरयति ते चोरति । अचूचुरत् त अचोरीत् । कर्त्तृणि चोर्च्यते चुर्थते ।

अचोरि । अचोरयिषाताम् अचोरिषाताम् ।

कृतसु चोरणीयम् । चोरणम् । चोरः । चोरकः । चोरी । चोरयिता चोरिता । चोरितः ।
चोरणा । चूर्णिः । चोरयित्वा चोरित्वा । सञ्चोर्च्यं रुञ्चुर्च्यं । चोर्थ्यः । चोरयन् माणः चोर्च्यमाणः ।
चोरन् । चोरिष्यन् । चोरयिष्यन् व्यमाणः । कर्त्तृणि चोरिष्यमाणोऽपि ।

चूर्णं पेषणे चुरादि० सकर्त्तृकः उभयपदी सेट् ।

चूर्णयति-ते । अचुचूर्णत्-त । कर्त्तृणि चूर्ण्यते । अचूर्णि अचूर्णयिषाताम् अचूर्णिषाताम् ।
कृतसु चूर्णनीयम् । चूर्णनम् । चूर्णकः । चूर्णी । चूर्णयिता । चूर्णितः । चूर्णना । चूर्णयितुम् ।
चूर्णयितव्यम् । चूर्णयित्वा । सञ्चूर्ण्यं । चूर्ण्यः । चूर्णयन् मानः चूर्ण्यमानः । चूर्णयिष्यन्
व्यमाणः । कर्त्तृणि चूर्णिष्यमाणोऽपि ।

चेष्ट चेष्टने र्धादि० आलनेपदी अकर्त्तृकः सेट् ।

कर्त्तरि चेष्टते । अचेष्टिष्ट । चिचेष्टे । चेष्टितासे । चेष्टिषीष्ट । भावे चेष्ट्यते अचेष्टि ।

शिचि पर० चेटयति । अचिचेष्टत् अचचेष्टत् । कर्मणि चेष्यते । अचेष्टि ।
 क्तसु चेटनीयम् चेटनम् । चेटकः । चेष्टी । चेटितः । चेटा । चेटितुम् । चेटितव्यम् । चेटित्वा ।
 सञ्ज्ञेच्च । चेष्यम् । चेटमानः । चेटिष्यमाणः ।

च्यु गतौ भ्वादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्मकः षनिट् ।

कर्त्तरि षवते । अच्यविष्टं । चुच्युवे । च्योतासे । च्योषीष्ट । च्योथ्यते ।
 कर्मणि च्यूयते । अच्यति । शिचि चावयति-ते । अचुच्यवत्-न्त ।
 क्तसु च्यवनीयम् । च्यवनम् । च्यवः । च्यवः । च्यावी । च्योता । च्युतः । च्युतिः ।
 च्योतुम् । च्योतव्यम् । च्युत्वा । संच्युत्वा । च्यव्यम् आवश्यके तु चात्र्यम् । च्यवमानः च्यु-
 मानः । च्योष्यमाणः । कर्मणि च्याविष्यमाणोऽपि ।

च्युत चरणे भ्वादिगणीयः अकर्मकः परस्मैपदी सेट् ।

कर्त्तरि च्योतति । अच्युतत् अच्योतीत् । चुच्योत । च्योतित्वा । अच्योति । शिचि
 च्योतवति ते । अचुच्युतत् त ।

चुर खेये विकल्पचुरादि० उभयपदी पक्षे र्धादिगणीयः पर० सक० सेट् ।
कर्त्तरि चोरयति ते चोरति । अचूचुरत् त अचोरीत् । कर्त्तृणि चोर्ध्वंते चुर्यंते ।
अचोरि । अचोरयिषाताम् अचोरिषाताम् ।

कृतसु चोरणीयम् । चोरणम् । चोरः । चोरकः । चोरी । चोरयिता चोरिता । चोरितः ।
चोरणा । चूर्णिः । चोरयित्वा चोरित्वा । सञ्चोर्ध्वं रुञ्चुर्ध्वं । चोर्थः । चोरयन् माणः चोर्ध्वमाणः ।
चोरन् । चोरिष्यन् । चोरयिष्यन् व्यमाणः । कर्त्तृणि चोरिष्यमाणोऽपि ।

चूर्णं पेषणे चुरादि० सकर्त्तृकः उभयपदी सेट् ।

चूर्णयति-ते । असुचूर्णत्-त । कर्त्तृणि चूर्ण्यंते । अचूर्णि अचूर्णयिषाताम् अचूर्णिषाताम् ।
कृतसु चूर्णनीयम् । चूर्णनम् । चूर्णकः । चूर्णी । चूर्णयिता । चूर्णितः । चूर्णना । चूर्णयितुम् ।
चूर्णयितव्यम् । चूर्णयित्वा । सञ्चूर्ण्यं । चूर्ण्यः । चूर्णयन् मानः चूर्णयिष्यन्
व्यमाणः । कर्त्तृणि चूर्णिष्यमाणोऽपि ।

चेष्ट चेष्टने र्धादि० आत्मनेपदी अकर्त्तृकः सेट् ।

कर्त्तरि चेष्टते । अचेष्टिष्ट । चिचेष्टे । चेष्टितासे । चेष्टिषीष्ट । भावे चेष्ट्यते अचेष्टि ।

णिचि पर० चेटयति । अचिचेष्टत् अचचेष्टत् । कर्मणि चेष्टते । अचेष्टि ।
 इत्सु चेटनीयम् चेटनम् । चेटकः । चेट्टी । चेटितः । चेट्टा । चेट्टितुम् । चेट्टितव्यम् । चेट्टित्वा ।
 सञ्ज्ञेष्ट्य । चेट्थम् । चेट्थमानः । चेट्थियमाणः ।

च्यु गतौ भ्वादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्मकः षनिट् ।

कर्त्तरि अचते । अच्यविष्ट । चुच्युवे । च्योतासे । च्योषीष्ट । च्योथते ।
 कर्मणि च्युयते । अच्यवि । णिचि च्यावयति-ते । अचुच्यवत्-त ।
 इत्सु अचवनीयम् । अचवनम् । अचवः । अचवः । च्यावकः । च्यावी । च्योता । च्युतः । च्युतिः ।
 च्योतुम् । च्योतव्यम् । च्युत्वा । संच्युत्वा । अच्यम् अच्यके तु चाच्यम् । अच्यमानः च्यु-
 मानः । च्योव्यमाणः । कर्मणि च्याविव्यमाणोऽपि ।

च्युत चरणे भ्वादिगणीयः अकर्मकः परस्मैपदी सेट् ।

कर्त्तरि च्योतति । अच्युतत् अच्योतीत् । चुच्योत । च्योतित्वा । अच्योति । णिचि
 च्योतयति ते । अचुच्युतत् त ।

नतृषु च्योतनीयम् । च्योतनम् । च्योतः । च्योतकः । च्योती । च्योतिता । च्योतितम् । च्योतितम् । च्योतिषुम् । च्योतितव्यम् । च्योतित्वा । संच्युत्य । च्योत्यम् । च्युतन् । च्योतिष्यन् ।

छद संवरणे वि० चुरादिगणीयः उभयपदी पञ्चे र्वादिगणीयः उभयपदी सेट् ।

छादयति-ते । छदति-ते । अचिच्छदत्-त अच्चादीत् अच्छदित् । कर्षीणि
छाद्यते छद्यते । अच्चादि ।

नतृषु छादनीयम् छदनीयम् । छादनम् छदनम् । छादः छदः । उरञ्छदः । छादकः । छादी ।
इस् छदिः । छादयिता छदिता । छादितः छन्नः । छादना छन्तिः । छादयितुम् छदि-
तुम् । छादयितव्यम् छदितव्यम् । छादयित्वा छदित्वा । संखाद्य संखद्य । खाद्यम्
खद्यम् । खादयन् भानः खदन् खदमानः । खाद्यमानः खद्यमानः । खादयित्यन् खमाणः
खदित्यन् खमाणः ।

खर्द वमने चुरादिगणीयः उभयपदी सकर्षीकः सेट् ।

कर्त्तरि खर्दयति-ते । अचच्छर्दत्-त । कर्षीणि खर्द्यते अच्छर्दि ।

नतृषु खर्दनीयम् । खर्दनम् । खर्दः । खर्दकः । खर्दी । खर्दिता । खर्दितः । खर्दितुम् । खर्दितव्यम् ।

छर्दिता । संछर्द्य । छर्द्यः । छर्दयन् मानः । छर्द्यमानः । छर्दयिष्यन् व्यमाणः ।
कर्षीणि छर्दिष्यमाणश्च ।

छिद छेदने र्षादिगणीयः उभयपदी सकर्षीकः अनिट् ।

कर्त्तरि छिनत्ति छिन्तः छिन्ते । छिन्वात् छिन्दीत । छिनत्तु छिन्ताम् । अच्छिनत् अच्छिन्त ।
अच्छिदत् अच्चेत्सीत् अच्छिन्त । चिच्छेद चिच्छेदे । छेत्तासि-से । छिद्यात् छेत्सीष्ट ।
छेत्स्यति-ते । कर्षीणि छिद्यते । अच्चेदि । णिचि च्छेदयति-ते । अचिच्छिदत्-त ।
इत्सु छेदनीयम् । छेदनम् । छेदः । छेदकः । छेदी । छेत्ता । छिन्नः । छित्तिः । छेत्तुम् । छेतव्यम् ।
छित्त्वा । संछिद्य । छेद्यः । छिन्दन् छिन्दानः छिद्यमानः । छेत्स्यन् छेत्स्यमानः । वि-वियोगे
विच्छिनत्ति विद्युनक्ति विच्छेदः । विच्छित्तिः । उत्-नाशने लच्छिनत्ति नाशयति । लच्छेदः ।

जञ् भञ्जणे ष्टदादिगणीयः पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि जञ्जति जञ्जितः जञ्जति जञ्जिषि जञ्जियः जञ्जिय जञ्जिमि जञ्जिवः जञ्जिमः । जञ्ज्यात् ।
जञ्जितु । अजञ्जीत् अजञ्जत् । अजञ्जीत् । अजञ्च । कर्षीणि । जञ्जते । अजञ्चि । णिचि
पर० जञ्जयति । अजजञ्जत् ।

इत्सु लक्षणीयम् लक्षणम् । लक्षः । लक्षकः । लक्षी । लक्षिता । लक्षितः । लक्षा । लक्षितुम् । ६२

लक्षितव्यम् । लक्षित्वा । संलक्ष्य । लक्ष्यः । लक्षत् । लक्ष्यमाणाः । लक्षिष्यन् व्यमाणाः ।

जन जनने दिवा० अक० आल० सेट् ।

कर्त्तरि जायते । जायेत । अजनि अजनिष्ट अजनिषाताम् । अज्जे । जनितासे । अनिषीष्ट । भावे जायते जन्यते । अजनि । णिचि परस्मैपदी जनयति । अजीजनत् । कर्मणि जन्यते । अजनि अजानि अजनिषाताम् अजानिषाताम् अजनयिषाताम् । इत्सु जननीयम् जननम् । जनः । अयजः । जनकः । इणु-प्रजनिष्णुः । जनिता । जातः । जातिः । जनितुम् । जनितव्यम् । जनित्वा । संजाय संजन्य । जन्यम् । जायमानः जन्यमानः । अनिष्यमाणः । क्सौ जञ्जिवान् ।

जप जपने स्वादिगणीयः पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि जपति । अजापीत् अजपीत् । जजाप । कर्मणि जयते । अजापि । णिचि जापयति-ते अजीजपत्-त । कर्मणि जायते । अजापि । अजापिषाताम् अजापयिषाताम् । इत्सु जपनीयम् जपनम् । जपः । जापः । जापकः । जापी । जपिता । जप्तः । जप्तिः । जपितुम् । जपितव्यम् । जपित्वा जप्त्वा । प्रजप्य । जप्यम् । जपन् । जयमानः । जपिष्यन् व्यमाणाः । उप-भेदेने उपजपति भिनन्ति । उपजापः ।

जल्प कथायां (परमतनिराकरणपूर्वकस्वमतस्थापने) श्लादिगणीयः सक० पर० सेट् ।
कर्त्तरि जल्पति । अजल्पीत् । जजल्प । जल्पयात् । कर्मणि जल्पते । अजल्पि । णिचि जल्पयति-ते ।
अजजल्पत्-त । कर्मणि जल्पते अजल्पि । अजल्पिषाताम्, अजल्पयिषाताम् ।
इत्सु जल्पनीयम् । जल्पनम् । जल्पः । जल्पाकः । जल्पी । जल्पिता । जल्पितः । जल्पा । जल्पितुम् ।
जल्पितव्यम् । जल्पित्वा । संजल्पत् । जल्पयम् । जल्पन् । जल्पमानः । जल्पयन्, व्यमाणः ।

जस वधे ¹⁰शुरादिगणीयः सक० उभयपदी सेट् । प्रायेण उत्पूर्वः ।

कर्त्तरि उज्जासयति-ते । उदजीजसत्-त । कर्मणि उज्जास्यते । उदजासि ।
इत्सु उज्-जासनीयम् । जासनम् । जासः । जासकः । जासी । जासयिता । जासितः । जासना ।
जासयितुम् । जासयितव्यम् । जासयित्वा । संजास्य । जास्यम् । जासयन्, मानः ।
जास्यमानः । जासयिष्यन्, व्यमाणः । कर्मणि जासिष्यमाणश्च । सर्वत्र उत्पूर्वं देयम् ।

जागृ जागरणे श्लादिगणीयः अक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि जागृत्तिं जागृतः जाग्रति । जागृयात् । जागर्तुं जागृच्चि । अजागृः अजागरीत् । २३

जागराम् बभूव आस चकार जजागार । आमभावपक्षे जजागरतुः । जागरिता । भावे जागर्थ्यते ।
 अजागरि । षिचि जागरयति ते अजजागरत् त । कर्षेणि जागर्थ्यते अजागरि अजागरि ।
 क्तुञ्च जागरणीयम् । जागरणम् । जागरः । जागरकः । जागरी । जागरिता । जागरितः । जागर्थ्या ।
 जागरितुम् । जागरितव्यम् । जागरित्वा । प्रजागर्थ्यम् । जागर्थ्यम् । जाग्रत् । जागरिष्यन् ।

जि जये र्वादिगणीयः पर० द्विक० अत्रिट् ।

कर्त्तरि जयति । जयेत् । अजेषीत् । जिगाथ जियतुः जिगयिथ जिगेथ जिष्यिथ जिष्यिथ ।
 जेता । जीयात् । जेष्यति । कर्षेणि जीयते । अजाथि । अजायिषाताम् अजेषाताम् । जिष्ये ।
 षिचि जापयति-ते । अजीजपत् त । सनि जिगीषति । वि-परा-आत्मने० विजयते । पराजयते ।
 क्तुसु जयनीयम् । जयनम् । जयः । जयी । जेता । जितः । जितिः । जेतुम् । जेतव्यम् ।
 जित्वा । विजित्य । जेयः । जयम् । जीयमानः । जेष्यन् खमाणः । क्षिप् सूर्वजित् । षुक् जिष्युः ।

जीव प्राणने स्वादिगणीयः अक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि जीवति । अजीवीत् । भावे जीव्यते अजीवि । षिचि जीवयति ते । अजीजिवत् त
 अजिजीवत् त । क्तुञ्च जीवनीयम् । जीवनम् । जीवः । जीवकः । जीवी । जीविता । जीवितः ।

जीवितुम् । जीवितव्यम् । जीवित्वा । संजीव्य । जीव्यः । जीवन् । जीविष्यन् ।
उप-आत्रये उपजीवति आत्रयति उपजीवी । उपजीव्यः ।

जुष मोदे तुदादिगणीयः आत्मनेपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि जुषते । अजोषिष्ट । भावे जुष्यते । अजोषि । णिच् जिषयति-ते । अजुषत्-त ।
कतृञ् जोषणीयम् जोषणम् । जोषः । जोषकः । जोषी । जोषिता । जुष्टः । जुष्टिः । जोषितुम् ।

जोषितव्यम् : जोषित्वा । संजुष्य । जुष्यम् । जुषमाणः जोषिष्यमाणः । क्विप् जुष्ट् ।
जुष लट्प्रौ ऋ० षुरादिगणीयः उभयपदी पञ्चे स्वादिगणीयः पर० सेट् ।

कर्त्तरि जोषयति-ते जोषति । अजुषत्-त अजोषीत् ।
कतृञ् जोषयिता । जोषितः । जोषणा । जोषयितुम् जोषयितव्यम् । जोषयित्वा । संजोष्य । जोष्यः ।
पञ्चे जुष्यः जोषयन् भाणः । जोषयिष्यन् ष्यमाणः । अन्यत् तुदादिगणीयवत् ।

जृम्भ जृम्भणे स्वादिगणीयः अकर्मकः आत्मनेपदी सेट् ।

कर्त्तरि जृम्भते । अजृम्भिष्ट । जजृम्भे । भावे जृम्भते अजृम्भि । णिच् जृम्भयति-ते । यङि जरीजृम्भते ।
कतृञ् जृम्भणीयम् जृम्भणम् । जृम्भकः । जृम्भी । जृम्भिता । जृम्भितः । जृम्भा । जृम्भितुम् । २५

जृम्भितव्यम् । जृम्भित्वा । संजृम्भत् । जृम्भत् । जृम्भमाणः जृम्भिष्यमाणः ।

जृवथोक्तानौ वि० ^{१०}पुरादिगणीयः उभयपदी पक्षे क्रत्रादि० पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि जारयति ते पक्षे जृणोति । अजीजरत् त । अजारीत् । अवादि पक्षे अजार अजरतुः ।
 नार्थ्यात् जारयिषीष्ट । जीर्यात् । जारयिष्यति ते जरीष्यति जरिष्यति ।

हत्सु अणीयम् जरणीयम् । जारः जरः । जारकः । जारी । जारयिता जरीता जरिता ।

जारितः जीर्णः । जारणा । जीर्त्तिः । जारयितुम् जरीतुम् जरितुम् । जारयितव्यम्
 जरीतव्यम् जरितव्यम् । जारयित्वा जीर्त्वा । संजार्थ्यं संजीर्यं । जार्थ्यम् । जारयन् भाष्यः ।
 जृणन् । जारयिष्यन् जरीष्यन् जरिष्यन् । केचित्तु विकल्पेनेमं भित्तमाहुः सन्त्यते जरयतीत्यादिरपि ।

जृजरायां दिवा० पर० अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि जीर्यति । अजरत् अजारीत् । अजार अजरतुः । जरीता जरिता । णिचि जरयति ते ।
 हत्सु जरणीयम् । जरणम् । जरः । जारकः । जारी । जरीता जरिता । जीर्णः । जरा । जरीतुम्
 जरितुम् । जरीतव्यम् जरितव्यम् । जीर्त्वा । संजीर्यं । जार्थ्यम् । अजर्यम् सङ्गम् ।
 जीर्यन् । जरीष्यन् जरिष्यन् ।

ज्ञा बोधने क्रत्रादिगणीयः सकर्मकः परस्मैपदी अनिट् ।

कर्त्तरि जानाति । अज्ञासीत् । जज्ञौ । ज्ञायात् ज्ञेयात् । ज्ञास्यति । कर्मणि ज्ञायते अज्ञायि ।
 णिञि ज्ञापयति ते । अजिज्ञपत् त । सनि आत्मनेपदी जिज्ञासते । प्रतिज्ञाद्यर्थभेदे च
 आत्मनेपदी प्रति-प्रतिजानीते । अप-अपजानीते निङ्ङुते इत्यर्थः । संजानीते प्रवर्त्तते इत्यर्थः ।
 क्तुश्च ज्ञानीयम् । ज्ञानम् । ज्ञः विज्ञः प्रज्ञः अभिज्ञः । संज्ञा प्रज्ञा । ज्ञायकः । ज्ञायी । ज्ञाता ।
 ज्ञातः । ज्ञातिः । णिजन्तस्य ज्ञापना । ज्ञातुम् ज्ञातव्यम् । ज्ञात्वा । संज्ञाय । ज्ञेयम् ।
 जानन् । प्रतिजानानः । ज्ञायमानः । ज्ञास्यन् । ज्ञास्यमानः । कसौ जज्ञिवान् ।

ज्ञा भारणे लोषणे आवणे च ¹⁰तुरादि० उभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि ज्ञपयति ते । अजिज्ञपत् त । व्यजिज्ञपत् त । कर्मणि ज्ञायते अज्ञपि अज्ञापि । सनि ज्ञीस्यति ।
 क्तुश्च ज्ञपनीयम् । ज्ञपनम् । ज्ञपकः । ज्ञपी । ज्ञपयिता । ज्ञप्तः । आज्ञप्तः । ज्ञप्तिः । त्रिज्ञप्तिः
 (आवणा) ज्ञपयितुम् । ज्ञपयितव्यम् । ज्ञपयित्वा । संज्ञप्य । ज्ञपयन् । ज्ञापयन् मानः ।
 ज्ञपमानः । ज्ञपयिष्यन् ष्यमाणः । निवोगार्थे तु आज्ञापयतीत्यादौ न दृष्यः ।

ज्या जरायां भ्रूयादिगणीयः अकर्मिकः पर० सेट् ।
 कर्त्तरि जिनति जिनितः जिनन्ति । जिनीयात् । अज्यासीत् । जिज्यौ जिज्यतुः । जीयात् ।
 ज्यास्यति । भावे जीयते । अज्यायि । णिच् । ज्यापयति ते । अजिज्यपत् त ।
 कौत्सु ज्यानीयम् । ज्यानम् । ज्यायकः । ज्यायी । ज्याता । जिनः । ज्यानिः । ज्यातुम् । ज्यातव्यम् ।
 भित्वा । संजित्य । ज्येयम् । जिनन् । ज्यास्यन् ।

धातुरूपादिकः ।

ज्वर रोगे र्धादिगणीयः पर० अकर्मिकः सेट् ।

कर्त्तरि ज्वरति । अज्वारीत् । णिच् ज्वरयति ते । अजिज्वरत् त ।
 कौत्सु ज्वरणीयम् । ज्वरणम् । ज्वारः । ज्वारकः । ज्वारी । ज्वरिता । ज्वरितः । ज्वरा । ज्वरितुम् ।
 ज्वरितव्यम् । ज्वरित्वा । संज्वर्य । ज्वर्यम् । ज्वरन् । ज्वरिष्यन् । क्विप् जूः ।

ज्वल दीप्तौ र्धादिगणीयः अकर्मिकः पर० सेट् ।

कर्त्तरि ज्वलति । अज्वालीत् । भावे ज्वल्यते । अज्वालि । णिच् ज्वलयति ते ज्वालयति ते । अजिज्व-
 लत् त । उपसर्गे तु प्रज्वलयति क्विप् हित्वा अन्यत ज्वरवत् रकारस्थाने लकारमात्रभेदः ।

टङ्क विदारणे चुरादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि टङ्कयति ते । अटटङ्कत् त । कर्मणि टङ्कते । अटङ्क ।

कृत्सु टङ्कनीयम् । टङ्कनम् । टङ्कः । टङ्ककः । टङ्की । टङ्किता । टङ्कितः । टङ्का टङ्कना ।
टङ्कयितुम् । टङ्कयितव्यम् । टङ्कयित्वा । उटङ्क्य । टङ्कयन् मानः । टङ्क्यमानः ।
टङ्कयिष्यन् व्यमाणः । उत्—उल्लेखे उटङ्कयति उल्लिखति । उटङ्कितः ।

डी नभोगतौ र्वादिगणीयः आत्मनेपदी अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि डयते । अडयिष्ट । कृत्सु डयनीयम् । डयनम् । डयः । डायकः । डायी । डयितः । डीनः ।
डयितुम् । डयितव्यम् । डयित्वा । संडीय । डेयम् । डयमानः । डयिष्यन् ।

डौक गतौ र्वादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि डौकते । अडौकीत् । डुडौके । कर्मणि डौक्यते । अडौकि । णिचि डौकयति ते ।
अडुडौकत् त ।

कृत्सु डौकनीयम् । डौकनम् । डौककः । डौकी । डौकिता । डौकितः । डौका । डौकितुम् ।
डौकितव्यम् । डौकित्वा । संडौक्य । डौक्यम् । डौकमानः । डौक्यमानः । डौकियमाणः ।

तंस भूषणे वि० सुरादिगणीयः लभयपदी पक्षे स्त्रीदिगणीयः सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि तंसयति ते तंसति । अतितंसवृत् । अतंसीत् । कर्मणि तंस्यते । अतंसि ।
 क्तृषु तंसनीयम् । तंसनम् । तंसः । तंसकः । तंसी । तंसयिता तंसिता । तंसितः । तंसा
 तंसना । तंसयितुम् तंसितुम् । तंसयितव्यम् तंसितव्यम् । तंसयित्वा तंसित्वा । अतंस्य ।
 तंस्यम् । तंसयन् मानः तंसमानः । तंसयिष्यन् व्यमाणः तंसिष्यमाणः ।

तच्च तनूकरणे स्त्रीदिगणीयः स्त्रीदिश्च अन्यतार्ये स्त्रीदि० पर० वेट् ।

कर्त्तरि तच्चति तच्छेति अक्षयार्थे तच्चति । तच्चतः तच्छुतः । अतच्चीत् अतच्चिष्टाम् अतष्टाम् ।
 क्तृषु तच्चणीयम् । तच्चणम् । तच्चः । तच्चकः । तच्ची । तच्चिता तष्टा । तष्टिः । तच्चितुम्
 तष्टुम् । तच्चितव्यम् तष्टव्यम् । तच्चित्वा तष्ट्वा । संतच्च्य । तच्च्यम् । तच्चन् तच्छुवन् तच्च्य
 भाणः । तच्चिष्यन् तच्च्यन् । तच्चिष्यमाणः तच्च्यमाणः । क्विपि काष्ठतट् । प्रमितच्चति ।

तड ताडने डुरादि० लभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि ताडयति ते । अतीतडत् त । कर्मणि ताड्यते । अताडि ।
 क्तृषु ताडनीयम् ताडनम् । ताडः । ताडकः । ताडी । ताडयिता । ताडितः । ताडना ।

ताडयितुम् । ताडयितव्यम् । ताडयित्वा । ताडयाम् । ताडयन्मानः । ताडयमानः ।
 ताडयिष्यन् व्यभाषः । कर्षीणि ताडिष्यमाणश्च ।

तन विस्तारे तूनादि० उभयपदी सकर्षकः सेट् ।

कर्षीरि तनोति तदुतः तन्वन्ति । तनोषि तदुषः तदुष । तनोमि तन्वः तदुवः तन्वः तदुमः ।
 तदुते तन्वाते तन्वते । तन्यात् तन्वीत । तनोतु तदुताम् । अतनीत् अतनुत । अतानीत्
 अतनीत् । अतत अतनिष्ट अतनिषाताम् अतनिषत । अतथाः अतनिष्ठाः । ततान
 तेनतुः तेदुः तेनिद्य । तेने । तनित्ताषि से । तन्यात् तनिषीष्ट । तनिष्यति ते ।

कर्षीणि तन्वते । अतानि । णिषि तानयति । अतीतन् । सनि तितनिषति ते तितांसति ते ।
 क्तुषु तननीयम् तनम् । तानः । तानकः । तानी । तनिता । ततः । ततिः । तनितुम् । लनि-
 तव्यम् । तनित्वा तत्वा । अवतत्य । तान्यम् । तन्वन् तन्वानः । तन्वमानः । तनिष्यन्
 व्यभाषः । क्षिप् परीतत् । कसौ तेनिवान् ।

धातुसूपादर्शः ।

तप तापे र्भादिगणीयः परस्मैपदी अकर्म्मकः अनिट् ।
कर्त्तरि तपति । अतापीत् । तताप तेपतुः तेषिथ ततपथ । तप्ता । भावे तप्यते । अतापि ।
शिञि तापयति ते । अतीतपत् त ।

ज्ञात्छु तपनीयम् । तपनम् । ल्यु-तपनः । तपः । तापः । शिञन्तस्य परन्तपः द्विषन्तपः ।
तापकः । तापी । तप्ता । तप्तः । तप्तिः । तप्तुम् । तप्तव्यम् । तप्ता । संतप्य । तप्यम् । तपन् तस्यन् ।
तप तापे दिवादिगणीयः आत्मनेपदी अकर्म्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि तप्यते । तप्येत । अव्यत् र्भादिगणीयवत् । विशेषस्त्वेषः तप्यमानः । तस्यमानः ।

तम खेदे दिवादिगणीयः पर० अकर्म्मकः सेट् ।

जर्त्तरि तास्यति । अतमत् अतमीत् । तताम तेमतुः । भावे तप्यते । अतामि । शिञि
तमयति ते । अतीतमत् त । कर्म्मणि तस्यते । अतामि अतमि ।

ज्ञात्सु तमनीयम् तमनम् । तमः । तमकः । तमी । तमिता । तान्तः । तान्तिः । तमितुम् ।
तमितव्यम् । तमित्वा तान्त्वा । संतस्य । तस्यन् । तास्यन्, तमित्यन् ।

कृत विनाचरेण चुरादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि तर्कयति ते । अततर्कत् । कर्मणि तर्क्यते । इत्सु तर्कणीयम् तर्कणम् । तर्कः । तर्ककः तर्की । तर्कयिता । तर्कितः । तर्कणा । तर्कयितुम् । तर्कयितव्यम् । तर्कयित्वा । संतर्क्य । तर्क्यम् । तर्क्यन्मानः । तर्कयिष्यन् व्यमाणः कर्मणि तर्कियमाणश्च ।

तर्ज्ज् तिरस्कारे वि० चुरादि० उभयपदी पञ्चेर्वादिगणीयः आत्मने० सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि तर्ज्जयति ते तर्ज्जते । अततर्ज्जत् त अतर्ज्जिष्ट । कर्मणि तर्ज्जते अतर्ज्जि । इत्सु तर्ज्जनीयम् । तर्ज्जः । तर्ज्जकः । तर्ज्जी । तर्ज्जयिता तर्ज्जिता । तर्ज्जितः । तर्ज्जना तर्ज्जी । तर्ज्जयितुम् । तर्ज्जितुम् । तर्ज्जयितव्यम् । तर्ज्जितव्यम् । तर्ज्जयित्वा । तर्ज्जित्वा । संतर्ज्ज्य । तर्ज्ज्यम् । तर्ज्जयन्मानः तर्ज्जमानः । तर्ज्जयिष्यन् व्यमाणः । कर्मणि तर्ज्जियमाणोऽपि । तर्ज्जियमाणः ।

तर्दं हिंसायां र्वादिगणीयः पर० सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि तर्दति । अतर्दीत् । ततर्दं । कर्मणि तर्दते । अतर्दि । णिचि तर्दयति ते । अततर्दत् त । १०३

कृत्सु तर्दनीयम् । तर्दनम् । तर्दकः । तर्दः । तर्दी । तर्दिता । तर्दितः । तर्दी । तर्दितुम् । १०४
 तर्दितव्यम् । तर्दित्वा । संतर्द्य । तर्द्यम् । तर्दन् । तर्द्यमानः । तर्दियन् व्यमाणः ।

तिञ तेजने चुरादि० उभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि तेजयति ते । अतितेजत् त । कर्मणि तेज्यते अतेजि । कृत्सु तेजनीयम् । तेजनम् ।
 अचि तेजः । तेजकः । तेजी । तेजयिता । तेजितः । तेजना । तेजयितुम् । तेजयि-
 तव्यम् । तेजयित्वा । संतेज्य । तेज्यम् । तेजयन् मानः । तेज्यमानः । तेजयिष्यन्
 व्यमाणः कर्मणि तेजिष्यमाणश्च । उट्-उद्दीपने उक्तेजयति उद्दीपयति । उक्तेजितः । उक्तेजना ।

तिञ च्चमायां र्वादिगणीयः आत्मनेपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि तितिच्चते । अतितिच्चिट् । कर्मणि तितिच्च्यते अतितिच्चि । कृत्सु तितिच्चणीयम् । तितिच्चणम् ।
 तितिच्चकः । तितिच्ची । उ-तितिच्चुः । तितिच्चिता । तितिच्चतः । तितिच्चा । तितिच्चितुम् ।
 तितिच्चितव्यम् । तितिच्चित्वा । संतितिच्च्य । तितिच्च्यम् । तितिच्चमाणः । तितिच्च्यमाणः ।
 तितिच्चिष्यमाणः ।

तुद व्यथने तुदादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि तुदति ते । अतौत्सीत् अतुत्त । तुतोद तुदोदिय तुतुदे । तोत्तासि से । तुद्यात् तोत्सीष्ट ।
तोत्स्थति ते । कर्मणि तुद्यते अतोदि । णिचि तोदयति ते । अतुतुदत् त । सनि तुतुत्सति ते ।
अत्सु तोदनीयम् । तोदनम् । तोदः । तोदकः । तोदा । तोत्ता । तुन्नः । तुत्तिः । त्त-तोत्तम् ।
तोत्तम् । तोत्तव्यम् । तुत्त्वा । संतुद्य । तोद्यम् । आतोद्यम् । तुदन् मानः । तुद्यमानः ।
तोत्स्थन् स्थमानः ।

तुष तोषे दिवादिगणीयः परस्मैपदी अकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि तुष्यति । अतुषत् । तुतोष । तोष्टा । तुष्यात् । तोच्छति । भावे तुष्यते । अतोषि ।
णिचि तोषयति ते । अतुतुषत् त ।
अत्सु तोषणीयम् । तोषणम् । तोषः । तोषकः । तोषी । तोष्टा । तुष्टः । तोष्टम् । तोष्टव्यम् ।
तुष्टा । संतुष्य । तोष्यम् । तुष्यन् । तोच्छन् ।

तप म्रीतौ दिवादिगणीयः परस्मैपदी अकर्मकः म्रीणने सकर्मकः वेट् ।

कर्त्तरि तप्यति । अतर्पीत् अतर्षीत् अतर्षीत् । तर्पे तर्पिष्य तत्तप्य तर्तर्प्य । १०५

तच्च हिंसने र्धादि० पर० सकर्मकः सेट् तुदादिगणीयसु वेट् ।

कर्त्तरि लङोळि लृण्डः लङ्ङन्ति लृणेचि लृण्डः लृण्ड लृणेञ्चि लृण्डः लृञ्जः लृञ्जात् । लृञ्जात् । लृणेढु ।
अलृणेट् । अतर्हीत् । ततर्ह । तलृहत्तुः । तर्हिता । लृह्यात् । तर्ह्यथिति । अतर्ह्यथित् ।
कर्मणि लृह्यते । अतर्हि । णिचि तर्ह्यथिति ते । अतीलृहत्तु त । अततर्हत्तु त । तुदादेशु लृहति
अतर्हत् अलृहचत् । तर्हिता चाढा तर्ही ।

कृत्सु तर्हणीयम्, तर्हणम्, तर्हः । तर्हकः । तर्हीं । तर्हिता । तर्हितः । तर्हीं । तर्हितम् ।
तर्हितव्यम् । तर्हित्वा । संलृह्य । लृह्यम् । लृहन्, लृह्यमाणः । तर्हि-व्यन्-व्यमाणः । तुदादेशु
लृढः । लृढिः । लृहन् । तर्हि-व्यन्-व्यमाणः तर्ह्यन्, तर्ह्यमाणः ।

त्यज त्यागे र्धादिगणीयः सकर्मकः पर० अनिट्, ।

कर्त्तरि त्यजति । अत्याचीत् । तत्याच । तत्यजिथ तत्यक्थ । तत्यजिव । त्यज्यात् । त्यक्ता । त्यज्यति
कर्मणि त्यज्यते । अत्याजि । णिचि त्याजयति ते । अतित्यजत् त ।

कृत्सु त्यजनीयम् । त्यजनम् । त्यागः । त्याजकः । धिसुण् त्यागी । त्यक्ता । त्यक्तः । त्यक्तिः ।
लृक्तुम् । त्यक्तव्यम् । त्यक्ता । सन्त्यज्य । त्याज्यम् । त्यजन् त्यज्यमानः । त्यज्यन्, त्यज्यमाणः ।

त्रप कञ्जायां र्धादिगणीयः आत्मनेपदी अकर्मकः वेट् ।

कर्त्तरि त्रपते । अत्रपिष्ट अत्रप्त । त्रपे । त्रपितासे त्रप्तासे । त्रपिषीष्ट त्रप्तीष्ट । भावे त्रप्यते । अत्रापि । णिष्वि त्रपयति ते त्रापयति ते । अत्रित्रपत् त ।

कृत्सु त्रपणीयम् । त्रपणम् । त्रापकः । इक्षुच् अपत्रपिष्णुः । त्रपिता त्रप्ता । त्रप्तः । त्रपा । त्रपितुम् त्रप्तुम् । त्रपितव्यम् त्रप्तव्यम् । त्रपित्वा त्रप्त्वा । सन्त्य । त्रपमाणः । त्रुपिष्यमाणः त्रस्यमाणः ।

त्रस त्रासे वा दिवादि० पञ्चे र्धादिगणीयः पर० अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि त्रस्यति त्रसति । अत्रासीत् अत्रसीत् । तत्रास त्रसतुः । त्रसिता । त्रसिष्यति । भावे त्रस्यते । अत्रासि । णिष्वि त्रासयति ते । अत्रित्रसत् त ।

कृत्सु त्रसणीयम् । त्रसनम् । त्रासकः । त्रासी । त्रसिता । त्रसः । त्रसिः । त्रसितुम् । त्रसित्वा । त्रु-तल्लुः । सन्त्य । त्रास्यम् । त्रस्यन् त्रसन् । त्रसिष्यन् ।

त्रुट द्वैधीभावे अकर्मकः वा दिवा० पञ्चे तुदादि० सेट् छेदनार्थं तु सक० ।

कर्त्तरि त्रुच्यति त्रुटति । अत्रुटीत् । तुतोष्ट । तुटिता । तुच्यत् । तुच्यति । भावे तुच्यते अतोष्टि । णिष्वि लोटयति ते । अत्रित्रुटत् त ।

कृत्सु लुटनीयम् । लुटनम् । लोटः । लोटकः । लोटी । लुटिता । लुटितः । लुटिः । लुटितुम् ।
लुटितव्यम् । लुटित्वा । संलुथ्य । लोथ्यम् । लुथ्यन् लुटन् । लुटिथ्यन् ।

तै पालने स्वादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि लायते । अलास । तले । लाता । लासीष्ट । कर्मणि लायते । अलायि । णिचि
लापयति ते । अतिलपत् त ।

कृत्सु लाणीयम् । लाणम् । लायः । लायकः । लायी । लाता । लाणः लातः । लातिः । लातुम् ।
लातव्यम् । लात्वा । सन्नाय । लेयम् । लायमाणः । लास्यमानः । कर्मणि लायिष्यमाणश्च ।

त्वर वेगे स्वादिगणीयः आत्मनेपदी अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि त्वरते । अत्वरिष्ट । तत्वरे । त्वरितासे । भावे । त्वर्थ्यते । अत्वारि । णिचि त्वरयति ते ।
अतत्वरत् त । कर्मणि अत्वारि अत्वारि ।

कृत्सु त्वरणीयम् । त्वरणम् । त्वारः । त्वारकः । त्वारी । त्वरिता । त्वरितः त्वर्थः । त्वर्णिः ।
त्वरा । त्वरितव्यम् । त्वरित्वा । सन्त्वर्थ्य । त्वर्थ्यम् । त्वरमाणः णिचः त्वर्थ्यमाणः । त्वरिष्यमाणः ।

दण्ड दण्डने अदन्तपुरादि० उभयपदी द्विक० सेट् ।

कर्त्तरि दण्डयति ते । अददण्डत् त । दण्डयितासि से । कर्मणि दण्डते अदण्डि ।

कतृञ् दण्डनीयम् । दण्डनम् । दण्डः । दण्डकः । दण्डी । दण्डयिता । दण्डितः । दण्डना ।

दण्डयितुम् । दण्डयितव्यम् । दण्डयित्वा । सन्दण्डत् । दण्डयन् मानः दण्डयमानः ।

दण्डयिष्यन् व्यभाषः । कर्मणि दण्डिष्यमाणाश्च ।

दन् दंशने र्वादिगणीयः पर० सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि दशति । दशेत् । दशतु । अदशत् । अदाङ्गीत् अदाङ्ष्टाम् । दंश दंशतुः ददशतुः ।

दश्यात् । दङ्गति । कर्मणि दश्यते । अदंशि । णिचि दंशयति-ते । अदंशत्-त । सनि

दिदङ्गति । यङि दंदश्यते ।

कतृञ् दंशनीयम् । दंशनम् । दंशकः । दंशः । दंशी । दंष्टा । दष्टः । दष्टः । दंष्ट्रा । दंष्टुम् ।

दंष्टव्यम् । दष्टा । उपदस्य । दंश्यम् । दशनं दंङ्गन् दंङ्गभाणः । यङ् लक दंदस्युकः ।

सम्—सन्दशे (उभयपार्श्वतः कर्षणे) (सन्नहनने च) संदशति । संदंशः । संदंशितः । उप—उपदंशे

(सचभोजने) मूलकेनोपदशति । यामुल् मूलकोपदंशम् ।

भातुरूपार्थः ।

दन्भ दम्भे स्वादिगणीयः परशौपदी अक० सेट् ।

कर्त्तरि दन्वोति । दन्वुतः । अदम्भीत् । ददम्भ देभतुः ददम्भतुः देभिथ ददम्भिय । भावे दम्भते ।
अदम्भि । णिचि दम्भयति-ते । अददम्भत् त । सनि दिदम्भिषति धीषति ।
कृत्सु दम्भनीयम् । दम्भनम् । दम्भः । दम्भकः । दम्भी । दम्भिता । दम्भः । दम्भिः । दम्भितुम् ।
दम्भितव्यम् । दम्भित्वा दम्भ्वा । संदम्भ । दम्भयः । दम्भन् । दम्भियन् ।

दम दमने दिवादिगणीयः अकर्मकः पर० सेट् ।

कर्त्तरि दाम्यति । अदमत् अदमीत् । ददाम देमतुः । भावे दम्भते । अदमि । णिचि दमयति-ते ।
अदीदमतु त । कर्मणि अदमि अदामि ।

कृत्सु दमनीयम् । दमनम् । दमः । दमकः । दमी । दमिता । दान्तः । दान्तिः । दमितुम् ।
दमितव्यम् । दमित्वा दान्त्वा । संदम्य । दम्यः । दाम्यन् । दमित्यन् ।

दय दयने गतौ च भ्वादिगणीयः आलनेपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि दयते । अदयिष्ट । देये । कर्मणि दयते । अदायि ।

कतुसु दयनीयम् । दयनम् । दायः । दायी । दयिता । दयितः । दया । दयितुम् । दयितव्यम् । ११२

दयित्वा । संदय । दाय्यम् । दयमानः दयिव्यमाणः ।

दल भेदने भ्वादिगणीयः पर० सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि दलति । अदालीत् । ददाल देलतुः । कर्मणि दल्यते । अदालि । णिञि दालयति ते
दलयति ते । अदीदलत् त । कर्मणि दाल्यते दल्यते अदालि अदलि ।

कतुसु दलनीयम् । दलनम् । अष्-दलम् । दालकः उद्दालकः । दाली । दलिता । दलितः ।
दलितुम् । दलितव्यम् । दलित्वा । संदल्य । दाल्यः । दलन् । दलिव्यन् । दलिव्यमाणः ।

दह दाहे भ्वादिगणीयः पर० सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि दहति । अधाचीत् । ददाह देहतुः देहिथ ददग्ध । दग्धा । दह्यात् । धक्षति । कर्मणि
दह्यते । अदाहि । णिञि दाहयति ते । अदीदहत् त । सनि दिधच्चति यङि दंदह्यते ।

कतुसु दहनीयम् । दहनम् । दाहः । दाहकः । दाही । दग्धा । दग्धः । दग्धिः । दग्धुम् ।
दग्धव्यम् । 'दग्धा । संदह्य । दाह्यः । दहन् दह्यमानः । धक्षन् धक्ष्यमाणः । सनः दिधच्चा ।
दिधचुः । दिधच्चन् । यङः । दंदह्यमानः ।

दा दाने जुं होत्यादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि ददाति दत्तः ददति । ददासि दत्तः दत्तः ददासि दद्वः दद्वः । दत्ते ददाते ददते
दत्से ददाथे दद्वहे दद्वहे । दद्यात् ददीत । ददातु दत्ताम् । अददात् अदत्त ।
अदात् अदित अदिषाताम् । ददौ ददतुः ददिय ददाथ ददे ददिषे । दातासि-से ।
देयात् दासीष्ट । दास्यति-ते । कर्मणि दीयते । अदायि णिचि दापयति-ते । अदीदपत् ।
सनि दित्सति-ते । यञि देदीयते ।

लृत्सु दानीयम् । दानम् । दायः । दायकः । दायी । दाता । दत्तः । प्रदत्तः प्रत्तः । नीत्तः ।
दत्तिः प्रदत्तिः । दातुम् । दातव्यम् । दत्त्वा । सन्दाय । देयम् । ददत् ददानः । दास्यन्-
स्यमानः । ददिवान् क्तिमन् दत्तिमः । सनः दित्वा । दित्सुः । दित्सन् ।

दाण् दाने ङादिगणीयः परस्मैपदी सकर्मकः अनिट् । णित्

कर्त्तरि यच्छति । अदात् । ददौ । कर्मणि दीयते । अदायि ।

लृत्सु जुं होत्यादिगणीयवत् । अशिष्टव्यङ्गारे सम्-आत्मनेपदम् । संयच्छते वेद्यया वस्तम् ।

दिव क्रीडाजिगीषाव्यवहारदिषु दिवा० परस्मैपदी क्रीडादौ अक० व्यवहारादौ सक० सेट् । ११४

कर्त्तरि दीव्यति । अदेवीत् । दिदेव । देविता । दीव्यात् । देविष्यति । भावे कर्मणि च दीव्यते ।
अदेवि । णिचि देवयति-ते । अदीदिवत्-त । सनि दिदेविषति डुद्युषति । यङि देदीव्यते ।
कतृषु देवनीयम् । देवनम् । देवः । देवकः । देवी । देविता । द्यूतः । द्यूतिः । देवितुम् । देवि-
तव्यम् । देवित्वा द्यूत्वा । सन्दिव्य । देव्यम् । दीव्यन् दीव्यमानः । देविष्यन् व्यमाणः । क्विप्
अच्चद्यूः । सनः डुद्युषा दिदेविषा । डुद्युषुः दिदेविषुः । डुद्युषन् दिदेविषन् । परि-देवि-परिदेवने
परिदेवयति-ते परिदेवना । आ-लिगीषायाम् आदीव्यति । आदून्ः औदरिकः ।

दिश देशने तुदादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि दिशति-ते । अदिच्छत्-त । दिदेश दिदेशिथ दिदिशे । देष्टासि-से । देख्यति-ते । कर्मणि
दिश्यते । अदेशि । णिचि देशयति-ते । अदीदिशत्-त । सनि दिदिच्छति । यङि देदिश्यते ।
कतृषु देशनीयम् । देशनम् । देशः । देशकः । देशी । देष्टा । दिष्टः । दिष्टिः । ख्यन्तस्य देशना ।
देष्टुम् । देष्टव्यम् । दिष्टा । उपदिश्य । देख्यम् । दिशन् दिशमानः दिश्यमानः । दे-ख्यन्
ख्यमाणः । उप—उपदेशे उपदिशति शिच्यतीत्यर्थः । सम्—सन्देशे (वाचिकवाच्यकथने) सन्दि-

शति । आ—आज्ञायाम् आदिशति । उत्—उद्देशे लदिशति । अति—अतिदेशे (तुल्यतया कथने) अतिदिशति । अप—अपदेशे अपदिशति अपदेशश्च क्लृप्तम् । व्यप—संज्ञाकरणे व्यपदिशति सङ्केतितं करोति । नि—नियोगे निदिशति नियुक्ते । निर्—निर्देशे निर्दिशति कथयतीत्यर्थः ।

दिह लोपने अदादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि देग्धि दिग्धः दिहन्ति घेच्च दिग्धः दिग्धः दिहः दिहः दिहः दिहः दिग्धे घिच्चे । दिह्यात् दिह्यीत । देग्धु दिग्धाम् । अघेक् अघेग् अदिग्ध । अधिच्चत्, अदिग्ध-अधिच्चत, अधिच्यताम्, अधिच्चन्त, अधिच्चथाः-अदिग्धाः, अधिच्चि, अदिहहि-अधिच्यवहि, अधिच्यामहि । दिदेह दिदिहे । देग्धासि-से । दिह्यात् धिच्चीष्ट । घेच्यति-ते । कर्मणि दिह्यते अदेहि । णिचि देह्यति-ते । अदीदिहत्-त । सनि दिधिच्चति-ते । यङि देदिह्यते ।

जतुष्ट देहनीयम् । देहनम् । देहकः । देही । देग्धा । दिग्धः । दिग्धिः । देग्धुम् । देग्धव्यम् । दिग्ध्या । उपदिह्य । देह्यम् । दिहन् दिहानः । घे-च्यन् च्यभाणः । सम्—संशये सक० संदेग्धि । संदेहः । संदिग्धः । संदिहानः ।

दीक्ष भौखुड्योपनयननियमव्रताद्याधाने स्वादिगणीयः अकर्मकः आत्मनेपदी सेट् ।
 कर्त्तरि दीक्षते । अदीक्षिष्ट । भावे कर्मणि दीक्ष्यते अदीक्षि । णिञ्चि दीक्षयति-ते अदिदीक्षत्-त ।
 क्तृसु दीक्षणीयम् । दीक्षणम् । दीक्षकः । दीक्षी । दीक्षिता । दीक्षितः । दीक्षा । दीक्षितुम् । दीक्षि-
 तव्यम् । दीक्षित्वा । सन्दीक्ष्य । दीक्षमाणः । दीक्षिष्यमाणः ।

दीप दीप्तौ दिवादिगणीयः अक० आत्मनेपदी सेट् ।
 कर्त्तरि दीप्यते । अदीपि-अदीपिष्ट । दिदीपे । दीपितासे । भावे दीप्यते । अदीपि । णिञ्चि
 दीपयति-ते । अदीदिपत्-त-अदिदीपत्-त । सनि दिदीपिषते । यङि देदीप्यते ।
 क्तृसु दीपनीयम् । दीपनम् । दीपनः । दीपः । दीपकः । दीपी । दीपिता । दीप्तः । दीप्तिः ।
 य्यन्तस्य दीपना । दीपितुम् । दीपितव्यम् । दीपित्वा । सन्दीप्य । दीप्यम् । दीप्यमानः । दीपिष्य-
 माणः । यङ्कः देदीप्यमानः । उट्—उद्दीपने उद्दीपयति उत्तेजयतीत्यर्थः । उद्दीपितः उद्दीपना ।

डु अनुतापे स्वादिगणीयः पर० अक० अनुतापने सक० वेट् ।
 कर्त्तरि डुनोति डुनुतः डुन्वन्ति । डुनुयात् । डुनोतु । अनुनोत् । अदावीत् अदौषीत् । डुदाव
 डुडुविथ । दविता दोता । डूयात् । दविष्यति दीष्यति । भावे डूयते । अदावि ।
 णिञ्चि दावयति-ते । अडूदवत्-त । सनि डुडूषति । यङि दोडूयते ।

अदुग्ध, अधुवाताम् अधुचन्त, अधुचथाः-अदुग्धाः, अधुचि, अधुच्चावहि-अदुहचि, अधुच्चावहि । ११८

उदोह उदोहिय उदुहिय उदुहे । दोग्धासि-से । दुह्यात् धुचीष्ट । धोच्यति-ते ।
कर्ण्यि दुह्यते । अदोहि । णिचि दोहयति-ते । अदुदुहत्-त । सनि दुधुच्यति । यच्छि दोदुह्यते ।
कत्सु दोहनीयम् । दोहनम् । दोहः । दोही । दोग्धा । दुग्धम् । दुग्धिः ।
दोग्धुम् । दोग्धव्यम् । दुग्ध्वा । संदुह्य । दुह्यम् दोह्यम् । दुहन् दुहानः दुह्यमानः ।
धो-स्यन् स्यमाणः । कामधुक् । कामदुघा गौः । सनः दुधुच्चा दुधुचुः । दुधुचन् । यऊः दोदुह्यमानः ।

दू खेदे दिवादिगणीयः आत्मनेपदी अकर्मिकः सेट् ।

कर्त्तरि दूयते । अद्विट । उदुवे । द्वितासे । द्विषीष्ट । द्विष्यते । भावे दूयते । अदावि । णिचि
दावयति-ते । अदूदवत्-त । सनि दुदूषते ।

कत्सु दवनीयम् दवनम् । दावः । दावकः । दावी । द्विता । दूनः । द्रुतिः । द्वितुम् । दवितव्यम् ।
दूत्वा । संद्रय । दव्यम् आवश्यके तु दाव्यम् । दूयमानः दवित्यमाणः ।

द आदरे तुदादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्म्ये० अनिट् प्रायेणाङ्पूर्व्यः ।

कर्त्तरि आद्रियते । आहत । आद्रे आद्रिषे । आदत्तसे । आदृषीष्ट । आदरिष्यते ।

कर्म्मणि आद्रियते । आदारि । णिचि आदारयति-ते । आदीदरत्-त । सनि आदिदीर्षते ।
 क्तुञ्च आदरणीयम् । आदरणम् । दरः आदरः । आदारकः । इनि-आदरी । आदत्ता । आहतः ।
 आहतिः । आदर्तुम् । आदर्तव्यम् । आहत्य । आहृत्य । आद्रियमाणः । आद्रियमाणः ।

हय ऋषे गव्ये च दिवादिगणीयः पर० अक० वेट् ।

कर्त्तरि दृष्यति । ह्येत् । ह्यत्तु । ह्यत्तु । अह्यत् । अदर्पेत् । अद्रासीत् । अदृषीत् । अदृषत् । ददर्प,
 ददर्पिथ दद्रुप्य । दर्पिता द्रप्ता । दर्पिष्यति द्रुष्यति । भावे ह्यते । अदर्पि । णिचि
 दर्पयति-ते । अदीहपत्-त । अददर्पत्-त । सनि दिदर्पिषति दिदृष्यति । यञि दरीह्यते ।
 क्तुञ्च दर्पणीयम् । दर्पणम् । दर्पणः । दर्पकः । दर्पिता द्रप्ता । द्रप्ता । द्रप्तिः । दर्पितुम्
 द्रप्तुम् । दर्पितव्यम् द्रप्तव्यम् । दर्पित्वा द्रप्त्वा । संह्यत् । ह्यत्तु । दर्पिष्यन् द्रुष्यन् ।

हय दर्शने र्वादिगणीयः पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि पश्यति । पश्येत् । पश्यतु । पश्यतु । अपश्यत् । अपश्यत् । अपश्यत् । अपश्यत् । अपश्यत् ।
 द्रष्टा । द्रुष्यति । कर्म्मणि दृश्यते । अदर्शि अदर्शिषाताम् । अदर्शाताम् । दर्शिषाते द्रष्टासे ।
 दर्शिषीष्ट ह्यीष्ट । णिचि दर्शयति-ते । अदीह्यत्-त । अदर्शत्-त । सनि आल० दिदृष्यते ।

कतुसु दर्शनीयम् दर्शनम् । दर्शः । सुदर्शनः सुदर्शः । दर्शकः । दर्शी । द्रष्टा । दृष्टिः । हृष्टिः ।
 ख्यन्तस्य दर्शितः । एवं दर्शना । द्रष्टुम् दर्शयितुम् । द्रष्टव्यम् दर्शयितव्यम् । हृष्टा दर्शयित्वा ।
 भंडस्य संदर्शः । ह्यस्य दर्शम् । पथ्यन् दर्शयन् । मानः ह्यमानः दर्शमानः । द्रष्टव्यन्
 द्रष्टव्यमाणः । कसु ददृशिवान् ददृशान् । कर्षेणि दर्शिव्यमाणश्च । ख्यन्तस्य दर्शयिष्यन्
 व्यमाणः । सनः दिदृश्या । दिदृशुः । दिदृश्वमाणः । अख्यन्तस्य कर्षेणः कर्तृत्वे आत्मनेपदं
 दर्शयते राजा कृत्यान् ।

हृ विदारे ऋग्रादिगणीयः पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि हणाति । अदारीत् अदारिष्टाम् । ददार, दद्रतुः-ददरतुः, ददरिथ । दरीता दरिता ।
 दीर्घात् । दरीष्यति दरिष्यति । कर्षेणि दीर्यते । अदारि । दद्रे ददरे । णिञि दारयति-ते ।
 अददरत्-त । दिदरीषति दिदरिषति दिदीर्षति ।

कतुसु दरणीयम् । दरणम् । दारः । दारकः । दारी । दरीता दरिता । दीर्णः । दीर्त्तिः ।
 दरीतुम् दरितुम् । दरीतव्यम् दरितव्यम् । दीर्त्वा । संदीर्य । दार्यम् । ह्यण्, दीर्यमाणः ।
 दरीष्यन् दरिष्यन् । दरिष्यमाणः दरीष्यमाणश्च । कर्षेणि दारिष्यमाणश्च । अस्य कर्षेकर्त्तरि
 दीर्यते केष्विन् दिवादावेनं पठित्वा दीर्यतीत्यपि रूपमाहुः ।

देव देवने आदिगणीयः आत्मनेपदी अक० सेट् ।

कर्त्तरि देवते । अदेविष्ट । दिदेवे । भावे देव्यते । अदेवि । णिचि देवयति-ते अदिदेवत्-त ।
 क्तुषु देवनीयम् । देवनम् । देवः । देवकः । देवी । देवितुम् । देवितः । देवा । देवितुम् । देवित्वा ।
 संदेव्य । देवमानः । देविष्यमाणः । परि-बलापे परिदेवते । पर्यदेविष्ट सा पुर इति अष्टः ।

देव परिदेवने चुरादिगणीयः आत्मनेपदी सक० सेट् । केचित्त्वं दिव इत्याहुः ।
 कर्त्तरि देवयते । अदिदेवत । क्तु देवयिता । देवयितुम् । देवना । देवयितव्यम् । देवयित्वा ।
 देवयमानः देवयिष्यमाणः इत्यादिभेदः । अन्यत् आदिगणीयवत् ।

दा खण्डने दिवादिगणीयः परस्मैपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि द्यति द्यतः द्यन्ति । द्यत् । द्यतु । अद्यत् । अदात् । ददौ । दाता । देयात् । कर्त्त्रिणी दीयते ।
 अदायि, अदायिषाताम् अदिषाताम् । ददे । णिचि दापय-ति-ते । अदीदप-त्-त ।

सनि दित्सति ।

क्तुसु दानीयम् । दानम् । दायः । दायकः । दायी । दाता । दितः । दितिः । दातुम् ।
 दातव्यम् । दित्वा । संदाय । देयम् । द्यन् । दीयमानः । दा-स्यन्, स्यमानः ।

द्यु गतौ अदादिगणीयः पर० सकर्षकः अनिट् ।

१२२

कर्षरि द्यौति द्युतः द्युवन्ति । द्युयात् । द्यौतु । अद्यौषीत् । दुद्याव दुद्यवित्थ-
दुद्योथ दुद्युविव । द्योता । द्योष्यति । कर्षणि द्यूयते । अद्यावि । णिचि द्यावय-ति-ते ।
अदुद्यव-त्-त । सनि दुद्युषति ।

इत्सु द्यवनीयम् । द्यवगम् । द्यवः । द्यावकः । द्यावी । द्योता । द्युतः । द्युतिः । द्योतुम् ।
द्योतव्यम् । द्युत्वा । संद्युत्य । द्यव्यम् । द्युवन् । द्यूयमानः । द्यो-ष्यन् व्यमाणः ।

द्युत विद्योते अदादिगणीयः आत्मनेपदी अकर्षकः सेट् ।

कर्षरि द्योतते । द्योतेत । द्योतताम् । अद्योतत । लुङि उभयपदी अद्युतत् अद्योतिष्ट ।
दिद्युते । द्योतित्तान्ने । द्योतिषीष्ट । भावे द्युयते । अद्योति । णिचि द्योतयति-ते अदु-
द्युतत् । सनि दिद्योतिषते ।

इत्सु द्योतनीयम् । द्योतनम् । द्योतः । द्योतकः । द्योती । द्योतिता । द्युतितम् द्योतितम् । द्युन्तिः
विद्युत् । द्योतितुम् । द्योतितव्यम् । द्योतित्वा । संद्युत्य । द्योत्वम् । द्योतमानः द्योतिव्यमाणः ।

धातु पादशः ।

दु द्रवे गतौ च र्भादिगणीयः पर० द्रवे अक० गतौ सकर्मकः अनिट् ।
 कर्त्तरि द्रवति । द्रवेत् । अडुद्रवत् । बुद्राव बुद्रविय-डुद्रोय, द्रद्रुव । द्रोता । द्रोष्यति । कर्मणि
 द्रूयते । अद्रावि । णिचि द्रावय-ति-ते । अडुद्रव-त्-त । सनि बुद्रूषति ।

कतृषु द्रवणीयम् । द्रवणम् । द्रवः । द्रावः । द्रावकः । द्रावी । द्रोता । द्रुतः । द्रुतिः । द्रोतुम् ।
 द्रोतव्यम् । द्रुत्वा । संद्रुत्व । द्रव्यम् द्राव्यम् । द्रवन् । द्रूयमाणः । द्रो-ष्यन् व्यमाणः ।
 वि—विद्रवे-पलायने च विद्रवति । उप—उपद्रवे (अनिटोत्पादने) उपद्रवति । उपद्रुतः ।

द्रुह द्रोहे दिवादिगणीयः पर० उपसर्गे सक० अन्यथा अक० वेट् ।

कर्त्तरि अत्वाय द्रुह्यति । अद्रोहीत् । अश्रुचत् । बुद्रोह बुद्रोहिय-डुद्रोघ-डुद्रोढ । द्रोहिता द्रोघा
 द्रोढा । द्रोहिष्यति श्रोह्यति । कर्मणि अत्योऽभिद्रुह्यते । आद्रोहि आश्रुचताम्-आद्रोहिषाताम्,
 आद्रोहिषण-आश्रुचन्त । आडुद्रुहे-आडुद्रुहिषे-आडुद्रुह्ये । णिचि द्रोहय-ति-ते । अडुद्रुह-त्-त ।
 कतृषु द्रोहणीयम् । द्रोहणम् । द्रोहः । द्रोहकः । द्रोही । द्रोहिता द्रोघा द्रोढा । द्रुघः
 द्रूढः । द्रुग्धिः द्रूढिः । द्रोहितुम् द्रोघुम् द्रोढुम् । द्रोहितव्यम् द्रोघव्यम्, द्रोढव्यम् । द्रुग्धा
 द्रूढा । संद्रुह्य । द्रोह्यः । द्रुह्यन्, अभिद्रुह्यमाणः । द्रोहि-ष्यन् व्यमाणः । श्रोह्यन्-माणः ।
 भितशुक्-ग् भितशुट्-ह ।

द्विष द्वेषे अदमदिगणीयः उभयपदी सक० अमिट् ।

कर्त्तरि द्वेष्टि द्विष्टः द्विषन्ति द्वेष्यि द्विष्टे । द्विष्यात् द्विषीत । द्वेष्टु द्विष्टि द्वेषाणि द्विष्टाम् ।
अद्वेष्ट-ङ् अद्विष्ट । अद्विष्यत् अद्विष्ट । दिद्वेष विद्वेषे । द्वेष्टान्-सि-से । द्वेष्य-ति-ते । कर्मणि
द्विष्यते । अद्वेषि । णिषि द्वेषय-ति-ते । अदिद्विष-त्-त ।

कतृषु द्वेषणीयम् । द्वेषणम् । द्वेषः । द्वेषकः । द्वेषी । द्वेष्टा । द्विष्टः । द्विष्टिः । द्वेष्टुम् । द्वेष्टव्यम् ।
द्विष्ट्वा । सन्धित्य । द्वेष्यः । द्विषन् द्विषाणः द्विष्यमाणः । द्वे-क्ष्यन्-क्ष्यमाणः ।

धा धारणे पोषणे च लुङ्ङोत्यादि० उभयपदी सक० अनिट् ।

कर्त्तरि दधाति धत्तः दधति दधासि धत्यः धत्य दधामि दध्वः दध्मः । धत्ते दधाते दधते धत्से दधाथे
ददूध्वे दधे दध्वहे दध्महे । दध्यात् दधीत । दधातु धत्ताम् । अदधात् अधत्त । अधात्
अधित अधिषाताम् । दधौ दधे । धाता-सि-से । धेयात् धाषीष्ट । धा-स्यति ते । कर्मणि
धीयते । अधायि अधायिषाताम्-अधिषाताम् । णिचि धापयति-ते । सनि धित्स-ति-ते ।

कतृषु धानीयम् । धानम् । धायः । धायकः । कि उदधिः दधिः । धायी । धाता । हितः । हितिः ।
अन्तर्द्वा । अद्वा । धातुम् । धातव्यम् । हित्वा । सन्धाय । धेयम् । दधत् दधानः । धीयमानः ।
धा-स्यन्-स्यमानः । कर्मणि धायिष्यमाणश्च ।

सम्—सन्धाने संदधाति । अनुसम्—अनुसन्धाने अनुसंदधाति । वि—विधाने विदधाति । अन्तर्—
अन्तर्धाने अन्तर्दधाति । तिरस्—तिरोधाने तिरोदधाति । अद्—अज्ञायाम्, अदधाति ।
नि—निधाने निदधाति । अभि—अभिधाने अभिदधाति । परि—परिधाने परिदधाति ।
आ—आधाने आदधाति । प्रणि—प्रणिधाने प्रणिदधाति । सम्नि—सन्निधाने सम्निदधाति ।
उप-आ-उपाधौ उपादधाति । वि-आ-व्याधौ व्यादधाति । वि अव-व्यवधाने व्यवदधाति । अव-
अवधानी अवदधाति । उप-उपधाने (शयनोपकरणभेदकरणे) उपदधाति । सम्-आ-समा-
धाने सुमादधाति ।

धिव् प्रीतौ गतौ च स्वादिगणीयः प्रीतौ अक० प्रीणने गतौ च सक० सेट् ।

कर्त्तरि धिनोति धिदुतः धिन्वन्ति धिनोषि धिदुथः धिदुथः धिनोमि धिन्वः-धिदुवः, धिन्वः-धिदुमः ।
धिदुथात् । धिनोतु । अधिनोत् । अधिन्वीत् । दिधिन्व । धिन्विता । धिन्व्यात् । कर्ष्यन्धि
धिन्व्यते । अधिन्वि ।

इत्सु धिन्वनीयम् । धिन्वनम् । धिन्वकः । धिन्वितः । धिन्विता । धिन्वन् । धिन्वमानः ।
धिन्वि-व्यन्, व्यमाणः ।

धु कल्पे स्वादिगणीयः उभयपदो अकर्मकः कल्पने सक० अनिट् ।

कर्त्तरि धुनोति धुनुतः धुन्वन्ति धुनोति धुनोति धुन्वः-धुनुवः, धुन्वाः-धुनुवः । धुनुते धुन्वाते धुन्वते ।
धुनुवात् धुन्वीत । धुनोतु धुनुताम् । अधुनोत् अधुनुत । पाणिनीयमते अधौषीत सुग्धबोध-
मते-तु अधावीत् अधुत । दुधाव दुधुवे । धोता-सि-से । धूयात् धौषीट । भावे धूयते । अधावि ।
षिचि पर० धावयति । अधूषवत् । सति दुधूषति ते । यङि दोषूयते ।

कतृषु धवनीवम् । धवनम् । धवः । धावकः । धावी । इत्-धवित्रम् । धोता । धुतः । धुतिः । धोतुम् ।
धोतव्जम् । धुत्वा । सन्वृत्य । धव्यम् धाव्यम् । धुन्वन् धुन्वानः । यङः दोषूयमानः । धीथ्यन् ।

धूर्क् हिंसने र्वादिगणीयः सकर्मकः पर० सेट् ।

कर्त्तरि धूर्ञ्जति । अधूर्ञ्जति । दुधूर्ञ्ज । कतृषु । धूर्ञ्ज्यम् । धूर्त्तः । धूर्त्तिः । धूर्त्वा । क्षिप् धूः ।

धू कल्पे क्र्यादिगणीयः उभयपदो अकर्मकः कल्पने सकर्मकः वेट् ।

कर्त्तरि धुनाति धुनीतः धुनन्ति । धुन्वीते धुनाते धुनते । धुनीयात् धुनीत । धुनोतु धुनीताम् ।
अधुनात् अधुनीत । केचित्तु धूनातीत्याद्याङ्गः । धूनाति चम्यकवनानीति कविरहस्यम् ।
पाणिनीयमते अधावीत् सुग्धबोधमते अधावीत्-अधौषीत् । दुधाव ।

धविता-सि-से धोता-सि-से । धूयात् धविषीष्ट-धोषीष्ट । धविष्य-ति-ते-धोष्य-ति-ते । भावे कर्मणि
 च धूयते । अधावि । णिचि पर० धूनयति अदुधनत् । सनि दुधष-ति-ते ।

कृत्सु धवनीयम् । धवनम् । धविता । धोता । धूनः । धवितुम् धोतुम् । धवित्वा धृत्वा ।
 संधूय । धुनन् धुनानः । मतान्तरे धूतः । धूतिः । धूनन् धूनानः । धूयमानः । धवि-ष्यन्
 ष्यमाणः । धो-ष्यन् ष्यमाणः ।

धूप सन्तापने र्वादिगणीयः परस्मैपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि धूपयति । धूपायेत् । धूपायतु । अधूपायत् । अधूपायीत् अधपीत् । धूपायाम्-बभूव-
 आस-चकार-दुधूप । धूपयिता धूपिता । धूपय्यात् धूप्यात् । धूपयिष्यति धूपिष्यति ।
 कर्मणि धूपय्यते धूप्यते । अधूपायि अधूपि । णिचि धूपायय-ति-ते धूपय-ति-ते ।
 अदुधूपाय-त्-त । अदुधूप-त्-त ।

कृत्सु धूपयनीयम् धूपनीयम् । धूपायनम् धूपनम् । धूपायकः धूपकः । धूपायिता धूपिता ।
 धूपयितः धूपितः । धूपाया धूपा । धूपयितुम् धूपितुम् । धूपायन् धूपयन् । धूपायि-ष्यन्
 ष्यमाणः । धूपि-ष्यन् ष्यमाणः ।

धृ स्थितौ तुदादिगणोयः आत्मनेपदी अकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि भ्रियते । अष्टत । दध्रे । धर्त्तसे । धृषीष्ट । धरिष्यते । कर्मणि भ्रियते । अधारि ।

णिचि धारय-ति-ते । अदीधर-त्-त । कर्मणि धार्यते । अधारि । सनि दिघरिषते ।

कृत्सु धरणीयम् । धरणम् । धरः । धारः । धारकः । धारी । हृतिः । धर्त्तुम् । धर्त्तव्यम् । हृत्वा ।

संख्य । धार्यम् । भ्रियमाणः धरि-ष्यन् खमाणः । णिवन्तस्य धनुर्ङ्करः वंशधरः । धारयिता

धारयित्वा धारितः धारणा । धारय-न् माणः धार्यमाणः ।

सन्तोषार्थकस्तु उभयपदो स्वादिगणोयः धर-तेति इत्यादि ।

धृष संहृतौ हिंसायाञ्च र्वादिगणोयः परस्मैपदो सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि धर्षति । धर्षेत् । अधर्षीत् । दधर्ष दधृषतुः । धर्षिता । कर्मणि धृष्यते अधर्षि

णिचि धर्षय-ति-ते । अदीधृष-त्-त अदधर्ष-त्-त ।

कृत्सु धर्षणीयम् । धर्षणम् । धर्षः । दुर्धर्षणः दुर्धर्षः । धर्षकः । धर्षी । धर्षिता । धर्षितः । हृष्टिः

यन्तस्य धर्षणा । धर्षितुम् । धर्षितव्यम् । धर्षित्वा हृष्टा । संघृष्य । घृष्यः । धर्षन् घृष्य-

माणः । धर्षि-ष्यन् खमाणः । ङ्ङ् घृष्यक्—ङ् हृषुः ।

दृष प्रागल्भ्ये स्वादिगणीयः परस्मैपदो अकर्म्मकः सेट् ।

कर्त्तरि दृष्णोति दृशुतः । दृष्णुयात् । दृष्णोतु । दृष्णोत् सक्त्वं स्वादिगणीयवत्
निष्ठायां दृष्टम् धर्षितम् शतरि दृष्णन्, क्ता प्रत्यये धर्षित्वा इति भेदः ।

दृष अमर्षे वा० चुरादिगणीयः लभयपदो पक्षे स्वादिगणीयः पर० सेट् ।

कर्त्तरि धर्षयति-ते । धर्षति । अदोदृषत् अदधर्षत् । अधर्षीत् । धर्षयितासि-से धर्षितासि ।
धर्षयिष्यति-ते धर्षिष्यति । कर्म्मणि धर्ष्यते दृष्यते । अधर्षि ।

कृतसु धर्षयिता । धर्षणा । धर्षयितुम् धर्षयितव्यम् । धर्षयित्वा । संधर्ष्य । धर्ष-यन्-
माणः धर्ष्यमाणः । धर्षयि-ष्यन्, य्यमाणः । अन्यत् स्वादिगणीयवत् ।

धे पाने स्वादिगणीयः परस्मैपदो सकर्म्मकः अग्निट् ।

कर्त्तरि धयति । धयेत् । धयतु । अधयत् । अदधत् अधासीत् । दधौ । धाता । धेयात् ।
कर्म्मणि धीयते । अधायि । णिच् धापयति-ते । अधीधपत्-त । सनि धित्सति । यङि देधीयते ।
कृतसु धानीयम् । धानम् । धायः । धायकः । सानन्धयः । सानन्धयी । पुष्यन्धयः । धायी । धाता ।

धित् ; धितिः । धातुम् । धातव्यम् । धित्वा । संधाय । धेयम् । धयन् धीयमानः । धा-स्यन्, स्यमानः । १२२

ध्वन रवे र्धादिगणीयः पर० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि ध्वनति । अध्वानीत् अध्वनीत् । दधान । भावे ध्वन्यते । अध्वानि । णिचि ध्वनयति-ते
ध्वानयति-ते । अदिध्वनत् । कर्मणि ध्वन्यते । अध्वानि-अध्वनि ।

कृतसु ध्वननीयम् । ध्वानम् । ध्वानकः । इ-ध्वनिः । ध्वनिता । ध्वनितः । ध्वनितुम् । ध्वनितव्यम्
ध्वनित्वा । सन्ध्या । ध्वन्यः । ध्वनन् ध्वन्यमानः । ध्वनि-ध्वन् व्यभाणः ।

ध्वन शब्दे अदन्तचुरादि उभयपदी० अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि ध्वनयति-ते । अदिध्वनत् अध्वनयीत् । ध्वनयिता । भावे ध्वन्यते । अध्वनि ।
कृतसु ध्वनयिता । ध्वनयितुम् । ध्वनयितव्यम् । ध्वनयन् मानः ध्वनयि-ध्वन् व्यभाणः ।
अन्यत् र्धादिगणीयवत् ।

ध्वन्स गतौ नाशे च र्धादिगणीयः आत्मनेपदी गतौ सक० नाशे अक० सेट् ।

कर्त्तरि ध्वंसते । अध्वंसिष्ट । दध्वंसे दध्वसे । ध्वंसात् । कर्मणि भावे च ध्वस्यते । अध्वंसि ।
णिचि ध्वंसयति-ते । अदध्वंसत्-त ।

कृतसु ध्वंसनीयम् । ध्वंसनम् । ध्वंसः । ध्वंसकः । ध्वंसी । ध्वंसिता । ध्वंसः । ध्वंसितुम् ।

ध्वंसितव्यम् । ध्वंसित्वा ध्वंस्त्वा । अपध्वस्य । ध्वंस्यः । ध्वंसमानः । ध्वंसिध्व्यभाणः ।

धा० श्रु० णि० षः

ध्मा सुखमारुतसंयोजने शब्दे क्त्वादिगणीयः पर० सक० शब्दे अक० सेट् ।
 कर्त्तरि धमति । धमेत् । धमतु । अधमत् । अध्मासीत् । दध्मौ दध्मतुः दध्माथ-दध्मिथ ।
 धमेयात् ध्मायात् । कर्त्षीणि ध्मायते । अध्मायि । णिचि ध्मापयति-ते । अदिध्मपत्-त ।
 क्तसु ध्मानीयम् । ध्मानम् । ध्मायः । नाडीन्धमः । ध्मायकः । ध्मायी । ध्मातः । ध्मातिः ।
 ध्मातुम् । ध्मातव्यम् । ध्मात्वा । संध्माय । धमेयम् । धमन् ध्मायमानः ध्मास्थन् ध्मास्थमानः ।
 कर्त्षीणि ध्मायिष्यमाणश्च । आ—स्तीततायाम् । आधमति उदरम् स्थायते । उरस्थानम् ।
 ध्यै चिन्तायां ध्वादिगणीयः पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि ध्यायति । ध्यायेत् । ध्यायतु । अध्यायत् । अध्वासीत् । दध्मौ । ध्याता । ध्येयात्
 ध्यायात् । कर्त्षीणि ध्यायते । अध्मायि । णिचि ध्यापयति-ते । अदिध्यपत्-त ।
 क्तसु ध्मानीयम् । ध्यानम् । ध्यायः । ध्यायकः । ध्यायी । ध्याता । ध्यातः । ध्यातिः । ध्यातुम् । ध्यात-
 व्यम् । ध्यात्वा । संध्याय । ध्येयम् । ध्यायन् ध्यायमानः । ध्यायिष्यमाणश्च । क्विप् धीः ।
 यद्यपि दृढतनटनन्दनकनाधनायभिन्नाः सर्वे नकारादयो धातवः गणपाठे णकारादिकतया
 पठितास्तथापि प्रयोगकाले ते नकारादेशेन नादयो भवन्ति पुनश्च त एव प्रादिपूर्वकाः णत्वा-
 देशेन णादयो भवन्ति । अतोऽत्र प्रयोगानुसारेण नादय एव प्रदर्शन्ते ।

नट अवस्यन्दने (हिंसने) चुरादिगणीयः सम्यपदी सकर्मकः सेट् । प्रायेणायसुत्पूर्वकः ।
कर्त्तरि उन्नाटयति-ते । उदनीनटत्-त । कर्मणि उन्नाद्यते । उदनाटि ।

इत्सु उन्नाटनीयम् उन्नाटनम् । उन्नाटकः । उन्नाटयिता । उन्नाटितः । उन्नाटना । उन्नाटयितुम् ।
उन्नाटयितव्यम् । नाटयित्वा उन्नाद्य । उन्नाटय-न्, मानः उन्नाद्यमानः ।
उन्नाटयि-व्यन्, व्यमाणः । उन्नाटिव्यमाणश्च । णोपदेशाभावेन नास्य णत्वम् प्रनटति ।

नट वृत्ते र्खादिगणीयः परस्मैपदी अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि नटति अनाटीत् अनटीत् । ननाट नेटतुः । भावे नद्यते । अनाटि । णिचि नाटयति ।
घटादेशु नटयति-ते । अनीनटत्-ते । कर्मणि अनाटि अनटि ।
इत्सु नटनीयम् । नटनम् । नाटः । नाटकः । नाटी । नटिता । नटितः । नटितुम् ।
नटितव्यम् । नटित्वा । संनद्य । नाद्यम् । नटन् नटिष्यन् । अस्य णोपदेशतया णत्वम् प्रणटति ।

नद शब्दे र्खादिगणीयः परस्मैपदी अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि नदति । अनादीत् अनदीत् । ननाद नेदतुः । भावे नद्यते । अनादि ।
णिचि नादयति-ते । अनीनदत्-त ।

कृत्सु नदनीयम् । नदनम् । नादः । नादकः । नादी । नदिता । नदितः । नदितुम् ।
 नदितव्यम् । नदिता । संनद्य । नाद्यम् । नदनं नदिष्यन् । प्रणिनदति ।
 प्र-परि-परा-निर्-अन्तर्-पूर्वकस्य खलं प्रणदति परिणदति पराणदति । निर्णादिः अन्तर्णदनम् ।

नन्द-आनन्दे र्धादिगणीयः परस्मैपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि नन्दति । अनन्दीत् । ननन्द ननन्दतुः । नन्दात् । भावे नन्दते । णिचि नन्दयति-ते ।
 अननन्दत् ।

कृत्सु नन्दनीयम् । नन्दनम् । नन्दः । ख्यन्तस्य ल्यु-नन्दनः । अद्युच्-नन्दथुः । नन्दकः । आनन्दी ।
 नन्दिता । नन्दिता । नन्दा । नन्दिता । नन्दिता । नन्दिता । नन्दिता । नन्दिता । नन्दिता । नन्दिता ।
 नन्दिष्यन् । प्रादिपूर्वस्य न खत्वम् । प्रनन्दीत्यादि । अभि-अभिनन्दने अभिनन्दति संवर्धयति ।

नम नमने र्धादिगणीयः परस्मैपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि नमति । अनंसीत् अनंसिष्टाम् । ननाम नेमतुः । नन्ता । नंस्यति । कर्मणि नम्यते ।
 अनामि । णिचि नमयति-ते । अननीनमत्-त । कर्मणि अनामि अनमि । खनि निनंसति ।
 यङि नंनम्यते ।

कृत्सु नमनीयम् । नमनम् । नमः । नामकः । नामी । नन्ता । नतः । नतिः । नन्तुम् । १३४

नन्तव्यम् । नत्वा । सन्तस्य सन्तत्य । नत्यम् र-नन्तः नमन् नत्यमानः । यङ्ङुः ननत्यमानः । नं-स्यन्
स्यमानः । प्रादिभ्यो णत्वम् । प्रणमति । प्रणामः । परि-परिणामे आल० परिणमते ।

नर्द शब्दे र्वादिगणीयः परस्मैपदी अकर्मिकः सेट् ।

कर्त्तरि नर्दति । अनर्दीत् । ननर्द ननर्दतुः । नर्दिता । भावे नर्द्यते । अनर्दि । णिचि नर्द-
यति-ते । अननर्दत्-त ।

कृत्सु नर्दनीयम् । नर्दनम् । नर्दकः । नर्दी । नर्दिता । नर्दितः । नर्दा । नर्दितुम् । नर्दि-
तव्यम् । नर्दिता । संनर्दा । नर्द्यम् । नर्दन् नर्दिष्यन् । प्रणर्दति परिणर्दनम् ।

नश् नाशे अदर्शने च दिवादिगणीयः परस्मैपदी अकर्मिकः वेट् ।

कर्त्तरि नश्नति । अनेशत् अनशत् । ननाश नेशतुः । नशिता नष्टा नङ्घा । नश्चात् । नशिष्यति
नङ्घ्यति । भावे नश्यते । अनाशि । णिचि परस्मैपदी नाशयति । अनोनशत् । सनि निनशिषति
निनङ्घ्यति ।

धातुरूपावलीः ।

क्तुषु नशनीयम् । नशनम् । नाशः । नाशकः । नाशी । नशिता नष्टा नङ्घा । नष्टः नग्धः ।
 नष्टिः नग्धिः । नशितुम् नष्टुम् नङ्घुम् । नशितव्यम् नष्टव्यम् नङ्घव्यम् । नशित्वा नष्ट्वा नग्ध्वा ।
 विनश्य । नाश्यम् । नश्यन् नशस्यन् नङ्घ्यन् । प्रादिभ्यः शकारस्याविक्रित्यले णत्वं प्रणश्यति
 अव्यय विकारे तु न, प्रनष्टः प्रनग्धः ।

नह वन्धने दिवादिगणीयः उभयपदी संकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि नञ्यति-ते । अनात्सीत् अनह । ननाह नेहतुः नेहे । नद्वा-सि से । कर्मणि नञ्यते ।
 अनाहि । णिचि नाहयति । अनीनहत् ।

क्तुषु नहनीयम् । नहनम् । नाहः । नाहकः । नद्वा । नहिः । नहुम् । नह्व्यम् ।
 नद्वा । संनह्य । नाह्यम् । नह्यन् मानः । नत्-स्यन् स्यमानः । प्रादिभ्यो णत्वं प्रणह्यति । प्रणहः ।
 समं-कवचधारेण अकर्मकः संनह्यति-ते । परि—परिणाहे (विशासतायाम्) अक० परिणह्यति
 नाथ आशीर्वादे प्रार्थने च आलनेपदी प्रार्थने द्विक० आशीर्वादे सक० सेट् ।

कर्त्तरि नाथते । अनाथिष्ट । ननाथे । कर्मणि नाथ्यते अनाथि । णिचि नाथयति-ते अननाथत्-त ।

कृत्सु नाथनीयम् । नाथनम् । नाथः । नाथकः । नाथी । नाथितः । नाथा । नाथितुम् । नाथितव्यम् १३६
 नाथित्वा । संनाथ । नाथम् । नाथमानः नाथ्यमानः । नाथिख्यमाणः । अस्य न णत्वम् प्रनाथते ।

निज शोधने जुंहीत्यादि० उभयपदी सक० अनिट् ।

कर्त्तरि नेनेक्ति नेनक्तिः । नेनिजति नेनेच्चि नेनिकथः । नेनिकथ नेनेञ्चि नेनिञ्चः । नेनिञ्चः ।
 नेनिक्ते नेनिजाते नेनिजते नेनिच्चे । नेनिज्यात् नेनिजीत । नेनेक्तु नेनिग्घ नेनिजानि ।
 अनेनेक्-ग् अनेनक्ति । अनिजत्-अनैच्चीत्, अनिक्त । निनेज निनिजे । नेक्ता-सि-से । निज्यात्
 निञ्चीष्ट । नेच्च्य-ति-ते । कर्मणि निज्यते अनेजि । णिचि नेजयति-ते । अनीनिज-त्-त । सनि
 निनिच्च-ति-ते । यञि नेनिज्यते । प्रग्दिभ्यो णत्वम् प्रणेनक्ति ।

कृत्सु नेजनीयम् । नेजनम् । नेजः । नेजकः । नेजी । नेक्ता । नक्तिः । नक्तिः । नेक्तुम् ।
 नेक्तव्यम् । निक्ता । विनिज्य । नेज्यम् । नेनिजत् नेनिजानः । ने-च्च्यन्-ह्यमाणः ।

निन्द निन्दायां ख्वादिगणीयः पर० सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि निन्दति । निन्देत् । निन्दतु । अनिन्दत् । अनिन्दीत् । निनिन्द निनिन्दतुः । निन्धात् ।
 निन्दिष्यति । कर्मणि निन्धते । अनिन्दि । णिचि निन्दय-ति-ते । अनिनिन्द-त्-त ।

क्तुषु निन्दनीयम् । निन्दनम् । निन्दकः । निन्दी । निन्दिता । निन्दितः । निन्दा । निन्दि-
 तुम् । निन्दितव्यम् । निन्दित्वा । संनिन्द । निन्दम् । निन्दन् । निन्दमानः । निन्दिष्यन्-
 निन्दिष्यमाणः । प्रादिभ्यो णत्वम् प्रणिन्दति । क्तुषु पाणिनीयमते वा णत्वं प्रणिन्दा प्रनिन्दा
 सुग्धञीप्रमते तु सर्वत्र वा णत्वम् ।

नी प्रापणे स्वादिगणीयः उभयपदी द्विकर्त्तृकः अनिट् ।

कर्त्तरि नयति नयतः नयन्ति नयते । नयेत् नयेत । नयतु नयताम् । अनयत् अनयत ।
 अनैषीत् अनेष्ट । निनाय निन्ये । नेता-सि-से । नीयात् नेषीष्ट । नेष्य-ति-ते । कर्त्तृणि नीयते ।
 अनायि । णिचि नाययति-ते । अननीनय-त्-त । सनि निनीषति-ते । यङि नेनीयते ।
 क्तुषु नयनीयम् । नयनम् । नयः । उपनयः विनयः । उन्नायः सन्नायः आनायः । नायकः । नायी ।
 नेता । नीतः । नीतिः । नेतव्यम् । नीत्वा । विनीय । नेयम् । नयन् नयमानः नीयमानः । नेष्यन्-
 नेष्यमाणः । कर्त्तृणि नायिष्यमाणश्च । प्रादिभ्यो णत्वम् प्रणयति । प्रणयः ।

प्र-करणे प्रणयति करोति । अप-दूरीकरणे अपनयति । उप-उपनयने आत्मनेपदम् उप-

नयते । उत्-उन्नयने (उत्प्रेक्षायास् ऊर्द्ध्वेपणे च) उन्नयति उत्प्रेष्यते ऊर्द्ध्वं क्षिपति वा १३८

अभि—अभिनये (आकारादिना तदनुरूपकरणे) अभिनयति । अनु-अनुनये (सन्तोषादिजनक व्यापारकरणे) अनुनयति । वि—विनये आत्मनेपदी विनयते । वि-विगणने च (ऋणशोधनार्थं गणनायास्) आत्मनेपदी ऋणं विनयते शोधनार्थं गणयतीत्यर्थः ।

शु सुतौ अदादि० परस्मैपदी सक० वेट् ।

कर्त्तरि नौति सुतः सुवन्ति नौषि सुथः सुथ नौमि । सुयात् । नौतु नयानि नयाव नयाम ।
अनौत् । अनावीत्-अनौषीत् । सुनाव सुसुविथ सुसुविव । नविता-नोता । नविष्यति-नोष्यति ।
कर्म्मणि नूयते । अनानि । णिचि भावय-ति-ते । अनूव-त्-त । सनि सुनूषति । यङि नोनूयते ।
कृत्सु नवनीयम् । नवनम् । भवः अभिनवः । नावकः । नावी । नविता-नोता । सुतः । सुतिः ।
नवितुम् नोतुम् । नवितव्यम्-नोतव्यम् । नवित्वा-सुत्वा । संसुत्य । नव्यम् नाव्यम् । सुवन्-
नूयमानः । नविष्यन्-नोष्यन् । नविष्यमाणः, नोष्यमाणः कर्म्मणि नाविष्यमाणश्च । प्रादिभ्यो
णत्वम् प्रथोति । प्रणवः ।

शु सुतौ अदादि० परस्मैपदी सक० वेट् ।

सुद प्रेरणे तुदादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि सुद-ति-ते । सुदे-त्-त । सुद-तु ताम् । असुद-त्-त । अनौत्सीत् असुत्त । सुनोद सुनोदिथ
सुसुदिव सुसुदे । नोत्ता-सि-से । सुद्यात् सुत्सीष्ट । नोत्स्य-ति-ते । कर्मणि सुद्यते । अनोदि ।
यिच्च नोदय-ति-ते । अनूसुद-त्-त । सनि सुसुत्स-ति-ते । यङि नोसुद्यते ।

कृत्सु नोदनीयम् । नोदनम् । नोदः विनोदः । नोदकः । नोदी विनोदी । सुत्तः सुन्वः । सुत्तिः ।
नोत्तुम् । नोतव्यम् । नुत्वा । संनुद्य । नोद्यम् । नुद-न् । मानः नुद्यमानः । नोत्-स्यन्-
स्यमानः । प्रादिभ्यो णत्वम् प्रणुदति । प्रणोदनम् । वि-विनोदे (हर्षहेतुकव्यपारे) सकर्मकः
विनुदति । विनोदः । णिच्च हर्षसम्पादने ध्यापारे विनोदयति । अप-अपसारणे खण्डने
च अपनुदति ।

नू स्वने तुदादिगणीयः परस्यैपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि नुवति नुवतः नुवन्ति । नुवेत् । नुवतु । नुवत् । अनुवीत् अनुविष्टाम् । नुनाव नुनवतुः
नुनुविथ । नुविता । नुविष्यति । कर्मणि नूयते । अनावि । णिच्च नावय-ति-ते । अनूनव-त्-त ।
सनि नूनूयति । यङि नोनूयते ।

कृत्सु सुवनीयम् नुवनम् । सुवः । नावकः । नुविता । नूतः । नूतिः । नुवितुम् । नुवितव्यम् । १४०

नुविता । संनय । नूयं नाव्यम् । नुवनं नुवमानः नूयमानः । नुवि-व्यन् व्यभाणः । कर्ष्यणि
नाविष्यमाखच्च । प्रादिभ्यो णत्वम् प्रणुवति । प्रणूतः ।

वृत् नर्त्तने दिवादिगणीयः परस्यैपदी अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि वृत्ति वृत्त्यतः वृत्त्यन्ति । अनर्त्तौत् । ननर्त्तौ । नर्त्तिता । वृत्त्यात् । नर्त्तियति नर्त्स्यति ।
भावे वृत्त्यते । अनर्त्ति । णिचि नर्त्तय-ति-तेन अनर्त्ततत् अननर्त्तौत् । सनि निनर्त्तियति
निवृत्सति ।

कृत्सु नर्त्तनीयम् । नर्त्तनम् । नर्त्तः । नर्त्तकः नर्त्तको । नर्त्तौ । नर्त्तिता । वृत्तः । वृत्तिः । नर्त्तितुम् ।
नर्त्तितव्यम् । नर्त्तित्वा । संवृत्त्य । वृत्त्यं नर्त्त्यम् । वृत्त्यन् । नर्त्तियन् नर्त्स्यन् । प्रादिभ्यो
न णत्वम् प्रवृत्त्यति ।

पच पाके र्वादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि पचति-ते । पचेत्-त । पच-तु-ताम् । अपच-त्-त । अपाचीत् अपक्त । पपाच । पेचतुः ।
प्रेचिय-पपक्य पेचिव पेचे । पक्ता-सि-से । पच्यात् पचोष्ट । पच्य-ति-ते । कर्ष्यणि पच्यते ।

अपाचि । णिचि पाचय-ति-ते । अपीपच-त्-त । सनि पिपच-ति-ते । यङि पापच्यते ।
 कत्सु पचनीयम् । पचनम् । पाकः । मितस्यचः द्रोणस्यचः । पचः । सुपचः दुष्पचः । पाचकः ।
 इणुच् उत्पचिणुः । एलिम पचेलिमम् । पक्ता । क्ति, मप् च, पक्तिमः । पक्कः । पक्तिः । पचा ।
 पकुम् । पक्तव्यम् । पक्ता । संपच । पाचम् । प्रच-न् मानः । पच्यमानः पच्यन्-माणः ।

पच व्यक्तीकारे र्भादिगणीयः आलनेपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि पच्यते । अपचिष्ट । कर्मणि पच्यते । अपचि । णिचि पच्य-ति-ते । अपपच्य-त्-त ।
 कत्सु पचनीयम् । प्रपचनम् । पच्यः । पच्यकः । पच्यितम् । पच्यितुम् । पच्यिः । पच्यितव्यम् ।
 पच्यिता । पच्यमानः पच्य्यमाणः ।

पच्य विस्तारे चुरादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि पच्य-ति-ते । अपपच्य-त्-त । कर्मणि पच्यते । अपचि ।
 कत्सु पच्यिता । पचना । पच्यितुम् । पच्यितव्यम् । पच्यित्वा । पच्यन्-मानः ।
 पच्यमानः । पच्यि-च्यन्-व्यमाणः इत्यादि भेदः अन्यत् आदिगणीयवत् ।

पठ भ्रंशने चुरादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पाठय-ति-ते । अपीपट-त्-त । कर्त्तृणि पाठ्यते । अपाठि ।
 कर्त्तुषु पाठनीयम् पाठनम् । पाठकः । पाठी । पाठयिता । पाठितः । पाठना । पाठयितुम् ।
 पाठयितव्यम् । पाठयित्वा । संपाठ्य । पाठ्यम् । पाठय-न् मानः पाठ्यमानः । पाठयि-ष्यन्
 व्यभाषः । कर्त्तृणि पाठिष्यमाणश्च । उत्-उत्पाठने (उन्मूलने) उत्पाठयति मूलाहुत्वापयति ।

पठ पठने र्थादिगणीयः परस्मैपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पठति । अपाठीत् । पपाठ पेठतुः । कर्त्तृणि पठ्यते । अपाठि । षिषि पाठय-ति-ते ।
 अपीपठ-त्-त । सनि पिपठिषति । यङि पापठ्यते ।

कर्त्तुषु पठनीयम् । पठनम् । पाठः । पाठकः । पाठी । पठिता । पठितः । पठितः । पठितुम् ।
 पठित्वा । सपठ्य । पाठ्यम् । पठन् । पठ्यमानः । पठि-ष्यन् व्यमाणः । स्यन्तस्य पाठनीयम् ।
 पाठनम् । पाठयिता । पाठितः । पाठना । पाठयितुम् । पाठयितव्यम् । पाठयित्वा । पाठय-न्
 मानः पाठ्यमानः । पाठयि-ष्यन् व्यमाणः । इति भेदः । सनः पिपठिषा पिपठिषुः । पिपठि-
 षन् । क्विपि पिपठीः ।

पण व्यवहारे सुतौ च स्वादिगणीयः आत्मनेपदी सेट् ।

कर्त्तरि पणायते पणायति । अपणायिष्ट । अपणायिष्ट । पणायाम्-बभूव-आस-चक्रे पेणे ।
पणायितासे पणितासे । सुतौ सार्वधातुकेऽपि वा आयः पणते इत्यादि । कश्चिपि पणायते
पणते । अपणायि-अपणि ।

कृत् ७ पणायनीयम्-पणनीयम् । पणायनम्-पणनम् । पणः । पणायकः-पाणकः । पणा-
यितम्-पणिता । पणायितः-पणितः । पणायाम् । पणायितुम् पणितुम् । पणायितव्यम्-
पणितव्यम् । पणायित्वा-पणित्वा । सम्पणाय-सम्पण्य । पणाय्यम् पाण्यम् । पणायमानः सुतौ
पणमानोऽपि पणायि-यन्-यमायः-पणियमायः ।

पत पतने स्वादिगणीयः पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि पतति । अपतत् । पयात पेततुः । पतिता । पत्यात् । पतिष्यति । भावे पत्यते ।
अपाति । णिचि पातय-ति-ते । अपीपत-त्-त । सनि पिपतिषति-पित्सति । बहि
बन्नीपत्यते ।

हीत्सु पतनयम् । पतनम् । पातः । पातकः । पाती । इषुश् चत्पत्तिषुः । उकञ् पातुकः ।
 पतितः । पत्तिः । पतितुम् । पतितव्यम् । पतित्वा । सप्तत्य । पात्यम् । पतन् पत्तिष्यन् । ख्यन्तस्य
 पातनीयम् । पातनम् । पातयिता । पातितः । पातना । पातयितुम् । पातयितव्यम् ।
 पातय-न् मानः पात्यमानः । पातयि-ख्यन् ख्यमाणः । कर्ष्यणि पातियमाणश्च । सनः पिपत्तिषा-
 पित्सा । पिपत्तिषुः-पित्सुः । पिपत्तिषन् पित्सन् ।

उत्—ऊर्ध्वपतने चत्पतति । प्रनि नमस्कारे सक० प्रणिपतति । अनु—अनुगमने अनुपतति ।

पद गतौ दिवादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्ष्यकः अनिट् ।

कर्त्तरि षद्यते । अषादि । पत्स्यते । कर्ष्यणि षद्यते । अषादि । णिचि पादय-ति-ते अपीषद-त्-त ।
 सनि पिपदिषते पित्सते । बङ्ङि पनीषद्यते । प्रखि-प्रणिषद्यते ।

हत्सु पदनीयम् । पदनम् । पादः । पादी । पादकः । पन्नः । पत्तिः । षत्सुम् ।
 पत्तव्यम् । पत्त्वा । प्रपद्य । पाद्यम् । पद्यमानः । पत्स्यमानः । ख्यन्तस्य पादनीयम्
 पादनम् । पादयिता । प्रादितः । पादना । पादयितुम् । पादयितव्यम् । पादयित्वा ।
 पादय-न् सानः पाद्यमानः । पादयि-ख्यन् ख्यमाणः । कर्ष्यणि पादियमाणश्च । सनः

पिपदिषा पितृसा पिपदिषुः पितृसुः । पिपदिषमाणः-पितृसमानः । यङि पनीपद्यमानः ।
 लत्-उङ्गवे अक० उत्पद्यते । उदपादि । उत्पन्ना । उत्पत्तिः ।

सम्-सम्पत्तौ अक० सम्पद्यते । सम्पन्नः सम्पत्तिः-सम्पत् । वि-सरणे अक० विपद्यते । विपन्नः
 विपत्तिः विपत् । आ-आपत्तौ (आपत्प्रप्तौ, हठादागमने, तर्कविशेषे च) आपद्यते
 आपदं प्राप्नोति हठादागच्छति तर्कविषयीभवति । आपन्नः आपत्तिः-आपत् । प्रति-ज्ञाने,
 स्वीकारे, वा प्रतिपद्यते जानाति स्वीकरोति वा । उप-उपपत्तौ (युक्तियुक्तभवने) । उपपद्यते ।
 उपपन्नः उपपत्तिः । णिच्-उपपादयति । उपपाद्यते । उपपादनीयम् । उपपाद्यम् ।
 अभि-उप-स्वीकारे अभ्युपपद्यते स्वीकरोति । अभ्युपपन्नः अभ्युपत्तिः ।

पा पाने स्वादिगणीयः सक० अनिट् ।

कर्त्तरि पिबति । पिबेत् । पिबतु । अपिबत् । अपिबतु । पपौ पपिथ-पपाथ पपिव । पाता ।
 पेषात् । कर्त्तृणि पीयते । अपायि अपायिषाताम्-आपासाताम् । पपे । पायितासे पातासे ।
 णिच् पिपाय-ति-ते । अपीष-त्-त । पिपासति । यङि पेपीयते ।

इत्सु पानीयम् । पानम् । पायः । पायकः । मधुपः द्विपः फेनपः । क्षीरपायी । पाता । पीतः । १४६

पीतिः । पातुम् । पातव्यम् । पीत्वा । आपाय । निप्रीयेति तु पीडोरूपम् । पेयम् । पिबन् ।
प्रीयमानः । पास्थन् पास्थमानः । सनः पिपासा । पिपासुः । पिपासन् ।

पा रच्ये ऋदादिगणीयः परस्मैपदी सक० अर्निट् ।

कर्त्तरि याति । पायात् । पातु । अपात् अपान्-अपुः । अपासीत् । पपौ पपुः । कर्त्ष्यणि
पायते । अपायि । णिञ्चि पालय-ति-ते । अपीपल-त्-त ।

इत्सु पिबतेरिव रूपम् । पातः । पातिः । पात्वा । पान् इत्यादि भेदः ।

पारः कर्त्ष्यसमाप्तौ अदन्तु^ररादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पारयति-ते । अपपारत्-त । कर्त्ष्यणि पार्यते । अपारि ।

इत्सु पारणीयम् । पारणम् । पारः । पारकः । पारयिता । पारितः । पारणा । पार-
यितुम् । पारयितव्यः । पारयित्वा । सभ्यार्थं । पार्यम् । पारयन्-माणः पार्यमाणः ।
पारयि-व्यन् व्यमाणः । कर्त्ष्यणि पारिष्यमाणश्च ।

पाल रक्षणे ^{१६}पुरादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पालय-ति-ते । अपीपल-त्-त । पालबिता-सि-से । कर्त्सेणि पाल्यते । अपालि ।
कतृषु पालनीयम् । पालनम् । पालः । अण् चेत्रपालः भूमिपालः भूपालः । पालकः । पालयिता ।
पालितः । पालना । पालयितुम् । पालयितव्यम् । पालयित्वा । सम्पाल्य । पाल्यः ।
पालय-न् मानः पाल्यमानः । पालयि-थ्यन् व्यमाणः कर्त्सेणि पालिथ्यमाणश्च ।

पिष पेषणे ^{१७}ब्रधादिगणीयः परस्मैपदी सक० अनिट् ।

कर्त्तरि पिनष्टि पिंष्टः पिंषन्ति पिनच्चि पिंष्टः पिंष्ट पिन्धि पिंष्वः पिंष्मः । पिंष्यात् । पिनष्टु ।
पिण्ड्ढि । अपिनट्-ङ् अपिष्टाम् । अपिषत् । पिपेष । पिपेषिष पिपेषिव । पेष्टा ।
पिष्यात् । पेस्यति । कर्त्सेणि पिष्यते । अपिषि । णिषि पेषय-ति-ते । सनि पिपिष्यति ।
कतृषु पेषणीयम् । पेषणम् । पेषः । पेषकः । पेषी । पेष्टा । पिष्टिः । पेष्टुम् । पेष्टव्यम् । पिष्ट्वा ।
समिष्य । णसुल् शुक्कपेपं पिनष्टि । पेष्यम् । पिंषन् । पिथ्यमाणः । पे-स्यन् स्यमाणः ।

पीड पीडने ^{१०}दुरादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पीडय-ति-ते । अपीपिड-त्-त-अपिपीड-त्-त । कर्त्तृणि पीडते । इत्सु पीडनीयम् ।
पीडनम् । पीडः । पीडकः । पीडी । पीडयिता । पीडितः । पीडा । णिजन्तस्य,
पीडना । पीडयितुम् । पीडयितव्यम् । पीडयित्वा । संपीड । पीड्यः । पीडयन् मानः पीड्य-
मानः । पीडयि-ष्यन् व्यमाणः । पीडिष्यमाणश्च । कर्त्तृणि आ-भूषणे आपीडयति । आपीडा ।

पुष पोषणे दिवादिगणीयः परस्मैपदी सक० अनिट् ।

कर्त्तरि पुष्यति । पुष्येत् । पुष्यतु । अपुष्यत् । अपुषत् । पुपोष । पुपोषिष्य पुपुषिष्य । पोटा ।
पोष्यते । कर्त्तृणि पुष्यते । अपोषि । णिचि पोषयति-ते । अपूपुषत् । सनि पुपुष्यति ।
इत्सु पोषणीयम् । पोषणम् । पोषः । पोषकः । पोषी । पोटा । पुष्टः । पुष्टिः । पोष्टुम् । पोष्टय्यम् ।
पुष्टा । सम्पुष्य । पोष्यम् । पुष्यन् । पुष्यमाणः । पो-ष्यन् व्यमाणः ।

पुत्र पोषणे कर्त्रादिगणीयः परस्मैपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि पुष्णाति । पुष्णीतः । पुष्णन्ति । पुष्णीयात् । पुष्णातु । अपुष्णात् । अपोषीत् । पोषिता ।
पोषिष्यति । कर्मणि पुष्यते । अपोषि । णिचि पोषय-ति-ते । अपूपुषन्-त्-त ।

कतृश्च दिवादिगणीयवत् पोषिता । पोषितुम् । पोषितव्यम् । पोषित्वा । पुष्णन् । इत्यादि भेदः ।

पुष्प विक्राशे दिवादिगणीयः परस्मैपदी झक० सेट् ।

कर्त्तरि पुष्पति । अपुष्पीत् । भावे । पुष्पते । अपुष्पि । णिचि पुष्पय-ति-ते ।
कतृश्च पुष्पणीयम् । पुष्पणम् । अष् पुष्पम् । पुष्पिता । पुष्पितः । पुष्पा । पुष्पितुम् । पुष्पि-
तव्यम् । पुष्पित्वा । सम्पुष्प । पुष्पत्रन् । पुष्पिष्यन् ।

पृश्नोधने र्वादिगणीयः आत्मनेपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पवते । अपावीत् । कर्मणि पूयते । अपावि । णिचि पावय-ति-ते । अपीपव-त्-त ।
सनि पुपुषते । णिचः सनि पिपावयिषति ।

कतृश्च श्वनीयम् । पवनम् । पवनः । पावकः । पविता । पूतः-पवितः । पूतिः । पवि-

तुम् । पवितव्यम् । पवित्वा पूत्वा । सम्पूय । विपूयः पव्यम् पाव्यम् । पवमानः पूयमानः । १५०
 पवि-व्यन् व्यमाणः । कर्षीणि पाविष्यमाणश्च ।

पू शोधिं दिवादिगणीयः आत्मनेपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पूयते । अपविष्ट । पुपुवे । भावे पूयते । अपावि । कतृषु स्वादिगणीयवत् ।
 पूवमान इति भेदः ।

पू शोधने क्रत्रादिगणीयः उभयपदी सक० सार्वधातुके ङ्लः सेट् ।

कर्त्तरि पुनाति पुनीतः पुनन्ति पुनीते । पुनीयात् पुनीत । पुनातु पुनीताम् । अपुनात्
 अपुनीत । अपावीत् अपविष्ट । पुपाव पुपुवे । पवितासि-से । यूयात् पविषीष्ट । पविष्य-ति-ते ।
 अन्यत् स्वादिगणीयवत् । निष्ठायां नाशेऽर्थे पूनः अन्वस पूतः । इत्र पवित्रम् । शतरि पुनन्
 पुनानः इर्कत भेदः ।

शातुःशपावर्षः ।

पूज पूजने चुरादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पूजय-ति-ते । अपुपूज-त्-त । कर्त्तृणि पूज्यते । अपूजि अपूजयिषाताम्-अपूजिषाताम् ।
 क्तसु पूजनीयम् । पूजनम् । पूजकः । पूजी । पूजयिता । पूजितः । पूजा । पुनर्ण्यन्तस्य पूजना ।
 पूजयितुम् पूजयितव्यम् । पूजयित्वा । सम्पूज्य । पूज्यः । पूजय-न् मानः पूज्यमानः ।
 पूजयि-ष्यन् व्यमाणः । कर्त्तृणि पूजिष्यमाणश्च ।

पूर पूर्यते दिवादिगणीयः आत्मनेपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पूर्यते । अपूरि-अपूरिष्ट । पूरे । पूरिता । कर्त्तृणि पूर्यते । अपूरि । णिचि पूरय-ति-ते ।
 अपूपुर-त्-त ।

क्तसु पूरणीयम् । पूरणम् । पूरः । पूरकः । पूरी । पूरिता । पूर्यः पूर्यन्तः । पूर्यन्तः ।
 पूरितुम् । पूरितव्यम् । पूरित्वा । सम्पूर्य । पूर्यन्तः । पूर्यमाणः । पूर्यमाणः ।

पूर पूर्यते चुरादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पूरयति-ते । अपूपुर-त्-त । पूरयिता । कर्त्तृणि पूर्यते । अपूरि । अपूरिषाताम्
 अपूरयिषाताम् ।

कृतसु पूरयिता । पूर्णः-पूरितः । पूरणा । पूरयितुम् । पूरयितव्यम् । पूरयित्वा । पूरय-न्, माणः । १३२

पूरयि-ष्यन्, ष्यमाणः इत्यादि भेदः । अन्यत् द्विवादिगणीयवत् ।

ए पूरणे जुहोत्यादि० सक० परस्मैपदी अनिट्, वा दीर्घः दीर्घपञ्चे सेट् ।

कर्त्तरि पिपर्त्तिं पिष्टतः-पिपूत्तंः पिप्रति-पिपुरति पिपर्षि पिष्टथः-पिपूथः पिपर्त्तिं पिष्टवः-पिपूथिः ।
पिपूयात् पिपूथ्यात् । पिपर्तुं पिष्टताम्-पिपूत्ताम् । पिष्टहि पिपूहिं पिपराणि पिपराव ।
अपिपः अपिष्टताम्-अपिपूत्ताम् अपिपबः । अपारीत् अपार्षीत् । पपार पपरतुः-पप्रतुः ।
परीता परिता पर्त्ता । प्रियात् पीथ्यात् । परिषीष्ट पृषीष्ट । परीष्यति परिष्यति । कर्षणि
प्रियते पर्थते । अपारि । पारितासे परीतासे पर्त्तासे । णिचि पारयति-ते । सनि
पिपरीषति पिपरिषति पुपूषति ।

कृतसु परखीयम् परणम् । परः पारः । पारकः । पारी । परीता परिता पर्त्ता । पूत्तः पृतः ।
पूत्तिः पृतिः । परीतुम् परितुम् पर्त्तुम् । परीतव्यम् परितव्यम् पर्त्तव्यम् । पीर्त्वा इत्वा ।
आपूथ्यं आपृथ्य । पार्थ्यम् पृथ्यम् । पिपुरत् पिप्रत् । पूथ्यमाणः प्रियमाणः । परीष्य-न्
परिष्यन् परीष्यमाणः परिष्यमाणः । कर्षणि पारिष्यमाणश्च ।

४ व्यापारे तुदादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्षकः अनिट् । प्रायेण व्यापूर्वः ।
 कर्त्तरि व्याप्रियते । व्याप्रियेत । व्याप्रियताम् । व्याप्रियत । व्याप्त । व्यापमे । व्याष्टषीष्ट ।
 व्यापरिष्यते । कर्षणि व्याप्रियते । व्यापारि । णिचि व्यापारय-ति-ते । व्याधीपर-त्-त ।
 क्तुश्च व्यापरणीयम् । व्यापरणम् । व्यापारः । व्यापारकः । व्यापारी । व्यापर्त्ता ।
 व्याष्टतः । व्याष्टतिः । व्यापर्तुम् । व्यापर्त्तव्यम् । व्याष्टत्य । व्याधार्थः । व्याप्रियमाणः ।
 व्यापरिष्यमाणः । कर्षणि व्यापारिष्यमाणश्च ।

४ प्रीतौ स्त्रादिगणीयः परस्मैपदी अक० प्रीयने सक० अनिट् ।

कर्त्तरि दृणोति दृणुतः दृणन्ति । दृणुयात् । दृणोतु । अदृणात् । अपार्षीत् । पपार पप्रतुः ।
 पर्त्ता । प्रियात् । परिष्यति । कर्षणि प्रियते । अपारि अपारिषाताम्-अदृषाताम् । णिचि
 पारयति-ते अपीपरत्-त । सनि पुपूर्षति । क्तुश्च दृखन् इति भेदः अन्यत् तुदादिगणीयवत् ।
 ४ च सम्पर्के र्धादिगणीयः पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि दृणक्ति दृङ्कः दृञ्चति दृणच्चि दृक्थः दृङ्कथ दृणच्चि दृञ्चः दृञ्चुमः । दृञ्चतात् । दृणक्तु ।
 दृञ्चि । अदृणक्-न् । अपर्चति । पपर्च । पर्चिता । भावे दृञ्चते । अपर्चि ।

कृतुषु पर्वनीयम् । पर्वनम् । पर्वः । धिबुन् सम्पर्कौ । पर्विता । पृक्तः । पृक्तिः । पर्वितुम् । पर्वितव्यम् । १५७

पर्वित्वा । संपृष्य । पर्वयम् । पृष्वन् । पर्विष्यन् । क्विप् पृक् ।

पेस गतौ र्भादिगणीयः परस्मैपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पेसति । अपेसीत् । कर्त्तृणि पेस्यते । अपेसि । क्तिञ्चि पेसयति-ते । अपिपेसत्-त ।
कृतुषु पेसनीयम् । पेसनम् । पेसः । पेसकः । पेसी । पेसिता । पेसितः । पेसा । पेसितुम् ।
पेसितव्यम् । पेसित्वा । सम्पेस्य । पेसम् । पेसन् पेस्यमानः । पेसि-ष्यन् व्यभाणः ।

पेस अनादरे चुरादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि पेपसयति-ते । अपीपिसत्-त । कृतुषु पेसयिता । पेसयितुम् । पेसयितव्यम् । पेसयित्वा ।
पेसयन् भानः । पेसयिष्यन् व्यभाणः इत्यादि भेदः अन्यत् र्भादिगणीयवत् ।

षाय वृद्धौ र्भादिगणीयः आत्मनेपदी अक० सेट् ।

कर्त्तरि षायते । अषायि-अषायिष्ट । पिषे । भावे । षायते । अषायि । यञि पेपीयते ।

शान्तिप्रार्थनाः -

कर्त्तुषु व्यायनीयम् व्यायनम् । व्यायः । व्यायकः । व्यायी । व्यायिता । व्यानः । आपोनमूधः ।
 व्यातिः । व्यायितुम् । व्यायितव्यम् । व्यायित्वा । संव्याय । व्यायम् । व्यायमानः । व्यायिष्यमाणः ।
 बहिः पेपीयमानः । आ-गिच् प्रीणने व्याययति-ते । व्याययितः । व्याययन् मानः ।

प्रच्छ जिज्ञासायां तुदादिगणीयः द्विक० पर० अच् ।

कर्त्तरि घृच्छति । घृच्छेत् । घृच्छतु । अघृच्छत् । अघ्राचीत् । पप्रच्छ पप्रच्छतुः । प्रष्टा । घृच्छ्यात् ।
 प्रस्यति । कर्त्सेणि । घृच्छ्रते । अघ्रच्छि । णिचि प्रच्छयति-ते । सनि षिघृच्छिषति ।
 कर्त्तुषु प्रच्छनीयम् । प्रच्छनम् । प्रच्छः । प्रच्छकः । प्रच्छी । प्रष्टा । घृष्टः । घृष्टिः । मृष्टुम् ।
 क्षिप्, माट्, न प्रङ् । मृष्टव्यम् । घृष्टा । अघृच्छ्य । प्रच्छ्रम् । घृच्छन्, च्छ्रमानः । प्रस्यन्-
 भाणः । आ-आलनेपदं अघृच्छते । अघृष्टः ।

प्रथ ख्यातौ र्वादिगणीयः आलनेपदी अकर्त्सेकः ख्यापने सकर्त्सेकः सेट् ।

कर्त्तरि प्रथते । अघ्रथिष्ट । पप्रथे । भावे प्रथते । अघ्राथि । णिचि प्रथयति-ते । अघ्रथय-त्-त ।
 कर्त्सेणि अघ्राथि-अप्रथि ।

कृतुषु प्रयत्नेयम् । प्रयत्नम् । प्रायः । प्रायकः । प्राथी । प्रथिता । प्रथितः । प्रथा । प्रथितुम् । १५६

प्रथितव्यम् । प्रथित्वा । संप्रथ्य । प्राथ्यम् । प्रथमानः । प्रथमानः । प्रथिव्यमीणाः ।

प्री प्रीतौ दिवादिगणीयः आलनेपदी अकर्मकः प्रीणने सक० अजिट् ।

कर्त्तरि प्रीयते । प्रीयेत । प्रीयताम् । अप्रीयत । अप्रीष्ट । प्रीयते । प्रीयते । प्रीयते ।
भावे प्रीयते । अप्रायि । णिचि प्रीणव-त्ति-ते । अपिप्रीण-त्-त ।

कृतुषु प्रयत्नीयम् । प्रयणम् । प्रायः । प्रायी । प्रेता । प्रीतः । प्रेतुम् । प्रेतव्यम् । प्रीत्वा ।
सक्रीय । प्रेयम् । प्रीयमाणः प्रेयमाणः ।

प्री इच्छायां क्रादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः अजिट् ।

कर्त्तरि प्रीणाति प्रीणीतः प्रीणन्ति प्रीणोते प्रीणाते । प्रीणयात् प्रीणीत । प्रीणातु प्रीणीताम् ।
अप्रीणात् अप्रीणीत । अप्रीणीत् अप्रीष्ट । पिप्राय पिप्रियतुः पिप्रियि । प्रेता-सिञ्चे । प्रीयात्
प्रीष्ट । प्रेष्ठति-ते । कर्मणि प्रीयते । अप्रायि । णिचि प्रायय-त्ति-ते । अपिप्रय-त्-त ।
कृतुषु दिवादिगणीयवत् । प्रीणन्, प्रीणान इत्यादि भेदः ।

मु गमने र्वादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्षकः अनिट् ।
कर्त्तरि प्रवते । अप्रोष्ट । पुमुवे । प्रोतासे प्रोष्यते । कर्षणि प्रूयते । अप्रावि । णिचि प्रावय-
ति-ते । अपिप्रवत्-त-अपुप्रवत्-त ।

कृतसु प्रवणीयम् । प्रवणम् । प्रावः । प्रावकः । प्रावी । प्रोता । मुतः । मुतिः । प्रतुम् । प्रुत्वा ।
सम्भृत्य । प्रव्यम् । प्रवमाणः प्रूयमाणः । प्रोष्यमाणः । कर्षणि प्राविष्यमीणञ्च ।

प्रुष दाहे र्वादिगणीयः परस्मैपदी सकर्षकः सेट् ।
कर्त्तरि प्रोषति । अप्रोषीत् । पुप्रोष । कर्षणि प्रुष्यते । अप्रोषि । णिचि प्रोषय-ति-ते ।
अपुप्रुष-त्-त ।

कृतसु प्रोषणीयम् प्रोषणम् । प्रोषः । प्रोषकः । प्रोषी । प्रोपिता । मुष्टः । मुष्टिः । प्रोषि-
तुम् । प्रोषितव्यम् । प्रोषित्वा । मुष्ट्वा । संमुष्य । प्रोष्यः । प्रोषन् । प्रुष्यमाणः । प्रोषि-ष्यन् ष्यमाणः ।

उव उवने र्वादिगणीयः आत्मनेपदी अकर्षकः सेट् ।
कर्त्तरि उवते । अउविट । भावे उव्यते । अउावि । णिचि उावय-ति-ते । अपिउव-त्-त ।

कर्त्तुं स्वनीयम् । स्वनम् । ख्यन्तस्य ज्ञानम् । ज्ञवः । विश्ववः-विज्ञावः । आ ज्ञवः-आज्ञावः । आवकः । १५८
 अविता । अवितः । अवितुम् । अवितव्यम् । अवित्वा । अवित्वा । संज्व्य । ज्ञाव्यम् । स्वमानः
 अवित्यमाणः ।

बुध-दाहे र्वादिगणीयः आल० सक० सेट् । प्रुषइवकार्यम् ।

आ भक्षणे अदादिगणीयः परस्मैपदी सक० अजिट् ।

कर्त्तरि श्वाति । श्वातः । श्वायात् । श्वातु । अश्वात् अशुः-अश्मान् । अश्वासीत् अश्वासिष्टाम्
 अश्वासिषुः । पश्यौ । श्वायात्-श्वेयात् । कर्मणि श्वायते । अश्वायि । श्वाचि श्वापयति अश्वापयत् ।
 कर्त्तुं श्वानीयम् । श्वानम् । श्वायः । श्वायकः । श्वायी । श्वाता । श्वातः । श्वातिः । श्वातुम् ।
 श्वातव्यम् । श्वात्वा । संश्वाय । श्वेयम् । श्वान् श्वायमानः । श्वा-स्थन् श्वमानः । कर्मणि
 श्वायिष्यमाणश्च । प्रश्निश्वाति । प्रश्निष्वा ।

फल गतौ निष्पत्तौ च र्वादिगणीयः पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि फलति । अफालीत् । पफाल फेलतुः । कर्मणि फल्यते । अफालि । श्वाचि फालय-सि-ते ।
 गत्यर्थस्य तु फलयति । उभययोः अपीफल-त्-त ।

कर्त्तुः फलनीयम् फलनम् । अच् फलम् । फालः । फालकः । फलिता । फुल्लः फुल्लवान् । प्रफुल्लतः
 संफुल्लतः । भावे फुल्लतम् । क्रियारम्भे । फुल्लतः । फुल्लति । फलितम् । फलितव्यम् ।
 फलित्वा । संफल्य । फलन् फल्यमानः । फलियन् व्यमाणः ।

फुल्ल विक्रमोर्ध्वादिगणीयः पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि फुल्लति । अफुल्लीत् । पुफुल्ल । फुल्लिता । भावे फुल्लयते । अफुल्लि । फुल्लयति-ते । अपुफुल्लत् ।
 कर्त्तुः फुल्लनीयम् । फुल्लनम् । फुल्लः । उत्फुल्लः संफुल्लः प्रफुल्लः । फुल्लकः । फुल्लितः । फुल्लिः ।
 फुल्लितम् । फुल्लितव्यम् । संफुल्लय । फुल्लयन् । फुल्लन् फुल्लियन् ।

बध निन्दायां र्ध्वादिगणीयः आत्मनेपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि बीभत्सते । बीभत्सेत् । बीभत्सताम् । अबीभत्सत् । अबीभत्सिष्ट । बीभत्साम्-बभू-आस-
 चक्रे । बीभत्सितासे । बीभत्सिषीष्ट । बीभत्सिष्यते । अबीभत्सिष्यत् । कर्ष्यणि बीभत्स्यते ।
 अबीभत्सि । णिचि बीभत्सयति-ते । अबीभत्सत्-त ।

कर्त्तुः बीभत्सनीयम् । बीभत्सनम् । बीभत्सकः । बीभत्सिता । बीभत्सितः । बीभत्सा ।

बीभत्सुः । बीभत्सितुम् । बीभत्सितव्यम् । बीभत्सित्वा । बीभत्सित्वा । बीभत्स्यम् । ६६०

बीभत्समानः बीभत्स्यमानः बीभत्सिष्यमाणः । निन्दाभिन्नार्थे तु बधते । अबधिष्ट । बबधे इत्यादि ।

बन्ध बन्धने क्रांतिदिगणीयः पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि बध्नाति बध्नीत बध्नन्ति । बध्नीयात् । बध्नातु बधान । अबध्नात् । अबान्त्सीत् अबान्त्वाम्
अबान्त्सुः । बबन्ध बबधतुः बबन्धतुः । कर्त्तृणि बध्यते । अबन्धि । णिषि बन्धयति-ते ।
अबबन्धत्-त । सनि विबन्त्सति ।

कृत्सु बन्धनीयम् । बन्धनम् । बन्धः प्रबन्धः । बन्धकः । बन्धी । बन्धा । बद्धः । बन्धुम् ।

बन्धव्यम् । बद्धा । आबध्य । बन्धयः । बध्नन् बध्यमानः । बन्त्स्यन् स्यमानः ।

अतु—अतुबन्धने अतुबध्नाति । सम्—संबन्धे संबध्नाति । उतु—उद्धन्धने उद्धध्नाति । प्रति—प्रतिबन्धे
प्रतिबध्नाति । नि—निबन्धे निबध्नाति । निर्—निर्बन्धे निर्बध्नाति । प्रप्रबन्धे प्रबध्नाति ।

बाध विधाते र्बादिगणीयः बालनेपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि बाधते । अबधिष्ट । बबधे । कर्त्तृणि बाध्यते । अबधि । णिषि बाधयति-ते अबधाधत्-त ।
कृत्सु बाधनीयम् । बाधनम् । बाधः । बाधकः । बाधिता । बाधितः । बाधा । बाधितुम् ।

बाधितव्यम् । बाधित्वा । अपत्राध्य । बाध्यः । बाधमानः बाध्यमानः । बाधिष्यमाणः ।
सम्—संबाधने (अन्योन्योत्पीडने) संबाधते । संबाधः ।

बुध ज्ञाने दिवादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्षकः अनिट् ।
कर्त्तरि बुध्यते । अबोधि-अबुद्ध अभुङ्क्षुम् । बूधुषे । बोधासे । भुत्सीष्ट । भोत्स्यते । कर्ष्यणि बुध्यते ।
णिच्चि बोधय-ति-ते । अबूबुध-त्-त । सनि बुभुत्सते । यङि बोबुध्यते ।

लृत्सु बोधनीयम् । बोधनम् । बोधः । बोधकः । बोधी । बोद्धा । बुद्धः । बुद्धिः । बोद्धुम् । बोद्धव्यम् ।
बुद्ध्वा । संबुध्य । बोध्यः । बुध्यमानः । भुत्स्यमानः । णिचः बोधयिता । बोधितः । बोधना ।
बोधयितुम् । बोधयितव्यः । बोधयित्वा । प्रबोध्य । बोधय-न्-मानः बोध्यमानः बोधयिष्यन्
माणः । सनः बुभुत्सा । बुभुत्सुः । बुभुसन् ।

उत्—उद्बोधे (उत्प्रेचयायाम्) उद्बुध्यते । उत्-बोधि उद्बोधने (उत्तेजने) उद्बोधयति उत्तेजयति ।
सम्-बोधि संबोधने (क्रियासु नियोगार्थमाभिसुख्यसम्पादने) संबोधयति । संबोधितः ।

बुध बोधने र्वादिगणीयः परस्मैपदी सकर्षकः अनिट् ।
कर्त्तरि बोधति । अबौत्सीत् । बुबोध बुबोधिय बुबोधिव । अन्यत् दिवादिगणीयवत् शतरि
बोधन् इति भेदः ।

कर्त्तरि वृणाति-वृणाति वृणीतः-वृणीतः वृणन्ति-वृणन्ति । अबारीत् । अबार ववरतुः । बरीता-
बरिता । वीर्यात् । बरीष्यति-बरिष्यति । कर्षीणि वीर्यते । अवारि । णिचि वारय-ति-ते ।
अबीबर-त्-त । सनि बिबरीषति बिबरिषति वृवृषति ।

कत्सु बरणीयम् । बरणम् । बरः । बारकः । बरीता बरिता । वीर्यः । वीर्यः । बरीतुम्
बरितुम् । बरितव्यः बरीतव्यः । वीर्त्वा । संबीर्य । बार्थः । वृणन्, वृणन् । वीर्यमाणः ।
वरी-व्यन् व्यमाणः बरि-व्यन् व्यमाणः ।

ब्रू कथने दिवादिगणोयः उभयपदी द्विक० सेट् ।

कर्त्तरि ब्रवीति-ब्राह् ब्रूतः-ब्राहतुः ब्रुवन्ति-ब्राहुः ब्रवीषि-ब्राह्य ब्रूयः-ब्राह्युः ब्रूय
ब्रवीमि ब्रूवः ब्रूयः । ब्रूते ब्रुवाते ब्रुवते । ब्रूयात् ब्रुवीत । ब्रवीतु ब्रूताम् । अब्रवीत् अब्रूत ।
अब्रूयत् अब्रूयत । उवाच ऊचतुः उवचिथ उवक्थ ऊचिव । वक्तासि । उच्चात् वक्ष्यति ।
कर्षीणि उच्यते । अवाचि । ऊचे ऊचिषे । वक्तासि । वक्ष्यते । णिचि वाचय-ति-ते ।
अवीवच-त्-त । सनि विवक्षति ।

क्तसु वचनीयम् । वचनम् । वाकः अनुवाकः । वाचकः । वक्ता । उक्तः । उक्तिः । वक्तुम् । वक्तव्यम् ।
 उक्ता । प्रोच्य । वाच्यम् । पदसमुदाये वाक्यम् । ब्रुवन्, ब्रुवाणः । उच्यमानः कसौ ऊचिवाग् ।
 काने अनूचानः । वक्ष्यमाणः । विचित्रः वाचयिता । वाचिता । वाचना । वाचयितुम् । वाचयित्वा ।
 संवाच्य । वाचय-न् मानः वाच्यमानः । वाचयि-व्यन् व्यमाणः । कर्मणि वाचिथमाणश्च ।
 सनः विवक्षा । विवक्षुः । विवक्षन् ।

भक्ष भक्षणे^{१०} सुरादिगणियः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि भक्षयति-ते । अवभक्षत्-त् । भक्षयिता-सि-से । भक्ष्यात् भक्षयिषीष्ट । कर्मणि
 भक्ष्यते । अभक्षि ।

क्तसु भक्षणीयम् । भक्षणम् । भक्षः । भक्षकः । भक्षयिता । भक्षितः । भक्षणा । भक्षयि-
 तुम् । भक्षयितव्यम् । भक्षयित्वा । भ्राभक्ष्य । भक्ष्यः । भक्षय-न् भाणः भक्ष्यमाणः । भक्षयि-व्यन्
 व्यमाणः । कर्मणि भक्षिथमाणश्च ।

भज भागे सेवने च स्त्रादिगणियः उभयपदी सक० क्निट् ।

कर्त्तरि भजति-ते । अभाषीत् अमक्त । बभाज भेजतुः भेजिथ-बभक्त्य भेजे । भक्तासि-से । १६३

भज्यात् भक्षीष्ट । कर्षीणि भज्यते । अभाजि । णिचि भाजय-ति-ते । अवीभज-त्-त ।
सनि विभक्ष-ति-ते ।

इत्सु भजनीयम् । भजनम् । भागः । भाजकः । घिनुन् भागी । भक्ता । भक्तः । भक्तिः । भक्तुम् ।
भक्तव्यः । भक्ता । विभज्य । भाज्यम् । भायम् । भजन् भजमानः भज्यमानः । मज्यन् भज्यमाणः ।

भण शब्दे स्वादिगणीयः द्विक० सेट् ।

कर्षीरि भणति । अमाणीत् अभणीत् । बभाण बभणतुः । कर्षीणि भण्यते । अभाणि । णिचि
भाणयति-ते । अबभाण-त्-त अवीभण-त्-त ।

इत्सु भणनीयम् । भणनम् । भाणः । भाणकः आभाणकः । भणिता । भणितः । भणितिः ।
भणितुम् । भणितव्यम् । भणित्वा । सम्भण्य । भाण्यम् । भणन् भण्यमानः । भणि-यन् व्यमाणः ।

भन्ज भञ्जने र्धधादिगणीयः पर० सक० झनिट् ।

कर्षीरि भनक्ति भङ्गः भञ्जन्ति भनच्चि भङ्ग्यः भङ्ग्य भनञ्जि भङ्गुः भञ्ज्जः । भञ्ज्यात् ।

भनक्तु भञ्जक्ति भनजानि । अवनक्-ग् । अभाङ्गीत् अभाङ्गाम् । वभञ्ज वभञ्जतुः-वभजतुः-
 वभञ्जियवभङ्ग्य । भङ्गा । भज्यात् । कर्ष्यणि भज्यते । अभाजि उपसर्गात्तु प्राभञ्जि । अभाङ्गा-
 ताम् । णिचि भञ्जयति-ते । अवभञ्ज-त्-त । सनि विभङ्गति ।

इत्सु भञ्जनीयम् । भञ्जनम् । भङ्गः । भञ्जकः । प्रभञ्जनः । घुरच् भङ्गुरः । भङ्गा । भग्नः ।
 भक्तिः । भङ्गम् । भङ्गव्यम् । भक्ता । प्रभज्य । भङ्गम् । भङ्गान् भज्यमानः ।
 भङ्गान् भङ्ग्यमाणः ।

भर्त्स भर्त्सने चुरादिगणीयः उभयपदी पाणिनीयमते आत्सक० सेट् ।

कर्त्तरि भर्त्सयति-ते । अवभर्त्सत्-त । कर्ष्यणि भर्त्स्यते । अवभर्त्सि ।
 इत्सु भर्त्सनीयम् । भर्त्सनम् । भर्त्सः । भर्त्सकः । भर्त्सयिता । भर्त्सितः । भर्त्सना ।
 भर्त्सयितुम् । भर्त्सयितव्यम् । भर्त्सयित्वा । संभर्त्स्य । भर्त्स्यम् । भर्त्सयन् मानः
 भर्त्समानः । भर्त्सयि-ष्यन् व्यमाणः । कर्ष्यणि भर्त्सिष्यमाणश्च ।

भा दीप्तौ अदादिगणीयः पर० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि भाति भातः भान्ति । अभात् अभान् अभुः । अभौ बभिय बभाथ बभिव । आतासि ।

भावे । भायते । अभायि । णिचि आपयति-ते । अबीभपत्-त । सत्रि विभासति ।

कृत्सु भानीयम् । भानम् । भायः । भायकः । भाता । भातः । भातिः । प्रभा आभा । भातुम् । भात-
व्यम् । भात्वा । विभाय । भेयम् । भान् भास्यन् ।

व्यति—परस्परभाने व्यतिभाते व्यतिभाते व्यतिभाते व्यतिभासे व्यतिहे । प्रति—प्रतिभायाम्
प्रतिभाति ।

भाष कथने र्वादिगणीयः आलनेपदी द्विक० सेट् ।

कर्त्तरि भाषते । अभषिष्ट । बभाषे । भाषितासे । कर्मणि भाष्यते । अभषि । णिचि भाष-
यति-ते । अबभाषत्-त अबीभषत्-त ।

कृत्सु भाषणीयम् । भाषणम् । भाषः । भाषकः । भाषी । भाषिता । भाषितः । भाषा । भाषि-

भातुञ्जपार्लर्गः ।

तुम् । भाषितव्यम् । भाषित्वा । संभाष्य । भाष्यम् । भाषमाणः भाष्यमाणः । भाषिष्यमाणः ।
 सम्—सम्भाषणे (परस्परकथने) सम्भाषते । वि—विकल्पे विभाषते । कर्षीणि विभाष्यते ।

भाष दीप्तौ र्व्वादिगणीयः आत्मनेपदी अक० सेट् ।

सर्वं भाषवत् प्रकारस्थाने सकारमात्रभेदः । णिचि अवभासत्-त इति, भासनीयमित्यादौ
 णत्वनिमित्तहेत्वतुभावान्न णत्वमिति, घुरच् भासुरः । वर भास्वरः इति च भेदः ।

भिच्च याचने र्व्वादिगणीयः आत्मनेपदी द्विक० सेट् ।

कर्त्तरि भिचते । भिचेत । भिचताम् । अभिचत । अभिचिष्ट । विभिचे । कर्षीणि भिच्यते ।
 अभिचि । णिचि भिच्यति-ते । अवभिचत्-त । सनि विभिचिषते । यङि बेभिच्यते ।
 क्तृषु भिचणीयम् । भिचणम् । भिचः । दुर्भिचम् सुभिचम् । भिचकः । याक-भीचाकः भीर्चाकी ।
 भिचि । ल भिचुः । भिचिता । भिचतः । भिचा । भिचितुम् । भिचतव्यम् । भिचित्वा ।
 संभिच्य । भिच्यम् । भिचमाणः भिच्यमाणः । भिचिष्यमाणः ।

मी भये जुं होत्यादि० पर० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि विभेति विभीतः-विभितः विव्यति विभीयः-विभियः, विभेमि विभीवः-विभिवः । विभि-
यात्-विभीयात् । विभेतु विभिहि-विभीहि विभयानि । अविभेतु अविभीताम्-अविभिताम्
अविभयुः । अमैषीत् । विमयाम्-वभव-आस-चकार विभाय । आमभावपक्षे विव्यतुः विव्युः
विमयिथ-विभेय विव्यिव । मेता । मेव्यति । आवे भीयते । अमायि । णिचि प्रयोजकात्
भये आत्मनेपदी भीषयते । अन्यत्र उभयपदी आपयति-ते । सनि विभीषति । यङि बेभीयते ।
हात्सु भयनीयम् । भयनम् । मयम् । आयकः । आनक-भयानकः । भेता । भीतः । भीतिः । भेतुम् ।
भेतव्यम् । सम्भीय । भेयम् । क्रु भीरुः । लुक भीलुकः । म भीमः । णिचः । भीष्मः । विव्यत् । मेव्यन् ।
णिचः भीषणीयम् आपनीयम् । भीषणम् आपनम् । भीषणः आपनः । भीषकः आपकः । भीष-
यिता आपयिता । भीषितः आपितः । भीषणा आपना । भीषयितुम् आपयितुम् । भीषयितव्यम्
आपयितव्यम् । भीषयित्वा आपयित्वा । सम्भीष्य सम्भाष्य । भीष्यन् मायम् । भीषयमाणः
भीष्यमाणः । आपयन्-न् मानः माथमानः । भीषयिष्यमाणः आपयिष्यन्-ष्यमाणः । सनः
विभीषा विभीषुः । विभीषन् ।

१८६

भुज वक्रीकरणे तुदादिगणीयः परस्मैपदी सकर्षकः अनिट् ।

कर्त्तरि भुजति । अभौचीत् । बुभोज । भोक्ता । कर्षणि भुज्यते । अभोजि । णिचि भोजयति-ते ।

अबभूजत्-त । सनि बुभुञ्चति । यङि बोभुज्यते ।

कत्सु भोजनीयम् । भोजनम् । भोजकः । भोजी । भोक्ता । भुग्न् । भुक्तिः । भोक्तुम् । भोक्तव्यम् ।

भुक्ता । संभुज्य । भोज्यम् । भुजन् भुज्यमानः । भो-त्यन् त्यमाणाः ।

भुज मध्ये पालने च क्धादिगणीयः सचे आत्मने० पालने पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि भुनक्ति भुङ्क्तः भुञ्जन्ति भुनक्ति भुङ्कथः भुङ्क्थ भुनज्जि भुञ्चुः भुञ्ज्याः भुङ्क्ते भुञ्जाते भुञ्जाते भुञ्जाते भुञ्जायं भुङ्गायं भुङ्ग्ध्वे भुञ्जे भुङ्ग्हे भुङ्ग्जहे । भुञ्जात् भुञ्जीत । भुनक्तु भुङ्काम् । अभुनक्त-ग् अभुङ्क्त । अभौचीत् अभुक्ता । बुभोज बुभोजिय बुभुजे । भोक्ता-सि-से । भुज्यात् भुञ्चीष्ट । भोष्यति ते । कर्म्मणि भुज्यते अभोजि । णिचि भवणार्थकस्य पर० भोजयति । पालनार्थस्य उभय० भोजयति ते । अबुभुजत् त । सनि बुभुञ्चते । पालनार्थस्य बुभुञ्चति ।

कत्सु तुदादिगणीयवत् भुक्तः भूमाया अन्नं भोज्यम् । भुञ्जन् भुञ्जान इत्यादि भेदः ।

भूष भूषणे वा चुरादि० उभयपदी पञ्चे भ्वादि० परस्मैपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि भूषय-ति-ते भूषति । अत्रुभूषत्-त अत्रुभूषीत् । कर्मणि भूष्यते । अत्रुषि अत्रुषयिषाताम्
अभूषिषाताम् । सनि तुभूषयिषति-ते तुभूषिषति ।
इत्सु भूषणीयम् । भूषणम् । भूषकः । भूषणः । भूषी । भूषयिता भूषिता । भूषितः । भूषणा भूषा ।
भूषयितुम् भूषितुम् । भूषयितव्यम् भूषितव्यम् । भूषयित्वा भूषित्वा । सम्भूष्य । भूष्यम् । भूषयन्
साणः सूपन् भूष्यमाणः । भूषयिष्यन् व्यमाणः कर्मणि भूषिष्यमाणश्च । भूषिष्यन् व्यमाणः ।

भूष भरणे पोषणे च लृङ्होत्यादि० परस्मैपदी सकर्मकः अटि ।

कर्त्तरि विभर्त्ति विभृतः विभ्रति विभर्षि विभ्रथः विभ्रथ विभर्त्ति विभ्रवः विभ्रमः । विभ्रयात् ।
विभर्त्तु विभ्रताम् विभ्रतु विभ्रहि विभ्रराणि । अविभः अविभ्रताम् अविभ्रवः । अभाषीत् ।
विभ्राम्-वभ्रव-आस-चकार वभार । आभभावपञ्चे वभ्रतुः वभ्रथे । भर्त्ता । भ्रियात् । भ्रियति ।
कर्मणि भ्रियते । अभादि अभादिषाताम् अभ्रयाताम् । गिचि भारयति ते । अवीभरत् त ।
सनि तुभूषति ।

इत्सु भरणीयम् । भरणम् । भरः । सारः । भारकः । भारी । भर्त्ता । भृतः ।

सृतिः । अर्चुम् । अर्चव्यम् । भ्रत्वा । अवृत्त्य । भार्यम् । विभक्तु सामथ्य कवचं विस्वाणः ।
 विद्यमाणः । अरिथ्यन् व्यमाणः । कर्ष्विणि भारिथ्यमाणश्च ।

अ मरणे पोषणे च र्वादिगणीयः उभयपदी सक० श्लेट् ।
 कर्त्तरि भ्रति ते । बभार बभ्रे । सनि विभरिषति ते जुभूर्षति ते अन्यत् जुहोत्यादिगणीयवत् लिमा-
 यु प्रत्यययोः भ्रिमः भरयुः । श्रट्शानचोः भरन् भरमाण इति भेदः ।

वन्श वंशने (अघःपतने) दिवादिगणीयः अक० चाल० सेट् ।

कर्त्तरि व्रश्यते । लुङि परस्मैपदी च अन्शत् अन्श्रीत् अन्श्रिष्ट । वन्शे । वंशितासे । वंश्रिषीष्ट ।
 वंश्रिष्यते । भावे । व्रश्यते । अन्श्रि । श्रिचि वंशयति ते । अन्श्रिष्यते । सनि विभ्रंश्रिषते ।
 कतृषु वंशनीयम् । वंशनम् । वंशः । वंशकः । वंशी । वंशिता । व्रष्टः । व्रष्टिः । वंशितुम् ।
 वंश्रितव्यम् । व्रशित्वा व्रष्टा । व्रश्रथ । वंश्रथः । व्रश्रथमानः । वंश्रिथ्यमाणः ।

वन्श वंशे र्वादिगणीयः चालनेपदी अक० सेट् ।

कर्त्तरि वंशते । लुङि परस्मैपदश्च अन्शत् । अन्श्रिष्ट । अन्यत् दिवादिगणीयवत् शानचि वंश-
 मान इति भेदः ।

अम स्वमणे स्वादिगणीयः पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि अस्मति । अस्मत्-अस्मीत् । वस्वाम वस्वमतुः । भावे अस्वते । णिचि अस्वयति ते ।
अवस्वत् त । सनि विस्वमिषति । यङि वस्वस्यते ।

कृत्सु अवसणीयस् । स्वमणम् । स्वमः । स्वमकः । स्वमी । स्वमिला । स्वान्तः । स्वमि-
तुम् । अमितव्यम् । अमित्वा स्वान्त्वा । विश्वम् । स्वयम् । स्वमन् । यङ्कः वस्वस्यमाणः । स्वमित्थन् ।
अम स्वमणे दिवादिगणीयः परस्मैपदी अकस्मीकः सेट् ।

कर्त्तरि आस्यति । आस्येत् । आस्यतु । आस्यतुम् । अस्मास्यत् । अर्द्धधातुके कृत्सु च स्वादिगणीयवत् । शतरि
आस्यन् । क्वा—स्मित्वा क्त स्वमितः इत्यादि भेदः ।

अम स्वमणे स्वादिगणीयः उभयपदी अक० अनिट् फणादिः ज्वलादिश्च ।
कर्त्तरि अस्मति अस्मते । अस्मत् अस्ममीत् । अस्मतुः वस्वमतुः णिचि अस्मयति आस्मयति । अन्यत्
स्वादिगणीयवत् शतरि अस्मन् । शान्चि अस्ममाण इति भेदः ।

असृज पाके (भर्जने) तुदा० उभयपदी सक० अनिट् ।

कर्त्तरि भज्जति ते । अस्वासीत् अस्वष्ट । वभर्ज्ज वस्वज्ज वभर्ज्जतुः उभज्जतुः वभर्ज्जिय-वभज्जिय-

बन्धव बभर्जिव बभ्रज्जिव । बभर्जे बभ्रज्जे । भर्जिता-सि-से भ्रष्टासि से । भ्रज्जतात् भर्ज्यात्
 भर्जिषीष्ट भ्रज्जीष्ट । भर्जिष्य-ति-ते भ्रज्यति ते । कर्ष्यणि भ्रज्जते । भ्रज्जि । णिषि
 भर्जयति ते । भ्रज्जयति ते । सनि विभर्जिष-ति-ते विभ्रज्जिष-ति-ते विभ्रज्यति ते ।

इत्थु भर्जनीयम् भ्रज्जनीयम् । भर्जनम् भ्रज्जनम् । भर्जः भ्रज्जः । भर्जकः भ्रज्जकः । भर्जिता
 भ्रष्टा । भर्जितः भ्रष्टः । भर्जा भ्रष्टिः । भर्जितुम् भ्रष्टुम् । भर्जितव्यम् भ्रष्टव्यम् । भर्जित्वा
 भ्रष्टा । आभर्ज्य आभ्रज्य । भर्ज्यम् भ्रज्यम् । भ्रज्जन् मानः भ्रज्जमानः भर्जिष्य-न् माणः
 भ्रज्जन्-न् माणः ।

भ्राज दीप्तौ स्वादिगणीयः घ्राजने० घ्रक० सेट् ।

कर्त्तरि भ्राजते । घ्रभ्राजिष्ठ । बभ्राजे भ्रजे । भ्राजितासे । भावे भ्राज्यते । घ्रभ्राजि । णिषि
 भ्राजयति ते । घ्रविभ्रजत् त घ्रवभ्राजत् त ।

इत्थु भ्राजनीयम् । भ्राजनम् । भ्राजः । भ्राजकः । भ्राजी । भ्राजिता । भ्राजितः । भ्राजा ।
 भ्राजितुम् । भ्राजितव्यम् । भ्राजित्वा । भ्राज्यम् । भ्रान्, विभ्राट् घ्रथु भ्राज्यथुः ।
 भ्राजमानः भ्राजिष्यमाणः । इथुश्च भ्राजिष्युः ।

मण्ड भूषणो वा सुरादिगणीयः उभयपदी पञ्चे ख्वादि० पर० सक० सेट् । १७४

कर्त्तरि मण्डयति ते । मण्डति । अममण्डत् त । अमण्डीत् । कर्षणि मण्डयते । अमण्डि ।
कृत्सु मण्डनीयम् । मण्डनम् । मण्डः । मण्डनः । मण्डकः । मण्डी । मण्डयिता मण्डिता । मण्डितः ।
मण्डना मण्डा । मण्डयितुम् मण्डितुम् । मण्डयितव्यम् मण्डितव्यम् । मण्डयित्वा मण्डित्वा ।
संमण्डय । मण्डयम् । मण्डयन् मानः मण्डन् मण्डयमानः । मण्डयिष्यन् व्यमाणः ।
मण्डिष्यन् व्यमाणः ।

मथ क्लेशे ख्वादि० परस्मैपदी क्लेशे अकर्षकः क्लेशने सकर्षकः अनिट् ।

कर्त्तरि मथति । अमथीत् । मेथतुः । भात्रे कर्षणि च मथ्यते । अमथि । णिचि मथ-
यति ते । अमीमथत्-त ।

कृत्सु मथनीयम् । मथनम् । मथः । माथः । माथकः । प्रमाथी । मथिता । मथितः । मत्तिः ।
मथितुम् । मथितव्यम् । मथित्वा । संमथ । माथ्यम् । मथन् मथमानः । मथिष्यन् व्यमाणः ।

धातु रूपादर्शः ।

मद हर्षे दिवादिगणीयः परस्मैपदी अक० सेट् ।

कर्त्तरि भाद्यति । भाद्यतु । भाद्यत् । अभाद्यत् । अभादीत् । अभाद मेदतुः ।
भावे मद्यते । अभादि । णिचि मद्यति-ते । अमीमदत्-त । सनि भिमदिषति । यञ्छि भामद्यते ।
कृत्सु मदनीयम् । मदनम् । मदनः । णिचः मदनः । भादकः । भादो । मदिता । मत्तः । मत्तिः ।
मदितुम् । मदितव्यम् । मदित्वा । संमद्य । भाद्यः । भाद्यन् । मदिष्यन् ।
उत्—उन्भादे उन्भाद्यति । उन्भादः । उन्भात्तः । प्र—प्रभादे प्रभाद्यति । प्रभादः । प्रमत्तः ।

धातुशेषादर्थः

मद हर्षे चुरादिगणीयः आत्मनेपदी अक० सेट् ।

कर्त्तरि भादयते । अमीमदत । कर्त्त्यणि भाद्यते । भादयितासे भादित्वासे ।
कृत्सु भादनीयम् । भादनम् । भादः । भादकः । भादो । भादयिता । भादितः । भादना ।
भादयितुम् । भादयितव्यम् । भादयित्वा । संभाद्य । संभाद्यम् । भादयमानः । भाद-
यिष्यमाणः ।

मन बोधे दिवादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्षकः अनिट् ।

कर्त्तरि मन्यते । अमंस्त । मेने । मन्तासि । कर्षणि मन्यते अमानि । णिचि मान-
यति ते । अभीमनत् त ।

कतृषु मननीयम् । मननम् । मानः अभिमानः । मानकः । मानी । मन्ता । मंतः । मतिः ।

मनुम् । मन्तव्यम् । मत्वा । विमत्य विमन्य । मान्यम् । मन्यमानः मंस्यमानः ।

अभि—अभिमाने अभिमन्यते । अभिमानः । सम्—सम्प्रती सन्धाने (गौरवान्वितक्रियायाम्)
सम्प्रात्यते सन्धानः । अप—अव-अपमाने । अप—अव—मन्यते अपमानः अवमानः अनु—अनुमतौ
अनुमन्यते अनुमतिः । वि—विमतौ विमन्यते विमतिः ।

मन बोधे तुंदादिगणीयः आत्मनेपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि मनुते मन्वाते मन्वते । मन्वीत । मनुताम् । अमनुत । मेने । मनितासि ।
मनिष्यते । कर्षणि मन्यते । अमानि । णिचि मानयति ते अभीमनत्-त ।

कतृषु मणिता । मनिनुम् । मनिताव्यम् । मनिता मत्वा । मन्वानः मनिष्यमाणः इति भेदः ।

अन्यत् दिवादिगणीयवत् ।

वातुंरुपादर्शः ।

मन्तु मन्त्रणे (रुद्रभाषणे) पुरादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्षी० सेट् ।
कर्षीरि मन्त्रयते । अममन्त्रत । मन्त्रयितासे । कर्षीणि मन्त्रयते । अमन्त्रि ।

कतृषु मन्त्रणीयम् । मन्त्रयम् । मन्त्रः । मन्त्रकः । मन्त्रयिता । मन्त्रितः । मन्त्रया । मन्त्रयितुम् ।
मन्त्रयितव्यम् । मन्त्रयित्वा । संमन्त्र्य । मन्त्रयमाणः । मन्त्रयिष्यमाणः ।

कर्षीणि मन्त्रिष्यमाणश्च ।

आ—आमन्त्रणे (यस्याः करणे प्रत्यवायो नास्ति तादृशक्रियायां नियोगे) सस्वोधने च आमन्त्रयते ।
भि—निमन्त्रणे (अथवाकर्षीष्यक्रियायां नियोगकरणे) सस्वोधने च निमन्त्रयते । अभि-अभिमन्त्रणे ।
(मन्त्रपाठेन संस्कारकरणे) अभिमन्त्रयते अभिमन्त्र्य ।

मन्त्र्य विलोकेऽङ्खादिगणीयः परस्मैपदी सकर्षीकः सेट् ।

कर्षीरि मन्त्रयति । अमन्त्रीत् । अमन्त्र्य अमन्त्रतुः । मन्त्र्यात् । कर्षीणि मन्त्रयते अमन्त्रि ।
णिषि मन्त्रय-ति-ते । अममन्त्र्य-त-त ।

कतृषु मन्त्रणीयम् । मन्त्रयम् । मन्त्रनः । मन्त्रः । मन्त्रकः । मन्त्री । मन्त्रिता । मन्त्रितः । मन्त्र्या ।
मन्त्रितुश्च । मन्त्रितव्यम् । मन्त्रित्वा मन्त्रित्वा । मन्त्रयम् । मन्त्रयन् । मन्त्रयानः मन्त्रिष्यन्

ष्यमाणः ।

मन्त्र लेशने क्रत्रादिगणीयः परस्मैपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि भङ्नाति भङ्नीतः भङ्नन्ति । भङ्भीयात् । भङ्नातु । भङ्भ्यात् । अन्यत् र्वादिगणीय-
वत् शतरि भङ्मन् इति विशेषः ।

भष्ण मज्जने (सशिरस्खाने) तुदादिगणीयः परस्मैपदी अकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि मज्जति । अमाङ्गीत् अमांटाञ्च अमाङ्गुः अमाङ्गीः अमांष्टम् अमाङ्गम् अमाङ्ख्य ।
ममज्ज । मंटासि । मज्जगात् । मङ्कृति । भावे मज्जते । अमज्जि । णिचि मज्जय-ति-ते ।
अममज्जत्-त । सनि मिमङ्कति ।

इत्थु मज्जनीयम् मज्जनम् । मज्जः । मज्जकः । मज्जी । मंटा । मग्नः । भंष्टिः । मंष्टुम् ।
मंष्टव्यम् । मंष्टा । संमज्जत्र । मज्जत्रम् । मज्जन् । मङ्कृन् । अयु मज्जयुः । सनः मिमङ्का ।
मिमङ्कुः । मिमङ्कन् ।

नि-निमज्जने (अत्यन्तासक्तौ अत्यन्तसंज्ञेषु च) निमज्जति । उत्-उमज्जने (उत्सवने)
उमज्जति । उत्तिष्ठति ।

मह पूजने स्वादिगणीयः परस्त्रौपदी सकर्ष्यकः सेट् ।

कर्त्तरि मृहति । अमाह मेहतुः । कर्ष्यणि मृहते । अमाहि । णिषिमाहयति ते ।
कृत्सु मृहनीयम् । मृहनम् । असि मृहः । माहः । माहकः । माही । मृहितः । माहिः ।
मृहितम् । मृहितव्यम् । मृहित्वा । संमृह्य । माह्यः । महान् मृह्यमानः । मृह्यन् व्यभाषः ।

मा माने अदादिगणीयः परस्त्रौपदी सकर्ष्यकः अनिट् ।

कर्त्तरि माति । अमात् अमान् असुः । अमासीत् । ममौ ममतुः ममिय-ममाय । मेयात् ।
मास्यति । कर्ष्यणि मीयते । अमायि अमायिषाताम् अमासाताम् । णिषि मापय-ति-ते ।
अमीमपत्-त । सनि मित्सति । यङि मेमीयते ।

कृत्सु मानीयम् । मानम् । मायकः । मायी । माता । मितः मितिः । मातुम् । मातव्यम् । मित्वा ।
संमाय । मेयः । मान् मीयमानः । मास्यन् स्वमानः । कर्ष्यणि मायिष्यमाणाच्च ।

प्र—प्रमाणे प्रमाति प्रमाणम् । परि—परिमाणे । परिमाति परिमाणम् । उत्—उज्जाने लब्धाति ।
वि—विमाने विमाति ।

भातुर्भातुर्भातुः ।

मान विचारणे स्वादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्ष्यकः सेट् ।

कर्त्तरि बीमांसते । अमीमांसिष्ट । बीमांसास्-वभूव-आस-बक्रे । कर्ष्यणि बीमांस्यते । अमीमांसि ।
 क्तृषु बीमांसनीयम् । बीमांसनम् । बीमांसः । बीमांसकः । बीमांसी । बीमांसिता । बीमांसितः ।
 बीमांसा । बीमांसुः । बीमांसितुम् । बीमांसितव्यम् । बीमांसित्वा । संमीमांस्य । बीमांस्यम् ।
 बीमांसमानः बीमांस्यमानः । बीमांसिथ्यमाणः ।

मान पूजने वा चुरादिगणीयः उभयपदी पञ्चे स्वादिगणीयः पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि मानयति-ते मानति । अमीमनत्-त अमानीत् । कर्ष्यणि मान्यते । अमानि ।
 क्तृषु माननीयम् । माननम् । मानः । मानकः । मानी । मानयिता मानिता । मानितः ।
 मानना माना । मानयितुम् मानितुम् । मानयितव्यम् मानितव्यम् । मानयित्वा मानित्वा ।
 संमान्य । मान्यः । मानयन् मानः मानन् मान्यमानः । मानयिष्यन् व्यमाणः । मानिष्यन् ।
 कर्ष्यणि मानिथ्यमाणश्च ।

धातुरूपादर्शः ।

मार्गं अन्वेषणे वा चुरादिगणीयः उभयपदी पञ्चे स्वादिगणीयः पर० सक० सेट् ।
 कर्त्तरि मार्गंयति ते । मार्गति । अममार्गत् त अमार्गोत् । कर्त्सेणि मार्गंते । अमार्गि ।
 क्तृषु मार्गणीयम् । मार्गणम् । मार्गणः । मार्गकः । मार्गी । मार्गयिता मार्गिता ।
 मार्गितः । मार्गणा मार्गा ॥ मार्गयितुम् मार्गितुम् । मार्गयितव्यम् मार्गितव्यम् । मार्ग-
 यित्वा मार्गित्वा । संमार्थ्य । मार्थ्यम् । मार्गयन्-न्-माणः मार्गन्-न्-मार्थ्यमाणः । मार्गयिष्यन्-
 य्यमाणः मार्गिष्यन्-य्यमाणः । कर्त्सेणि मार्गिष्यमाणश्च ।

मार्जं मार्जने चुरादिगणीयः उभयपदी सकर्त्सेकः सेट् ।
 कर्त्तरि मार्जयति ते । अममार्जत् त । कर्त्सेणि मार्जंते । अमार्जि अमार्जयिषाताम् ।
 अमार्जिषाताम् ।
 क्तृषु मार्जनीयम् । मार्जनम् । मार्जः । मार्जकः । मार्जी । मार्जयिता । मार्जितः ।
 मार्जना । मार्जयितुम् । मार्जयितव्यम् । मार्जयित्वा । संमार्ज्य । मार्ज्यम् । मार्जयन्-
 मानः मार्ज्यमानः । मार्जयिष्यन्-य्यमाणः । कर्त्सेणि मार्जिष्यमाणश्च ।

सि चेषणे स्वादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि भिनोति भिभुतः भिन्वन्ति । भिनोमि भिन्वः भिभुवः भिन्वः भिभुमः भिभुते भिन्वाते
भिन्वते । भिभुयात् भिन्वीत । भिनोतु भिभु भिनवानि । भिभुताम् भिनवै । अभिनोतु
अभिभुताम् अभिन्वन् अभिनोः अभिनवम् अभिभुत । अमासीत् । भिमाय भिभ्यतुः भिमिय
भिमाय भिभ्यिव भिभ्ये । माता । मीयात् । मासीष्ट । मास्यति-ते । कर्मणि मीयते ।
अमाथि । अमाथिषाताम् अमासाताम् । णिचि मापयति ते अमीमपत् त । सनि भित्त्व-ति-ते ।
कतन्नु मानीयम् । मानम् । मायः । मायकः मायी । माता । मितः । मितिः । मातुम् ।
सातव्यम् । भित्वा । संमाय । सेयम् । भिन्वन् भिन्वानः मास्यन् स्यमानः कर्मणि
माथिष्यमाणश्च ।

अभु - अभुभितौ अभुभिनोति अभुमानम् । उप - उपमाने उपभिनोति उपमितिः उपमानम् ।
प्र - प्रमाणे प्रभिनोति प्रभितः । प्रभितिः । प्रमाणम् ।

भिट् खेहे दिवादिगणीयः पर० अकर्मकः खेट् ।

कर्त्तरि भेद्यति । अभिटत् अभेदीत् । भिसेद । भेदिता । भावे भिद्यते अभेदि । णिचि भेद्यति ते ।
अभीभिटत् त ।

कतृषु मदनोयम् । मदनम् । अस्मि मदेः । मदेः । मदेकः मदी । मदिता । मदितां मदितां
मिदम् । मितिः । मित् । मदिष्यन् ।

मिल खे षे तुदादिगणीयः उभयपदी अकर्मकः सेट् ।
कर्त्तरि मिलतिन्ते । अमेतीत् अमेलिष्ट । ०भावे मिल्यते अमेलि । णिचि मेलयति ते अमीमिषत् त ।
कतृषु मेलनीयम् । मेलनम् । मेलकः मेली । मेलिता । मिलितः । मेलितुम् । मेलितव्यम् ।
मिलित्वा संमिल्य । मेल्यम् । मिलन् मिलमानः मेलिष्यन् ।

मिञ्च युतौ योजने च अदन्तचुरादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः सेट् ।
कर्त्तरि मिञ्चयति ते । अमिमिञ्चत् त । कर्त्तृणि मिञ्चते अमिञ्चि ।
कतृषु मिञ्चणीयम् । मिञ्चणम् । मिञ्चः । मिञ्ची । मिञ्चयिता । मिञ्चितः । मिञ्चणा ।
मिञ्चयितुम् । मिञ्चयितव्यम् । मिञ्चयित्वा । संमिञ्च । मिञ्चम् । मिञ्चयन् माणः मिञ्चमाणाः ।
मिञ्चयिष्यन् व्यमाणः । कर्त्तृणि मिञ्चिष्यमाणश्च ।

मिष ख ईयाम् तुदादिगणीयः परस्मैपदी अक० सेट् ।
कर्त्तरि मिषति । अमेषीत् । भावे मिष्यते । अमेषि । णिचि मेषयति ते अमीमिषत् त ।

कृतसु मेघणीयम् मेघणम् । मेघः । मेघकः मेघी । मेघिता । मेघितः । मिष्टिः । मेषितुम् । मेषि-

१८४

तव्यम् । मेषित्वा । संमिष्य । मेष्यम् । मिषन् । मेषिथ्यन् । उत्-उन्नेषे (प्रकाशे) उन्मिषति । नि--

निसेये निमिषति ।

मिह सेचने र्खादिगणीयः परं सक० अनिट् ।

कर्त्तरि मेहति । अमिषत् । मेडा । मेथ्यति । कर्मणि मिह्यते । अमेहि । णिषि मेहयति ते
अमीमिहत् त । सनि मिमिष्यति ।

कृतसु मेहनीयम् मेहनम् । मेहः । मेहकः मेही । मेडा । मीढः । मेढुम् । मेढव्यम् ।
मेहन् । मिह्यमानः मेह्यन् ।

मील निमेषणे र्खादिगणीयः पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि मीलति । अमीलीत् । णिषि मील्यति अमिमीलत् त अमीमिलत् त ।
कृतसु मीलनीयम् । मीलनम् । मीलः । मीलकः । मीलितः । मीला प्रमीला ।
मीलचितुम् । मीलितव्यम् । मीलित्वा । संमील्य । मील्यम् । मीलन् मीलित्यन् । प्र-प्रमी-
लायात् । प्रमीलति । नि-निमीलने निमीलति । उत्-उन्मीलने उन्मीलति ।

पाठसुपादयः ।

शुच मोचने तुदादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि सुञ्चति सुञ्चतः सुञ्चन्ति सुञ्चते । सुञ्चेत् सुञ्चेत । सुञ्चतु सुञ्चताम् । असुञ्चत् असु-
ञ्चत । असुञ्चत् असुक्त । सुमोच सुमोचिथ सुमुचे । मोक्तासि से । सुच्यात् सुचीष्ट ।
भोञ्चति ते । कर्मणि सुञ्चते । अमोचि । णिचि मोचयति ते अमसुञ्चत् त । सनि मोञ्चति ते ।
सुसुञ्चति ते । यङि मोसुञ्चते ।

कृत्सु मोचनीयम् । मोचनम् । मोकः निर्माकः । मोची । मोक्ता । मुक्तः । मुक्तिः ।
मोक्तुम् । मोक्तव्यः । सुक्ता । विसुच्य । मोच्यः । सुञ्चन् मानः सुच्यमानः । मोञ्चन्-न्-माणः ।
आ—परिधाने आसुञ्चति परिधत्ते । वि—त्यागे विसुञ्चति त्यजति ।

सुद हर्षे र्वादिगणीयः आलनेपदी अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि मोदते । मोदत । मोदताम् । अमोदत । आमोदिष्ट । सुमुदे । मोदितसे । मोदिषीष्ट ।
मोदिष्यते । भावे सुद्यते अमोदि । णिचि मोदयति ते अमसुदत् त ।

कृत्सु मोदनोयम् । आमोदनम् । मोदनः । मोदकः । मोदिता । सुदितः । क्विप् सु-त् इ । मोदि-
तुम् । मोदितव्यम् । मोदित्वा । संसद्य । मोद्यम् । मोदमानः । मोदिष्यमाणः ।

सुच्छं मोहे दृष्टौ चर्भादिगुणीयः परस्यैपदी अकर्मकः सेट् ।

१८६

कर्त्तरि मूर्च्छति । अमूर्च्छति । भावे मूर्च्छते । णिचि मूर्च्छयति ते अममूर्च्छत् ।

कृतसु मूर्च्छनीयम् । मूर्च्छनम् । मूर्च्छकः । मूर्च्छिता । मूर्च्छितः । भावादिकर्म्मिणोस्तु मूर्च्छितम् मूर्त्तम् ।
मूर्त्तिः । मूर्च्छी । मूर्च्छितुम् । मूर्च्छितव्यम् । मूर्च्छित्वा । संमूर्च्छत् । मूर्च्छन् । मूर्च्छयन् । क्विप् सः ।

सम्—संमूर्च्छने (प्रतिविम्बने) संमूर्च्छति दर्पणे प्रतिविम्बति ।

धातुसमाहर्षः ।

सुष लृण्टने क्रयादिगुणीयः परस्यैपदी द्विकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि सुष्णाति सुष्णीतः सुष्णन्ति । सुष्णीयात् । सुष्णातु सुष्णाण । असुष्णात् । असोषीत् ।
सुसोष । मोषिता । मुष्यात् । मोषिष्यति । कर्मणि मुष्यते । असोषि । णिचि मोषयति ते ।
अमसुषत् ।

कृतसु मोषणीयम् । मोषणम् । मोषः । मोषकः । मोषी । मोषिता । मुषितः । मुष्टिः । सु-ट्ङ् ।
मोषितुम् । मोषितव्यम् । मुषित्वा । सुष्णन् । सुष्णन् । सुष्यमाणः । मोषि-ष्यन्-ष्यमाणः ।

सुहृद्विभोहे दिवादिगणीयः परस्मैपदी अकर्मकः वेट् ।

कर्त्तरि सुह्यति । सुह्येत् । सुह्यतु । असुह्यत् । असुहत् । समोह सुमोहिय-सुमोघ सुमोढ ।
सुसुहिव-सुसुह । मोहिता-मोग्धा-मोढा । सुह्यात् । मोहियति-मोह्यति । भावे सुह्यते ।
अमोहि । णिचि मोहयति ते । असूसुहत् त ।

कतसु मोहनीयम् । मोहनम् । मोहः । मोहकः । मोही । मोहिता-मोग्धा-मोढा । सुग्धः
मूढः । सुग्धिः मूढिः । मोहितुम्-मोग्धुम्-मोढुम् । मोहितव्यम् मोग्धव्यम् मोढव्यम् । मोहित्वा
सुग्धा मूढा । मोह्यम् । सुह्यन् । मोहियन् मोह्यन् ।

क मरणे तुदा० अक्र० अनिट् लुङि, शं, आशीर्लिङि च आत्म० अन्यत्र परस्मैपदी ।

कर्त्तरि म्रियते । अमृत । ममार । मर्त्तसि । कषीष्ट । मरिष्यति । भावे म्रियते । अमारि । मन्वे ।
णिचि मारयति ते अमीमरत् त । सनि सुमूर्षते ।

कतसु मरणीयम् । मरणम् । मरः । मारी । मर्त्ता । मृतः । मर्त्तसि । मर्त्तुम् । मर्त्तव्यम् । कृत्वा ।
अपमृत्य । मार्यम् । म्रियमाणः । म्रियन् । णिचः मारकः । मारः । सनः सुमूर्षी ।
सुमूर्षुः । सुमूर्षमाणः ।

सृग अन्वेषणे अदन्तुरादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्षकः सेट् ।

कर्त्तरि सृगयते । असृमत् । कर्षणि सृयते । असृगि असृगयिषाताम् असृगिषाताम् ।

कृत्स् सृगणीयम् । सृगणम् । सृगः । सृगकः । सृगयिता । सृगितः । सृगणा । सृगयितुम् । सृग-
यितव्यम् । सृगयित्वा । संसृय । सृयम् । सृयमाणः सृयमाणः । सृगयिष्यमाणः कर्षणि

सृगिष्यमाणश्च ।

सृज शोधने अदादिगणीयः परस्मैपदी सकर्षकः वेट् ।

कर्त्तरि माष्टिं सृष्टः सार्ज्जन्ति-सृजन्ति माष्टिं सृष्टः सृष्ट सार्ज्जिं सृज्वः सृज्यात् । माष्टुं
सृष्टाम् सृष्ट्वि सृष्टं सृष्ट सार्जांनि सार्जाव सार्जामि । असार्ट्-ड् अंसृष्टाम् असार्ज्जन्-असृजन-
असार्ट्-ड् असृष्टम् असृष्ट असार्ज्जम् । असार्जात् अन्नाच्चीत् असार्चीत् । असार्ज्जं असार्ज्जतुः
ससृजतुः ससार्ज्जिथ ससृष्ट ससार्ष्ट । सार्ज्जिता माष्टी । सृज्यात् । सार्ज्जिष्यति सृज्यति
सार्ज्यति । पाणिनीयमते अस्य ऋदुपधत्वेन अम् सुधबोधमते न इति भेदः । कर्षणि
सृज्यते । असार्ज्जि । णिषि सार्ज्जयति ते अमीसृजतु त असमार्ज्जतु त । सनि सिसार्ज्जि-
षति सिसृच्चति । यङि मरी सृज्यते ।

क्तसु सार्जनीयत् । सार्जनम् । मार्गम् । सार्जकः । सार्ज्जी । सृष्टः । सृजा । सार्ज्जितुम्
 सृष्टुम् सार्ष्टुम् । सार्ज्जितव्यम् सृष्टव्यम् सार्ष्टव्यम् । सृष्ट्वा । संसृज्य । सृज्यम् । सार्जन्-सृजनम् ।
 सृज्यमानः । सार्ज्ज्यन्-सृज्यन्-सार्ज्यन् । सार्ज्ज्यमाणः सृज्यमाणः सार्च्यमाणः ।

सृष्ट्वा चोदे क्रादादिगणीयः परस्मैपदौ सकर्मकः सेट् ।

करि सृङ्गाति सृङ्गीतः सृङ्गन्ति । असर्दत् । असर्दत् । सार्दित्वाप्ति । कर्मणि सृद्यते असर्दि । णिच्
 सर्दयति ते । अभीसृदत् त असमर्दत् त ।

क्तसु सर्दनीयम् । सर्दनम् । सर्दनः । सर्दकः । सर्दः । सर्दी । सर्दिता । सर्दित् । सर्दी ।
 सर्दितुम् । सर्दितव्यम् । सर्दित्वा । संसृद्य । सृद्यम् । सर्दन्-सृद्यमानः । सर्दि-त्यन्-व्यमाणः ।

सृद्य सर्शने तुदादिगणीयः परस्मैपदौ सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि सृशति । अस्वाचीत् अमार्चीत् असृशत् । ममर्शं ममर्शिय ममसृशिव । स्वष्टा सर्शो ।
 असृशति मर्शयति । कर्मणि सृशते । असर्शियं । णिच् मर्शयति ते अभीसृशत् त असमर्शयत् त ।
 सनि भिसृशति ।

कतसु मर्शनीयम् । मर्शनम् । मर्शः । मर्शकः । मर्शी । स्वष्टा मर्ष्टी । स्वष्टिः । स्वष्टुम् १८०

मर्ष्टुम् । स्वष्टव्यम् स्वष्टव्यम् । स्वष्ट्वा । संस्वस्व । स्वष्ट्यम् । मृशन् । स्वष्ट्यमानः । स्वष्ट्र-न्-
माणः । मर्शत्र-न्-माणः ।

परा—पराभर्श (पूर्वीक्तस्य स्वरणे) (न्यायमते व्याप्तिविशिष्टपक्षवृत्तित्वज्ञाने) परास्वशति
त्रि—विमर्शो (चिन्तने) विस्वशति । अभि—अभिमाने मर्दने पराभवने च अभिस्वशति ।

स्वश मर्शने गतौ च स्वादिगणीयः पर० सकर्षकः सेट् ।

कर्त्तरि मर्शति । अमर्शीत् । इत्यादि । अन्यत्र तुदादिगणीयवत् । किन्तु वलादावित् शतरि मर्शन् ।

स्वष सहने चुरादिगणीयः उभयपदी सकर्षकः सेट् ।

कर्त्तरि मर्षयति ते । अमीस्वषत् त अमर्षत् त । कर्ष्यणि मर्ष्यते । अमर्षि ।

स्वष सहने स्वादिगणीयः उभयपदी सकर्षकः सेट् ।

कर्त्तरि मर्षति ते । अमर्षीत् अमर्षिष्ट । कर्ष्यणि स्वष्यते । अमर्षि । णिचि चुरादिगणीयवत् ।

स्वष सहने दिवादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि स्वषति ते । अमर्षीत् अमर्षिष्ट । अन्यत् स्वादिगणीयवत् ।

धातुप्रसारः ।

कतृषु मर्षणीयम् । मर्षणम् । मर्षः । मर्षकः । मर्षी । मर्षिता मर्षितुम् । कृष्टः । कृष्टिः ।
 भौवादिकस्य देवादिकस्य च मर्षितव्यम् । मर्षित्वा कृषित्वा । देवादिकस्य चौरादिकस्य
 च मर्षितः । चौरादिकस्य मर्षयिता । मर्षयितुम् । मर्षयितव्यम् । मर्षयित्वा । संमर्ष्य ।
 इति भेदः । शतरि शानधि च चौरादिकस्य मर्षयन् माणः मर्षयि-ष्यन् व्यमाणः ।
 देवादिकस्य कृष्यन् कृष्यमाणः मर्षि-ष्यन् व्यमाणश्च । भौवादिकस्य मर्षन् कृष्यमाणः ।
 मर्षि-ष्यन् व्यमाणः ।

मोक्ष मोक्षने वा चुरा^{१०}० उभय० पक्षे स्थादि० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि मोक्षयति ते मोक्षति । असुमोक्षत् त अमीचीत् । कर्त्तृणि मोक्ष्यते अमीचि ।
 कतृषु मोक्षणीयम् । मोक्षणम् । मोक्षः । मोक्षकः । मोक्षयिता मोक्षिता । मोक्षितः ।
 मोक्षणा मोक्ष । मोक्षयितव्यम् मोक्षितव्यम् । मोक्षयितुम् मोक्षितुम् । मोक्षयित्वा
 मोक्षित्वा । संमोक्षत्र । मोक्षत्रम् । मोक्षय-न् माणः मोक्षन् मोक्ष्यमाणः । मोक्षयि-ष्यन् व्यमाणः ।
 कर्त्तृणि मोक्ष्यमाणश्च । मोक्षि-ष्यन् व्यमाणः ।

त्वा अथासे र्वादिगणीयः पर० सक० अनिट् !

कर्त्तरि भगति भगतः भगन्ति । मनेत् । भगत् । भगन्तु । अन्नानीत् अन्नासिष्टाम् अन्नासिषुः ।
मन्त्रौ मन्त्रिभ्य मन्त्राय । त्वाता । त्वायात्-त्वेयात् । त्वास्यति ॥ कर्मणि त्वायते । अन्नायि ।
अन्नायिषाताम् अन्नासाताम् । णिचि त्वापयति ते अभिक्तपत् त ।

हात्सु त्वानीयम् । त्वानम् । आत्वायः । त्वायी ! त्वायकः । त्वाता । आत्वातः । त्वातिः । त्वातुम् ।
त्वातव्यम् । त्वात्वा । संत्वाय । त्वेयम् । मनन् त्वायमानः । त्वास्यन् त्वायिष्यमाणः ।
कर्मणि त्वास्यमानश्च ।

क्वै हर्षच्चये र्वादिगणीयः पर०० अकर्मिकः अनिट् ।

कर्त्तरि त्वायति । अन्नासीत् । त्वायात् त्वेयात् । त्वानमित्यादि भेदः । अन्यत् त्वेवत् । यज दाने
पूजने यागे (देवोद्देश्यकहविस्त्यागे) च र्वादिगणीयः उभयपदी सकर्मिकः अनिट् ।
कर्त्तरि यजति ते यजेत् त । यज तु ताम् । अयजत् त । अयाचीत् अयष्ट । इयाज ईजतुः ।
इयजिथ इयष्ठ ईजिन्न ईजे । यष्टासि से ! इज्यात् यचीष्ट । यक्षति ते । कर्मणि इज्यते ।
अयाजि । णिचि याजयति ते अयीयजत् त । सनि यियच्चति ते ।

कृत्सु यजनीयम् । यजनम् । यागः । याजकः । याजी । यष्टा । दृष्टः । दृष्टिः । क्यप्-इज्या ।
 वनिप् यज्वा । यष्टव्यम् । यष्टुम् । इष्टा । समिज्य । याज्यम् । यजन् यजमानः इज्यमानः ।
 यञ्ज-न् माणः । सनः यियच्चन् यियञ्जुः यडः ऊक-यायजूकः ।

यत खेदे लपस्करणे च 'चुरादिगणीयः लभ० अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि यातयति ते । अयीयतत्-त । कर्मणि यात्यते अयाति ।
 कृत्सु यातनीयम् । यातनम् । यातकः । यातयिता । क्तिन् आसि युच् यातना । यातयितव्यम् ।
 यातयितुम् । यातयित्वा । संयात्य । यातयन् यातयमानः यात्यमानः । यातयि-थ्यन्-
 थ्यमाणः । कर्मणि यातिथ्यमाणश्च ।

नर्-निर्घातने (प्रतिरूपकरणेन शोधने प्रत्यर्पणे च) निर्घातयति ते ।

यत यत्ने स्त्रादिगणीयः आत्मनेपदी अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि यतते । यतेत । यतताम् । अयतत । अयातट । येते । यततासे । यतिषीष्ट ।
 यतिथ्यते । अयतिथ्यत । भावे यत्यते । अयाति । णिच् यातयति ते । अयीयतत् त ।

कृत्सु यतनीयम् । यतनम् । यतिता । यत्तः आयत्तः प्रयाः ज्ञयत्तिः । यतितव्यम् । यतितुम् । १६४

यतित्वा । नङ् यत् । आयत्य । यात्यम् । यतमानः । यतिष्यन्नाणः ।

आ-वशीभवने आयतते आयत्तः आयत्तः ।

यत्त संकोचने, इदित् चुरादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि यन्त्रयति-ते । अययन्त्रत्-त । कर्मणि यन्त्र्यते अयन्त्रि ।

कृत्सु यन्त्रणीयम् । यन्त्रणम् । यन्त्रः । यन्त्रकः । यन्त्रयिता । यन्त्रित । क्तिन् नास्ति युच्

यन्त्रणा । यन्त्रयितव्यम् । यन्त्रयितुम् । यन्त्रयित्वा । संयन्त्र्य । यन्त्राम् । यन्त्रयन्माणः

यन्त्र्यमाणः । यन्त्रयिष्यन् व्यङ्गाणः । कर्मणि यन्त्रियमाणश्च ।

यम उपरमे र्वादिगणीयः परस्मैपदो अकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि यच्छति । यच्छेत् । यच्छतु । अयच्छत् । अयंसीत् अयंमिष्टाम् अयंसिषुः । ययाम येमतुः

येमिय-ययत्य येमिव । यन्तासि । यस्यात् । यंस्थति । भावे यस्यते । अयमि अयामि । णिञि

यमयति ते यामयति ते । सनि यियंसति । यङि यंयस्यते ।

कृत्सु यमनीयम् । यमनम् । यमः । यामकः यमकः । यमी यामी । यन्ता । यतः । यतिः ।
यन्तव्यम् । यन्तुम् । यमित्वा यान्ता । संयम्य । यम्यः । यच्छन् यम्यमानः । यंस्यन्स्यमानः ।
आ—आयामे दोर्घभवने आलं० आयच्छते । दोर्घीकरणे तु सकर्षकः पादमायच्छते आयामः ।
नि—नियमे (व्याप्तौ व्रतभेदे च) । नियच्छति—नियमः नियतः नियतिः । समू—
संयमने (बन्धने) संयच्छति वध्नाति । संयमः । संयतः । उद्—उद्यमे आत्म० उद्यच्छति
उद्यमः । उद्यतः । उद्यतिः ।

यस यत्ने दिवादिगणीयः पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि यस्यति यसति संयस्यति संयसति प्रयस्यति निर्यस्यति । अस्यत् अयाभीत् अयसीत् ।
ययास येमतुः । भावे यस्यते । अयासि । णिच् चि यासयति ते अयीयसत् त ।
कृत्सु यसनीयम् । यसनम् । यासः प्रयासः निर्यासः । प्रयासी । यसिता । यसिः । यसिः ।
यसितव्यम् । यसितुम् । यसित्वा यस्ता । प्रयस्य । यासुम् । यस्यन् यसन् संयसन् संयसन्
प्रयस्यन् । यसिष्यन् । आ—आयासे । आयस्यति । आयासः ।

या गतौ अदादिगणीयः परस्मैपदी सक० अन्निट् ।

कर्त्तरि याति । यायात् । यातु । अयात् अतुः-अयान् । अयासीत् अयासिष्टाम् अयासिषुः ।
ययौ ययतुः ययिथ-ययाथ ययिव । यातासि । यायात् । यास्यति । कर्मणि यायते ।
अयायि । णिच् यापयति ते अयीयपत् त । सनि यियासति ।

कृत्सु यानीयम् । यानम् । यायी । याता । यातः । यातिः । यातव्यम् । यातुम् । यात्वा । प्रयाय ।
येयम् । यान् यायमानः । यास्यन्, स्यमानः । सनः-यियासा । यियासुः । यङ् वरच् यायावरः ।

याच प्रार्थने स्वादिगणीयः उभयपदी द्विकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि याचति ते । याचे-त् त । याच-तु-ताम् । अयाच-त् त । अयाचीत् अयाचिष्ट । यया च-चे ।
याचिता-सि से । याच्यात् याचिषीष्ट । याचिष्य-ति ते । कर्मणि याचते । अयाचि ।
णिच् याचयति ते । अययाचत् त ।

कृत्सु याचनीयम् । याचनम् । याचकः । याची । याचिता । याचितः । याचितव्यम् ।
याचितुम् । याचित्वा । नञ् याच्ना । उपयाच्य । याच्यम् । याचन् मानः थाच्यमानः ।
याचि-ष्यन् थमाणः ।

सु मित्रणे अभिज्ञणे च अदा० परस्मैपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि यौति युतः युवन्ति । युयात् । यौतु । अयावीत् । युयाव युयुवतुः युयविथ ।
यातासि । यायात् । यविथति । कर्म्मणि यूयते । अयावि । णिचि यावयति ते । सनि यिय-
षति युयूषति । णिचः सनि यियावयिषति ते ।

कृत्सु यवनीयम् । यवनम् । यवः । यविता । युतः । युतिः । यवितथम् । यवितुम् । युत्वा ।
संयुत्य । यव्यम् याव्यम् । युवन् यूयमानः । यविथ्यन् थ्यमाणः । कर्म्मणि याविथ्यमाणश्च ।

युज समाधौ दिवादिगणीयः आत्मनेपदी अकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि युज्यते । युज्येत । युज्यताम् । अयुज्यत । अयुक्त । युयुजे । योक्तासे । युच्चीष्ट । योच्यते ।
भावे युज्यते । अयोजि । णिचि योजयति ते । अयूयजत् त ।

कृत्सु योजनीयम् । योजनम् । योगः । योजकः । घिणुन् योगी । योक्ता । युक्तः । युक्तिः ।
योक्तव्यम् । योक्तुम् । संयुज्य । योज्यम् योग्यः । युज्यमानः योच्यमाणः ।

युज युतौ रुधादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि युनक्ति युङ्क्तः युञ्जन्ति । युनचि युङ्क्ष्यः युनञ्चि युङ्क्ष्यः युनञ्चि युङ्क्ष्यः युङ्क्ष्यात् युञ्जत । युनक्तु ।
युञ्जान युङ्क्ताम् । अयुन-क्-ग् अयुङ्क्त । अयुजत् अयौचीत् अयुक्ता । कर्मणि युज्यते ।
कत्सु देवादिक्वत् शतरि युञ्जन् युञ्जान इति भेदः । [अयोञि ।

उद् - उद्योगे । उद्युङ्क्ते । उद्युक्तः उद्योगः । प्र - प्रयोगे प्रयुङ्क्ते प्रयुक्तः प्रयोगः ।

अनु - प्रश्ने अनुयुङ्क्ते । अनुयोगः । अनुयुक्तः । अभि—अभियोगे अभियुङ्क्ते अभियुक्तः अभियोगः ।
उप - भोजने उपकारार्थे उपयुङ्क्ते भुङ्क्ते उपकरोति वा उपयुक्तः उपयोगः । नि - नियोगे
नियुङ्क्ते नियोगः । एषु आत्मनेपदम् ।

युध योधने दिवादिगणीयः आत्मनेपदी सक० अनिट् ।

कर्त्तरि युध्यते । युध्यते । युध्यताम् । अयुध्यत अयुद्ध । युयुधे । योद्धासे । युत्सीष्ट । योत्स्यते ।
कर्मणि युध्यते । अयोधि । णिचि योधयति ते । अयूयधत् त ।

कत्सु योधनीयम् । योधनम् । योधी । योद्धा । युद्धः । युद्धिः । योद्धव्यम् । योद्धुम् । युद्धा ।
संयुध्य । योध्यः । ध्यमानः योत्स्यमानः ।

रच्च पालने स्थादिगणीयः पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि रच्चति । रच्चेत् । रच्चतु । अरच्चत् । अरच्चीत् । ररच्च । रच्चिता । रच्च्यात् । रच्चिष्यति ।
कर्षीणि रच्चते । अरच्चि । णिचि रच्चयति ते । अररच्चत् त ।

कृत्सु रच्चणीयम् । रच्चणम् । रच्चः । रच्चकः । रच्ची । रच्चिता । रच्चितः । रच्चा । रच्चितव्यम् ।
रच्चितुम् । रच्चित्वा । संरच्च्य । रच्च्यम् । रच्चन् । रच्च्यमाणः । रच्चिष्यन् । रच्च्यमाणः । प्रनिरच्चति ।

रच विधाने अदन्तचुरादिगणीयः उभयपदी सक० सेट् ।

कर्त्तरि रचयति ते । रचये-त् त । रचय-तु-ताम् । अरचय-त् त । अररचत् त । रचयि-
तासि से । कर्षीणि रच्यते । अरचि ।

कृत्सु रचनीयम् । रचनम् । रचकः । रचयिता । रचितः । रचना । रचयितुम् । रचयित्वा ।
विरचय्य विरच्य । रच्यम् । रचयन् । मानः रच्यमानः । रचयिष्यन् । रच्यमाणः ।

रञ्ज रञ्जने (रर्णान्तरसम्पादाने सक० प्रीतौ अक०) दिवादिगणीयः उभयपदी अनिट् ।

कर्त्तरि रञ्जयति ते । रञ्जे-त् त । रञ्जय-तु-ताम् । अरञ्जयत् अरञ्ज्यत । अरञ्जीत् अरञ्ज् । ररञ्ज

ररञ्चय ररञ्चय ररञ्चिव ररञ्चिव ररञ्जे ररञ्जे । रञ्जात् रञ्जीष्ट । रञ्जति ते । २००

भावे कर्मणि च रज्यते अरञ्चि । णिञ्चि रञ्चयति ते । अररञ्चत् त । सनि रिरञ्चति ते ।

कतसु रञ्जनीयम् । रञ्जनम् । रङ्गः । रञ्जकः । रङ्क्ता । रक्तः । रक्तिः । रङ्क्तव्यम् ।

रङ्क्तुम् । रक्ता । उपरज्य । रङ्गम् । रज्यन् । रज्यमानः । रङ्ग्यन् । रङ्ग्यमाणः । उप

(ग्रहणे प्राप्ते च) उपरज्यति ।

प्रभु - प्रीतौ अदुरज्यति प्रीणाति अदुरक्तः अदुरागः । त्रि - विरागे विरज्यति विरक्तः । विरागः ।

रन्ज रागे र्वादिगणीयः उभय० अकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि रजति रजते । रजेत् त । रज-तु-ताम् । अरज-त् अरजत । अराञ्जीत् अरङ्ग । णिञ्चि

रजयति ते ऋगान् भारयतीत्यर्थः । अन्यत्र रञ्जयति ।

रध हिंसायां दिवादिगणीयः सकर्मकः पर० वेट् ।

कर्त्तरि रधति । रधेत् । रधतु । अरधत् । अरधत् । ररन्ध रेधतुः ररन्धतुः ।

ररन्धय ररद्ध ररन्धिव रेध्व । रधितासि । रत्स्यति । कर्मणि रधते अरन्धि । णिञ्चि

रन्धयति ते अररन्धत् त ।

कृत्स्नु रन्धनीयम् । रन्धनम् । रन्धः । रन्धकः । रधिता रद्धा । रद्धः । रधितव्यम् । रद्धव्यम् ।
 रधितुम् । रधित्वा । रद्धा । रद्धन् । रधिव्यन् । व्यभाणः । रत्स्यन् । स्यमानः ।

रभ आरम्भे र्वादिगणीयः आत्मनेपदी सकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि रभते । रभेत । रभताम् । अरम्भ । रेभे । रब्धासे । रषीष्ट । रस्यते ।

णिचि रम्भयति ते । अरम्भत् ।

कृत्स्नु रम्भणीयम् । रम्भणम् । आरम्भः । रम्भी आरम्भी । रब्धा । रब्धः । रब्धिः । रब्धुम् ।
 रब्धव्यम् । रब्धा । आरब्ध । आरम्भ्यः । रभमाणः रब्धमाणः । रस्यमानः ।

रभ क्रीडने र्वादिगणीयः आत्मनेपदी अकर्मकः अनिट् ।

कर्त्तरि रभते । रभेत । रभताम् । अरम्भ । रेभे । रन्तासे । रंसीष्ट । रंस्यते । भावे
 रस्यते । अरामि । णिचि रसयति अरीरमत् । संनि रिरंसते । यङि रंरस्यते ।

कृत्स्नु रसणीयम् । रमणम् । रामः । रामकः । रामी । रन्ता । रतः । रतिः । रन्तव्यम् । रन्तुम् ।
 रमित्वा रन्त्वा । उपरस्य । रस्यः । र्मुभमाणः रंसमानः ।

उप—निवृत्तौ नाशे कर्म्यात्वांगे च । वा पर० उपरमति ते । उपरतः उपरतिः । वि—विश्राप्ते वा पर० २० २

विरमति ते । विरामः विरतः । विरतिः । उप आ—निवृत्तौ प्रत्यागतौ च । उपरमते उपरतः

रस शब्दे र्वादिगणीयः पर० अकर्म्यकः सेट् ।

कर्त्तरि रसति । रसेत् । रसतु । अरसत् । अरासीत् अरसीत् । ररास रेसतुः । रसितासि ।

रस्यात् । रमिष्यति । भावे रस्यते । अरासि । णिचि रासयति ते । अरीरसत् त ।

कतृसु रतनीयन् । रसनम् । रासः । रासकः । रासो । रसिता । रसितः । रसितव्यम् ।
रसितुम् । रसित्वा । संरस्य । रास्यम् । रसन् रसिष्यन् ।

रस आस्वादे अदन्तु^{१६}रादिगणीयः उभयपट्टी सकर्म्यकः सेट् ।

कर्त्तरि रसय-ति ते । रसयेत् त । रसय-तु ताम् । अरसय-त् त । अररस-त् त । रसयाम्-अभू
आस-चकार-चक्रे । रसयितासि से । कर्मणि रस्यते । अरसि ।

कतृसु रतनीयम् । रसनम् । रसः । रसी । रसकः । रसयिता । रमितः । रसना । रसयितव्यम् ।

रसयितुम् । रसयित्वा । संरस्य । रस्यम् । रसयन् मानः रस्यमानः । रसयिष्यन् व्यमाणः ।

धातुरूपादर्शः ।

रह त्यागे अदन्तञ्जुरादिगणीयः उभयपदी सकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि रहयति ते । रहयेत् तं । रहयतुताम् । अरहयत् त । अररहत् त । कर्मणि रह्यते । अरह्यि
कृत्सु रहणीयम् । रहणम् । रहः । रहकः । असि-रहः । रहयिता । रहितः । रहणा ।
रहयितव्यम् । रहयितुम् । रहयित्वा । विरह्य विरह्य । रह्यः । रहयन् माणः रह्यमाणः ।
रहयिष्यन् व्यमाणः । कर्मणि रहिष्यमाणश्च ।

राज दीप्तौ र्वादिगणीयः उभयपदी अकर्मकः सेट् फणादिः ।

कर्त्तरि राजति ते । राजेत् त । राजतुताम् । अराजत् त । अराजीत् अराजिष्ट । रराज रेजतुः
रराजतुः रेजे रराजे । राजितासि से । राज्यात् राजिषीष्ट । राजियति ते । भावे राज्यते ।
अराजि । णिच् राजयति ते अरराजत् त ।

कृत्सु राजनीयम् । राजनम् । राजः । राजकः । राजी । राजिता । राजितः । राजा । क्तिप् राट्-ङ् ।
राजितव्यम् । राजितुम् । राजित्वा । विराज्य । राज्यम् । राजन् मानः राजिष्यन् व्यमाणः ।
निर्—राज—णिच् निरिष्यन्ने (आरति) नीराजयति नीराजना ।

राध सिद्धौ शुभाशुभवितयप्रश्ने च दिवादिगणीयः पर० अनिट् फणादिः ।

कनैरि राध्यति । राध्यम् । राध्यतु । अराध्यत् । अरात्सीत् । रराध रेधतुः । राधा ।

राध्यात् । रात्स्यति । भावे राध्यते । अराधि । णिच् राधयति ते । सनि आरिरात्स्यति ।

कतसु राधनीयम् । राधनम् । राधकः । राधी । राधा । राद्धः । राद्धव्यम् । राहुम् ।

राहा । अपराध्य । राध्यम् । राध्यन् । रात्स्यन् ।

आ—सेवने सकर्मकः आराध्यति आराधनीयम् । णिच् युच् आराधना । अप—अपराध

अपराध्यति अपराधः ।

रिच विरेषने रूधादिगणीयः पर० अकर्मकः अनिट् ।

कनैरि रिणक्ति रिङ्कः रिञ्चन्ति रिणङ्कि रिङ्क्यः रिणच्मि रिञ्चुः । रिञ्चयात् । रिणक्तु रिङ्क्ताम् ।

रिञ्चन्तु रिञ्चि रिणचानि । अरिणक् अरिङ्क्ताम् अरिञ्चन् । अरैचीत् अरिचत् । रिरेच ।

रेक्तासि । रिच्यात् । रेच्यति । भात्रे रिच्यते अरेचि । णिचि रेचयति ते अरीरिचत् त ।

कतसु रेचनीयम् । रेचनम् । रेकः । रेचकः । रेची । रेक्ता । रिक्तिः । रेक्तव्यम् । रेक्तुम् ।

रिक्ता । अतिरिच्य । रेक्यम् । रिञ्चन् । रेच्यन् ।

अति—अतिशये (अतिक्रमे) सकर्मकः अतिरिणक्ति अतिरिच्यमानः अतिरिक्तः । अतिरेकः ।
 वि—अति व्यतिक्रमे (विपरीतकरणे) व्यतिरिणक्ति व्यतिरेकः व्यतिरिक्तः । व्यतिरिच्यमानः

रु ध्वनौ अंदादिगणीयः पैरंखौपदी अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि रवीति-रौति रुञ्जितः । (मुग्धबोधमते) रुतः रुवन्ति रौषि-रवीषि (रुयः) रुवीयः
 (रुय) रुवीय रौषि-रवीषि रुवीवः (रुवः) । रुबीयात् (रुयात्) । रौतु-रवीतु रुबीताम् (रुताम्)
 रुवन्तु । अरौत् अरवीत् अरुवीताम् (अरुताम्) अरुवन् अरौः अरवीः । अरावीत् अरौषीत् ।
 कुराव कुरविथ कुरविव । एविता रोता । रुयात् । रविष्यति रोष्यति । भावे रुयते

अरावि । णिचि रावयति ते । अरीरवत् त । सनि रुरुषति । यङि रोहयते ।

कृतसु रवणीयम् । रवणम् । रवः । आरावः विरावः संरावः । रावकः । रावी । रविता रोता ।
 रुतः । रुतिः । रवितव्यम् रुेतव्यम् । रवितुम् रौतुम् । रुत्वा । आरुत्व । रव्यम् राव्यम् ॥

क्विप् रुत् । रुवन् । रविष्यन्, रोष्यन् । यङः रोहयमाणः ।

रुच प्रीतौ प्रकाशे च र्खादिगणीयः झालनेपदी अकर्मकः सेट् ।

कर्त्तरि रोचते । रोचेत । रोचताम् । अरोचत । अरुचत् अरोचिष्ट । रुचै । रोचितासि भावे
 रुच्यते । अरोचि । णिचि रोचयति ते । अरुचत् त । सनि रुचिषते । अरोचिषते । २०५

कृत्सु रोचनीयम् । रोचनम् । रोचः । रोचकः । रोचि । रोचिता । रोचितः । भावादि- २०६
 कर्मणोस्तु रोचितम् रोचितम् । रक्तिः । रोचितव्यम् । रोचितुम् । रोचित्वा रुचित्वा ।
 संरुच्य । रोच्यम् । रोचमानः । रोचिष्यमाणः ।

रुज भङ्गे रोगे, च तुदादिगणीयः पर० अकर्मिकः अनिट् ।

कर्त्तरि रुजति । रुजते । रुजताम् । अरुजत् । अरौज्यीत् । अरुज करोज्यिष्य रुजिष्य ।
 रोज्जा । रोज्यति । भावे रुज्यते अरोजि । षिचि रोजयति ते । अरुजत् त ।
 कृत्सु रोजनीयम् । रोजनम् । रोगः । धिणुन् रोगी । रोज्जा । रुजः । क्तिन् नास्ति अ रुज्जा ।
 रोज्यम् । रोज्जम् । रुज्जा । रोज्यम् । रुजन् रोज्यन् ।

रुदं रोदने अदादिगणीयः पर० अकर्मिकः सेट् ।

कर्त्तरि रोदिति रुदितः रुदन्ति रोदिषि रुदिष्यः रुदिष्य रुदिष्वः । रुद्यात् । रोदितु
 रुदिताम् रुदन्तु रुदिष्वि रोदन्ति । अरोदीः अरोदः अरुदिताम् अरुदन् अरोदीः अरुदः ।
 अरुदत् अरोदीत् । अरोद अरोदिष्य अरुदिष्व । रोदिता । रुद्यात् । भावे रुद्यते अरोदि ।
 षिचि रोद्यति ते । अरुदत् त । सनि अरुदिष्यति । यङि रोरुद्यते ।

कत्सु रोदनीयम् । रोदनम् । रोदः । रोदकः । रोदी । रोदिता । रुदितः । रुन्ति ।
 रोदितव्यम् । रोदितुम् । रुदित्वा । विरुद्य रोद्यम् । रुदन् । रोदिद्यन् । सनः रुदिद्या ।
 रुदिषन् । यङः रोद्यमानः ।

रुध आवरणो रुधादिगणोयः उभ० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि रुणद्धि रुन्धः रुन्धन्ति रुणत्सि रुन्धः रुन्धे । रुन्ध्यात् रुन्धीत । रुणद्धु
 रुन्धाम् रुन्धन्तु रुन्धि रुन्धाम् । अरुणत् रुन्धाम् अरुन्धन् अरुणत् अरुणः अरुन्ध ।
 अरुधत् अरौत्सीत् अरुद्ध । अरोध करौधिथ रुधिव रुधे ! रोडासि से । रुध्यात् रुत्सीष्ट ।
 रोत्स्यति ते । कर्मणि रुध्यते । अरोधि । णिञि रोधयति ते । अरुधत् त ।

कत्सु रोधनीयम् । रोधनम् । रोधः । रोधकः । रोधी । रोधा । रुद्धः । रोद्धव्यम् ।
 रोद्धुम् । रुद्धा । संरुध्य । रोध्यम् । रुन्धन् रुन्धानः रुध्यमानः । रोत्स्यन् स्थमानः ।

नि - निरोधे सक० प्रलये अकर्मकः निरुणद्धि निरोधः । प्रति - प्रतिरोधे प्रतिरुणद्धि प्रतिरुद्धः

प्रतिरोधः । उप - उपरोधे उपरुद्धि उपरोधः उपरुद्धः । अनु - अनुरोधे अनुबन्धि

अनुबन्धः अनुरोधः । वि - विरोधे विरुणद्धि विरुद्धः विरोधः ।

रुह रोहणे र्भादिगणीयः पर० सकर्मकः अनिट् ।

र्त्निरि रोहति । रोहेत् । रोहतु । अरोहत् । अरुहत् । रोह रोहियं रोहिव । रोडा ।
रुह्यात् । रोह्यति । कर्मणि रुह्यते अरोहि । णिच् रोपयति ते रोहयति ते अरुहयत् त
अरुहहत् त ।

कत्सु रोहणीयम् । रोहणम् । रोहः । रोही । रोडा । रुढः । रुढिः । रोःडव्यम् ।
रोढुम् । रुढ्वा । आरुह्य । रोह्यम् । रोहन् । रुह्यमाणः । रोह्यन्-न्-माणः ।

आ - आरोहे आरोहति । आरोहः । आरोहणम् । आरुढः । अरु - अरोहे (ऊर्ह्यस्याना
दधोगमने) अरोहति अरोहः । वि - उन्मूलोभवेने विरोहति उच्छिद्यते ।

लक्ष दर्शने 'रुरादिगणीयः' उभ० सकर्मकः लोचने आत्मनेपदी सेट् ।

कर्त्तरि लक्षयति ते । अललक्षत् त । लक्षयितासि से लक्षयिष्यति ते । कर्मणि लक्ष्यते अलक्षि

कृत्सु लक्षणीयम् । लक्षणम् । लक्षः । लक्षकः । लक्ष्मी । लक्षयिता । लक्षितः । लक्षणा । लक्षयि-
तव्यम् । लक्षयितुम् । लक्षयित्वा । संलक्ष्य । लक्ष्यम् । लक्षयन् माणः लक्ष्यमाणः । लक्षयि-
व्यन् व्यमाणः कर्माणि लक्षियमाणश्च । उप-उपलक्षणे (स्वस्य स्वान्यस्य च लक्षणया बोधने)
उपलक्षयति । वि-विलक्षणे (विशेषधर्मो ण ज्ञापने) । विलक्षयति विलक्षणम् ।

लघि अभोजने अक० अतिक्रमे सक० र्भादि० आत्म० सेट् ।
कर्त्तरि लङ्ङते । अलङ्ङिष्ट । ललङ्ङे । कर्माणि भावे च लङ्ङते अलङ्ङि । णिचि लङ्ङयति-ते ।
अललङ्ङत्-त ।

कृत्सु लङ्ङनीयम् । लङ्ङनम् । लङ्ङः । लङ्ङकः । लङ्ङी । लङ्ङिता । लङ्ङितः । लङ्ङा । लङ्ङितव्यम् ।
लङ्ङितुम् । लङ्ङित्वा । विलङ्ङत् । लङ्ङम् । लङ्ङमानः लङ्ङमानः । लङ्ङियन् व्यमाणः ।
लप भाषणे र्भादि० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि लपति । अलापीत् अलपीत् । ललाप लेपतुः ॥ कर्माणि । लपते । अलापि । णिचि
लापयति ते अलीलपत्-त ।

कृत्सु । लपनीयम् । लपनम् । लापः । लापकः ॥ लापी । लपिता । लपितः । लप्तिः । लपि-
तव्यम् । लपितुम् । लपित्वा । विलप्य । लाप्यम् । लपन् लप्यमानः । लपियन् व्यमाणः ।

वि-विशापे (परि देवने) विशयति विशापः विकपितम् । प्र--प्रसापे (अनर्धकवाक्यप्रयोगे)
 प्रकपति प्रसापः प्रकपितम् । समू--संसापे (नियो भाषणे) संकपति संसापः । अतु--अतु
 भीषणे । अतुलपति अतुलापः । अप--अपसापे (अन्यथास्थितस्य वस्तुनोऽन्यथात्वप्रतिपादने)
 अपसपति अपसापः ।

कवि अंसने र्वा० आल० अक० सेट् ।

कर्त्तरि लभ्यते । अलम्बित् । ललम्बे । कर्म्मणि । लम्ब्यते । अलम्बि । खिचि लम्बयति-ते ।
 अललम्बत्-त् ।

कतृसु लम्बनीयम् । लम्बनम् । लम्बः । लम्बकः । लम्बी । लम्बिता । लम्बितः । लम्बा । लम्बितव्यम् ।
 लम्बितुम् । लम्बित्वा । अव-अधोगमने अक० अवलम्बने (आश्रयकरणे) च सक० । अवलम्बते
 अवलम्बः । वि-विलम्बकरणे । विलम्बते । विलम्बितम् । आ-आलम्बने आलम्बते । आलम्बनम् ।
 लभ प्राप्तौ र्वादि० आल० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि लभते । अलम्ब । लेभे । लम्बासे । लम्ब्यते । कर्म्मणि लभ्यते अलाभि अलम्बि प्रालम्बि ।
 खिचि लम्बयति ते अललम्बात् त सनि लिप्तते ।

कतृसु लभनीयम् । लभनम् । लाभः । आलम्बः । लाभि । विप्रलम्बः । लाभी । लम्बा । लम्बम् । लम्बयम् ।

लब्धिः । क्तिम्—लब्धिमः । लब्धा । आलभ्य । लभ्यम् । आलम्भः । दुर्लभः । सुलभः ।
लभमानः लभमानः । लभ्यमानः । सन् लिप्सा लिप्सुः । आ—आलभने (स्यर्गने घातने च)
आलभते आलम्भः आलम्भः । वि-प्र—विप्रलम्भे । (विशंबादे) विप्रलभते विप्रलम्भः विप्र-
लम्भः । उप-आ—उपालम्भे (निन्दापूर्वकदुष्टवचने) उपालभते उपालम्भः । उपालम्भः ।

लभ इच्छायाम् वा दिवादि० पक्षे भ्रादि० उभ० सक० सेट् ।

कर्त्तरि लक्ष्यति-ते लषति-ते । अलाषीत् अलषीत् अलषिष्ट । ललाष लेषतुः लेषे । कर्म्मणि
लक्ष्यते अलाषि । शिचि लाषयति ते । अलीलषत् त ।

कृत्सु । लषणीयम् । लषणम् । लाषः । लाषकः । लाषी । उक लाषुकः । लषिता । लषितः ।
लष्टिः । लषितव्यम् । लषितुम् । लषित्वा । अभिलष्य । लाय्यम् । लष्यन् लषन् लष्यमाणः-
लषमाणः । कर्म्मणि लष्यमाणः । लषियन् लष्याणः ।

लष संबन्धे दीप्तौ च वा दिधा० पक्षे भा० पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि लस्यति लसति । अलाषीत् अलषीत् । ललाष लेषतुः । भावे लस्यते अलाषि । शिचि
लाषयति-ते अलीलसत्-त ।

कृत्सु । लषणीयम् । लषणम् । लाषः । लाषी । लषिता । लषितः । लषितव्यम् । लषितः ।

लषितुम् । लषित्वा । विलस्य । लस्यन् । लसन् । लसन् । लषिष्यन् । वि—विलासे विलस्यति
 विलसति । विलासः । उद्-उल्लासे (इर्ष करणे) उल्लस्यति उल्लसति । उल्लासः ।

लष्ण ब्रीड़ायाम् आदि० आल० सक० सेट् ।

कर्त्तरि लज्जते । अलज्जिष्ट । भावे लज्जते । अलज्जि । णिचि लज्जयति-ते । अललज्जत्-त ।
 कृतसु लज्जनीयम् । लज्जना । लज्जिता । लग्नः । लज्जा । लज्जितव्यम् । लज्जमानः लज्जिष्यमाणः ।

लिख लेखने तुदा० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि लिखति । अलेखीत् । लिलेख । कर्मणि लिखते । अलेखि । णिचि लेखयति-ते ।
 अलीलिखत्-त । सनि, लिलेखिषति लिलिखिषति ।

कृतसु लेखनीयम् । लेखनम् । लेखः । लेखी । लेखिता । लिखितः । लिखितव्यम् । लिखित्वा
 लेखित्वा । विलिख्य । लेख्यम् । लिखन् । लिखन् । लिख्यमानः । लिखिष्यन् ष्यमाणः । उद्-उल्लेखे
 (उच्चारणे विदारणे च । उल्लिखति ।

लिप लेपने तुदा० सक० उभ० अनिट् सुचादि ।

कर्त्तरि लिप्यति-ते । अलिपत् अलिपत अलिप्त । लिलेप लिलिपे । लेप्तासि-से । कर्मणि लिप्यते
 अलेपि । णिचि लेपयति-ते । अलीलिपत्-त ।

कृतसु लेपनीयम् । लेपनम् । लेपः । लेपकः । लेपो । लेप्ता । लेप्ता । लिप्तिः । लिप्तिः । लिप्तव्यम् । लिप्तम् ।
 संलिप्य । लेप्यम् । लिप्यन् । लिप्यमानः । लिप्यमानः । लिप्यन् । लिप्यमानः । लिप्यन् । लिप्यमानः । लिप्यन् । लिप्यमानः । लिप्यन् । लिप्यमानः ।
 लिप्यति अवलिप्तः अवलेपः । अनु-चन्दनादिमर्द्दने । अनुलिप्यति अनुलेपनम् । अनुलिप्तः ।

लिह आखादे अदा० उभ० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि लेडि लीढः लिहन्ति लेचि लीढः लीढ लेच्छि लीढे । लिह्यात् लिहीत । लेढु लीढाम् ।
 लिहन्तु लीढि लेहानि लीढाम् । अलेट्-ड् अलीढाम् अलिहन् अलीढ । अलिह्यत्-त् ।
 लिलेह खिलिहे । लेढासि-से । लिह्यात् लिहीष्ट । लेह्यति । कर्म्मणि लिह्यते । अलेहि ।
 णिचि लेहयति ते । अलीलिहत् । सनि खिलिहति-ते । यङि लेलिह्यते ।

कृतसु लेहनीयम् । लेहनम् । लेहः । लेहकः । लेही । लेहा । लेढः । लेढव्यम् । लीढिः ।
 लेढुम् । लीढा । खलिह्य । लेह्यम् । लिहन् । लिहानः लिह्यमानः लेह्यन् ह्यमाणः ।

ली ल्ले षे दिवा० आल० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि लीयते । लीयताम् । अलीयत । अलेष्ट अलास्त । लिल्ये । लेतासे लातासे ।
 लेषीष्ट लाषीष्ट । लास्यति लेष्यति । भावे लीयते । अलायि । णिचि विलीनयति-ते विला-
 पयति ते हृतम् अन्यत्र विलाययतीत्येव । उद्-प्रतारणाभिभवपूजादौ आल० उल्लापयते ।

कृत्स्न । लयनीयम् लानीयम् । लयनम् लानम् । लायः लयः । लेता लाता । लीनः । लातव्यम्
 लितव्यम् । लीतिः । लातुम् लेतुम् । लीत्वा । संलाय संलीय । लेयम् । लीयमानः ।
 लेयमाणः लास्यमानः ।

लुठ लोठे तुदा० पर० अक० सेट् कुटादि ।

कर्त्तरि लुठति । अलंठीत् । लुलोठ ललुठिथ । लुठिता । लुठिष्यति । भावे लुञ्चते अलोठि ।
 णिचि लोठयति-ते अलूलुठत्-त अलूलोठत्-त ।

कृत्स्न । लुठनीयम् । लुठनम् । लोठः । लोठकः । लोठी । लुठिता । लुठितः । लुठितव्यम् ।
 लुठिः । लुठितुम् । लुठित्वा । संलुञ्च । लोञ्चम् । लुठन् लुठिष्यन् ।

लुप छेदने तुदा० उभ० सक० अनिट् मुचादि ।

कर्त्तरि लुप्यति-ते लुप्येत्-त । अलुपत् अलुप्त । लुलोप लुलोपिथ लुलुपिव । लोप्तासि से ।
 लुप्तात् लुप्सीष्ट । लोपस्यति-ते । कर्म्मणि लुप्यते । अलोपि । णिचि लोपयति-ते अलु-
 लुपत्-त अलूलोपत् त ।

कृत्स्न लोपनीयम् । लोपनम् । लोपः । लोपकः । लोपी । लोप्ता । लुप्तः लोप्तव्यम् । लुप्तिः ।

इन् लोप्लम् । लुप्ल्वा । संलुय । लोप्यम् । लुभ्यन् लुभ्यमानः । लोप्ल-स्यन्
 ल्यमानः ।

लुप प्राप्नो अदर्शने नाशे च अक० दिवा० पर० सक० सेट् ।
 कर्त्तरि लुप्यति । अलोपीत् । लुलोप । लोपिता । भावे लुप्यते अलोपि । णिचि तौदादिकवत् ।
 क्तसु लोपिता लोपितव्यम् लोपितुम् । लोपित्वा लुप्त्वा । लुप्यन् । लोपिष्यन् । इति भेदः । अन्यत्
 तौदादिकलुपवत् । क्तिप् लुप् ।

लुभ सातिशयेच्छायां दिवा० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि लुभ्यति । लुभ्येत । अलुभत् वोपदेवमते अलौभीदित्यपि । लुलोभ । लोभिता लोब्धा ।
 क्तसु । लोभनीयम् । लोभनम् । लोभः । लोभी । लोभिता लोब्धा । लुब्धः । लोभितव्यम्
 लोब्धव्यम् । लुब्धिः । लोभितुम् लोब्धुम् । लुभित्वा लुब्धा । लोभ्यम् । लुभ्यन् लुभ्यमानः ।

लू ष्टेदने कर्त्त्रादि० उभय० सक० सेट् र्वादि० ।

कर्त्तरि लुनाति लुनीतः लुनन्ति लुनीते । लुनीयात् लुनीत । लुनातु लुनीताम् लुनन्तु लुनीहि
 लुनीताम् । अलुनात् अलुनीत । अलावीत् अलविष्ट । लुलाव लुलुवतुः लुलुवे । लविता
 लूयात् लविषीष्ट । लविष्यति-ते । कर्म्मणि लूयते अलावि । णिचि लावयति-ते अलीलवत्-त ।

कतसु । लवनीयम् । लवनम् । रसे लवणम् । लवः लावः । लावकः । लवी । लविता । लूनः ।
 लूनिः । लतितव्यम् । लवितुम् । लवित्वा । संलूय । लव्यम् लाव्यम् । लुनन् लुनानः
 लूनमानः । लविव्यन् व्यमाणः ।

लोक दर्शने स्वा० आल० सक० सेट् ।

कर्त्तरि लोकेते । अलोकिके ॥ ललोके । कर्मणि लोच्यते । अलौकि । णिचि लोकयति-ते
 अलुलोकत्-त ।

कतसु । लोकनीयम् लोकनम् । लोकः । लोककः । लोकी । लोकिता । लोकितः । लोका ।
 लोकितव्यम् । लोकितुम् । लोकित्वा । संलोक्य । लोक्यम् । लोकमानः लोक्यमानः ।
 लोकिव्यन् व्यमाणः ।

लोक दीपने चुरा० उभय० सक० सेट् ।

कर्त्तरि लोकयति-ते । अलूलुकत्-त । लोकयितासि-से । कर्मणि लोच्यते अलौकि ।
 कतसु लोकयिता लोकयितव्यम् लोकयित्वा लोकयन् मानः लोकयिव्यन् व्यमाणः इति भेदः
 अन्यत् स्वादिगणीयलोकवत् ।

लोच दर्शने र्वादि० काल० सक्त० सेट् ।
कर्त्तरि लोचते । सर्वं भ्वादिगणीयलोकवत् कस्थाने चकारमात्मभेदः ।
लोच आलोचने चुरा० उभ० सक्त० सेट् ।

कर्त्तरि लोचयति-ते । सर्वं चुरादिगणीयलोकवत् ककारस्थाने चकारमात्मभेदः ।

वच व्यक्तायां वाचि अदा० पर० भ्रुवादेशसु उभ० अनिट् ।

कर्त्तरि वक्ति वक्तः । अन्तिप्रयोगी नास्ति । वक्षि वक्ष्यः वक्ष्मि वक्ष्वः वक्ष्मः । वक्ष्यात् । वक्तु । वक्तुम् । अवोचत् । भ्रुवादेशस्य अवोचत्-त । ऊवाच ऊचतुः उवचिथ उवक्ष्य ऊचिथ ऊचे । वक्ता सि-से । उच्यात् वक्षीष्ट । वक्ष्यति ते । कर्त्तरि उच्यते । अवाचि । णिचि वाचयति ते अवोचत् त । सनि विवक्षति ते । यञ्चि वाच्यते ।

हात्सु वचनीयम् । वचनम् । वाकः । वाचकः अचि वचः । वाची । वक्ता । उक्तः । उक्तिः । वक्तुम् । वक्तव्यम् । उक्ता । निरुच्य । वाच्यम् पदसमुदाये वाच्यम् । वचन् उच्यमानः । वक्ष्यन् निरुक्तिः । वक्ष्यमाचः । क्तिप् वाक् । सनः विवक्षा विवक्षुः विवक्षन् विवक्षितः । निर् निरुक्तौ निर्वक्ति निर्वचनम् । असु-असुवादे असुवक्ति अनूक्तः असुवाकः । कान अनूचानः । प्रति-प्रतिवाच्ये प्रतिवक्ति प्रत्युक्तः प्रत्युक्तिः प्रतिवाच्यम् ।

वच सन्देगे चुरा० उभ० सक० सेट् ।

कर्त्तरि वाचयति ते । अवीवचत् त । कर्मणि वाच्यते । अवाचि अवाचयिषाताम् अवाचिषाताम्
इत्सु वाचनीयम् । वाचनम् । वाचकः । वाची । वाचयिता । वाचितः । वाचना । वाचवितुम् ।
वाचयितव्यः । वाचयित्वा । प्रवाच्य । वाचयन् मानः । वाच्यमानः । वाचयिष्यन् व्यमाणः
कर्मणि वाचिष्यमाणश्च ।

वद वाचि र्भा० पर० सक० सेट् यजादि ।

कर्त्तरि वदति वदतः वदन्ति । वदेत् । वदतु । अवदत् । अवादीत् । उवाद ऊदत् । वदिता ।
उद्यात् । वदिष्यति । कर्मणि उद्यते । अवादि । णिचि वादयति ते अवीवदद् त । सनि
विवदिषति यष्टि वावद्यते ।

इत्सु । वदनीयम् । वदनम् । वादः । प्रियंवदः वशंवदः कद्वदः । वादकः । वादी । वदिता ।
उदितः । उन्तिः । वदितुम् । वदितव्यम् । उदित्वा । अनूद्य । वाद्यम् । अत्रद्यम् । वदन्
उद्यमानः । वदिष्यन् व्यमाणः । यडः ऊक वावदूकः । णिच-इत् वादितम् ।

वन्श्च वद्यने चुरा० आत्म० सक० सेट् इदित् ।

कर्त्तरि वद्ययते । अववद्यत । कर्मणि वद्यते अवद्यि ।

कृतसु वञ्चनीयम् । वञ्चनम् । वञ्चकः । वञ्ची । वञ्चयिता । वञ्चितः । वञ्चना । वञ्चयितुम् । वञ्च-
 यितव्यम् । वञ्चयित्वा । प्रवञ्चय । वञ्चयमानः । वञ्चयमानः । वञ्चयिष्यमाणः ।
 कर्मणि वञ्चिष्यमाणश्च ।

वद नमने स्तवने च र्वा० आत्म० इदित् सक० सेट् ।

कर्त्तरि वन्दते । वन्देत । वन्दताम् । अवन्दत । अवन्दित् । ववन्दे । ववन्द्यात् । कर्मणि वन्द्यते ।
 अवन्दि । णिञि वन्द्यति ते अववन्दत् त ।

कृतसु । वन्दनीयम् वन्दनम् । वन्दकः । वन्दो । वन्दिता । वन्दितः । क्तिन् नास्ति सुच्
 वन्दना । वन्दितुम् । वन्दितव्यम् । वन्दित्वा । अभिवन्द्य । वन्द्यम् । वन्दमानः । वन्दिष्य-
 माणः । आब वन्दारः ।

वप मुण्डने तन्वुवीजयोः सन्ताने च र्वा० उभ० सक० अनिट् यजादि ।

कर्त्तरि वपति ते । वपेत् त । वपतु ताम् । अवपत् त । अवापीत् अवप्त । उवाप ऊपत्तुः उवपिष्य
 उवप्य ऊपिव ऊपे । वप्ता-सि से । उष्यात् वषीष्ट । वष्यति ते । कर्मणि उष्यते । अवापि ।
 षिञि वापयति ते अवीवपत् त । प्रणिवपति ।

कृतसु । वपनीयम् । वपनम् । वापः । वापकः । वापी । वप्ता । उप्तः । उप्तिः । वप्तम् । वप्तव्यम् ।

उत्था । निरर्थ्य । वपन्मानः । उष्यमानः । वस्यन् वस्यमानः । निरु-दाने निर्वपति निर्वर्षपः ।
वम उद्गिरणे र्भा० उभ० सक० सेट् कणादि ।

कर्त्तरि वसति ते । वसेत् त । वमतु ताम् । अवसत् त । अवसीत् अवसिष्ट । ववास वेवसतुः-
ववसतुः वेसे ववसे । कर्मणि वस्यते । अवांसि । षिचि वसयति-ते अवीवसत्-त । यङि वंस्यते ।
कृतसु वसनीयम् । वसनम् । वामः । वामकः । वासी । वसिता । वान्तः । वान्तिः । वमितञ्जम् ।
वसितुम् । वसित्वा-वान्त्वा । अभिवस्य । वस्यम् । वसन् वसमानः वस्यमानः । वसिष्यन्
व्यमाचः । अथ वसथुः ।

वर्णं स्तुतौ, विश्वारे, शुक्लातादिकरणे, उपयोगे, दीपने च अदन्त चुरा० उभ० सक० सेट् ।
कर्त्तरि वर्णयति ते । अववर्णत् त । कर्मणि । वर्ण्यते अवर्णि । अवर्णिषाताम् अवर्णयिषाताम् ।
कृतसु । वर्णनीयम् । वर्णनम् । वर्णः । वर्षकः । वर्षी । वर्णयिता । वर्णितः । वर्षणा । वर्णयितुम् ।
वर्णयितव्यम् । वर्णयित्वा संवर्ष्य । वर्ण्यम् । वर्णयन्मानः वर्ण्यमानः । वर्णयिष्यन् व्यमाचः ।

वर्षं पूरणे, छेदने च चुरा० उभ० सक० सेट् ।

कर्त्तरि । वर्द्धयति-ते । अववर्द्धत्-त । कर्मणि वर्द्धते अवर्द्धि ।
कृतसु । वर्द्धनीयम् । वर्द्धनम् । वर्द्धः । वर्द्धकः । वर्द्धी । वर्द्धिता । वर्द्धितः । वर्द्धना । वर्द्धयितुम् ।

वर्द्धयितव्यम् । वर्द्धयित्वा । प्रवर्द्धी । वर्द्धयन् । वर्द्धयन् मानः वर्द्धमानः । वर्द्धयिष्यन्
व्यमाणः कर्त्तृणि वर्द्धयिष्यमाणश्च ।

वश इच्छायाम् अदा० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि वष्टि लटः लशन्ति वक्षि लठः लठ वक्षि लथः । लथ्यात् । वष्टु लठाम् लथन्तु लठ्ठि ।
लठम् लठ वशानि । अवष्टु । अवशयीत् अवशीत् । लवाश लशतुः । वशिता । लथ्यात् ।
वशियति । कर्त्तृणि लथते । अवशि । शिचि वाशयति-ते । अवीवशत्-त ।

हस्तु वशनीयम् । वशनम् । वाशः । वाशकः । वाशी । वशिता । लथितः । लष्टिः । वशितुम् ।
वशितव्यम् । लथित्वा । निवथ्य । वाथ्यम् । लथन् लथ्यमानैः । वशियन् व्यमाणः ।

वस निवासे आ० पर० अक० अनिट् यजादि ।

कर्त्तरि वसति । वसेत् । वसतु । अवसत् । अवात्सीत् अवात्सुः अवात्सीः अवात्सम्
अवात्स अवात्सम् अवात्सु । लवास लषतुः लवसिथ लवस्य लषिव । वसिता वसा ।
लथ्यात् । वस्यति । भावे लथ्यते अवशि । शिचि वासयति-ते अवीवसत्-त ।

हस्तु वसनीयम् । वसनम् । वासः । वासकः । वासी । वसिता वसा । लथितः । लष्टिः ।
वसितुम् वसुम् । वसितव्यम् वस्यत्यम् । लथित्वा । लषेण्य । वास्यम् । कसु । कषिवान् ।

वसन् अनूष्यमाणः । वसन् अनुव त्समानः । उप—भोजनाभावे उपयसति उपोषितः ।
 लुटि उपोषणमित्येके । अनु-अधि-उप-आङ्-सक० अनुवसति अधिवसति उपवसति
 आवसति वा ष्टहम् । प्र-प्रवासे (विदेशगमने) प्रवसति प्रोषितः प्रोषिवान् ।

वस आच्छादने अदा० आत्म० सक० सेट् ।

कर्त्तरि वस्ते वसते वस्ये वसाये वसे वसहे । वसित वसीयाताम् वसीरन् । वसाम् ।
 अवसत् । अवसिष्ट । ववसे । वसितासे । वसिषीष्ट । वसिष्यते । कर्त्तृणि वस्यते अवावसि ।
 णिच् वासयति-ते । अवीवसत्-त ।

कतृषु । वसनीयम् । वसनम् । वासः । णिच्-असि वासः वाससी । वासकः । वासी । वसिता ।
 वसितः । वसितः । वसितुम् । वसितव्यम् । वसिवा । प्रवास्य । वासुम् । वसानः वस्य-
 मानः । वसिष्यमाणः ।

वह प्रापणे र्भा० उभ० द्विक० अनिट् यजादि ।

कर्त्तरि वहति-ते । वहेतु ताम् । वहतु ताम् । अवहत्-त । अवाचीत् अवाढाम् अवाचुः अवाचीः
 अवाढम् अवाढम् अवाह अवाह अवोढ अवचाताम् अवचत अवोढाः अवचायाम् अवो-
 ढम् अवचि अवचसि । उवाह ऊहतुः उवहिय उवोढ ऊहिव ऊहे उहिये । वोढासि से

उच्छ्यात् वच्चीष्ट । वक्ष्यति ते । कर्म्मणि उच्छ्यते अवाहि णिचि वाहयति ते- अवीवहत् त ।
 कत्सु । वहनीयम् । वहनम् । वाहः । प्रवहः निवहः आवहः । वाहकः । वाही । इत वहितः ।
 वोढा । ऊढः । ऊढिः । वोढव्यम् । वोढुम् । ऊढा । प्रोह्य ! वक्ष्यम् वाक्ष्यम् । वहन्
 वहमानः उच्छ्यमानः । वक्ष्यन् क्ष्यमाणः । उद् विवाहे उद्ग्रहति उद्गूढः ।

वा गमने हिंसने च अदा० पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि वाति । वायात् । वातु । अवात् अवाताम् अवः-अवान् । अवासीत् अवासिष्टाम् अवा-
 सिषुः । ववौ ववतुः वविथ-ववाथ वविव । वातासि ॥ वायात् । वास्यति । कर्म्मणि वायते ।
 अवायि । णिचि वापयति-ते अवीवपत्-त । सनि विवासति ।

कत्सु । वानीयम् । वानम् । वायः । वायकः । वायी । वाता । वातः । वातिः । वातुम् । वात-
 व्यम् । वात्वा । प्रवाय । वेयम् । वान् वायमानः । वास्यन् स्थमानः ।

वाह्य कामे स्था० पर० सक० सेट् इदित् ।

कर्त्तरि वाञ्छति । अवाञ्छीत् । ववाञ्छ । कर्म्मणि वाञ्छयते । अवाञ्छि । णिचि वाञ्छयति-ते
 अवाञ्छत्-त ।

कत्सु । वाञ्छनीयम् । वाञ्छनम् ॥ वाञ्छकः । वाञ्छी । वाञ्छिता । वाञ्छितः । वाञ्छा । वाञ्छि-

कृतसु । वेजनीयम् । वेजनम् । वेगः उद्देशः । वेजकः । वेजी । विजिता । विग्नः । वित्तः ।
 विजितुम् । विजितव्यम् । विजिता । विज्य । वेद्यम् । विजमानः । विजिज्यमाणः ।

विद भावे दिवा० आत्म० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि विद्यते । विद्यते । विद्यताम् । अविद्यत । अवित्त । विवेदे । वेत्तासे । वित्सीष्ट ।
 वेत्स्यते । भावे विद्यते । अवेदि । णिषि वेदयति-ते । अवीविदत्-त । सनि विवित्स्यते ।
 कृतसु वेदनीयम् । वेदनम् । वेदः । वेदकः । वेदी । वेत्ता । वित्तः । वित्तिः । वेत्तव्यम् ।
 वेत्तुम् । वित्ता । संविद्य । वेद्यम् विद्यमानः । वेत्स्यमानः ।

विद ज्ञाने अदा० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि वेद-वेत्ति विदतुः-वित्तः विदुः-विदन्ति वेत्-वेत्सि विदयुः-वित्यः विद वित्य वेद वेद्वि
 विद विद्वः विद्व विद्वः । विद्यात् । वेत्-विदाक्करोत् वित्ताम् विदाक्कुरताम् विदन्तु
 विदाक्कुर्वन्तु विद्वि विदाक्कुर वित्तम् विदाक्कुरतम् वित्त विदाक्कुरत वेदानि विदाक्कुरवाणि
 विदाव विदाक्कुरवाव । ज्ञान्पक्षे आत्मनेपदश्च । विदाक्कुरताम् विदाक्कुर्वताम् विदाक्क-
 र्वताम् विदाक्कुरष्व वेदाक्कुर्वीयाम् विदाक्कुरष्वम् विदाक्कुरैव विदाक्कुरवावश्चै । अवेत्-द
 अवेः अविताम् अविदुः-अविदन् अवेत् । अवेदीत् अवेदिताम् अवेदिषुः । विवेद विदा-

ब्रह्मव विदामास विदास्रकार विवेद । विदिता । विद्यात् । वेदिष्यति । कर्मणि । विद्यते
अवेदि णिचि वेदयति-ते अवीविदत्-त् । सनि विविदिषति ।

कत्सु वेदनीयम् । वेदनम् । वेदः । अशि वेदाः जातवेदाः । वेदकः । वेदी । वेदिता औषादिके
लचि तु वेत्ता । विदितः । विन्तिः । वेदितव्यम् । वेदितुम् । विदित्वा । संविद्य । वेद्यम् ।
विदन् विद्यमानः । वेदिष्यन् व्यमाणः । सन् धात्म० अक० संवित्ते संविदाते संविदते संबिद्रते ।

विद लाभे 'तु'दा० उभ० सक० अनिट् सुचादि० ।

कर्त्तरि विन्दति-ते । विन्देत्-त् । विन्दतु-ताम् । अविन्दत्-त् । अविदत् अविक्त । विवेद विवेदिथ
विविदिव विविदे । वेत्ता सि-से । विद्यात् वित्सीष्ट । वेत्स्यति । कर्मणि विद्यते अवेदि ।
णिचि वेदयति-ते । अवीविदत्-त् । सनि विवित्सति-ते ।

कत्सु देवादिकवत् । विक्ता विन्नः वेत्तुम् । वेत्तव्यम् वित्त्वा विन्दन् विन्दमान वेत्स्यन् व्यमाण इति
भेदः । परि परिवेदने परिविन्दति परिवेत्ता परिविक्तः ।

विश उपवेशने तुं पर० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि विशति । विशेत् । विशताम् । अविशत् । अविञ्चत् । विवेश । वेष्टा । विश्यात् । वेत्स्यति ।

भावे विश्यते । अवेशि । णिचि वेशयति ते अवीविशत् त । सनि विविञ्चति ।

दध वर्द्धने र्धां आत्म० अक० सेट् दतादि ।

कर्त्तरि वर्द्धते । लुङि लृटि लृङि च उभ० । अटधत् अवरद्धिष्ट । वटधे । वर्द्धितासे । वर्द्धिषीष्ट ।
वत्स्यति वर्द्धिष्यते । अवत्स्यत् अवर्द्धिष्यत । भावे दध्यते अत्रर्द्धि । णिचि वर्द्धयति-ते
अवीदधत्त अववर्द्धत्त । सनि विवर्द्धिषते ।

लृत्सु वर्द्धनीयम् । वर्द्धनम् । वर्द्धः । वर्द्धकः । वर्द्धी । इष्णु वर्द्धिष्णुः । वर्द्धिता । दृष्टः ।
दृष्टिः । वर्द्धितुम् वर्द्धितव्यम् । दृष्ट्वा । संदध्य ॥ दध्यम् । वर्द्धमानः । वत्स्यन् वर्द्धिष्य-
माणः । सनि विदत्सा विवर्द्धिषा । विदत्सुः विवर्द्धिषुः । विवर्द्धिषमाणः ।

दृह करिगर्जने दृष्टौ च र्धां पर० अक० सेट् इदित् ।

कर्त्तरि दृंहति । दृंहेत् । अदृंहीत् । भावे दृंह्यते । अदृंहि । णिचि दृंहयति ते । अवरदृंहत्-त
लृत्सु । दृंहणीयम् । दृंहणम् । दृंहः । दृंहकः । दृंही । दृंहिता । दृंहितम् । दंहा । दंष्टि
तव्यम् । दंष्टितुम् । दंष्टित्वा । संदृंह्य । दंष्ट्याम् । दंष्ट्यन् । दंष्टिष्यन् । मनि नि० वृञ्जन् ।
पवर्गीयादिवदुक्तिसु प्रामादिकी ।

वृ दृतौ र्धां उभ० अक० सेट् षादि ।

कर्त्तरि दृष्याति दृषीतः दृषीते । दृषीयात् दृषीत । दृष्यात् दृषीताम् । अदृष्यात् अदृषीत ।

अवारीत् अवरिष्ट अवरीष्ट अवरे ववरिषे । ववार ववरिथ ववरे ववरिषे । वरीतासि-से
 वरिता सि-से । वरिषीष्ट वरीषीष्ट । वरीष्यति-ते वरिष्यति ते । कर्मणि वूर्थ्यते अवारि
 अवारिषाताम् अवरीषाताम् अवरिषाताम् अवूर्षाताम् । णिचि वारयति-ते अवीव-
 रत्-त । सनि विवरीषति ते विवरिषति-ते वुवूर्षति ते ।

इत्सु वरणीयम् ! वरणम् । वरः । वारकः । वारी । वरीता वरिता । वृतः । वृतिः । वरीतुम्
 वरितुम् । वरीतव्यम् वरितव्यम् । वृत्वा । संवूर्थ्य । वार्थ्यम् । वृणन् वृणानः वूर्थ्यमाणः ।
 वरीष्यन् ष्यमाणः वरिष्यन् ष्यमाणः कर्मणि वारिष्यमाणश्च ।

वे तन्तुसन्ताने र्वी० उभ० अनिट् यजादि ।

कर्त्तरि वयति ते । वयेत्-त । वयतु ताम् । अवयत्-त । अवासीत् अवास्त । उवाय ऊवतुः
 उवयिथ उविथ उवाथ ऊवे । वा-सि से । ऊयात् वासीष्ट । वास्यति-ते । कर्मणि
 ऊयते ऊीयत । अवायि ॥ अवायिषाताम् अवासाताम् । णिचि वापयति ते अवीवपत्-त ।
 इत्सु वानीयम् । वानम् । वायः । तन्तुवायः । वायकः । वायी । वाता । ऊतः । ऊतिः ।
 वातव्यम् । वातुम् । ऊत्वा । समूय । वेयम् । वय-न् मानः ऊयमानः । वास्य-न् स्यमानः ।
 कर्मणि वायिव्यमाणश्च ।

वेप चलने र्वा० आत्म० अक० सेट् ।

कर्त्तरि वेपते । वेपेत । वेपताम् । अवेपत । अवेपिष्ट । भात्रे वेप्यते । भात्रेपि । णिचि पर०
वेपयति अववेपत् ।

कृत्सु वेपनीयम् प्रवेपनीयम् प्रवेपणीयम् । प्रवपनं प्रवपणम् । वेपः । वेपकः । वेपी । वेपिता ।
वेपितः । वेपा । वेपितव्यम् । वेपितुम् । वेपित्वा । सवेप्य । वेप्यम् । वेपमानः । वेपि-
व्यमाणाः । अथु वेपथः ।

वेष्ट वेष्टने र्वा० आत्म० सक० सेट् ।

कर्त्तरि वेष्टते । चेष्टवत् सर्वं चकारस्थाने वकारमात्रभेदः । णिचि उभ० वेष्टयति ते । अववेष्टत्
अविवेष्टत् ।

व्यथ व्यथने दुःखे र्वा० अक० आत्म० सेट् घटादि ।

कर्त्तरि व्यथते । व्यथेत । व्यथताम् । अत्र्यथ । अत्र्यथिष्ट । वित्र्यथे । भात्रे । व्यथ्यते । अव्याथि
णिचि व्यथयति-ते अवित्र्यथत्-त ।

कृत्सु व्यथनीयम् । व्यथनम् । व्याथः । व्याथी । व्यथिता । व्यथितः । व्यथा ।
व्यथितुम् । व्यथितव्यम् । व्यथित्वा । संव्यथ । व्याथ्यम् । व्यथमानः । व्यथिष्यमाणः ।

व्यध ताडने दिवा० पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि विध्यति । विध्यते । विध्यतु । अविध्यत् । अविध्यतुः । विध्यधिविध्यतुः । विध्यधिविध्यतुः ।
व्यधा । विध्यात् । व्यत्स्यति । कर्मणि विध्यते । अविध्यते । अविध्यतुः ।
व्यधत्-त ।

कृतसु व्यधनीयम् । व्यधनम् । व्यधः । ए व्यधः । वेधस्तु नौदिकविधतेरूपम् । व्याधकः ।
व्याधी । व्यधा । विध्यः । विध्यः । व्यधुम् । व्यधुव्यम् । विष्ठा, प्राविध्य । व्याध्यम् ।
विध्यन् विध्यमानः । व्यत्स्यन् स्वमानः । क्तिप् आवित्-इ मर्त्यावित्-इ मर्त्याविवधम् ।

व्ये वरणे स्त्री० उभ० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि व्यथति-ते । व्यथेत-त । व्यथेतु-ताम् । अव्यथत्-त । अव्यासीत् अव्यास । विध्यौ
विध्यतुः विध्यथ विध्यथे । व्यातासि-से । वीयात् व्यासीष्ट । व्यास्यति-ते । कर्मणि
वीयते । अव्याथि । णिचि व्यापयति-ते अव्यपत्-त ।

कृतसु व्यानीयम् । व्यानम् । व्यायः । व्यायकः । व्यायी । व्याता । वीतः । वीतिः । व्यात-
व्यम् । व्यातुम् । वीत्वा । वीय । व्ययन् । व्ययन् मानः वीयमानः । व्यास्यन् स्वमानः ।
कर्मणि व्ययिष्यमाणश्च ।

व्रज गतौ आदि० सक० पर० सेट् ।

कर्त्तरि व्रजति । व्रजेत् । व्रजतु । अव्रजत् । अव्राजीत् । वव्राज । कर्मणि व्रज्यते अव्राजि ।
णिचि व्राजयति-ते अविव्रजत्-त ।

कृतसु । व्रजनीयम् । व्रजनम् । व्रजः । व्राजः । परिव्राजकः । व्राजी । व्रजिता । व्रजितः । क्यप्
व्रज्या । व्रजितव्यम् । व्रजितुम् । व्रजित्वा । प्रव्रज्य । व्राज्यम् । व्रजन् व्रज्यमानः ।
व्रजिष्यन् व्यमाणः । परि--सन्नपसने परिव्रजति । क्तिप् परिव्राट् । असु--अनुगमने अनु-
व्रजति । अप--अपगमने अपव्रजति ।

वश्च छेदने तुदा० पर० सक० वेट् ।

कर्त्तरि वश्चति । वश्चेत् । वश्चतु । अवश्चत् । अवश्चोत् अव्राचीत् । ववश्च ववश्चतुः ववश्चिय
ववश्च ववश्चिव ववश्चु । वश्चिता वश्चा । वश्चयात् । वश्चिष्यति वश्च्यति । कर्त्तृणि वश्चयते
अवश्चि । णिचि वश्चयति-ते अववश्चत्-त ।

कृतसु वश्चनीयम् । वश्चनम् । ल्यु वश्चनः । वश्चः । वश्चकः । वश्चो । वश्चिता वश्चा । वक्त्णः ।
वदिः । वश्चित्थं वष्टव्यम् । वश्चित्तुम् वष्टुम् । वश्चित्वा वष्टा । वष्टश्चय । वश्चयम् ।
वश्चन् वश्चयमानः । वश्चिष्यन् व्यमाणः व-च्यन् व्यमाणः ।

शक शक्तौ स्था० पर० अक० अकृिष्ट् ।

कर्त्तरि शक्नोति शक्तः शक्नुवन्ति । शक्व । शक्नुयात् । शक्नोतु । अशक्नोत् । अशक्नत् । शशाक
शेकतुः । शक्ता । शक्वात् । शक्यति । भावे शक्यते अशक्ति । णिचि शकयति-ते
अशीशकत्-त ।

इत्सु शकनीयम् । शकनम् । शकः । शक्ता । शक्तः । शक्तिः । शक्तुम् । शक्तव्यम् । शक्ता ।
प्रशक्य । शक्यम् । शक्नुवन् । शक्यन् ।

शक शक्तौ दिवादि० उभ० अक० सेट् । ।

कर्त्तरि शक्यति-ते । अशाकीत् अशकीत् अशकिष्ट । शशाक शेके । शकितासि-से । शक्यात्
शकिषीष्ट । शकिष्यति-ते । भावे शक्यते । अशक्ति । णिचि शकयति ते अशीशकत् त ।
इत्सु शकितः । शकिता । शकितव्यम् । शकितुम् । शकित्वा । शक्यन् शक्यमानः शकिष्यन्
व्यसाणः इति भेदः । अन्यत् स्वादिगणीयवत् ।

शक तासे संन्दे हे च र्था० आत्म० तासे अक० संन्दे हे सक० सेट् इदित् ।

कर्त्तरि शक्नते । शक्नेत । शक्नताम् । अशक्नत अशक्निष्ट । शशङ्के । कर्मणि भावे च ।
शक्यते । अशक्ति । णिचि शक्यति-ते । अशशक्नत्-त ।

कृत्सु शङ्कनीयम् । शङ्कनम् । शङ्कः । आशङ्को । शङ्कता । शङ्कितः । शङ्का । लङ्का
 पि शङ्काकुलेति नाटकम् । अशक्यशङ्कव्यभिचारहेतुरितिनैषधम् । शङ्कनुम् । शङ्कितव्यम् ।
 शङ्कित्वा । आशङ्क्य । शङ्क्यमानः शङ्क्यमानः । शङ्क्यमाणः ।

शङ्क्स कथने खुतौ च र्भा० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि शंसति । शंसेत् । शंसतु । अशंसत् । अशंसीत् । शशंस । शंसिता । शस्यात् । कर्म्मणि
 शस्यते । अशंसि । णिचि शंसयति ते अशिशंसत् ।

कत्सु शंसनीयम् । शंसनम् । शंसः । शंसकः । शंसी । शंसिता । शस्तः । शस्तिः । शंसा ।
 शंसितुम् । शंसितव्यम् । शंसित्वा शस्ता । प्रशस्य । शंस्यम् । शंसन् । शंस्यमानः । शंसि-व्यन्
 व्यमाणः । आ—आशंसने इष्टार्थप्रार्थने आल० आशंसते आशंसुः । प्र—प्रशंसायाम् ।
 प्रशंसति प्रशस्तिः प्रशंसा । अभि—अभिशापे अपवादे च अभिशंसति अभिशस्तः ।
 इन्द्रिदयं तेन न नलोपः आशंस्यते ।

शप आक्रोशे र्भा० लभ० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि शपति ते । शपेत्-त । अशापीत् अशप्त । शशाप शेषे । शप्ता-सि-से । शप्यात् शशीष्ट ।
 कर्म्मणि शप्यते अशापि । णिचि शापयति ते अशीशपत्-त ।

कृत्सु शपनीयम् । शपनम् । शापः । शापकः । शापी । शप्ता । शप्तः । शप्तिः । शप्तव्यम् । शप्तुम् ।
 शप्ता । अभिशप्य । शप्यम् । शपन्-मानः शप्यमानः । शप्यन्-मानः । शप्ये-न्मानः । शपये-न्मानः । शपते ।

शम शान्तौ दिवा० पर० अक० सेट् शमादि ।

कर्त्तरि शायति । शायेत् । अशमत् अशमीत् । शशाम शेमिथ । शमिता । शस्यत् । भावे
 शस्यते । अशमि । णिचि शसयति शामयति । अशीशमत् त अशशामत्-त । कर्म्मणि
 अशामि अशमि । अशामयिषाताम् अशमयिषाताम् अशमिषाताम् अशमिषाताम् ।

कृत्सु । शमनीयम् । शमनम् । शिचः-ल्यु शमनः । शमः । शमकः । शमी । शमिता । शान्तिः ।
 णिचसु शान्तः शमितः । शान्तिः । शमितव्यम् । शमितुम् । शमित्वा शान्त्वा । प्रशस्य ।
 शस्यम् । शस्यन् । शमिष्यन् । उप-निवृत्तौ उपशस्यति उपशमः ।

शास शासने अदा० पर० द्विक० सेट् जच्चादि ।

कर्त्तरि । शास्ति शिष्टः शासति शास्ति शिष्टः शिष्ट शास्ति शिष्यः । शिष्यात् । शासु शिष्टाम्
 शासतु शाधि । अशात् अशिष्टाम् अशासुः अशाः । अशासत् । शशास । शासिता । कर्म्मणि
 शिष्यते । अशासि । णिचि शासयति-ते अशशासत्-त ।

कृतसु । शासननीयम् । शासनम् । शासः । शासकः । शासी । शासिता । शास्ता तु औणादिके
 त्वचि नेट् । शिष्टः । शिष्टिः । शासितव्यम् । शासितुम् । शिष्टा । संश्लिष्य । श्लिष्यः । श्लिष्यः ।
 शासत् श्लिष्यमाणः । शासि-व्यन्-व्यमाणः । आ—आशंसने आशीवीदप्रार्थने आशास्ते
 आशासास्ते आशासते क्तिप् आशीः ।

श्लिष्य श्लिष्यणे र्क्षा० आत्म० सक० सेट् ।

कर्त्तरि श्लिष्यते । अशिष्यति । कर्म्मणि श्लिष्यते । अशिष्यति । णिचि श्लिष्यति-ते अशिष्यति-त ।
 कृतसु श्लिष्यणीयम् । श्लिष्यणम् । श्लिष्यः । श्लिष्यकः । श्लिष्यकः । श्लिष्यकः । श्लिष्यकः । श्लिष्यकः । श्लिष्यकः ।
 श्लिष्यतः । श्लिष्या । श्लिष्यितव्यम् । श्लिष्यितुम् । श्लिष्यित्वा । संश्लिष्य । श्लिष्यम् । श्लिष्यमाणः
 श्लिष्यमाणः । श्लिष्यिष्यमाणः ।

श्लिष्य विशेषे र्क्षा० पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि श्लिष्यति श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति ।
 श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति । श्लिष्यति ।
 कर्म्मणि श्लिष्यते । अशिष्यति । णिचि श्लिष्यति-ते अशिष्यति-त ।

कत्सु शेषणीयम् । शेषणम् । शेषः । शेषकः । शेषी । शेषा । शिष्टः । शिष्टिः । शिष्टव्यम् ।
 शेषुम् । शिष्ट्वा । विशिष्य । शेष्यम् । शिषन् शिष्यमाणः । शिष्यन् शिष्यमाणः । वि—
 विशिषकरणे विशिनष्टि विशिष्टः विशिष्यम् विशिषणम् ।

शिष अवशेषे वा चुरा० उभय० पक्षे स्वी० पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि शेषयति-ते शेषति । अशीशिषत् त अशीषीत् । भावे शिष्यते अशीषि ।

कत्सु शेषयिता शेषिता । शेषितः शिष्टः । शेषयितव्यम् शेषितव्यम् । शेषयितुम् शेषितुम् ।
 शेषयित्वा शेषित्वा शिषित्वा शिष्ट्वा । शेषयन्-माणः शेषन् शिष्यमाणः । शेषयित्वा-न्-माणः
 शेषि-ष्यन्-ष्यमाणः । वि—कृतिशायने विशेषयति अवशेषयति अवशेष-
 षितः अवशिष्टः । अन्यत् रौधादिकवत् ।

शी शयने अदा० आत्म० अक० सेट् ।

कर्त्तरि शेते शयाते शेरते शेषे । शयीत । शेताम् शयाताम् शेरताम् । अशेत अशेरत । अश-
 यिष्ट । शिष्ये । शयितासे । शयिषीष्ट । भावे शय्यते । अशायि अशायिषाताम् अशयिषाताम् ।
 कत्सु शयनीयम् । शयनम् । शयः उत्तानशयः । शायकः ॥ शायी । शयिता । शयितः । शय्या ।

शयितव्यम् । शयितुम् । शयित्वा । शयित्वा । उपशय्य । शययम् । शयानः । शयिष्यमाणः । अति—
अतिक्रमे अतिशोते अतिशयितः । अधिपूर्वकः सक० शय्यामशिशेते ।

शुच शोके र्ष्या० पर० अक० सेट् । तादावाद्धधातुके वेडित्यन्ये ।
कसंरि शोचति । शोचेत् । शोचतु । अशोचत् । अशोचीत् । शुशोच । शोचिता शोक्ता । भावे
शुच्यते अशोचि णिचि शोचयति-ते अशुशुचत्-त । सनि शुशोचिषति शुशुचिषति ।
कृतसु शोचनीयम् । शोचनम् । शोकः । शोचकः । शोकी । शोचिता शोक्ता । शोचितः । मता-
न्तरे शुक्तः । शुक्तिः । शोचितव्यम् शोक्तव्यम् । शोचितुम् शोक्तुम् । शोचित्वा शुचित्वा शुक्ता ।
विशुच्य । शोच्यम् । शोचन् । शोचिष्यन् । अशु—अशुशोचति सक० अशुशोचति अशुशोचनम् ।

शुध शौचे शोधने च दिवा० पर० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि शुध्यति शुध्येत । अशुधत् । शुशोध । शोधा । भावे शुध्यते अशोधि । णिचि शोध-
यति-ते अशुशुधत्-त ।

कृतसु शोधनीयम् । शोधनम् । शोधः । शोधकः । शोधी । शोद्धा । शुद्धः । शुद्धिः । शोद्धव्यम् ।
शोद्धुम् । शुद्धा । विशुध्य । शोध्यम् । शुध्यन् शोत्यन् ।

धातुहोपास्यः ।

शुभ दीप्तौ स्वा० आत्म० अक० सेट् ।

२४०

कर्त्तरि शोभते । अशुभत् अशोभिष्ट । शुशुभे । भावे शुभ्यते अशोभि । णिचि शोभयति-ते ।
अशुशुभत्-त । सनि सुशोभिषते शुशुभिषते ।

कृतसु शोभनीयम् । शोभनम् । शोभः । शोभकः । शोभी । शोभिता । शोभितः । शोभा । शोभि
तव्यम् । शोभितुम् । शोभित्वा शुभित्वा । उपशुभ्य । शोभ्यम् । शोभमानः । शोभिव्यमाणः ।

श्रुत चरणे र्वा० पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि श्रुति । अश्रुतत् अश्रुतीत् । श्रुति । भावे श्रुत्यते । अश्रुति । णिचि श्रुतयति-ते
कृतसु श्रुतनीयम् । श्रुतनम् । श्रुतः । श्रुतिता । श्रुतितः । श्रुत्तिः । श्रुतितव्यम् । श्रुति-
तुम् । श्रुत्तित्वा श्रुतित्वा । श्रुत्यम् । श्रुतन् । श्रुतितव्यन् ।

श्वस प्राणने र्ददा० पर० अक० सेट् रुदादि ।

कर्त्तरि श्वसिति श्वसितः श्वसन्ति श्वसिषि श्वसिथः श्वसिमि श्वसिथः । श्वस्यात् । श्वसितु श्वसि-
ताम् श्वसन्तु श्वसिहि । अश्वसीत् अश्वसिताम् अश्वसन् । अश्वसीत् । श्वसास । भावे
श्वस्यते । अश्वसि । णिचि श्वासयति-ते अश्वसत्-त ।

धातुहोपादयः ।

कृत्सु खसनीयम् । खसनम् । खसनः । खासः । खासकः । खासी । खसिता । खसितः ।
 खसिः । खसितयम् । खसिनुम् । खसिवा । विश्वस्य । खास्यम् । खसन् खसिथ्यन् ।
 वि—विखासे विश्वसिति विश्वसितः-विश्वस्तः । आ—आखासे आखसिति आखसितः—
 आखस्तः । प्रादिपूर्वकाः प्रखासनिखासाद्यर्थे ।

अथ सोचने कटा० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि अयूति अयूतिः अयून्ति अयूमि सत्त्वं ग्रथ्यवत् ग्रथ्याने समान्भेदः ।

अम तपसि खेदे च द्विवा० पर० अक० सेट् शमादि ।

कर्त्तरि आयति । आयत्यत् । अयमत्—अयमीत् । भावे अयते । अयमि वेसु व्यञ्जमि—
 व्यञ्जमि णिचि अमयति-ते अशिशमत्-त । वि—विआसे विआम्यति विश्रमः—विआमः ।
 आ—आअयकरणे आआम्यति आअमः ।

आ विक्लृप्तिरूपे पाके अँदा० पर० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि आति । आशीत् । शस्ते । आता । भावे आयते । अत्रायि । णिचि अ पयति-ते
 अशिशपत् ।

कृत्सु आणम् । णिचसु अपणीयम् अपणम् । अपयिता । अपितः । अपणा । अपयितव्यम् ।

अपयितुम् । अपयित्वा । अर्ष्यम् । अपय-न् माणः । अपयि-व्यन् व्यमाणः ।
 कर्मणि अपिष्यमाणश्च ।

२४२

अि सेवने र्वा० उभ० सक० सेट् ।

कर्त्तरि अयति-ते । अयेत्-त । अशिञ्चियत्-त । शिञ्चाय शिञ्चियतुः शिञ्चये । अयिता-सि-से ।
 श्रीयात् अयिषीष्ट । कर्मणि श्रीयते अश्रायि । णिचि आययति-ते अशिञ्चयत्-त ।
 कृतसु अयणीयम् । अयणम् । अयः । आयकः । आयी । इनि संशयी । अयिता । अयिः । अयिः ।
 अयितव्यम् । अयितुम् । अयित्वा । आश्रित्य । आश्रेयम् । अय-न् माणः श्रीयमाणः । अयि-
 व्यन् व्यमाणः । कर्मणि आयिव्यमाणश्च । आ—अवलम्बने आश्रयति-ते आश्रयः आश्रितः ।
 प्र-प्रागल्भ्ये अक० प्रश्रयति-प्रश्रयः । उद्-उच्चभवने अक० उच्छ्रयति उच्छ्रितः । उच्छ्रयः उच्छ्रायः
 अश्रवणे र्वा० पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि शृणोति शृणुतः शृण्वन्ति शृणोषि शृणोमि शृणुवः—शृखः शृणुमः—शृणुमः । शृणुयात् ।
 शृणोतु । अशृणोत् । अश्रीषीत् । शृश्राव शृश्रुवतुः शृश्रुविथ—शुश्रीथ शुश्रुव । श्रोता ।
 श्रूयात् । श्रोथति । कर्मणि श्रूयते अश्रावि । अश्राविषाताम्—अश्रीषाताम् । णिचि
 आश्रयति ते अशिञ्चवत्-त—अशुश्रवत् त । सनि शुश्रुषते । णिचः सनि शुश्राविषति-ते ।

धातुशेषः ।

शिव गतौ सक० दृष्टौ अक० स्वा० पर० सेट् ।

कर्त्तरि श्वयति । श्वयेत् । श्वयतु । अश्वयत् । अशिश्वयत्—अश्वयीत् अशिश्वियताम्
—अश्वताम् अश्वयिष्टाम् । शुशाव—शिश्वाय शुशुवतुः—शिश्वियतुः शुशुविय—शिश्वयिय ।
श्वयिता । श्रूयात् । श्वयिष्यति । कर्म्मणि भावे च श्रूयते । अश्वायि अश्वायिषाताम्—अश्व-
यिषाताम् । णिचि श्वाययति अशीश्वत् त—अशिश्वयत्-त । यङि शोश्रूयते शोश्वीयते ।
कृत्सु श्वयनीयम् । श्वयनम् । श्वयः । श्वायकः । अशु श्वययुः । श्वयिता । श्रूनः । श्रूतिः ।
श्वयितव्यम् । श्वयितुम् । श्वयित्वा । उच्छ्रूय । श्वेयम् । श्वयन् श्रूयमानः । श्वयि-ष्यन्
ष्यमाणः कर्म्मणि श्वायिष्य-माणश्च । उद् स्वीतताभवने अक० । उच्छ्रूयति उच्छ्रूयः ।

शिव निरसने टि० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि षीव्यति । षीव्येत् । अषेवीत् । टिष्ठेव तिष्ठेव । कर्म्मणि षीव्यते । अषेवि । णिचि
षेवयति-ते अटिष्ठवित्-त अतिष्ठवत्-त ।

कृत्सु षेवनीयम् । षेवनम् । षेवः । षेवकः । षेवी । षेविता । श्रूतः । श्रूतिः । षेवितुम्
षेवितव्यम् । षेवित्वा श्रूत्वा । षेव्यम् । षीव्यन् षीव्यमानः । षेवि-ष्यन् ष्यमाणः ।

सन्ज सङ्गे र्धा० पर० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि सजति । सजेत् । सजतु । असजत् । असाङ्गीत् । असञ्ज ससजतुः ससञ्जतुः । सङ्गा । सज्यात् । सङ्गति । भावे सज्यते । असञ्जि । णिचि सञ्जयति-ते अससञ्जत् । सनि सिसञ्जति । यङि साःसज्यते ।

इत्सु सञ्जनीयम् । सञ्जनम् । सङ्गः । सञ्जकः । घिण्न् सङ्गी । सङ्गा । सक्तः । सक्तिः । सङ्गव्यम् । सङ्गुम् । सङ्गा । प्रसज्य । सङ्गम् । सजन् । सङ्गन् । प्र—प्रसङ्गे प्रसजति प्रसङ्गः । अनु—अनुषङ्गे अनुषजति अनुषङ्गः । अभि—अभिषङ्गे (पराभवे) अभिषजति

सद विषादे अक० आश्रयकरणे गतौ च सक० तुदा० पर० अनिट् ।

कर्त्तरि सीदति । सीदेत् । सीदतु । असीदत् । ससाद सेदतुः सेदित्र—ससत्य सेदिव । सत्ता । सद्यात् । सत्यति कर्मणि भावे च सद्यते । असादि । णिचि सादयति-ते असीसदत्-त ।

इत्सु । सदनीयम् । सदनम् । सादः । सादकः । सादी । सत्ता । सन्नः । सन्तिः । सत्तव्यम् । सत्तम् । सत्त्वा । प्रसद्य । साद्यम् । सीदन् । सद्यमानः । सत्यन् स्यमानः । असि सदः । सनि सद्म । प्र—प्रसादे प्रसीदति प्रसन्नः प्रसादः । वि—विषादे विषीदति विषणः विषादः ।

अव—अवसादे अवसीदति अवसन्नः अवसादः । उद्—उन्मूलने । उत्सीदति उत्सन्नः
उत्सादः । आ—नैकव्ये आसीदति आसन्नः आसत्तिः ।

सह शक्तौ र्भा० आत्म० सक० सेट् ।

कर्त्तरि सहेते । सहेत । सहताम् । असहेत । असहिष्ट । सेहे । सहितासे सोढासे । सहि-
षीष्ट । कर्मणि सह्यते । असाहि । णिचि साहयति-ते असीषहत्-त । पर्य्यसीषहत् त ।
ङ्मु सहनीयम् । सहनम् । साहः । दुःखसहः भारसहः । दुःषहः । साहकः । साही । इष्ण,
सहिष्णुः । सहिता सोढा । सोडः । सोडिः । सहितव्यं सोढय्यम् । सहितुं । सोढम् ।
सोढ्वा । प्रसह्य । साह्यम् । सहमानः सह्यमानः । सहिष्यमाणः । उद्—उत्साहे उत्सहते
उत्साहः ।

सान्त्व सान्त्वने अद्० चुरा० उभय० सक० सेट् ।

कर्त्तरि सान्त्वयति-ते । अससन्त्वत्-त । कर्मणि सान्त्वयते । असान्त्व ।
कृत्सु । सान्त्वनीयम् । सान्त्वनम् । सान्त्वयिता । सान्त्वितः । सान्त्वना । सान्त्वयितव्यम् ।
सान्त्वयितुम् । सान्त्वयित्वा । प्रसान्त्व । सान्त्वम् । सान्त्वय-न् मानः सान्त्वप्रमानः ।
सान्त्वयि-ष्यन् ष्यमाणः । कर्मणि सान्त्वय्यमाणश्च ।

सि अन्धने स्थादि० क्रादि० च उभ० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि सिनीति-सिनाति सिनुतः—सिनीतः सिन्वन्ति सिनुते—सिनीते । सिनुयात्—
सिनीयात् सिन्वीत-सिनीत । सिनीतु-सिनाति सिनुताम्-सिनीताम् । असिनोत्-असि-
नात् । असिनुत—असिनीत । असैषीत् असेष्ट । सिषाय सिष्ये । सेता-सि से । सीयात्
सेषीष्ट । सेष्यति-ते । कर्मणि सीयते । णिचि साययति ते असीषयत् त ।
कत्सु सयनीयम् । सयनम् सायः । सायकः । सायी । सेता । सितः । यासे सिनः । सितिः ।
सेतव्यम् । सेतुम् । सित्वा । प्रसित्य । सेयम् । सिन्वत्-सिन्वानः सिन्वन्-सिनानः सीयमानः ।
से-ष्यन् ष्यमाणः । कर्मणि सायिय्यमाणश्च । वि-विषये विषिणोति-विषिणाति विषयः ।

सिच सेचने तु० उभ० सक० अनिट् मुचादि ।

कर्त्तरि सिञ्चति सिञ्चतः सिञ्चन्ति सिञ्चते । सिञ्चेत् त । सिञ्चतु ताप् । असिञ्चत् त न्यधि-
ञ्चत् । असिचत् असिचत—असिक्त । सिषेच चे निषिषेच चे । सक्ता-सि से । सिच्यात्
सिञ्चीष्ट सेष्यति-ते । कर्मणि सिच्यते । असेचि । णिचि सेचयति ते असीषिचत् त । सनि
सिसिचति यङि सेसिच्यते ।

कत्सु सेचनीयम् । सेचनम् । सेकः । सेचकः । सेची । सेक्ता । सित्तः । सित्तिः । सेक्तव्यम् ।

सेक्तुम् । सिक्ता । निषिच्य । सेष्यम् । सिञ्चन् मानः सिच्यमानः । से-ख्यन् ख्यमाणः । नि-
निषेके (गर्भाधाने) निषिञ्चति निषिक्तः निषेकः । अभि-अभिषेके (मन्त्रपूर्वककल्पनभेदे)
अभिषिञ्चति अभिषिक्तः अभिषेकः । उद् गव्यं अक० उत्पिञ्चति उत्पिक्तः उत्पेकः ।

सिध सिद्धौ दिवा० पर० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि सिध्यति । सिध्येत् । सिध्यतु । असिध्यत् । असैखीत् । सिप्रेध । सेडा । सिध्यात् ।
सेत्यति । भावे सिध्यते । असेधि । णिचि साधयति ते अमीषधत् त । सनि सिधाधयिपति ।
कत्वु । सेधनीयम् । संधनम् । सेधः । सेधकः । सेधी । सेद्धा । सिद्धः । मिद्धिः । सेद्वयम् ।
सेडुम् । सिद्धा । संसिध्य । सेध्यम् । सिध्यन् । सिचस्तु साधनीयम् साधनम् ।
साधकः । साधयिता । साधितः । साधना । साधयितव्यम् । साधयितुम् । साधयित्वा । प्रसा-
ध्य । साध्यम् । साधयन् मानः साध्यमानः साधयि-ख्यन् ख्यमाणः कर्म्मणि साधियमाणश्च ।
सिध गतौ र्धादि० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि सेधति । असेधीत् । कर्म्मणि सिध्यते । असेधि । णिचि सेधयति ते असीषिधत् त ।
कत्वु सेधनीयम् । सेधनम् । सेधकः । सेधी । सेधिता । सिद्धः । सिद्धिः । सेधितव्यम् सेधितुम् ।
सेधित्वा--सिद्धा । निषिद्धय । सेध्यम् । सेधन् सिध्यमानः । सेधि-ख्यन् ख्यमाणः । नि-निषेधे

निषेधति निषिद्धः निषेधकः निषेधः । प्रति-निषेधे प्रतिषेधति प्रतिषिद्धः प्रतिषेधः ।
 आ-आसेधे (राजाज्ञयावरोधे) आसेधति आसेधः आसिद्धः । उद् उच्चतायाम्
 उत्सेधति उत्सिद्धः उत्सेधः ।

सिव तन्तुसन्ताने दिवा० पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि सीव्यति परिषीव्यति । सीव्येत् । सीव्यतु । असीव्यत् । असेवीत् । सिषेव । परिषिषेव ।
 सेवितासि । सीव्यात् । कर्मणि सीव्यते । असेवि । णिचि सेवयति बे असीषिवत् त ।
 सनि सिसेविषति सिष्यति । यङि सेषीव्यते ।

कृत्सु देवनीयम् सेवनम् । सेवकः । सेवी । सेविता । स्यूतः । स्यतिः । सेवितव्यम् । सेवितुम् ।
 सेवित्वा स्यूत्वा । आसीव्य । सेव्यम् । सीव्यन् सीव्यमानः । सेषि-व्यन् व्यमाणः ।

सु मर्दने, स्त्रपने, मद्योत्पादने स्त्री० उभ० सक० सेट् ।

कर्त्तरि सुनोति सुनुतः सुन्वन्ति सुन्वः—सुनुवः सुनुते सुन्वे । सुनुयात् सुन्वीत । सुनोतु सुनु-
 ताम् । असुनोत् असुनुत । असावीत् असविष्ट-असोष्ट । सुषाव सुषुवतुः सुषविद्य सुषुव ।
 सवितासि-से-सोतासि-से । स्यात् सविषीष्ट-सोषीष्ट । सविथ्यति ते-सोथ्यति ते । कर्मणि
 स्यते । असावि । णिचि सावयति ते असीषवत् त ।

धातुपर्यायः ।

कृत्सु । सवनीयम् । सवनम् । सवः । सावः । सावकः । सावी । सविता-सोमा । सुतः । सुतिः ।
 सवितुम्-सोतुम् । सवितव्यम्-सोतव्यम् । सुत्वा । वनिप् सुत्वा सुत्वानौ । अभिषृत्य । सव्यं
 साव्यम् । सुन्वन् सुन्वानः सूयमानः । सविष्यन् ष्यमाणः-सोष्यन् ष्यमाणः कर्मणि साविष्य-
 माणश्च । अभि अभिषवे अभिषृणोति सोमं निष्पीडयति स्नाति वेत्त्यर्थः अभिषृतः ।

सू प्रसवे ईदा० आत्म० सक० वेट् ।

कर्त्तरि सूते । सुवीत । सूताम् सूवै सुवावहै सुवामहै । असूत । असविष्ट-असोष्ट । सुषुवे
 सुषुविषे-सुषुषे । सोतः-सविता । सविषीष्ट-सोषीष्ट । कर्मणि । सूयते । असावि । ऋचि
 सावयवि ते असोषवत् ।

कृत्सु । सवनीयम् । सवनम् । सवः । सावकः । सावी । सविता-सोमा । सूतः । सुतिः । सवि-
 तव्यम्-सोतव्यम् । सवितुम्-सोतुम् । सूत्वा । प्रसूय । सव्यम् साव्यम् । सुवानः सूयमानः ।
 सविष्यमाणः सोष्यमाणः कर्मणि साविष्यमाणश्च ।

सू प्रसवे ईदा० आत्म० सक० वेट् ।

कर्त्तरि सूयते । असविष्ट-असोष्ट । सुषुवे सुषुविषे-सुषुषे । सोता-सविता । अत्यत् सव्यं स्वादि-
 गणीयवत् । निष्ठायां सूतः । सूनवान् । शानचि । सूयमानः इति भेदः ।

सूच सूचने अद०पुरा० उभ० सक० सेट् ।

कर्त्तरि सूचयति ते । असुसूचत् त । कर्मणि सूच्यते असूचि असूचिषाताम् असूचयिषाताम्
कृतसु । सूचनीयम् । सूचनम् । सूचकः । सूची । सूचयिता । सूचितः । सूचना । सूचयितव्यम् ।
सूचयितुम् । सूचयित्वा । संसूच्य । सूच्यम् । सूचयन् मानः सूच्यमानः । सूचयिष्यन् व्यमाणाः
कर्मणि सूचिष्यमाणश्च ।

सुद आश्रये हनने च पुरा० उभ० अक० सेट् ।

कर्त्तरि सूदयति ते । असुसुदत् त । कर्मणि सूद्यते । असूदि असूदिषाताम् असूदयिषाताम् ।
कृतसु । सूदनीयम् । सूदनम् । मधुसूदनः । वलसूदनः । सूदकः । सूदी । सूदयिता । सूदितः ।
सूदना । सूदयितव्यम् । सूदयितुम् । सूदयित्वा । संसूद्य । सूद्यम् । सूदयन् मानः सूद्य-
मानः । सूदयिष्यन् व्यमाणाः कर्मणि सूदियमाणश्च ।

सृ गतौ र्भा० पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि सरति । सरत् । सरतु । असरत् । असरत् असाधीत् । ससाक ससर्थ सस्त्रि ।
सर्त्तासि । स्त्रियात् । सरिष्यति । सर्म्मणि स्त्रियते । असारि । णिचि सारयति ते असी-
सरत् त । सनि सुसूर्षति ।

इत्सु सरणीयम् । सरणम् । सरः । अभिसारः । सारकः । सारी । सर्ता । सृतः । सृतिः ।
 सर्तव्यम् । सर्तुम् । सृत्वा । उपसृत्य । सार्थम् । सरन्-स्त्रियमाणः । सरि-ष्यन् व्यमाणः कर्मणि
 सारिष्यमाणश्च । प्र-प्रसारे प्रसरति प्रसृतः प्रसारः । अप-अपसरति अपसरति अप-
 सृतः अपसरणम् अपसारः । सम्-संसरणे (खाहृजन्त्यदेहधारणे) संसरति संसृतिः
 संसारः । अनु-अनुसरणे । अनुसरति अनुसृतः अनुसरणम् अनुसारः । वि-विस्तारे
 विसरति विसृतः विसरणम् विसारः । अभि अभिसारे (कान्तार्थितया संकेतस्थान-
 गमने । अभिसरति अभिसारिका अभिसारः । उद्-उत्सरणे (दूरीभवने) अक० उत्-
 सरति उत्सृतः उत्सरणम् । णिचः उत्सारयति ते उत्सारितः उत्सारणा ।

सृज विसर्गे तुदा० पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि सृजति । परिसृजति । सृजेत् । सृजतु । असृजत् । असृजात् । ससर्ज ससर्जिथ-ससृष्ट
 ससृजिव । सृष्टा । सृज्यात् । सृज्यति । कर्मणि सृज्यते असर्जि असृजाताम् । णिचि
 सर्जयति असीसृजत्-त अससर्जत्-त । सनि सिसृच्चति । अद्यान्विते कर्त्तरि आत्मनेपदी
 देवादिकसृजवत् सृज्यते इत्यादि तनि चिण् च असर्जि ।

इत्सु सर्जनीयम् । सर्जनम् । सर्गः । धिणन्-संसर्गी । सृष्टा । सृष्टिः । सृष्टयम् ।

स्वष्टुम् । स्वष्ट्वा । विश्वज्य । सर्ग्यम् । स्वज्यम् । स्वजन् । स्वज्यमानः । स्व-ज्यन्-ज्यमाणः । सम्-
संसर्गे दिवादि० अक० संस्वज्यते । उद्-दाने सक० उत्स्वजति उत्सर्गः उत्स्वष्टः ।

स्वप गतौ र्भा० पर० सक० अ-निट् ।

कर्त्तरि सर्पति अभिसर्पति । सर्पत् । सर्पत् । असर्पत् । अस्वाश्रीत्-असाश्रीत्-अश्रपत् । असर्पे
ससर्पिथ सस्वपिव । स्वप्ता-सर्पा । स्वप्यात् । स्वर्षति स्वर्ष्यते । कर्मणि स्वर्ष्यते । असर्पि
असर्पिषाताम्-अस्वप्साताम् । णिचि सर्पयति-ते असीस्वपत्-त-अससर्पत्-त ।

कत्सु सर्पणीवम् । सर्पणम् । सर्पः । सर्पो । स्वप्ता-सर्पा । स्वप्तिः । स्वप्तिः । सर्पव्यम्-स्वप्पव्यम् ।
सर्पुम्-स्वप्पुम् । स्वप्ता । संस्वप्य । स्वप्यम् । सर्पन् । स्वप्यमाणः । स्वप्यन् । मानः-स्वर्ष्यन् । मानः ।
उद्-उल्लङ्घने उत्सर्पति । अप-अपयाने अपसर्पति । सम्-समन्तात् गतौ व्याप्तौ च संसर्पति ।

सो नाशे दिवा० पर० अक० अ-निट् ।

कर्त्तरि स्व्यति परिर्यथति । स्व्यन् । स्व्यतु । अस्यत् । असात्-असासीत् । ससौ ससिथ-ससाथ
ससिव । साता । सेयात् । सास्यति । भावे सीयते । असाथि असाथिषाताम्-असासाताम् ।
णिचि सापयति-ते असीषपत्-त ।

कत्सु । सानीयम् । सानम् । सायः । सायकः । सायी । साता । सितः । सितिः । सातव्यम् ।

सातुम् । सिक्त्वा । अवसाय । सेयम् । स्यन् । सास्यन् । अत्र-समाप्ती अवस्यति अवसायः ।
 अवसानम् । वि-अव उद्यमे बोधे च सक० व्यवस्यति व्यवसीयते व्यवसायः । अनु-वि-अव-
 बुद्धस्य पुनर्वोधे अनुव्यवस्यति अनुव्यवसायः ।

स्कन्द् ऋतौ शोषणे च र्वा० पर० सक० अन्दि ।

कर्त्तृणि स्कन्दति । स्कन्देत् । स्कन्दतु । अस्कन्दत् । अस्कदत् अस्कांतीत् । चस्कन्द । स्कन्तासि ।
 स्कद्यात् । स्कंत्यति । कर्म्मणि स्कद्यते । अस्कन्दि । चस्कदे चस्कन्दे । णिचि स्कन्द्यति-ते
 अचस्कन्दत् ।

कृतसु स्कन्दनीयम् । स्कन्दनम् । स्कन्दः । स्कन्दी । स्कन्दकः । स्कन्ता । स्कन्नम् । स्कन्तिः ।
 स्कन्तव्यम् । स्कन्तुम् । स्कन्त्वा । आस्कन्द्य । स्कन्द्यम् । स्कन्दन् स्कद्यमानः । आ-
 आस्कन्दने आश्रुत्य गतौ इदित् तेन न नलोप आत्म० आस्कन्दते आस्कन्दिन्तम् । आचस्कन्दे ।
 आस्कन्द्यते । अव अवरोधने अवस्कन्दति । अवस्कन्दः ।

स्वल चलने र्वा० पर० सक० सेठ् वा घटादि ।

कर्त्तरि स्वलति । अस्वालीत् । चस्वाल । भावे । स्वन्यते । अस्वालि । णिचि स्वलयति ते
 स्वालयति ते ।

कृत्सु स्वलनीयम् । स्वलनम् । स्वालः । स्वालकः । स्वलिता । स्वलितः । स्वलित्यम् ।
 स्वलिंत्म् । स्वलित्वा । स्वलन् स्वलित्यन् व्यमाणः ।

स्वन्भ स्तम्भने सौतः पर० सक० सेट् ।

कर्त्तरि स्वप्नाति—स्वप्नोति स्वप्नुतः—स्वप्नोतः—स्वप्नवन्ति—स्वप्नोयात्—स्वप्नयात् ।
 स्वप्नातु—स्वप्नोतु । अस्वप्नोत्—अस्वप्नात् । अस्वभत्—अस्वप्नोत् । तस्वम्भ । तस्व-
 भतुः—तस्वम्भतुः । स्वप्निता । स्वप्न्यात् । कर्मणि स्वप्यते । अस्वप्नि णिचि स्वप्नयति ते ।
 अतस्वम्भत् त । विष्टम्नाति व्यष्टभत् । णिचः व्यतस्वम्भत्-त ।
 कृत्सु स्वप्ननीयम् । स्वप्ननम् । स्वप्नः । स्वप्नकः । स्वप्नी । स्वप्निता । स्वप्यः । स्वप्धिः ।
 स्वप्नितव्यम् । स्वप्नितुम् । स्वप्नित्वा स्वप्न्वा । स्वप्नप्रम् । स्वप्नन् स्वप्नन् । स्वप्यमानः
 स्वप्नित्यन् व्यमाणः ।

सु स्ववने अदा० उभ० सक० अनिट् । तादावाहुधातुके वेडित्यन्ते ।

कर्त्तरि सौति सवीति । सुवीतः । मतान्तरे सुतः । असौत् न्यसौत् न्यष्टोत् पक्षे ईट् एवं वेः
 परेच्च । असौषीत् असुत । तुष्टाव । तुष्टविश-तुष्टोय तुष्टविव तुष्टवे । सोतासिसे-सवि-

धातुरूपादयः ।

तासिसे । स्त्र्यात् स्तोषीष्ट । स्तोष्यति-ते । कर्मणि स्तूयते । अस्तावि णिचि स्तावयति-ते
अतुष्टवत्-त ।

२५६

कृतसु स्तावनीयम् । स्तावनम् । स्तावः । स्तावकः । स्तावी । स्ताविता स्तोता । स्तुतः । परिष्टतः ।
स्तुतिः । स्तोतव्यम्—स्तावितव्यम् । स्तुत्वा । प्रस्तुत्य । स्तुत्यम् । स्तुवन् स्तूयमानः । स्तोष्यन्
व्यमाणः कर्मणि स्ताविष्यमाणश्च । प्र—प्रस्तावे प्रस्तावेति प्रस्तुतः । प्रस्तावः ।

स्तु आवरणे स्तूदि० उभ० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि स्तृणोति स्तृणुतः स्तृणवन्ति स्तृण्वः स्तृणुते । स्तृणुयात् स्तृण्वीत् । स्तृणोतु
स्तृणुताम् । अस्तृणोत् अस्तृणुत । अस्तावीत् अस्तृत् । तस्तार तस्तारतुः तस्तर्थ तस्तारिव
तस्तरे । स्तर्त्तसि-से । स्तर्थ्यात् स्तृषीष्ट । स्तारिष्यति ते । कर्मणि स्तार्थ्यते । अस्तारि
अस्तारिषाताम् अस्तृषाताम् । णिचि स्तारयति ते अतस्तारत-त । यङि तास्तार्थ्यते ।

कृतसु स्तारणीयम् । स्तारणम् । स्तारः । विष्टरः आसने संस्तरः अस्तारः । विस्तरः शब्दसमूहे
अन्यत्र विस्तरः । स्तारकः । स्तारी । स्तर्त्ता । स्तृत्तिः । स्तृत्तव्यम् स्तृत्त्वा । विस्तृत्य ।
स्तार्थ्यम् । स्तृण्वन् स्तृणाणः स्तार्थ्यमाणः । स्तारिष्यन् व्यमाणः कर्मणि स्तारिष्यमाणश्च ।
वि—विस्तारे विस्तृणाति विस्तरः । सम्-संस्तरे संस्तृणाति संस्तृतः ।

धातुप्रत्ययः ।

स्या गतिनिरोधे र्धा० अक० पर० अनिट् ।

कर्त्तरि तिष्ठति । तिष्ठेत् । तिष्ठतु । अस्थात् व्युष्ठात् । तस्यौ नितडौ । स्याता ।
स्वेयात् । स्यास्वति । भावे । स्वीयते । अस्थायि । शिचि स्यापयति-ते निष्ठापयति । अति-
ष्ठिपत्-त । सनि तिष्ठासति यङि तेष्ठीयते ।

कतसु स्थानीयम् । स्थानम् । स्थायः । स्थयी । स्याता । स्थितः । स्थितिः । आस्था । स्थातयम् ।
स्थातुम् । स्थित्वा । स्थेयम् । तिष्ठन् । स्थास्यन् । कसु तस्थिवान् वितष्ठिवान् । क्तु स्याब्जुः ।
प्रतिज्ञायाम् निर्णयार्थावलम्बने स्वाभिप्रायप्रकाशने च आत्म० पृथिव्यां गन्धमातिष्ठते प्रति-
जानाति । विवादे संशय्य तिष्ठते निर्णयार्थमवलम्बते । पत्ये तिष्ठते कामिनी पतिसुहृद्व्य
स्वाभिप्रायं प्रकाशयति । सम् वि-अव-आत्म० संतिष्ठते वित्तिष्ठते अवतिष्ठते । प्र-प्रस्थाने आत्म०
प्रतिष्ठते । प्रति-प्रतिष्ठायां प्रतितिष्ठति प्रतिष्ठतः । अधि-अधिष्ठाने अधितिष्ठति अधि-
ष्ठितः । उद्-उत्थाने उत्तिष्ठति अनूर्द्ध्वेष्टायान्तु आत्म० विद्यायामुत्तिष्ठते यतते इत्यर्थः ।

क्त्वा शोधने ष्टेदा० पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि क्त्वाति अभिष्ठाति । क्त्वायात् । क्त्वातु । अक्त्वात् । सक्त्वी सक्त्विय-सक्त्वाय ।

धातुसंज्ञाः ।

खाता । खेयात्-खायात् । खास्यति । भावे खायते । अखायि । षिचि खापयति-ते वा
घटादित्वे खपयति-ते । असिष्णपत् ।

कृतसु खानीयम् । खानम् । खायकः । खायो । खाता । खानः । अभिष्णातः निष्णातः ।
नदीष्णातः कुशले । खातिः । खातव्यम् । खातुम् । खात्वा । उपखाय । खेयम् । खान् खास्यन्
खिह प्रीतौ दिवा० पर० अक० वेट् ।

कर्त्तरि । खिह्यति परिखिह्यति । खिह्येत् । खिह्यतु । अखिह्यत् । अखिहत् । सिष्ये ह ।
खेहित्य--खेढा । खिह्यात् । खेह्यति--खेह्यति । भावे खिह्यते । अखेहि । षिचि खेह-
यति-ते असिष्णहत्-त् ।

कृतसु खेहनीयम् । खेहनम् । खेहः । खेही । खेहिता--खेढा । खीढः । खेहितव्यम्--खेढव्यम् ।
खीढ्वा । संखिह्य । खेह्यम् । खिह्यन् । खेहियन्--खेह्यन् । उट् क्विप् नि० उष्णिक् ।

खु करणे अदा० पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि खौति परिखौति खृतः ख्रुवन्ति । ख्रुयात् । ख्रौतु । अख्रौत् । अख्रावीत् । सुष्णाव
सुष्णविय सुष्णविव । ख्रविता । ख्रूयात् । ख्रविष्यति । भावे ख्रूयते । अख्रावि । षिचि
खावयति-ते असुष्णवत्-त् ।

कृतसु क्लवनीयम् । क्लवनम् । क्लवः । क्लवकः । क्लवी । क्लविता । क्लुतः फ़रिष्ठा, तः । क्लुतिः ।
 क्लवितव्यम् । क्लवितुम् । क्लुत्वा । अपक्लुत्य । क्लव्यम् । क्लवन् । क्लवियन् ।

स्यन्द ईषत्कर्म्ये र्भा० आत्म० अक० सेट् ।

कर्त्तरि स्यन्दते । अस्यन्दिष्ट । पसन्दे । भावे स्यद्यते अस्यन्दि । णिचि पर० स्यन्दयति । अपस्यन्दत् ।
 कृतसु स्यन्दनीयम् । स्यन्दनम् । स्यन्दः । स्यन्दकः । स्यन्दी । स्यन्दिता । स्यन्दितः । स्यन्दा ।
 स्यन्दितव्यम् । स्यन्दितुम् । स्यदित्वा । निसद्य । सन्द्यम् । सन्दमानः सन्द्यमाणः ।
 निस्-निसन्दे । निस्यन्दते निस्यन्दः ।

स्यर्द्ध हर्षे र्भा० आत्म० अक० सेट् ।

कर्त्तरि स्यर्द्धते । अस्यार्द्धिष्ट । पस्यर्द्धे । स्यर्द्धियते । भावे स्यर्द्धते । अस्यर्द्धि । णिचि स्यर्द्ध-
 यति-ते अपस्यर्द्धत् ।

कृतसु स्यर्द्धनीयम् । स्यर्द्धनम् । स्यर्द्धः । स्यर्द्धकः । स्यर्द्धी । स्यर्द्धिता । स्यर्द्धितः । स्यर्द्धी ।
 स्यर्द्धितव्यम् । स्यर्द्धितुम् । स्यर्द्धित्वा । आस्यर्द्धी । स्यर्द्धयम् । स्यर्द्धमानः । स्यर्द्धियमाणः ।
 आ—आस्नायने आस्यर्द्धते । आस्यर्द्धी ।

स्युश स्युशने तुं पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि स्युशति । स्युशेत् । स्युशतु । अस्युशत् । अस्याचीत्--अस्युचीत्-अस्युचत् । पस्युश
पस्युशिय पस्युशिव । स्युश-स्युशी । स्युश्यात् । स्युश्याति--स्युश्यति । कर्म्मणि स्युश्यते ।
अस्युशि । णिचि स्युशयति-ते अपस्युशत-त अपस्युशत् त । णिजन्तसु दानेऽर्थेऽपि ।

कृतसु स्युशनीयम् । स्युशनम् । णिचः स्युशनम् दानमित्यर्थः । स्युशः । स्युशकः । स्युशी ।
स्युश-स्युशी । स्युष्टः । स्युष्टिः । स्युष्टव्यम्-स्युष्टव्यम् । स्युष्टम्-स्युष्टम् । स्युष्टा । उपस्युश्य ।
स्युश्यम् । स्युशन् स्युश्यमानः । स्युश्यन् व्यमाणः स्युश्यमान् णः । उप आचमने उपस्युशति ।

स्युह इच्छायाम् अदन्त चुरा० उभ० सक० सेट् ।

कर्त्तरि स्युहयति-ते । अपस्युहत-त । कर्म्मणि स्युह्यते । अस्युहि ।

कृतसु स्युहणीयम् । स्युहणम् । स्युहकः । स्युहयिता । स्युहितः । क्तिन् आस्ति अ स्युहा ।
स्युहयितव्यम् । स्युहयितुम् । स्युहयित्वा । उपस्युह्य । स्युह्याम् । स्युहयन्-माणः
स्युह्यमाणः । स्युहयि व्यन् व्यमाणः । कर्म्मणि स्युहिव्यमाणश्च ।

स्फुट विदरणे प्रकाशे च तुं पर० अक० अनिट् कुटादि ।

कर्त्तरि स्फुटति । अस्फुटीत् । पुस्फोट । भावे स्फुञ्चते अस्फोटि । णिचि स्फोटयति-ते ।

कृत्स्न स्फुटनीयम् । स्फुटनम् । स्फोटः । स्फोटकः । स्फोटी । स्फुटिता । स्फुटितः स्फुट्टिः ।
स्फुटितव्यम् । स्फुटितुम् । स्फुटित्वा । संस्फुट्य । स्फुटन् स्फुटिष्यन् ।

स्फुटस्फुटौ तुदा० पर० अक० सेट् कटादि ।

कर्त्तरि स्फुरति सर्वं स्फुटवत् । नि-विवाषत्वम् निष्फुरति निस्फुरति विस्फुरति इति भेदः । एवं स्फुल
स्फि विस्फये स्वी० आत्म० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि स्फयते विस्फयते । अस्फेष्ट । सिस्फिये । भावे स्फोयते । अस्फायि । णिचि स्फाययति कर्त्तृतो
विस्फये आत्म० अच आत् पुक् च विस्फापयते ।

कृत्स्न । स्फयनीयम् । स्फयनम् । स्फयः । स्फायकः । इति स्फयी विस्फयी । स्फोता । स्फितः । स्फितिः ।
स्फोतव्यम् । स्फित्वा । विस्फित्य । स्फेयम् । स्फयमानः । स्फेयमाणः ।

स्फु स्फुरणे स्वी० पर० सक० अनिट् घटादिवी ।
कर्त्तरि स्फरति स्फरेत् । स्फरतु । अस्फरत् । अस्फार्षीत् । स्फार सस्फरतुः सस्फर्थ सस्फरिव ।
स्फर्त्ता । स्फियात् । स्फरिष्यति । कर्मणि स्फर्थते । अस्फारि । णिचि स्फारयति-ते अस्फा-
रत्-त । घटादिपक्षे स्फरयति इति भेदः ।

कृत्स्न स्फरणीयम् । स्फरणम् । स्फरः । स्फारकः । स्फारी । स्फर्त्ता । स्फुतिः । स्फर्त्त-
रत् १

व्यम् । स्वर्तुम् । विश्रुत्य । स्वार्थम् । स्वान् । स्वार्थ्यमाणः । स्वार्थ्यन् व्यमाणः । कर्मणि
स्वार्थ्यमाणश्च । वि—विस्वारणे विस्वारति । विश्रुतिः विश्रारणम् ।

२६२

स्यन्द चरणे स्त्री० आत्म० अक० वेट्ट हतादि लुङि लृङि च उभ० ।

कर्त्तरि स्यन्दते निष्यन्दते--निष्यन्दते हतम् । एवं परि-निर्-वि-अभि-असु वा षत्वम् । निष्य-
न्दते हस्त्री । निष्यन्दते मत्स्योदके । अस्य-दत् अस्यान्दिष्ट--अस्यन्त । सस्यन्दे--सस्यदे ।
स्यान्दितासे--स्यन्तासे । स्यन्दिषीष्ट--स्यन्त्सीष्ट । सन्तस्यति स्यन्दिष्यते । अस्यन्त्स्यत् अस्य-
न्दिष्यत । भावे स्यद्यते । अस्यन्ति । णिचि स्यन्दयति-ते । असिस्यन्दत्-त ।

इत्सु स्यन्दनीयम् । स्यन्दनम् । स्यन्दः । स्यन्दी । निष्यन्दी । स्यन्दिता--स्यन्ता ।
स्यन्नः । स्यन्तिः । स्यन्दिताव्यम्-स्यन्ताव्यम् । स्यन्दिताव्यम्-स्यन्ताव्यम् । स्यन्त्वा । निष्यन्त्वा । स्यन्त्याम् ।
स्यन्दमानः । स्यत्स्यास्यन् स्यन्दिष्यमाणः ।

स्यन्स चंशे स्त्री० आत्म० अक० सेट् ।

कर्त्तरि स्वंसते । लुङि उभ० अस्वसत् अस्वंसिष्ट । सस्वंसे--सस्वसे । स्वंसिषीष्ट । स्वंसि-
ष्यते । भावे स्वस्यते । अस्वंसि । णिचि स्वंसयति-ते अस्वस्वंसत्-त ।

कृतसु स्वंसनीयम् । स्वंसनम् । स्वंसः । स्वंसकः । स्वंसिता । स्वंसिता । स्वंसिः । स्वंसिः ।

धातुप्रकारः ।

स्व॑सितुम् । स्व॑सितव्यम् । सु॑सिता स्व॑स्वा । विश्व॑स्य । स्व॑स्यम् । स्व॑समानः स्व॑सिष्यमाणः ।
 स्व॑नञ् आलिङ्गने र्वादि० आत्म० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि स्व॑जते विष्व॑जते अ॒स्वङ्क॒ न्यष्वङ्क॒ न्यष्वङ्क॒ एबं वेः । स्व॑जं-स॒स्वञ्जे विष॑स्यजे । स्व॑ङ्कासे ।
 स्व॑ङ्कीच । स्व॑ङ्क्यते । कर्त्माणि स्व॑ज्यते । अ॒स्वञ्जि । णिचि स्व॑ञ्जयति-ते अ॒सिष्वञ्ज॑त् ।
 कृ॒त्सु स्व॑ञ्जनीयम् । स्व॑ञ्जनम् । स्व॑ङ्कः । निष्व॑ङ्कः । घिणु॑न् परिष्व॑ङ्गी । स्व॑ङ्गा ।
 स्व॑क्तः । स्व॑ङ्क्यम् । स्व॑ङ्क,म् । स्व॑क्ता । परिष्व॑ज्य । स्व॑जमानः । स्व॑ज्यमानः । स्व॑ङ्क्यमाणः ।

स्वप॑ शयने अर्दादि० पर० अक० अनिट् जष्वादिः रुदादिश्च ।

कर्त्तरि स्व॑पिति स्व॑पितः स्व॑पन्ति स्व॑पिषि स्व॑पियः स्व॑पिथ स्व॑पिमि स्व॑पिवः । स्व॑प्यात् ।
 स्व॑पितु स्व॑पिताम् स्व॑पन्तु स्व॑पिहि । अ॒स्वपी॑त् अ॒स्वप॑त् अ॒स्वपिता॑म् अ॒स्वप॑न्
 अ॒स्वपीः अ॒स्वपः । अ॒स्वापी॑त् । वि॒सुष्वाप॑ । सुषु॑पतुः । वि॒सुष्वाप॑ वि॒षुषु॑पतुः सुष्व॑विथ-
 सुष्व॑पथ सुषु॑पिव । स्व॑प्ता । सु॑प्यात् । स्व॑स्यति । भावे सु॑प्यते । अ॒स्वापि॑ । णिचि स्वा॑प-
 यति-ते अ॒सिष्वप॑त्-त । सनि सुषु॑स्यति । णिचः सनि सुष्वाप॑यिषति ते ।

कृ॒त्सु स्व॑पनीयम् । स्व॑पनम् । स्वा॑पः । स्वा॑पकः । स्वा॑पी । स्व॑प्ता । सु॑प्तः । सुषु॑प्तः । सु॑प्तिः ।
 स्व॑प्तव्यम् । स्व॑प्त,म् । सु॑प्ता । वि॒पुथ स्व॑पन् । स्व॑पन् स्व॑प्यन् । न स्व॑प्तः नञ् स्व॑प्तक् ।

हस हासे स्वादि० पर० अक० सेट् ।

२६४

कर्त्तरि हसति । हसेत् । हसतु । अहसत् । अहसीत् । जहास । भावे हस्यते । अहासि ।
खिचि हासयति-ते अजीहसत्-त ।

कृतसु । हसनीयम् । हसनम् । हासः । हासकः । हसिता । हसितः । हसिः । हसितव्यम् ।
हसितुम् । हसित्वा । उपहस्य । हास्यम् । हसन । हसियन् । उप उपहासे (हास्यपूर्व-
कनिन्दने) सक० उपहसति उपहास्यः उपहसितः ।

हा त्यागे जृहो० पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि जहाति जहीतः--जहितः जहति जहासि जहीथ--जहित्य जहामि जहीवः--जहितः ।
जह्यात् । जहातु जहीताम्--जहिताम्--जहतु जहीहि--जहित्हि--जहाहि । अजहात् ।
अहासीत् । जहौ जहतुः जहित्य-जहाथ । हाता । हीयात् । हास्यति । कर्मणि हीयते
अहायि । खिचि हापयति-ते अजीहपत्-त ।

कृतसु हानीयम् । हानम् प्रहाणम् । हायनो व्रीहिवर्षं च । हायः । हायकः । हायी । हाता ।
हीनः । हानिः । हातव्यम् । हातुम् । हित्वा । प्रहीय । हेयम् । अहत् हीयमानः । हा-स्यन्
स्यमानः । कर्मणि हायिष्यमाणश्च ।

धातुरूपावली ।

हन हिंसायां गतौ च अदा० पर० सक० अनिट् । [अयं प्रमादादत्र पठितः हसः प्राक् त्रोच्चः ।
 कर्त्तरि हन्ति प्रणिहन्ति हतः म्रन्ति हंसि हयः हय हन्मि प्रहण्वः—प्रहन्वः प्रहृगमः—प्रहन्मः ।
 हत्यात् । हन्तु हताम् म्रन्तु जहि । जहन् अहताम् अम्रन् । अत्रधीत् अत्रधिताम् अव-
 धिषुः । जघान जघतुः जघ्नुः जघनिय जघम्य जघ्निव । हन्ता । अध्यात् । हनियति ।
 कर्मणि हन्यते । अबधि--अघानि अघानिषाताम्--अबधिषाताम् । जघ्ने । घानिता--अह-
 साताम्--हन्ता । बधिषीष्ट । घानियते--हनियते । णिवि घातयति-त अजीघतत्-त । सनि
 जिघांसति । यङि जेघीयते जंघन्यते ।

कत्सु हननीयम् । हननम् । बधः । घातः । उतमोपहः शोकापहः । क शत्वम् रोगघ्नः ।
 घातकः । घाती । उकञ् घातुकः । हन्ता । हतः । हतिः । हन्तव्यम् । हन्तुम् । हत्वा ।
 प्रहय । घात्यम् । म्रन् शतुं निघ्नानः हन्यमानः । हनियन् व्यमाणः कर्मणि घानि-
 व्यमाणश्च । क्विप् एत्वहा । कसु जघ्निवान् जघन्वान् । परा पराहती पराहन्ति पराहतः
 पराहतिः । सम्--संघाते संहन्ति संहतः संघातः । त्रि--विघाते विहन्ति विहन्यते
 विहतः विघातः । लट्--लह्वाते लहन्ति लहतः लह्वातः । प्रति--प्रतिघाते प्रतिहन्ति
 प्रतिहन्यते प्रतिहतः प्रतिघातः । अभि--आ--आघाते अभिहन्ति अभिहतः अभिघातः

आहन्ति । आघातः । वि—आ—व्याघाते व्याहन्ति व्याहृतः व्याघातः ।
 हा गतौ ऊँहो० आत्म० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि जिहीते जिहाते जिहते । जिहीषे जिहाषे जिहीषे जिहे । जिहीत । जिहीताम् ।
 अजिहीत । अहास । जहे । हातासे । हासीष्ट । हास्यते । कर्मणि हायते । अहायि ।
 णिचि हापयति-ते अजीहपत्-त ।

कृत्सु हानम् । हानिः । हात्वा । प्रहाय । हेयम् । जिहानः हायमानः । हास्यमानः । कर्मणि
 हायिष्यमाणश्च । इति भेदः अन्यत् पूर्व्वत् उट्—उदये उज्जिहीते उज्जिहानः ।
 हि वर्द्धने गतौ स्वा० पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि हिहिनोति प्रहिणोति हिनुतः हिन्वन्ति हिनोषि हिन्वः हिन्वतुः । हिनुयात् । हिनोतु ।
 हिनु हिनवानि । अहिनोत् । अहैषीत् । जिघाय जिघतुः जिघयिथ—जिघेथ । हेता ।
 हीयात् । हेष्यति । कर्मणि हीयते । अहायि । णिचि हाययति-ते अजीहयत्-त ।
 कृत्सु हयनीयम् । हयनम् । हयः । हायकः । हायी । हेता । हितः । हेतुम् । हेतव्यम् ।
 हित्वा । संहित्य । हेयम् । हिन्वन् हीयमानः । हे-यन् व्यमाणः । कर्मणि हायिष्यमाणश्च ।
 प्र—प्रेरणे प्रहिणोति प्रहितः ।

हिंस हिंसने वा चुरा० उभय० पक्षे रूधा० पर० सक० सेट् इडिन् ।
कर्त्तरि हिंसयति-हिनस्ति हिंसयतः-हिंसतः हिंसयते । हिंसयेत्-त हिंस्यात् । हिंसयतु तार०
हिनस्तु । हिंसय-स्व हिंसान । अहिंसयत्-त अहिनः । अजिहिंसत्-त अहिंसीत् ।
हिंसयाम्-बभूव आस चकार जिहिंस । हिंसयितासि-से हिंसितासि । कर्मणि हिंस्यते
अहिंसि । अहिंसिषाताम् । अहिंसयिषाताम् ।

कृत्सु हिंसनीयम् । हिंसनम् हिंसः । हिंसकः । हिंसी । हिंसयिता हिंसिता । हिंसितः ।
हिंसना हिंसा । हिंसयितव्यम् हिंसितव्यम् । हिंसयितुम् हिंसितुम् । हिंसयित्वा
हिंसित्वा । उपहिंस्य । हिंस्यम् । हिंसय-न्-मानः हिंसन् हिंस्यमानः । हिंसयि-ष्यन्
व्यमाणः हिंसिष्यन् व्यमाणः ।

ऊ होमे ङु० पर० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि जुहोति जुहुतः जुहति जुहोषि जुहुयः जुहोमि जुहुव । जुहुयात् । जुहोतु
जुहुतु जुहुधि जुहवानि । अजुहोत् । अहौषीत् । जुहाव जुहुवतुः जुहविथ-जुहोथ
जुहुविव । पक्षे जुहवाम् बभूव-आस-चकार इत्यादि । होता । ह्यात् । होषीति ।
कर्मणि ह्यते अहावि । णिचि हावयति ते अजुहवत्-त ।

कृतसु हवनीयम् । हवनम् । हवः । हावः । हावकः । हावी । अग्नि हविः । पुण्ण होतम् । होता ।
 ऊतः । ऊतिः । होतव्यम् । ऊत्वा । प्रऊत्य । हव्यस् हाव्यम् । जुहत् ह्वयमाणः ।
 हो-व्यन् व्यमाणः कर्मणि हाविव्यमाणश्च ।

ह हरणे र्धा० उभय० द्विक० अन्ति ।

कर्त्तरि हरति-ते । हरेत्-त । हरतु-ताम् । अहरत्-त । अहार्षीत् अहत । जहार जहतुः
 जह्ये जहिव जहे । हर्त्तासि-से । ह्वियात् ह्वीष्ट । हरिव्यति-ते । कर्मणि ह्वियते । अहारि
 अहारिषाताम् अहृषाताम् । णिचि हारयति-ते अजीहरत्-त । सनि जिहीर्षति-ते ।

कृतसु हरणीयम् । हरणम् । हरः । प्रहारः । मनोहरः । हारकः । नाथहरिः । हारी । हर्त्ता ।
 हतः । हतिः । हर्त्तव्यम् । हर्त्तुम् । हत्वा । प्रहत्य । हार्थम् । हर-न् माणः ह्वियमाणः ।
 हरि-व्यन् व्यमाणः । कर्मणि हारिव्यमाणश्च । प्र-प्रहारे प्रहरति प्रहतः प्रहरणम् ।
 अप अपहृतौ (दूरीकरणे) अपहरति अपहतः । सम् संहारे (नाशने) संहरति संहतः
 संहारः । अनु—अनुकरणे अनुहरति अनुहरणम् गत्यनुकारे आत्म० अनुहरते । वि—
 विहारे । विहरति विहतः विहारः । आ—आहारे आहरति आहतः आहरणम् ।
 उद् उद्दारे उद्दगति उद्दृतः उद्धारः । सम् अग्नि साहित्यकरणे । सम् अभिहरति सम्भिहतः

वि-आ-कथने व्याहरति व्याहारः व्याहृतिः । अभि आव भोजने अभ्यवहरति अभ्यवहारः ।
अभ्यवहृतः । निर्-निहंरणे निर्हरति निर्हारः ।

हृप तुष्टौ दिवा० पर० अक० सेट् ।

कर्त्तरि हृष्यति । हृष्यत् । हृष्यतु । अहृष्यत् । अहृष्यत् । अहृष्यत् । अहृष्यत् । अहृष्यत् । अहृष्यत् ।
हृष्यात् । हृषिष्यति । भावे हृष्यते । अहृषि । णिचि हृषयति-ते । अजीहृष्यत्-त-अजहृष्यत्-त ।
कृत्स्नु हृषणीयस् हृषणम् । हृषः । हृषकः । हृषीः । हृषिता । हृषितः--हृष्टः । हृष्टिः । हृषितव्यम् ।
हृष्टा । प्रहृष्य । हृष्यम् । हृष्यन् हृषिष्यन् ।

हृ चोर्थे अदा० आत्म० सक० अनिट् ।

कर्त्तरि कृते कृवाते कृवते । कृवीत । कृताम् । अकृत । अकृते । अकृते । अकृते । अकृते । अकृते ।
कर्मणि कृयते । अकृवावि अकृवाविषाताम् अकृवाविषाताम् । णिचि कृवायति-ते अकृवायत्-त ।
कृत्स्नु कृवनीयम् । कृवनम् । कृवकः । कृवावी । कृवाता । कृतः । कृतिः । कृतिः । कृतिः । कृतिः ।
प्रकृत्य । कृत्यम् कृत्यम् । कृवानः कृत्यमानः । कृत्यमाणः कर्मणि कृत्यमाणश्च ।

अप-अपलापे अपकृते अपकृतः । नि-गोपने निकृते निकृतः ।

ही लज्जायां जृहो० पर० अक० अनिट् ।

कर्त्तरि जिहृति जिहृतीतः जिहृयति जिहृषि जिहृषीयः जिहृमि । जिहृयात् । जिहृते । अजिहृते ।

अह्वेषीत् । जिह्वियास्वभूव आस-चकार-जिह्वाय । आमभाव पक्षे जिह्वियतुः जिह्वयिथ जिह्वेथ ।
 हेतासि । हीयात् । हेष्यति । भावे हीयते । अह्वायि । णिचि हेपयति-ते अजिह्विपत् त ।
 कृतसु ह्ययणीयम् । ह्यणम् । हयः । हायकः । हायी । हेता । हीणः । हीतिः । हेतुम् हीत्वा
 प्रहीय । ह्येयम् । जिह्वियत् हेष्यन् ।

ह्वे स्पृश्याम् र्षा० उभ० सक० अनिट् । यजादि ।

कर्त्तरि ह्वयति-ते । ह्वयेत्-त । ह्वयतु-ताम् । अह्वयत् त । अह्वत् अह्वत-अह्वाम् । जुहाव
 जुहुवतुः जुह्विय-जुहोय जुहुवे । हाता-सि-से । ह्यात् हासीष्ट । हास्यति-ते ।
 कर्मणि ह्वयते । अह्वायि अह्वायिषाताम् अह्वासाताम् । णिचि हापयति ते अजुहवत् त ।
 कृतसु ह्वानीयम् । ह्वानम् । हायकः । हायी । हाता । ह्वतः । ह्वतिः । हातुम् । ह्वत्वा
 आह्वय । ह्वेयम् । ह्वयन् मानः ह्वयमानः । हास्यन् स्वमानः । कर्मणि हायिथ्यमाणश्च ।
 आ—आह्वाने आत्म० आह्वयते आह्वयमानः । आह्वानम् आह्वतः । औं तत्सुत् ।

इति श्री तारानाथ तर्कवाचस्पति भट्टाचार्य्य विरचितः अकारादिहान्तवर्णाटिक

प्रसिद्धधातुरूपादंगः समाप्तः ।

